

**T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**İZMİR İLİ
2015 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU**

**HAZIRLAYAN:
ÇED HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

İZMİR-2016

ÖNSÖZ

Mevcut olan bütün değerleriyle korunması gereken “çevre”, günümüz dünya toplumlarının en önemli gündem maddelerinden biridir. Bir ilişkiler bütünü olan çevrenin bozulması ve buna paralel olarak çevre sorunlarının ortaya çıkması, genellikle insan kaynaklı etkilerin, doğanın ilişkiler sistemini ve doğal dengeleri bozması ile başlamıştır.

Çevre sorunları, sanayileşme ve kentleşmenin ortaya çıkardığı sorunların arasında en çok tartışılan, çözüm yolu aranan, yeni kurumların ortaya çıkmasını sağlayan ve her geçen gün kapsamı genişleyen acil çözümleri gerektiren sorunlardır.

Önemini hiçbir zaman kaybetmeyen ve kaybetmeyecek olan çevre sorunları, son yıllarda başta insan ırkı olmak üzere tüm bitki ve hayvan türlerinin nesillerini ve sağlıklı yaşamlarını ciddi bir şekilde tehdit eder hale gelmiştir. Gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ülkelerde ortaya çıkan ve giderek güçlenen doğayı ve doğal kaynakları koruma fikri, sadece bu ülkelerin vizyonu olmaktan çıkmış, dünya çapında hızlı yayılım göstermiştir. Bu fikirler ışığında doğal çevrenin korunması için koruma stratejileri ortaya konmuş, ulusal ve uluslar arası birçok kuruluş konuya eğilmiş ve uygulama programları hazırlanmıştır. Çevre sorunlarının artmasına paralel olarak çevre koruma gayretleri de artmaya başlamıştır. İzmir’in çevre sorunlarını çözmenin hareket noktası, sorunları bilmek ve tanımaktır. Bu ihtiyaç bizleri çevre sorunlarını daha iyi tanımlama, bu konuyla ilgili bilgileri toplama ve envanter hazırlama noktasına getirmiştir. Bu nedenle İlimizdeki çevre sorunlarına ışık tutabilmek ve sorunların çözümü için bu rapor hazırlanmıştır.

İlimizdeki çevre sorunlarının belirlenebilmesi ve bu sorunlara çözümler getirilebilmesi amacıyla personeli yoğun ve özverili çalışmaları sonucu hazırlanan bu raporda emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum.

Selahattin VARAN
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
GİRİŞ	1
A. Hava	
A.1. Hava Kalitesi	2
A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar	3
A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar	6
A.4. Ölçüm İstasyonları	8
A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü	20
A.6. Gürültü	20
A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar	21
A.8. Sonuç ve Değerlendirme	21
Kaynaklar	21
B. Su ve Su Kaynakları	
B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli	22
B.1.1. Yüzeysel Sular	22
B.1.1.1. Akarsular	22
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	23
B.1.2. Yeraltı Suları	26
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	27
B.1.3. Denizler	29
B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi	31
B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu	33
B.3.1. Noktasal kaynaklar	33
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	33
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	33
B.3.2. Yayılı Kaynaklar	33
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	33
B.3.2.2. Diğer	33
B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri	33
B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu	33
B.4.1.1. Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti	33
B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından kullanılma su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti	34
B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	35
B.4.2. Sulama	35
B.4.2.1. Sulama salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	35
B.4.2.2. Damlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	36
B.4.3. Endüstriyel Su Temini	36
B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	36
B.4.5. Rekreasyonel Su Kullanımı	36

	<u>Sayfa</u>
B.5. Çevresel Altyapı	37
B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve hizmeti alan nüfus	37
B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri	42
B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri	43
B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması	43
B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü	43
B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar	43
B.6.2. Arıtma Çamurlarının toprakta kullanımı	44
B.6.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar	48
B.6.4. Tarımsal faaliyetler ile oluşan toprak kirliliği	48
B.7. Sonuç ve Değerlendirme	49
Kaynaklar	49
C. Atık	
C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)	50
C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları	53
C.3. Ambalaj Atıkları	53
C.4. Tehlikeli Atıklar	54
C.5. Atık Madeni Yağlar	78
C.6. Atık Pil ve Akümülatörler	80
C.7. Bitkisel Atık Yağlar	81
C.8. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)	82
C.9. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar	83
C.10. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar	84
C.11. Tehlikesiz Atıklar	84
C.11.1. Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları	86
C.11.2. Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	87
C.11.3. Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları	88
C.12. Tıbbi Atıklar	89
C.13. Maden Atıkları	92
C.14. Sonuç ve Değerlendirme	
Kaynaklar	93
Ç. Kimyasalların Yönetimi	
Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar	94
Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme	94
Kaynaklar	94
D. Doğa Koruma ve Biyolojik Çeşitlilik	
D.1. Flora	95
D.2. Fauna	97
D.3. Ormanlar ve Milli Parklar	120
D.4. Çayır ve Mera	121
D.5. Sulak Alanlar	123
D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları	126
D.7. Sonuç ve Değerlendirme	126

	<u>Sayfa</u>
E. Arazi Kullanımı	
E.1. Arazi Kullanım Verileri	127
E.2. Mekânsal Planlama	128
E.2.1. Çevre Düzeni Planı	
E.3. Sonuç ve Değerlendirme	151
Kaynaklar	151
F. ÇED, Çevre İzin ve Lisans İşlemleri	
F.1. ÇED İşlemleri	151
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri	152
F.3. Sonuç ve Değerlendirme	154
Kaynaklar	154
G. Çevre Denetimleri ve İdari Yaptırım Uygulamaları	
G.1. Çevre Denetimleri	154
G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi	156
G.3. İdari Yaptırımlar	157
G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları	158
G.5. Sonuç ve Değerlendirme	158
Kaynaklar	158
H. Çevre Eğitimleri	158
I. İl Bazında Çevresel Göstergeler	
Açıklamalar	
1. Genel	
1.1. Nüfus	159
1.1.1. Nüfus Artış Hızı	160
1.1.2. Kentsel Nüfus	160
1.2. Sanayi	161
1.2.1. Sanayi Bölgeleri	161
1.2.2. Madencilik	164
2. İklim Değişikliği	166
2.1. Sıcaklık	166
2.2. Yağış	168
2.3. Deniz Suyu Sıcaklığı	170
3. Hava Kalitesi	172
3.1. Hava Kirleticiler	172
4. Su-Atıksu	174
4.1. Su Kullanımı	174
4.2. Belediye İçme ve Kullanma Suyu Kaynakları	174
4.3. Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediyeler	175
4.4. Kanalizasyon Şebekesi Hizm. Verilen Belediye Sayıları ve Nüfusu	176
4.5. Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı	177

	<u>Sayfa</u>
5. Arazi Kullanımı	178
6. Tarım	179
6.1. Kişi Başına Tarım Alanı	179
6.2. Kimyasal Gübre Tüketimi	180
6.3. Tarım İlacı Kullanımı	181
6.4. Organik Tarım	182
7. Orman	183
8. Balıkçılık	184
9. Altyapı ve Ulaştırma	185
9.1. Karayolu ve Demiryolu Yol Ağı	185
9.2. Motorlu Kara Taşıtı Sayısı	186
10. Atık	
10.1. Belediyeler Tarafından ya da Bel. Adına Toplanan Atık ve Bert.	187
10.2. Katı Atıkların Düzenli Depolanması	188
10.3. Tıbbi Atıklar	189
10.4. Atık Elektrikli -Elektronik Eşyalar	190
10.5. Atık Yağlar	190
10.6. Bitkisel Atık Yağlar	191
10.7. Ambalaj Atıkları	192
10.8. Ömrünü Tamamlamış Lastikler	192
10.9. Ömrünü Tamamlamış Araçlar	193
10.10. Maden Atıkları	194
10.11. Tehlikeli Atıklar	195
11. Turizm	
11.1. Yabancı Turist Sayıları	196
11.2. Mavi Bayrak Uygulamaları	198
EK-1: İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Araştırma Formu	
Açıklamalar	
Bölüm I. Hava Kirliliği	199
Bölüm II. Su Kirliliği	204
Bölüm III. Toprak Kirliliği	209
Bölüm IV. Öncelikli Çevre Sorunları	210

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge A.1 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları	2
Çizelge A.2 - Epa hava kalitesi indeksi	3
Çizelge A.3 - Geçiş dönemi uzun vadeli ve kısa vadeli sınır değerleri ve uyarı eşikleri	5
Çizelge A.4 - İzmir İlinde 2015 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler	6
Çizelge A.5 - İzmir İlinde 2015 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler	6
Çizelge A.6 - İzmir İlinde 2015 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı	6
Çizelge A.7 - İzmir İlinde 2015 Yılında Kullanılan Fueloil Miktarı	6
Çizelge A.8 - İzmir İlindeki Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler	7
Çizelge A.9 - İzmir İlinde 2015 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları	8
Çizelge A.10 - 2015 Yılında İzmir İlindeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı	20
Çizelge B.1 - İzmir İlinin Akarsuları	22
Çizelge B.2 - İzmir İlindeki Mevcut Sulama Göletleri	24
Çizelge B.3 - İzmir İlinin Yeraltısuyu Potansiyeli	26
Çizelge B.4 - İzmir İlinde 2015 Yılı Yüzey ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları	31
Çizelge B.5 - İzmir İlinde 2015 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu	38
Çizelge B.6 - İzmir İlinde 2015 Yılı OSB'lerde Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu	42
Çizelge B.7 - İzmir İlinde 2015 Yılında Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler	43
Çizelge B.8 - İzmir İlinde 2015 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları	48
Çizelge B.9 - İzmir İlinde 2015 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri (Tarımsal İlaçlar vb)	48
Çizelge B.10 - İzmir İlinde 2015 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları	49
Çizelge C.1 - İzmir İlinde 2015 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Birliklerce Yönetilen Katı Atık Miktar ve Kompozisyonu	51

	<u>Sayfa</u>
Çizelge C.3 - İzmir İlinde 2015 Yılında Birliklerce Yürütülen Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf İşlemlerine İlişkin Bilgi	53
Çizelge C.4 - İzmir İlinde 2015 Yılı Ambalaj Ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları	54
Çizelge C.5 - İzmir ilinde 2015 Yılında Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikeli Atıklarla İlgili Veriler	55
Çizelge C.6 - İzmir ilinde Atık Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları	79
Çizelge C.7 - İzmir ilinde 2015 Yılı İçin Atık Madeni Yağlarla İlgili Veriler	79
Çizelge C.8 - İzmir ilinde Atık Yağ Geri Kazanımı Sonucu Elde Edilen Ürün Miktarları	79
Çizelge C.9 - İzmir ilinde 2015 Yılında Oluşan Akümülatörlerle İlgili Veriler	81
Çizelge C.10 - İzmir ilinde Yıllar İtibariyle Atık Akü Kazanım Miktarı	81
Çizelge C.11 - İzmir ilinde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Akü Miktarı	81
Çizelge C.12 - İzmir ilinde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Pil Miktarı	81
Çizelge C.13 - İzmir ilinde Taşıma Lisanslı Araçların Yıllara Göre Gelişimi	81
Çizelge C.14 - İzmir ilinde İzmir Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler	82
Çizelge C.15 - İzmir ilinde Bitkisel Atık Yağ Taşıma Lisanslı Araç Sayısı	82
Çizelge C.16 - İzmir ilinde 2015 Yılında Oluşan Ömrünü Tamamlamış Lastikler İle İlgili Veriler	82
Çizelge C.17 - İzmir ilinde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları	82
Çizelge C.18 - İzmir ilinde 2015 Yılı AEEE Toplanan ve İşlenen Miktarlar	83
Çizelge C.19 - İzmir ilinde 2015 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı	84
Çizelge C.20 - İzmir ilinde 2015 Yılı İçin Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikesiz Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Edilmesi İle İlgili Verileri	85
Çizelge C.21 - Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar Listesi	86
Çizelge C.22 - İzmir ilinde 2015 Yılı İldeki Demir ve Çelik Üreticileri Üretim Kapasiteleri, Cüruf ve Bertaraf Yöntemi	87
Çizelge C.23 - İzmir ilinde 2015 Yılı Termik Santrallerde Kullanılan Kömür Miktarı Ve Oluşan Cüruf - Uçucu Kül Miktarı	87
Çizelge C.24 - Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğe göre Termik Santral Atıkları	87
Çizelge C.25 - 2015 Yılında İlimiz İl Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar	90
Çizelge C.26 - İzmir ilinde Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı	92
Çizelge C.27 - Maden Atıklarının Sınıflandırılması	93
Çizelge C.28 - İzmir ilinde 2015 Yılı Maden Zenginleştirme Tesislerinden Kaynaklanan Atık Miktarı	93
Çizelge Ç.1 - İzmir ilinde 2015 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı	94

	<u>Sayfa</u>
Çizelge F.1 - İzmir ilinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından İzmir Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı	151
Çizelge F.2 - İzmir ilinde 2015 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları	153
Çizelge G.1 - İzmir ilinde 2015 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı	154
Çizelge G.2 - İzmir ilinde 2015 Yılında ÇŞİM'e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları	156
Çizelge G.3 - İzmir ilinde 2015 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı	157

GRAFİKLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Grafik A.1- İzmir ilindeki istasyonlarda CO, NO _x , SO ₂ Parametreleri Günlük Ortalama Değer Grafikleri	12
Grafik A.2 - İzmir ilinde 2015 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikayetlerin Dağılımı	21
Grafik B.1 - İzmir ilinde 2015 Yılı Mavi Bayrak Almış Plaj ve Marinaların Sayısı	29
Grafik B.2 - İzmir ilinde 2015 Yılı Belediyeler Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı	34
Grafik B.3 - İzmir ilinde 2015 Yılında Endüstrinin Kullandığı Suyun Kaynaklara Göre Dağılımı	34
Grafik B.4 - İzmir ilinde 2015 Yılı Kanalizasyon Hizmeti Verilen Nüfusun Belediye Nüfusuna Oranı	37
Grafik B.5 - İzmir ilinde 2015 Yılı Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Edilen Nüfusun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı	37
Grafik B.6 - İzmir ilinde 2015 Yılı Belediyelerden Kaynaklanan Arıtma Çamurunun Yönetimi	47
Grafik B.7 - İzmir ilinde 2015 Yılı Sanayiden Kaynaklanan Arıtma Çamurunun Yönetimi	47
Grafik C.1 - İzmir ilinde 2015 Yılı Atık Kompozisyonu	54
Grafik C.2 - İzmir ilinde 2015 Yılı Kayıtlı Ambalaj Üreticisi Ekonomik İşletmeler	54
Grafik C.3 - TABS Göre İlimizdeki Tehlikeli Atık Yönetimi	55
Grafik C.4 - İzmir ilinde Atık Yağ Toplama Miktarları	79
Grafik C.5 - İzmir ilinde Yıllar İtibariyle Atık Akü Toplama ve Geri Kazanım Miktarı	81
Grafik C.6 - İzmir ilinde 2015 Yılı Bitkisel Atık Yağlardan Geri Kazanılan Ürün Dağılımı	82
Grafik C.7 - İzmir ilinde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları	82
Grafik C.8 - İzmir ilinde 2015 Yılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Toplama Miktarları	84
Grafik C.9 - İzmir ilinde 2015 Yılı AEEE İşleme Tesis Sayıları	84
Grafik C.10 - İzmir ilinde 2015 Yılı Kül Atıklarının Yönetimi	87
Grafik C.11 - İzmir ilinde 2015 Yılı Madencilikte Proses Atıklarının Bertarafı	92
Grafik E.1 - İzmir ilinde 2015 Yılı Arazi Kullanım Durumu	127
Grafik F.1 - İzmir ilinde 2015 Yılı ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı	151

	<u>Sayfa</u>
Grafik F.2 - İzmir ilinde 2015 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı	152
Grafik F.3 - İzmir ilinde 2015 Yılında Verilen Lisansların Konuları	152
Grafik G.1 - İzmir ilinde ÇŞİM Tarafından 2015 Yılında Gerçekleştirilen Planlı Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	155
Grafik G.2 - İzmir ilinde ÇŞİM Tarafından 2015 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	155
Grafik G.3 - İzmir ilinde ÇŞİM Tarafından 2015 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı	156
Grafik G.4 - İzmir ilinde ÇŞİM Tarafından 2015 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	156
Grafik G.5 - İzmir ilinde 2015 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı	157
Grafik G.6 - İzmir ilinde 2015 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı	158

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita A.1 - İzmir ilinde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri	8

GİRİŞ

Türkiye'nin üçüncü büyük kenti olan İzmir Ege kıyı bölgesinin tipik bir örneği gibidir. Kuzeyde Madra Dağları, güneyde Kuşadası Körfezi, batıda Çeşme Yarımadası'nın Tekne Burnu, doğuda ise Aydın, Manisa il sınırları ile çevrilmiş İzmir, batıda kendi adıyla anılan körfezle kucaklaşır. İzmir ili içinde Ege Bölgesi'nin önemli akarsularından olan Gediz Nehri'nin aşağı çığı ile Küçük Menderes Nehri bulunur. Girintili ve çıkıntılı kıyı bandı doğal olarak sayısız güzellikte koy ve plajların oluşumu ile sonuçlanır. Gümüldür, Özdere, Foça, Karaburun, Çeşme sahil ve plajları İzmir için büyük bir turistik önem taşımaktadır. Öte yandan aynı doğal yapı, bir çok balıkçı barınağının veya yat yanaşma yerlerinin oluşmasına neden olmuştur. Bu özellikleriyle İzmir doğal bir turizm ve liman kentidir. Akdeniz iklim bölgesinde yetişen geniş, sert ve iğne yapraklı, sürekli yeşil kalan, kuraklığa dayanıklı ağaç ve çalılar, yaygın doğal bitki örtüsünü oluşturur.

Türkiye'nin üçüncü büyük metropolü ve önemli bir fuar merkezi olan İzmir İlinin batısında denizi, plajları ve termal merkezleriyle Çeşme Yarımadası uzanır. İzmir, yatlar ve gemilerle çevrilmiş uzun ve dar bir körfezin başında yer almaktadır. İzmir Limanı, Mersin Limanı'ndan sonra Türkiye'nin en büyük limanıdır. İlimiz, Ülkemizin tek gemi söküme bölgesine ev sahipliği de yapmaktadır. Canlı ve kozmopolit bir şehir olan İzmir, uluslararası sanat festivalleri ve İzmir Enternasyonal Fuarı ile de önemli bir yer tutar.

İklim olarak İzmir'de yazlar sıcak ve kurak; kışlar ılık ve yağışlı geçmektedir. Dağların denize dik uzanması ve ovaların İç Batı Anadolu eşiğine kadar sokulması, denizel etkilerin iç kesimlere kadar yayılmasına olanak vermektedir. Ancak, İl bütününde yükseklik, batı ve kıyıdan uzaklık gibi fiziksel coğrafya farklılıkları, yağış, sıcaklık ve güneş açısından önemli sayılabilecek iklim farklılıklarına da yol açmaktadır. Temmuz-Ağustos ayları en sıcak ve ocak-şubat en soğuk aylardır. Kar yağışı yok denecek kadar azdır. Sıcak yaz aylarında "imbat" ismi verilen rüzgâr serinlik getirir. Kara ve denizin gece-gündüz arasındaki ısınma ve soğuma farkından meydana gelen bu rüzgâr sadece İlimize aittir.

Akdeniz iklim bölgesinde yetişen geniş, sert ve iğne yapraklı, sürekli yeşil kalan, kuraklığa dayanıklı ağaç ve çalılar, yaygın doğal bitki örtüsünü oluşturur. Bitki örtüsünde kızılçam, fıstık çamı, karaçam, servi, maki ve zeytin ağaçlarına bol rastlanır. Kozak Yaylası, Türkiye'nin en büyük çam fıstığı üretim yerlerinden biridir.

İzmir İli kuzeyde Madra Dağları ve Balıkesir İl sınırı, güneyde Kuşadası Körfezi ve Aydın İl sınırı, batıda Çeşme Yarımadası ve kendi adı ile anılan İzmir Körfezi, doğusunda da Manisa İl sınırı ile çevrilmiş bir coğrafyaya sahiptir. İzmir ili içinde Ege Bölgesi'nin önemli akarsularından olan Gediz'in aşağı çığı ile Küçük Menderes ve Bakırçay akış gösterir. Küçük Menderes, İzmir İli sınırlarında doğan ve denize dökülen bir nehir olup havzasının tamamı İlimiz sınırları içinde yer almaktadır.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı metropol ilçeler ile İzmir'in nüfusu 2009 TÜİK verilerine göre 2.727.968 kişidir. Buna diğer ilçe merkezleri eklenince İzmir'in nüfusu 3.525.202'e çıkmaktadır. İzmir ilinin toplam nüfusu ise 3.868.308'dir. Kentin nüfusu 1970-1985 arasında çok artmıştır. 1945'e kadar İzmir Türkiye'nin ikinci büyük şehri olma özelliğini korumuş olup halen ilimiz Türkiyenin nüfus açısından 4.168.415 kişi sayısı ile en büyük üçüncü ilidir.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Türkiye’de özellikle kış sezonunda bazı şehir merkezlerinde meteorolojik şartlara da bağlı olarak hava kirliliği görülmektedir. Kış aylarında ısınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin temel sebepleri; düşük vasıflı yakıtların iyileştirilme işlemine tabi tutulmadan kullanılması, yanlış yakma tekniklerinin uygulanması ve kullanılan yakma sistemleri işletme bakımlarının düzenli olarak yapılmaması şeklinde sıralanabilir. Ancak ısınmada doğal gazın ve kaliteli yakıtların kullanılması sonucu özellikle büyük şehirlerde hava kirliliğinde 1990’lı yıllara göre azalma olmuştur.

Şehirleşme ile sanayi tesislerinin yakın çevresindeki bölgelerdeki konutlaşmaların artması hava kirliliğinin olumsuz etkilerini artırmaktadır. Kömüre dayalı termik santrallerde kullanılan yerli linyitlerin yüksek kükürt oranı ve bazı tesislerde arıtma sistemlerinin olmaması nedeniyle kükürt dioksit (SO₂) emisyonları problem oluşturmaktadır. Çevre mevzuatının kirletici vasfı yüksek tesisler olarak nitelendirdiği enerji üretim tesisleri için mevzuatta özel emisyon sınır değerleri bulunmaktadır. Söz konusu tesislerin kurulması ve işletilmesi için gerekli izinler, tesisten çıkan emisyonlar ve tesisin etki alanı içerisinde hava kirliliğinin tespitine ilişkin usul ve esaslar çevre mevzuatında belirlenmiştir. Katı, sıvı ve gaz yakıt kullanan bu tesisler için ilgili baca gazı sınır değerlerinin sağlanması yanında tesis etki alanlarında hava kalitesi sınır değerlerinin de sağlanması gereklidir. Bu nedenlerle söz konusu tesislerden kaynaklanan özellikle toz, kükürt dioksit (SO₂) ve azotoksit (NO_x) emisyonlarının giderilmesi ve azaltılması konusundaki tekniklerinin uygulanması gereklidir. söz konusu azaltım teknikleri son yıllarda tesislerden kaynaklanan emisyon yüklerini önemli ölçüde azaltılabilmektedir. Söz konusu azaltım tekniklerinin hayata geçirilmesi ve yaygın olarak kullanılabilmesi içinde çevre mevzuatında bazı değişiklikler yapılmıştır.

Şehirlerde yaşanan hava kirliliğine, artan motorlu taşıtlardan kaynaklanan egzoz gazları da katkı sağlamaktadır.

Çizelge A.1- Ulusal Hava Kalite İndeksi Kesme Noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
1 (İyi)	0 – 50	0-100	0-100	0-5500	0-120 ^L	0-50
2 (Orta)	51 – 100	101-250	101-200	5501-10000	121-160	51-100 ^L
3 (Hassas)	101 – 150	251-500 ^L	201-500	10001-16000 ^L	161-180 ^B	101-260 ^U
4 (Sağlıksız)	151 – 200	501-850 ^U	501-1000	16001-24000	181-240 ^U	261-400 ^U
5 (Kötü)	201 – 300	851-1100 ^U	1001-2000	24001-32000	241-700	401-520 ^U
6 (Tehlikeli)	301 – 500	>1101	>2001	>32001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge A.2 - EPA Hava Kalitesi İndeksi

<i>Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler</i>	<i>Sağlık Endişe Seviyeleri</i>	<i>Renkler</i>	<i>Anlamı</i>
<i>Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..</i>	<i>..hava kalitesi koşulları..</i>	<i>..bu renkler ile sembolize edilir..</i>	<i>..ve renkler bu anlama gelir.</i>
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirleticiler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.
201 - 300	Kötü	Mor	Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO₂), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO₂'nin ozon veya radikallerle (OH veya HO₂ gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibarıyla NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise

bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağılı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM10), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğerkirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM10- 10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM10 için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğerkonumlu kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM10 solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkalıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM10'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM10 maruziyetine karşı hassastır. PM10 yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğerkirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler % 100 olarak kana geçebilir.

Inversiyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nin ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğerkirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler(etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xylen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağılıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğerguuplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Çizelge A.3 - Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri
(Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği)

Kirletici	Ortalama süre	Sınır değer	Sınır değer yıllık azalması	Uyarı eşiği	
SO ₂	Saatlik	VERİ YOK		İlk seviye: 500 µg/m ³	
	-KVS-24 saatlik% 95 /yıl -insan sağlığının korunması için-			Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 250 µg/m³ (sınır değerinin %62,5'u) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	İkinci seviye: 850 µg/m ³
	Kış Sezonu Ortalaması(1 Ekim – 31 Mart)-insan sağlığının korunması için-			Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 125 µg/m³ (sınır değerinin %50'si) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	Üçüncü seviye: 1.100 µg/m ³
	-UVS-yıllık -hassas hayvanların, bitkilerin ve nesnelerin korunması için-			Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 20 µg/m³ (sınır değerinin %33'ü) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır.	Dördüncü seviye: 1.500 µg/m ³ (Verilen değerler 24 saatlik ortalamalardır.)
NO ₂	-KVS- 24 saatlik %95 /yıl -insan sağlığının korunması için-	VERİ YOK			
	-UVS-yıllık-insan sağlığının korunması için-			Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 60 µg/m³ (sınır değerinin %60'ı) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır.	
Kirletici	Ortalama süre	Sınır Değer	Sınır değer yıllık azalması	Uyarı eşiği	
PM101	-KVS-24 saatlik% 95/yıl -insan sağlığının korunması için-	300 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 100 µg/m ³ (sınır değerinin %33'ü) olana kadar her 12 ayda bir eşit miktarda yıllık olarak azalır	İlk seviye: 260 µg/m ³ İkinci seviye: 400 µg/m ³ Üçüncü seviye: 520 µg/m ³ Dördüncü seviye: 650 µg/m ³	
	Kış Sezonu Ortalaması (1 Ekim – 31 Mart) -insan sağlığının korunması için-	200 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 90 µg/m ³ (sınır değerinin %45'i) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır		
	-UVS-yıllık-insan sağlığının korunması için-	150 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 60 µg/m ³ (sınır değerinin %40'ı) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır		
Kurşun	-UVS-yıllık -insan sağlığının korunması için-	2 µg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 1 µg/m ³ (sınır değerinin %50'si) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır		
CO	24 saatlik % 95/yıl -insan sağlığının korunması için-	30 mg/m³	Sınır değer, 1.1.2009 tarihinde başlayarak 1.1.2014 tarihine kadar 10 mg/m ³ (sınır değerinin %33'ü) olana kadar her 12 ayda eşit bir miktarda yıllık olarak azalır		

¹PM10, asılı partikül madde – siyah duman olarak da ölçülebilir. Siyah duman değerlendirmesi ve gravimetrik birimlere çevrimi için, hava kirliliğini ölçme metotları ve anket teknikleri üzerine çalışan OECD grubunun standartlaştırdığı metot (1964), referans metot olarak alınır.

Çizelge A.4 – İzmir İlinde 2015 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
Kömür	-	58.743,3	-	-	-	-	-

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.5– İzmir ilinde 2015 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler.

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
		56.849,3					

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.6– İzmir ilinde 2015 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı (İzmirgaz A.Ş., 2015)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kwh)
Konut	23.982,312	2.521.491,801
Sanayi	177.811,479	1.891.914,134

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)
Konut	361.118.162	12.638
Sanayi	2.243.664.160	12.701

Çizelge A.7– İzmir ilinde 2015 Yılında Kullanılan Fuel-oil Miktarı (*Bu konu ile ilgili veri bulunamamıştır.)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)	Toplam Kükürt (%)
Konut	-	-	-
Sanayi	-	-	-

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

İzmir ili mücavir alanında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen yetki doğrultusunda il içerisinde ısınma kaynaklı hava kirliliğinin azaltılması için ilimizdeki merkezi sistem kömür kaloriferli apartmanlar yıl boyunca denetlenmektedir. Kaloriferlerin eğitimli kişilerce yakılmasının, binalarda baca ve kazan bakım ve temizliklerinin yaptırılmasının sağlanması gibi rutin ve şikayet kaynaklı denetimler yapılmaktadır.

İlimizde bulunan kömür satış yerlerinde Isınma amaçlı kullanıma sunulan satışıdaki kömürlerin “Satış İzin Belgeleri” kontrol edilerek, numuneler alınarak kalite kontrolleri; Mahalli Çevre Kurulunca alınan kararlarda belirtilen standartlara göre değerlendirilmektedir.

İlimizde kurulan hava kirliliği ölçüm istasyonları ile hava kalitesinin izlenmesi Türkiye’de ilk defa Belediyemizce gerçekleştirildi. Belediyemizce kurulan ve işletilen 7 adet sabit tip, 1 adet mobil (gezici) olmak üzere toplam 8 adet hava kalitesi ölçüm istasyonumuz ile İlimizin hava kalitesi ölçülmektedir.

Tüm istasyonlardan alınan ölçüm sonuçları, anlık olarak merkezdeki bilgisayardan izlenmektedir. Yeni hava kirliliği ölçüm istasyonlarının da hizmete alınmasıyla ilimiz hava kirliliği izleme çalışmaları artarak devam edecektir. Ayrıca, 2007 yılı içerisinde alınan mobil(gezici) hava kalitesi izleme istasyonu ile il merkezinde ve ilçelerde hava kirliliği ölçümleri yapılmaktadır.İlimizde bulunan Hava Kalitesi Ölçüm istasyonlarının isimleri ve bu istasyonlarda ölçülen parametreler aşağıda yer almaktadır.

- Karşıyaka, Güzelyalı ve Bornova Ölçüm İstasyonları (SO₂ ,Tozluluk ,NO_x, CO)
- Bayraklı Ölçüm İstasyonu (SO₂ ve Tozluluk)
- Alsancak Ölçüm İstasyonu (SO₂, Tozluluk, CO, NO_x)
- Şirinyer ve Çiğli Ölçüm İstasyonları (SO₂,Tozluluk)

Çizelge A.8- İzmir ilinde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler
(İzmir Büyükşehir Belediyesi 2016)

İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI (Enlem, Boylam)	HAVA KİRLİTİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₂	HC	PM
Alsancak	38.43021024 27.14340268	√	√	√	X	X	√
Güzelyalı	38.39473530 27.08215153	√	√	√	X	X	√
Bayraklı	38.46622092 27.17865427	√	X	X	X	X	√
Şirinyer	38.39108414 27.14900805	√	X		X	X	√
Çiğli	38.49812395 27.06754146	√	X	X	X	X	√
Karşıyaka	38.45336887 27.11007041	√	√	√	X	X	√
Bornova	38.46178972 27.21958276	√	√	√	X	X	√

Harita A.1 – Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri (İBŞB, 2015)

A.4. Ölçüm İstasyonları

İzmir İlinde yer alan ölçüm istasyonlarının ölçmüş olduğu SO₂ ve PM parametrelerinin aylık ortalama değerleri (µg/m³ -mikrogram/metreküp) aşağıda yer alan grafikte verilmiştir.

Çizelge A.9- İzmir İlinde 2015 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları (İzmir Büyükşehir Belediyesi, 2016)

Alsancak	SO ₂ (ort)	AGS *	PM10 (ort)	AGS*
Ocak	19	Yok	45	3
Şubat	7	Yok	29	1
Mart	6	Yok	32	Yok
Nisan	4	Yok	19	Yok
Mayıs	4	Yok	17	Yok
Haziran	7	Yok	23	Yok
Temmuz	7	Yok	28	Yok
Ağustos	8	Yok	31	Yok
Eylül	5	Yok	27	Yok
Ekim	3	Yok	24	Yok
Kasım	4	Yok	38	Yok
Aralık	4	Yok	38	8
ORTALAMA	6		29	

Güzelyalı	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*
Ocak	4	Yok	50	4
Şubat	6	Yok	37	Yok
Mart	5	Yok	44	1
Nisan	6	Yok	31	Yok
Mayıs	5	Yok	31	Yok
Haziran	2	Yok	29	Yok
Temmuz	2	Yok	36	Yok
Ağustos	5	Yok	30	Yok
Eylül	4	Yok	40	Yok
Ekim	4	Yok	34	Yok
Kasım	9	Yok	50	
Aralık	28	Yok	74	9
ORTALAMA	7		40	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Bayraklı	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*
Ocak	9	Yok	89	12
Şubat	6	Yok	53	2
Mart	5	Yok	54	2
Nisan	4	Yok	36	1
Mayıs	5	Yok	40	1
Haziran	4	Yok	32	Yok
Temmuz	4	Yok	43	3
Ağustos	4	Yok	57	2
Eylül	4	Yok	63	1
Ekim	4	Yok	39	1
Kasım	5	Yok	73	11
Aralık	6	Yok	110	16
ORTALAMA	5		58	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Şirinyer	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*
Ocak	14	Yok	59	6
Şubat	10	Yok	42	1
Mart	9	Yok	47	Yok
Nisan	11	Yok	36	Yok
Mayıs	7	Yok	34	Yok
Haziran	3	Yok	32	Yok
Temmuz	3	Yok	35	Yok
Ağustos	4	Yok	39	Yok
Eylül	4	Yok	39	Yok
Ekim	8	Yok	36	Yok
Kasım	21	Yok	61	5
Aralık	33	Yok	102	16
ORTALAMA	11		47	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çiğli	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*
Ocak	29	Yok	60	3
Şubat	12	Yok	45	1
Mart	8	Yok	43	Yok
Nisan	6	Yok	28	Yok
Mayıs	15	Yok	33	Yok
Haziran	17	Yok	22	Yok
Temmuz	6	Yok	31	Yok
Ağustos	6	Yok	35	Yok
Eylül	5	Yok	33	Yok
Ekim	3	Yok	29	Yok
Kasım	3	Yok	47	Yok
Aralık	6	Yok	75	10
ORTALAMA	10		40	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

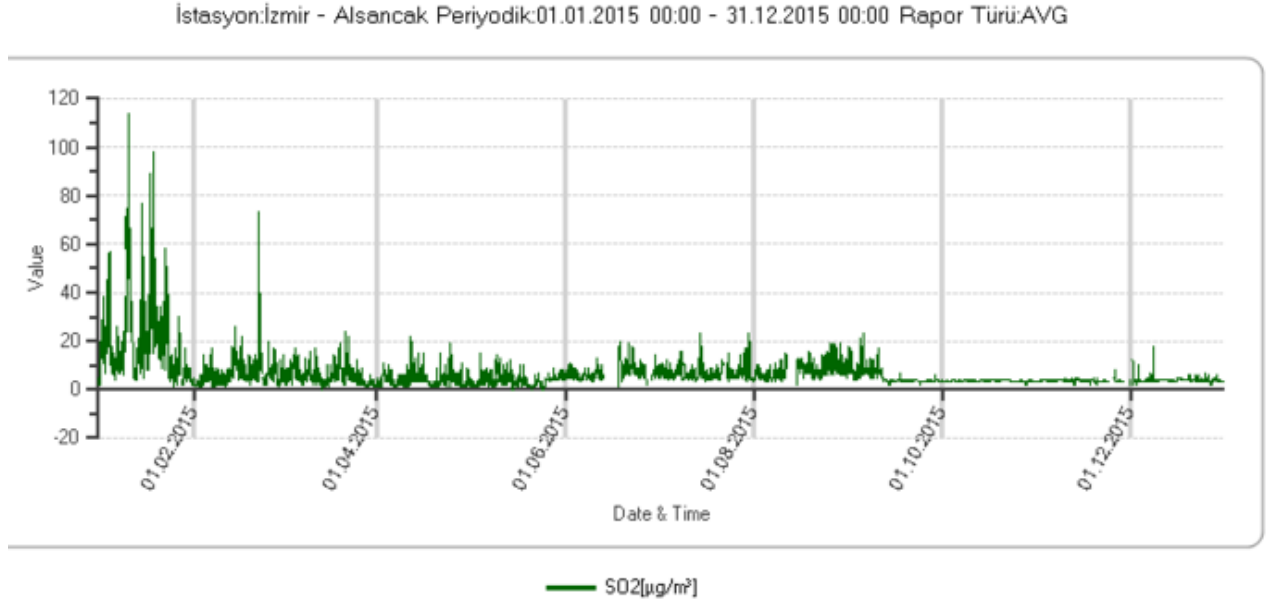
Karşıyaka	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*
Ocak	12	Yok	45	1
Şubat	11	Yok	27	1
Mart	10	Yok	24	Yok
Nisan	10	Yok	25	Yok
Mayıs	11	Yok	26	Yok
Haziran	10	Yok	25	Yok
Temmuz	12	Yok	16	Yok
Ağustos	10	Yok	14	Yok
Eylül	8	Yok	16	Yok
Ekim	4	Yok	13	Yok
Kasım	6	Yok	23	Yok
Aralık	9	Yok	38	Yok
ORTALAMA	9		24	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

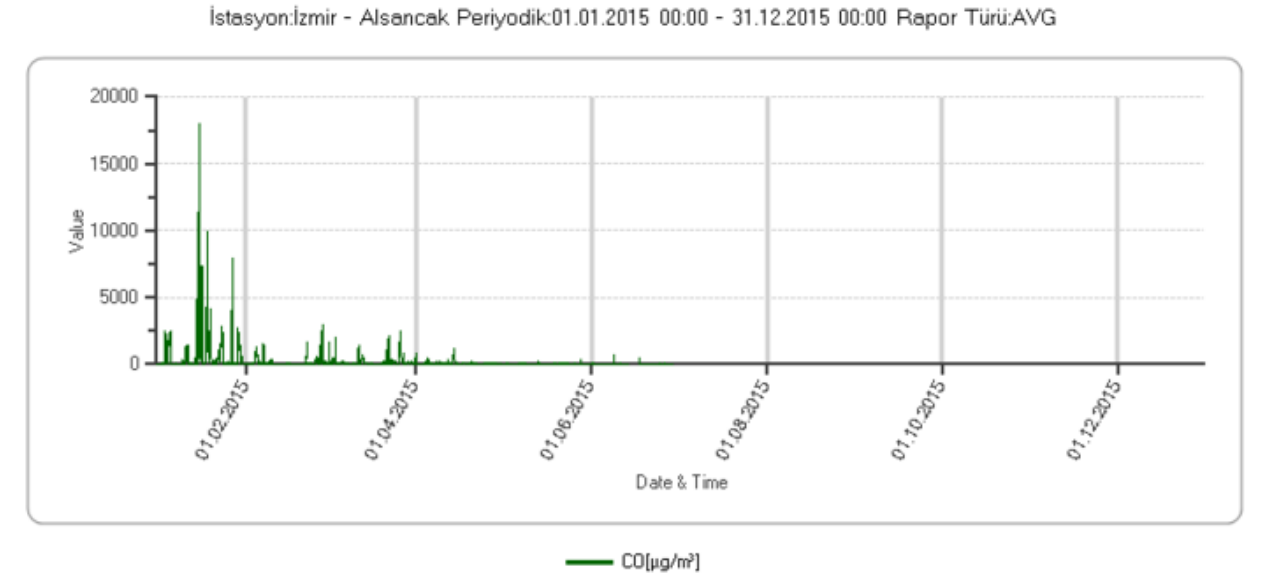
Bornova	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*
Ocak	17	Yok	43	2
Şubat	15	Yok	35	1
Mart	16	Yok	36	Yok
Nisan	16	Yok	23	Yok
Mayıs	19	Yok	35	Yok
Haziran	22	Yok	44	1
Temmuz	14	Yok	44	Yok
Ağustos	14	Yok	46	Yok
Eylül	14	Yok	52	Yok
Ekim	16	Yok	45	1
Kasım	20	Yok	65	2
Aralık	33	Yok	67	6
ORTALAMA	18		45	

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

İzmir İlinde yer alan ölçüm istasyonlarının ölçmüş olduğu SO₂ ve PM parametrelerinin aylık ortalama değerleri (µg/m³ -mikrogram/metre küp) aşağıda yer alan grafikte verilmiştir.(Sınır değerler SO₂ =280 TOZ=140)

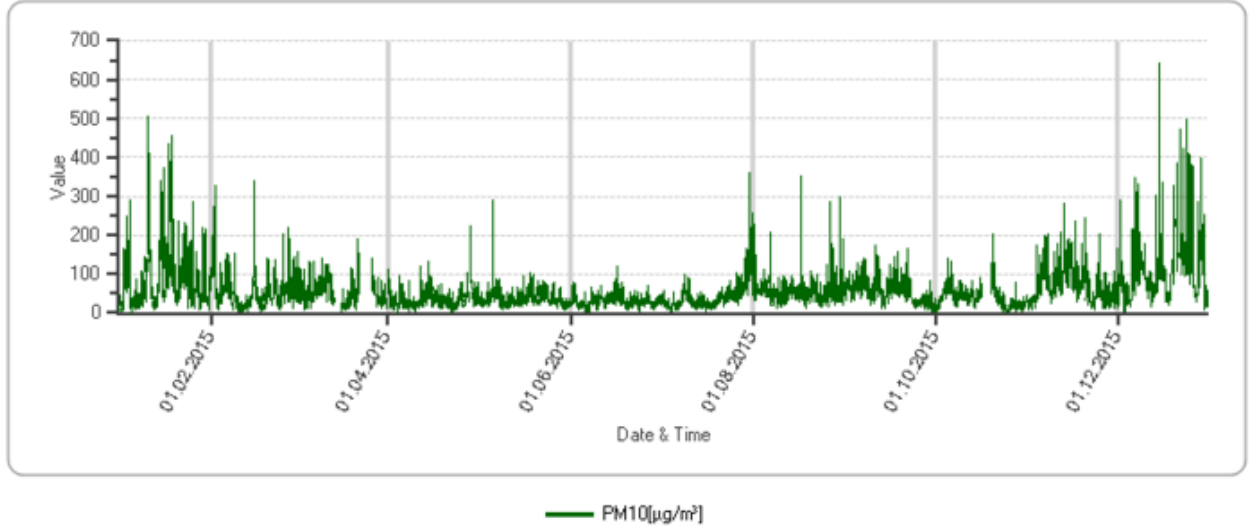

Grafik A.1.1.-İzmir ilinde Alsancak İstasyonu SO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

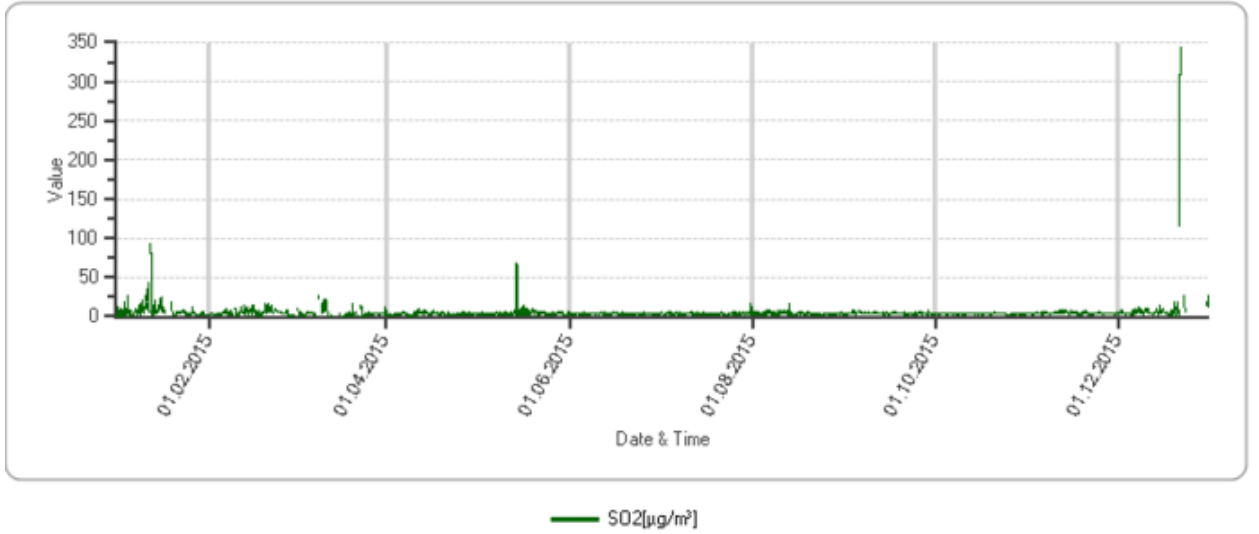
Grafik A.1.2.-İzmir ilinde Alsancak İstasyonu CO Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

Istasyon:İzmir - Bayrakli Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

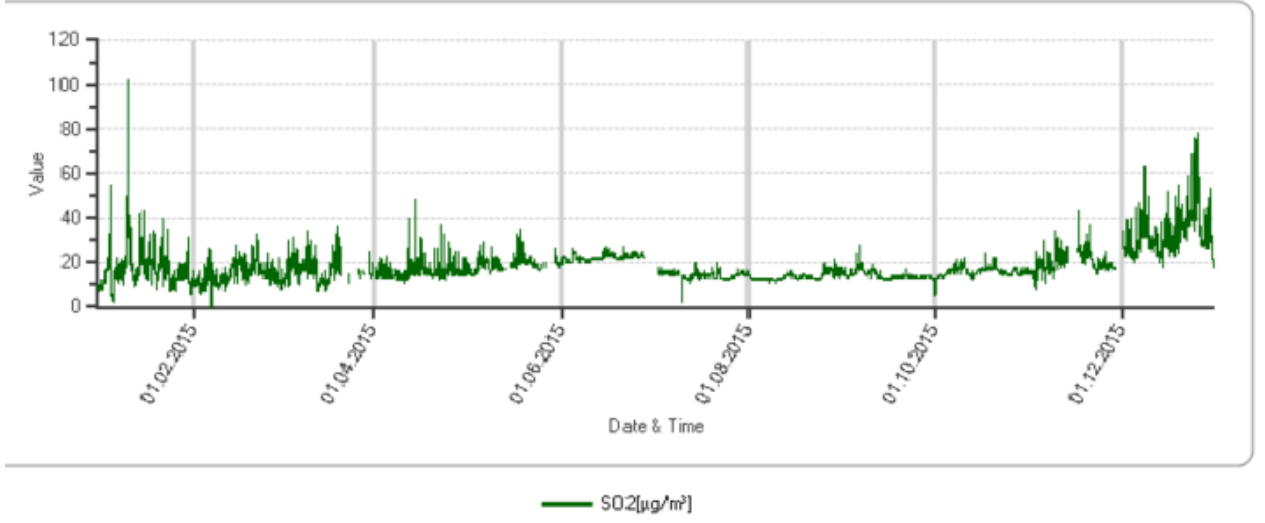
Grafik A.1.3.-İzmir ilinde Bayraklı İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

Istasyon:İzmir - Bayrakli Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

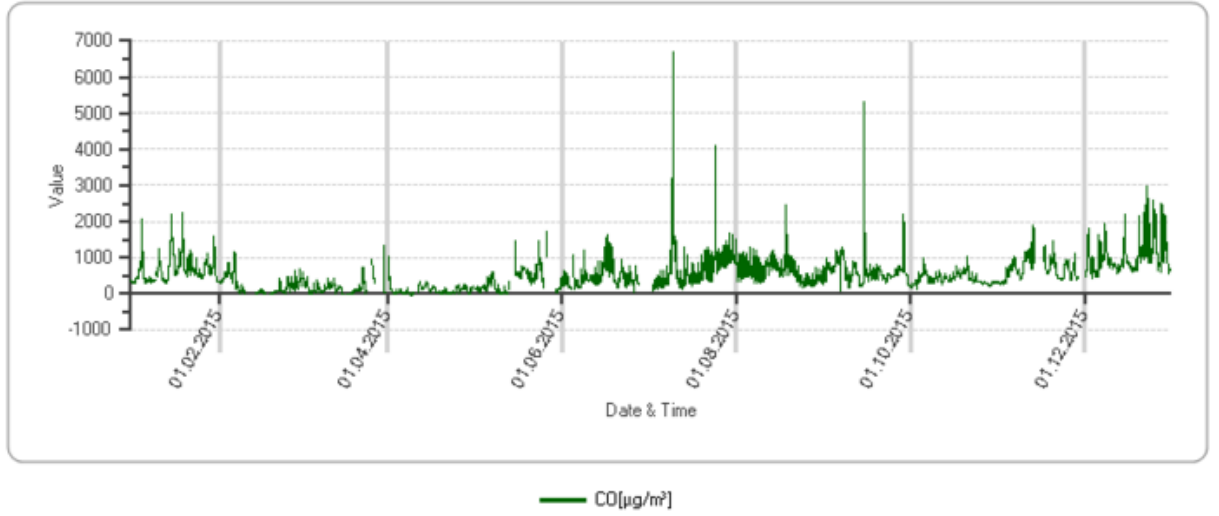
Grafik A.1.4.-İzmir ilinde Bayraklı İstasyonu SO2 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

İstasyon:İzmir - Bornova Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

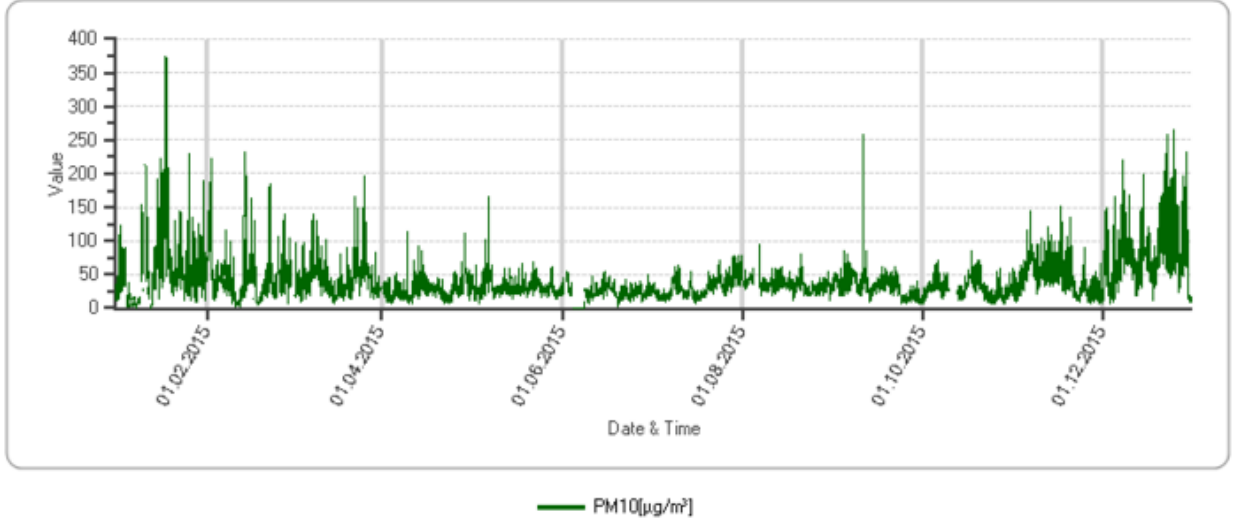
Grafik A.1.5.-İzmir ilinde Bornova İstasyonu SO2 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

İstasyon:İzmir - Bornova Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

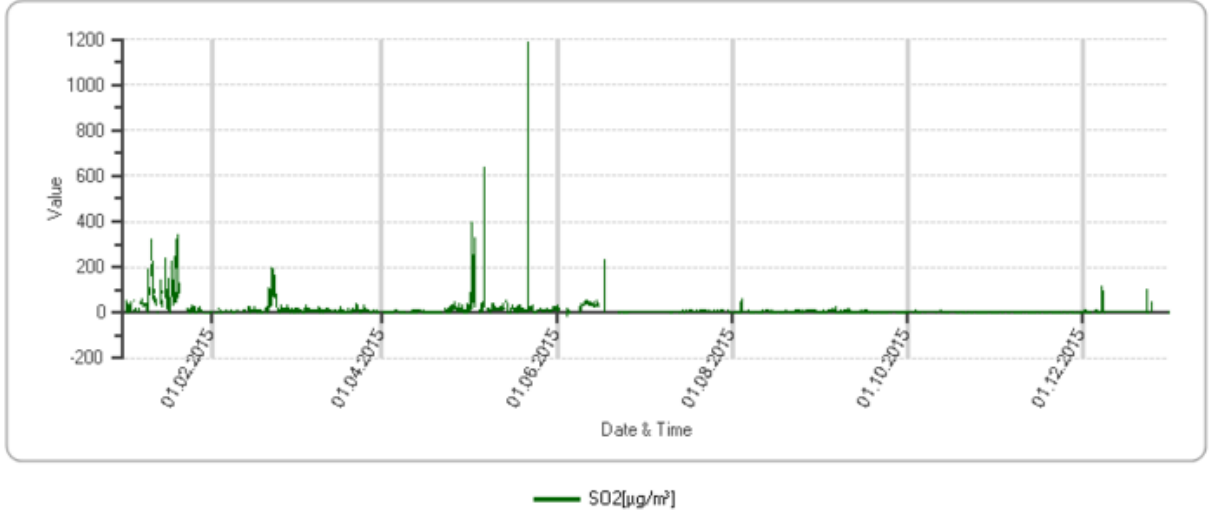
Grafik A.1.6.-İzmir ilinde Bornova İstasyonu CO Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

İstasyon:İzmir - Çiğli Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

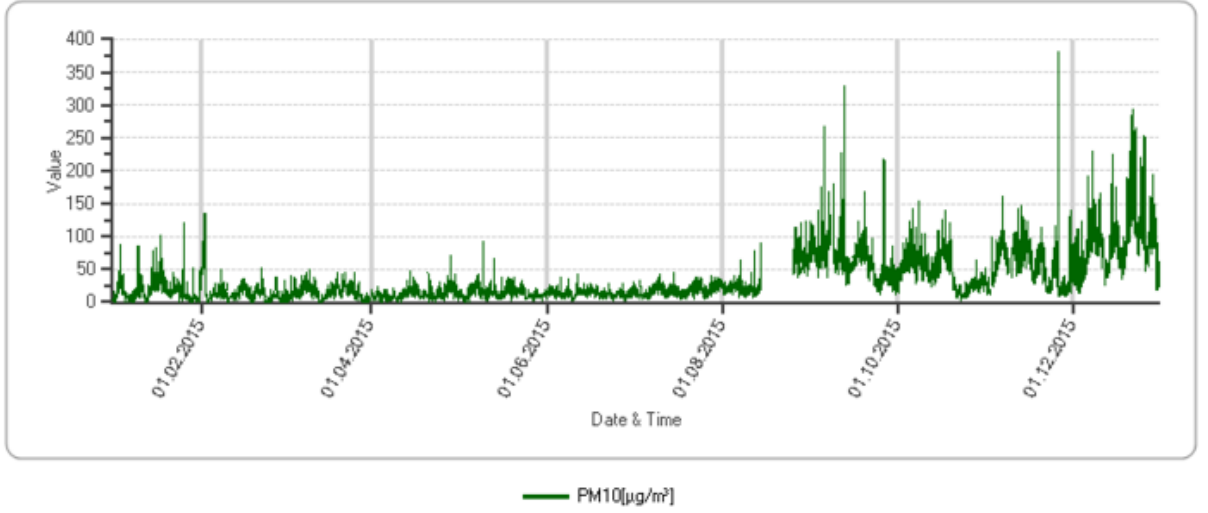
Grafik A.1.7.-İzmir ilinde Çiğli İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

İstasyon:İzmir - Çiğli Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

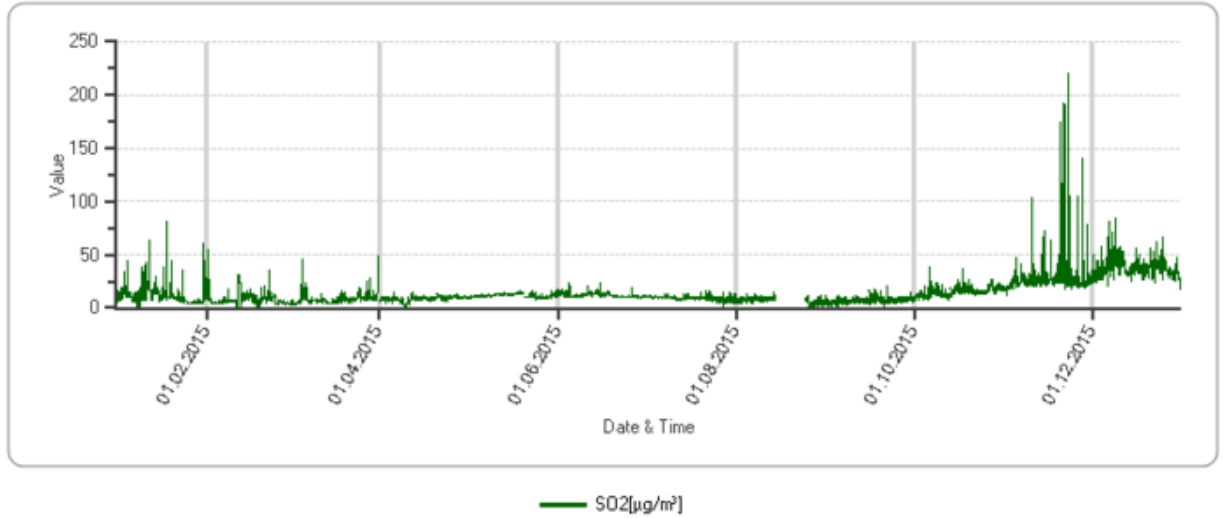
Grafik A.1.8.-İzmir ilinde Çiğli İstasyonu SO2 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

İstasyon:İzmir - Gaziemir Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

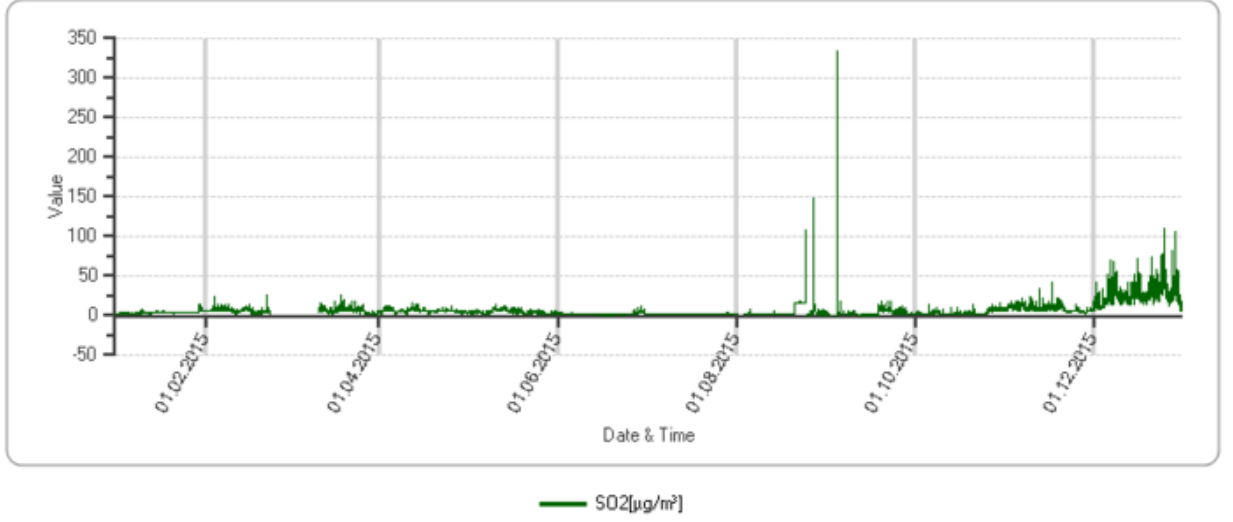
Grafik A.1.9.-İzmir ilinde Gaziemir İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

İstasyon:İzmir - Gaziemir Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

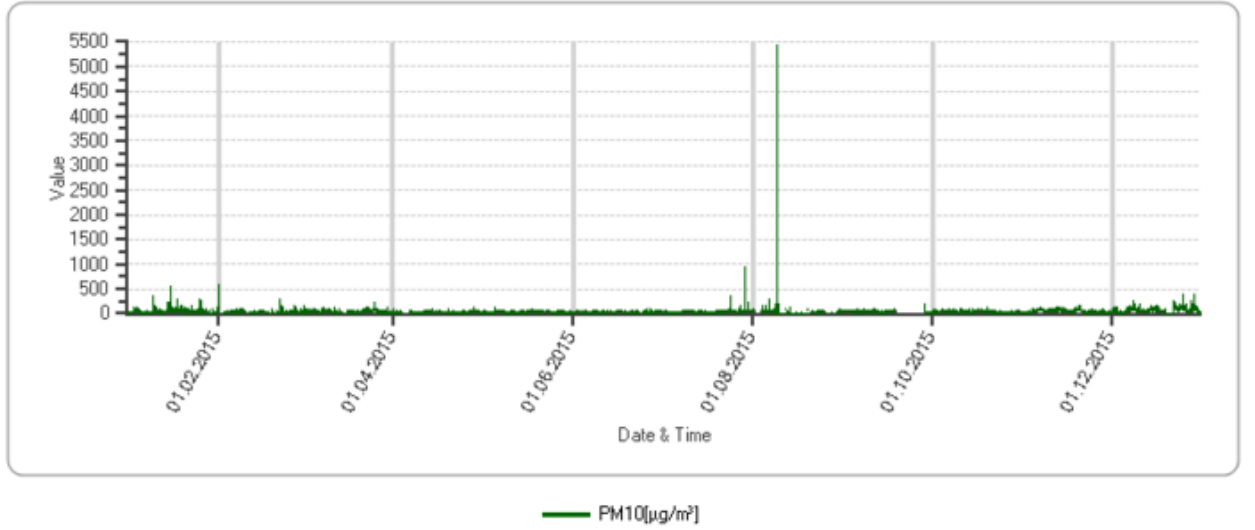
Grafik A.1.10.-İzmir İlinde Gaziemir İstasyonu SO2 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

İstasyon:İzmir - Güzelyalı Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

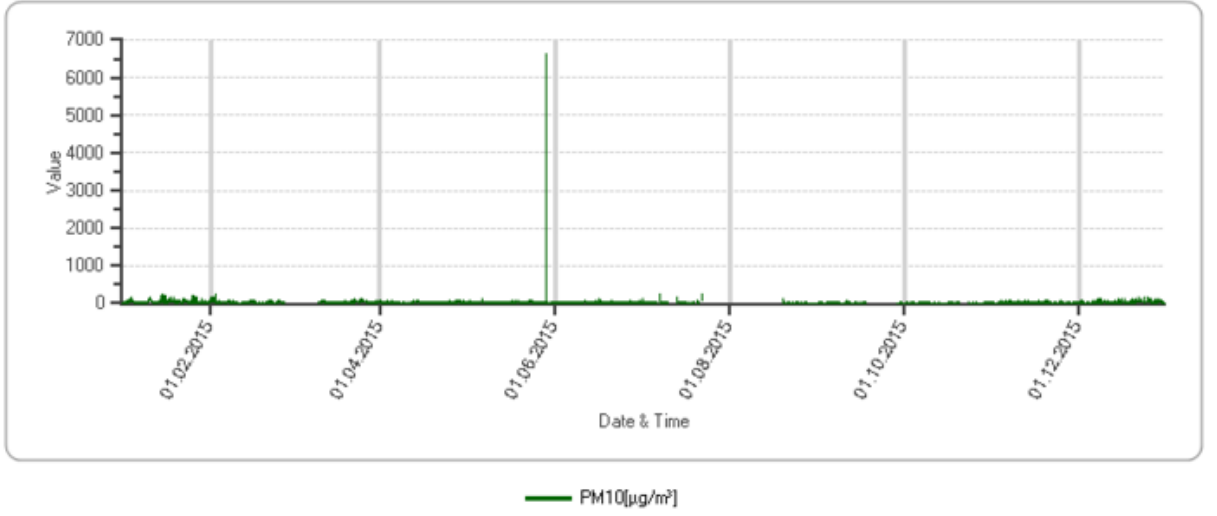
Grafik A.1.11.-İzmir İlinde Güzelyalı İstasyonu SO2 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

İstasyon:İzmir - Güzelyalı Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

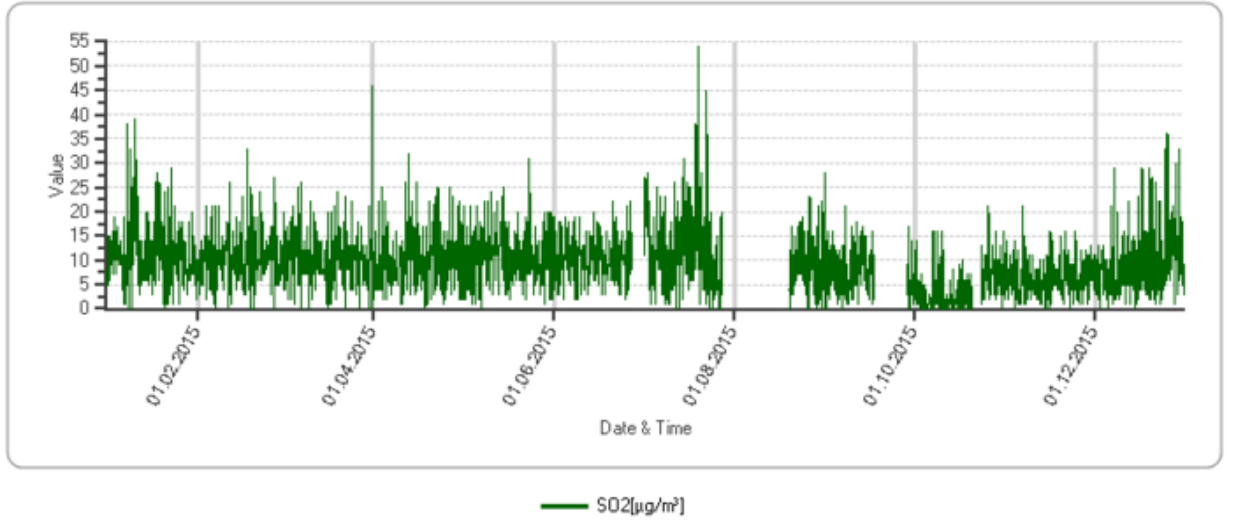
Grafik A.1.12-İzmir ilinde Güzelyalı İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

İstasyon:İzmir - Karşıyaka Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

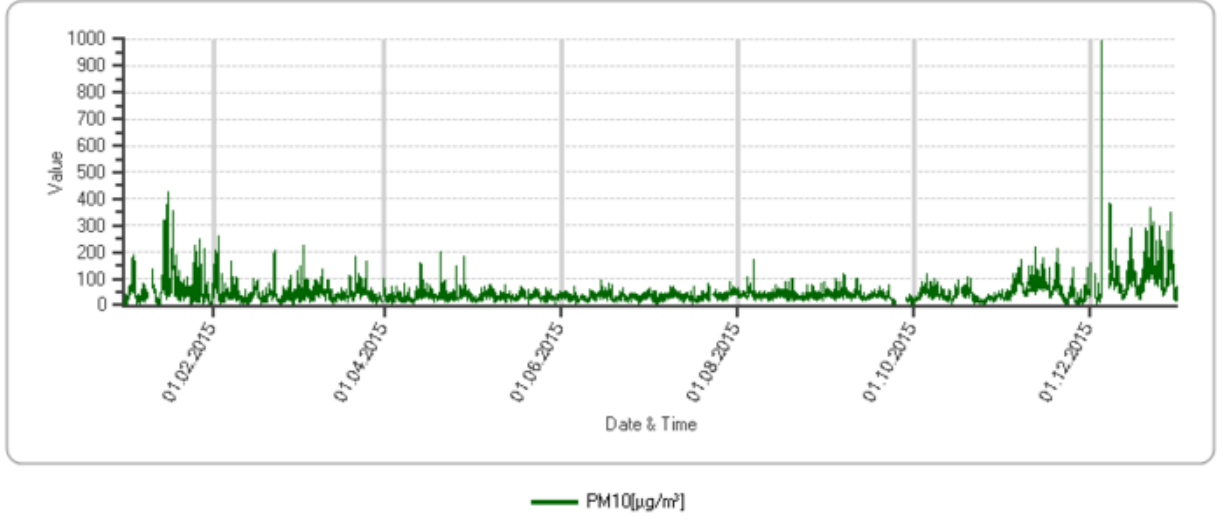
Grafik A.1.13.-İzmir ilinde Karşıyaka İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

İstasyon:İzmir - Karşıyaka Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

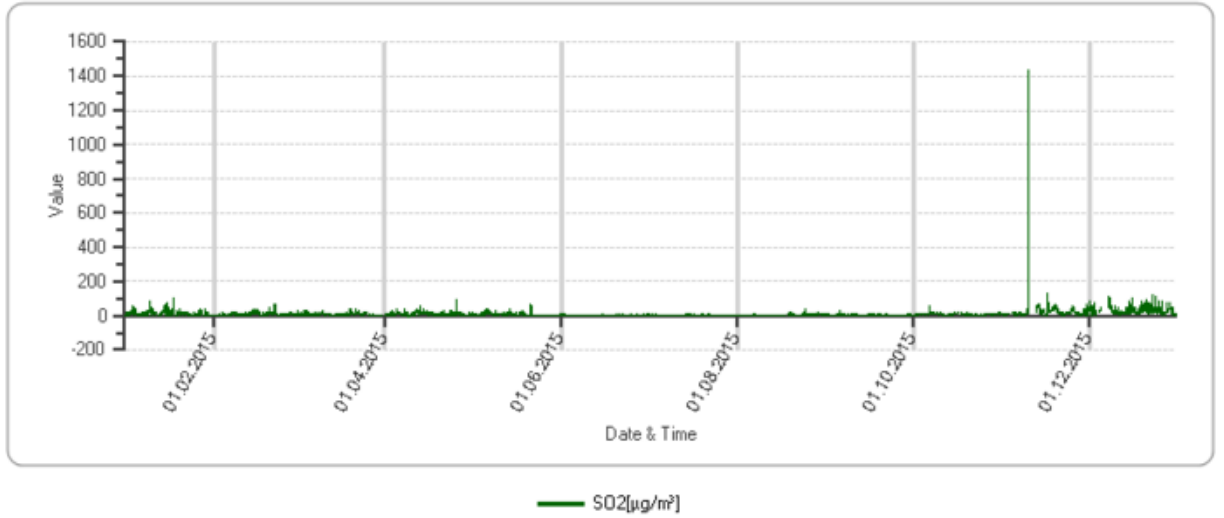
Grafik A.1.14.-İzmir ilinde Karşıyaka İstasyonu SO2 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

İstasyon:İzmir - Sirinyer Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

Grafik A.1.15.-İzmir ilinde Şirinyer İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

İstasyon:İzmir - Sirinyer Periyodik:01.01.2015 00:00 - 31.12.2015 00:00 Rapor Türü:AVG

Grafik A.1.16.-İzmir ilinde Şirinyer İstasyonu SO2 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2016)

A.5. Egzoz Gazı Emısyon Kontrolü

İlimizde verilen 63 adet emisyon ölçüm yetki belgesi ve 382.294 adet egzoz emisyon ölçüm pulu vardır.

Çizelge A.10- İlimizdeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı (İEM Trafik Tescil Şube Müdürlüğü, 2016)

Araç Sayısı				Toplam	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı				Toplam
Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri		Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	
-	-	-	-	1.048.123	-	-	-	-	354.100

A.6. Gürültü

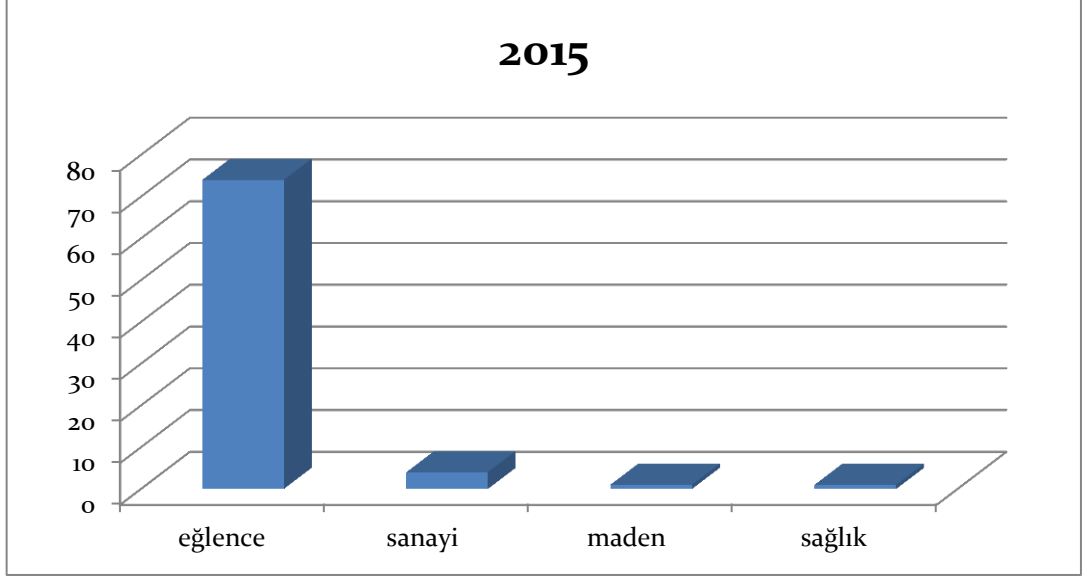
İlimizde çevresel gürültünün önlenmesine yönelik olarak Bakanlığımızca toplam 8 (sekiz) Belediyeye şikayetleri değerlendirmek, çevresel gürültü konusundaki mevzuata uyulup uyulmadığını denetlemek ve gerektiğinde idari yaptırım uygulamakla ilgili olarak yetki devri yapılmıştır. Bu belediyeler sırasıyla İzmir Büyükşehir Belediyesi, Konak Belediyesi, Karşıyaka Belediyesi, Bayraklı Belediyesi, Bornova Belediyesi, Torbalı Belediyesi, Seferihisar Belediyesi, Aliağa Belediyesi'dir. Yetki devri yapılan belediye sınırları dışındaki şikayetler ise İl Müdürlüğümüzce değerlendirilmektedir.

İlimizde ağırlıklı olarak gürültü konusunda şikayetler eğlence yerlerinden kaynaklanan şikayetler, sanayi tesisleri ile işyerlerinden ve şantiye gürültüsünden kaynaklanan şikayetlerdir.

Eğlence yerlerinden kaynaklanan şikayetlerin büyük çoğunluğu Çeşme İlçesinden olmak üzere, bunun dışında Dikili, Karaburun İlçelerinden kaynaklanmaktadır. Yetki devri yapılan ilçelerden iletilen şikayetler ilgili Belediyelerince değerlendirilmektedir.

Gürültü konusunda diğer bir şikayet konusu ise konut ile işyerlerinin iç içe yer aldığı bölgelerden kaynaklanan şikayetlerdir. Bu şikayetler de ağırlıklı olarak Konak, Bornova, Karşıyaka, Bayraklı belediye sınırları içindeki işyerleri ve imalathanelerden kaynaklanmaktadır.

Müdürlüğümüze ya da yetki devri yapılan belediyelere ulaşan şikayetlerde şikayet yerinde incelenmekte gerektiğinde ölçüm yaptırılmakta, tedbir aldırılmakta ve Yönetmelik ihlali durumlarında idari para cezası uygulanmaktadır.

Grafik.A.2 - İzmir ilinde 2015 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikayetlerin Dağılımı
(İzmir Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü,2016)

A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

İlimizde İklim Değişikliği Eylem Planı kapsamında çalışmalar devam etmektedir.

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde sanayi kaynaklı hava kirliliğinin en fazla yaşandığı ilçe ağır sanayi yatırımlarıyla öne çıkan Aliğa İlçesidir. İlçededemir-çelik tesisleri, petrokimya tesisleri, kömür eleme ve paketlenme tesisleri, geri kazanım tesisleri, akaryakıt dolun tesisleri, doğalgaz çevrim santralleri ve termik santraller bulunmaktadır. Yine il merkezinde özellikle Bornova ilçesinde bulunan ve kent merkezinde kalan sanayi kuruluşları, çimento fabrikaları, demir ve demirdışı döküm tesisleri, gıda üretimi yapan işletmeler ve taş ocakları hava kirliliğine katkısı olan sanayi kuruluşlarıdır.

Isınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin en yoğun yaşandığı ilçeler ise merkez ilçeler olup özellikle kalitesiz yakıt kullanımı ile hava hareketlerinin en aza indiği dönemlerde hava kirliliği ilimizde yaşanmaktadır. Yine şehir merkezinde yaşanan trafiğinde hava kirliliğine katkısı olabilmektedir.

Hava kirliliği ile mücadelede yeni tesisler kurulmadan önce öncelikle mevcut tesisler iyileştirilmeli, bunların emisyonları en aza indirilmeli ve emisyon kontrol sistemlerinin sürekliliği sağlanmalıdır. Yeni yapılacak yada mevcut binalarda ısı yalıtımı yapılmalı ve merkezi ısıtma sistemlerinin kullanılması teşvik edilmelidir.

Kaynaklar

- İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
- İzmir Büyükşehir Belediyesi
- İzmir İl Emniyet Müdürlüğü
- İzmir Gaz A.Ş.

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

İlimiz sınırlarından geçen Küçük Menderes, Bakırçay ve Gediz nehirleri Ege Bölgesinin ve ilimizin önemli akarsularıdır.

Gediz Nehri'nin önemli kolları Nif, Murat, Kum, Medar, Selendi, Alaşehir, Demirci, Yiğitler Deresi, Ahmetli Çayı, Deliiniş Çayı, Sarma Çayı, Tabak Deresi, Dikendere, Kunduz Dere, Savanda Çayı, Çataldere, Derbent ve Gördes çaylarıdır. İzmir, Manisa, Uşak illeri sınırları içine giren havzadaki önemli yerleşim merkezleri; Manisa İl merkezi ile Foça, Menemen, Kemalpaşa, Turgutlu, Salihli, Demirci, Alaşehir, Gediz ilçe merkezleridir.

Küçük Menderes nehrinin önemli yan kolları; Rahmanlar Deresi, Falaka Çayı, Pirinççi Çayı, Ilıcadere, Kiraz Çayı, Kızılkaya deresi, Ağılık Deresi, Künk Deresi, Vakıflar deresi, Uladı Çayı ve Aktaş Çaylarıdır. Küçük Menderes Havza sınırları içinde Seferihisar, Torbalı, Selçuk, Tire ve Ödemiş gibi ilçe merkezleri bulunur.

Bakırçay nehri, Manisa ve İzmir ili içinde akan bir nehirdir. Manisa İli, Kırkağaç İlçesi, Gelenbe'nin doğusundan başlayan Bakırçay Vadisi'nin, küçük bir bölümü Manisa ili alanı içinde kalmaktadır. Bakırçay nehrinin önemli yan kolları; İlyadere, Yortanlıdere, Geyiklidere, Himmetdere, Levent Deresi, Kırkgeçit, Galinos Çayı Cumalıdere, Ilıcadere, Kocadere, Keçikaya Deresi, Karadere'dir.

Çizelge B.1 – İzmir İlinin Akarsuları (DSİ Veri Tabanı, 2015)*

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
GEDİZ	401	59.4	37,1	Nif, Kum, Meder, Selendi, Alaşehir, Derbent, Gördes Demirci, Deliniş Sarma ve Tabak	TARIM-ENERJİ-İÇME SUYU
KÜÇÜK MENDERES	175	175	9,4	Rahmanlar, Falakaçayı, Pirinççiçayı, Ilıcadere, Kiraz Çayı, Uladı Çayı ve Aktaş Çayı	TARIM-ENERJİ-İÇME SUYU
BAKIRÇAY	129	60	10,3	İlyadere, Yortanlıdere, Kırkgeçit, Galinos Çayı, Kocadere, Karadere	TARIM-ENERJİ-İÇME SUYU

(*) Akarsulara ait veriler, Mülga EİE (Elektrik İşleri Etüd İdaresi) akım gözlem istasyonlarının 2011 yılı Akım Yıllıklarının ortalama akımlarından alınmıştır. (2011 yılı sonrası akım yıllıklarına ait veriler güncellenmediğinden dolayı, en son kullanılabilir veri 2011 akım yılığundan derlenmiştir.)

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

İlimiz sınırları içinde dağlarda bulunan küçük göllerle birlikte 3'ten fazla tabii göl bulunmaktadır. En büyük gölümüz Ödemiş ilçesi sınırlarındaki Gölcük Gölü'dür. İkinci büyük göl, derin bir göl olmayan Belevi Gölü'dür. Üçüncü büyük göl olarak İzmir Merkez ilçe sınırlarındaki Karagöl'ü tanımlayabiliriz.

Tabii göller dışında İlimiz sınırları içinde 12 adet baraj gölü bulunmaktadır. Baraj gölleri şu şekilde sıralanabilir; Kavakdere, Kutlu Aktaş, Güzelhisar, Tahtalı, Beydağ, Seferihisar, Kestel, Balçova, Çaltıkoru, Yortanlı, Ürkmez Baraj gölleridir.

Aşağıdaki tablo verilerinde DSİ ve İl Özel İdare göletleri bulunmaktadır. "İşletmedeki göletler" sütunu İl Özel İdare göletlerini, "İşletmedeki göletler DSİ" sütunu DSİ göletlerini belirtmektedir.

<u>Barajlar</u>	<u>Doğal Göller</u>	<u>Göletler*</u>	<u>İşletmedeki Göletler (DSİ)</u>
Alaçatı Kutlu Aktaş	Barutçu	Aliğa Hacıömerli	Foça Arpaçay
Balçova	Belevi	Balabandere	Aliğa Çıtak
Beydağ	Gebekirse	Dokuz Eylül	Ataköy
Çaltıkoru	Karagöl	Sandidere	Bergama Çamavlu
Güzelhisar	Gölcük	Ulaşmış Kavakçayı	Bergama Yukarıkırıklar
Kavakdere		Göçbeyli	Kemalpaşa Bağyurdu
Kestel		Dikili Deliktaş	Kiraz Haliller
Seferihisar		Karaburun Parlak	Menemen Emiralem
Tahtalı		Seferihisar Payamlı	Menemen Süleymanlı
Ürkmez		Dikili Yahşibey	Ödemiş Bademli
Yortanlı		Urla Birgi ve Kocagöl	Tire Yenişehir
Burgaz		Bayındır Arıkbaşı	Torbali Arslanlar
		Yuntdağı Hacılar	Torbali Karakızlar
		Menderes Yeniköy	Mordoğan
			Dikili Harputlu
			Yenişakran
			Kiraz Çatak
			Tire Eskioba
			Dikili Çandarlı
			Menderes Özdere
			Bornova Karaçam**
			Kemalpaşa Savanda**

Not: *Mülga İl Özel İdaresi tarafından yapılan göletler.

** DSİ tarafından inşaatı tamamlanmış fakat henüz işletmeye alınmayan göletler.

Çizelge B.2.İzmir ilinde Mevcut Sulama Göletleri

İLİMİZDEKİ MEVCUT BARAJ VE GÖLETLERİN HARİTA ÜZERİNDEKİ GÖRÜNÜMÜ
(DSİ Veri tabanı)

Çizelge B.1 (İZMİR) ilinde Mevcut Sulama Baraj/Göletleri (DSİ,2015)

Baraj/Göletin Adı	Tipi	Göl hacmi, m ³	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (m ³)	Kullanım Amacı
Güzelhisar Barajı	Kil çekirdekli kaya dolgu	155.350.000	806	4.400.000 sulama	(S)
Kestel Barajı	Zonlu dolgu	37.450.000	3.716	13. 170.000 sulama	(S) , Taşkın (T)
Yortanlı Barajı	Zonlu toprak dolgu	67.780.000	6.803	Sulaması işletmede değil.	(S)
Çaltıköy Barajı	Silindirle sıkıştırılmış beton dolgu	41.600.000	3.711	Sulaması işletmede değil.	(S)
Balçova Barajı	Kaya dolgu	7.760.000	-	-	(i)
Ürkmez Barajı	Zonlu toprak dolgu	7.950.000	345	2. 250. 000 sulama	(S) , (i)
Seferhisar Barajı	Zonlu toprak dolgu	2.914.0000	1.200	3. 620. 000 sulama	(S)
Tahtalı Barajı	Geçirimsiz plastik beton perde ve kil çekirdekli kaya dolgu	306.650.000	623	5. 260 .000 sulama	(S) , (i)
Alaçatı Barajı	Zonlu toprak dolgu	164.800.00	-	-	(i)

Kavakdere Barajı	Toprak dolgu	14.110.000	489	2. 680 .000 sulama	(S) , (T)
Beydağ Barajı	Sıkıştırılmış beton (katı dolgu)	248.250.000	17.154	7214 ha işletmede (47 920 000)	(S) , (T)
Burgaz Barajı	Merkezi kil çekirdekli kum çakıl dolgu	37.504.000	3.009	2158 ha işletmede	(S)
Bademli Göleti	Merkezi Kil Çekirdekli kum çakıl dolgu	4.959.000	915	Sulaması işletmede değil.	(S)
Ataköy Göleti	Kil çekirdekli kaya dolgu	1.485.000	199	880.000 sulama	(S)
Mordoğan Göleti	Kil çekirdekli kaya dolgu	1.709.000	113	390.000 sulama	(S) , (İ)
YENİŞAKRAN	Zonlu toprak dolgu	436.000	53		(S)
HARPUTLU	Kil çekirdekli kaya dolgu	480.000	79		(S)
ARPAÇAY	Zonlu Toprak Dolgu	255.000	37		(S)
YENİŞEHİR	Ön yüzü beton kaplama çakıl dolgu	70.100	110		(S)
ÇITAK	Zonlu toprak dolgu	1.170.000	148		(S)
YUKARIKIRIKLAR	Homojen dolgu	979.000	167		(S)
HALİLLER	Kil Çekirdekli Zonlu Dolgu	1.320.000	251		(S)
SÜLEYMANLI	Kil Çekirdekli Zonlu Dolgu	1.171.000	134		(S)
ASLANLAR	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	237.062	46		(S)
KARAKIZLAR	Kil Çekirdekli Zonlu Dolgu	823.000	197		(S)
EMİRALEM	Kil Çekirdekli Zonlu Dolgu	1.370.000	183		(S)
KIRAZ ÇATAK	Yarı Geçirimli Zonlu Toprak Dolgu	680.000	182		(S)
BAĞYURDU	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	432.000	100		(S)
ÇAMAVLU	Sıkıştırılmış beton	1.076.000	112		(S)
ESKİOBA	Kil çekirdekli zonlu dolgu	718.000	80		(S)
ÇANDARLI	Kil çekirdekli kaya dolgu	2.134.000	-		(İ)
ÖZDERE	Kil çekirdekli kaya dolgu	922.000	134		(S)

Endüstri (E) , İçme ve Kullanma (İ) , Sulama (S) , Taşkın (T)

Not: Tabloda çekilen su miktarı kısmında eksik verilerin sebebi yapımı yeni biten göletlerde Sulayıcı örgüt kurulma aşamasında olduğundan dolayı, sulamaya alınan su miktarı kayıt altına alınamamıştır.

B.1.2. Yeraltı Suları

İzmir ve çevresinde yeraltı sularına yönelik ilk çalışmalar 1955 yılında DSİ Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulu Yeraltısuları Dairesince yapılmıştır. İlk çalışmalar Küçük Menderes, Bakırçay ve Gediz havzalarında ova niteliğine sahip alanlarda istikşaf aşamasındaki etütlerdir ve ilk hidrojeolojik etütler olma özelliğini taşırlar. Bu etütler sonrası açılan araştırma sondaj kuyularından elde edilen verilerle ova bazında Devlet su İşleri 2. Bölge Müdürlüğüne yine ilk rezerv raporları hazırlanarak yeraltı suyu potansiyeli bakımından önemli rezerve sahip ovalarda detaylı planlama kademesinde hidrojeolojik etüt çalışmalarına başlanmıştır. Bakırçay Havzası hidrojeolojik etüt raporu 1976 yılında, 1973 yılında DSİ tarafından yapılan Küçük Menderes Havzası hidrojeolojik etüt raporu 2000 yılında ODTÜ tarafından revize edilmiştir. Gediz Havzası Hidrojeolojik etüt raporu ise 1983 yılında DSİ tarafından yapılmış ve 2014 yılında revize edilmiştir.

Çizelge B.3– İzmir İlinin Yeraltısu Potansiyeli (DSİ, 2015)

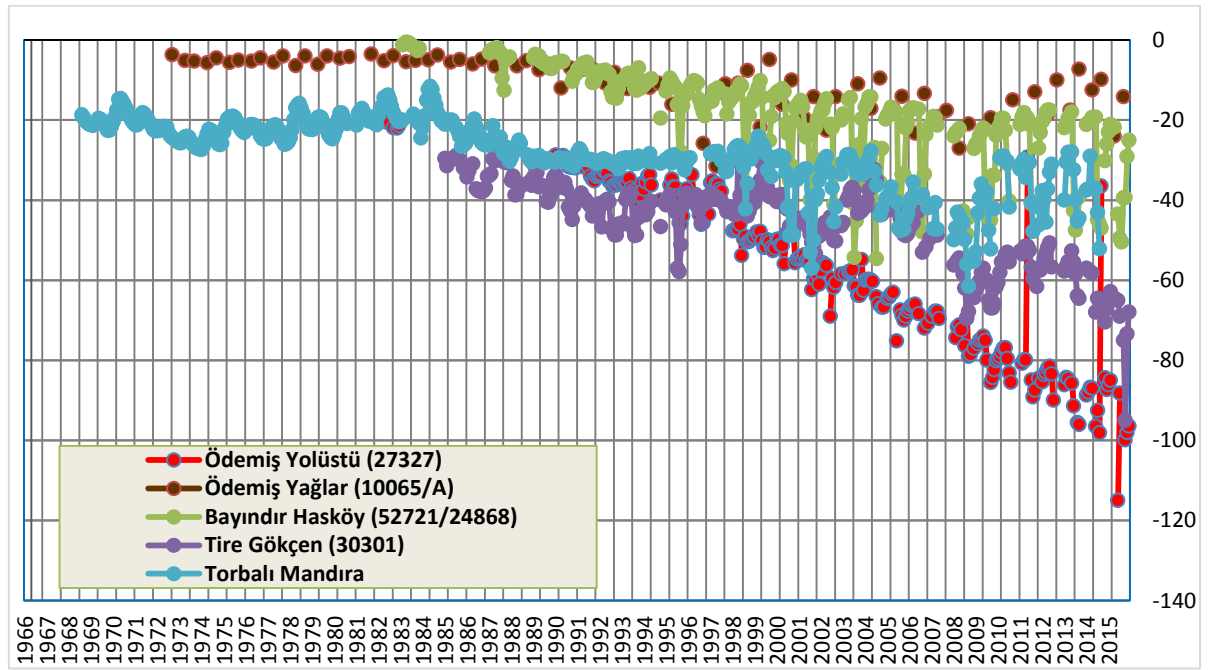
HAVZA	KAYNAK (OVA ve/veya İLÇE ADI)	İşletme Rezervi (hm ³ /yıl)
K. Menderes	Merkez	180 + 51 (Küçük Menderes YAS Havzasında Alüvyon ve Mermerde Toplam Akifer)
	Kiraz	
	Beydağ	
	Ödemiş	
	Tire	
	Bayındır	
	Torbali	
	Selçuk	
	Karşıyaka	20
	Bornova	24
	Menderes	26
	Seferihisar	5
	Güzelbahçe	
	Urla	4.8
	Karaburun	4.5
	Çeşme	17
Gediz	Kemalpaşa	75
	Menemen	31.2
	Foça	
Bakırçay	Kınık	45
	Bergama	
	Dikili	6.5
	Aliğa	14
	TOPLAM	504

İzmir İl sınırları dahilinde yeraltı suları; içme-kullanma suyu, sanayi kullanma suyu ve tarımsal sulama amaçlı olarak kullanılmaktadır. Sektörel bazdaki YAS kullanımını aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Kullanım Alanı	hm ³ /yıl	Yüzde (%)
İçme-Kullanma (İzmir İlinden)	132,00	23
İçme-Kullanma (Manisadan İzmir Gelen)	108,00	19
Sanayi	130,80	23
Tarım	195,00	35

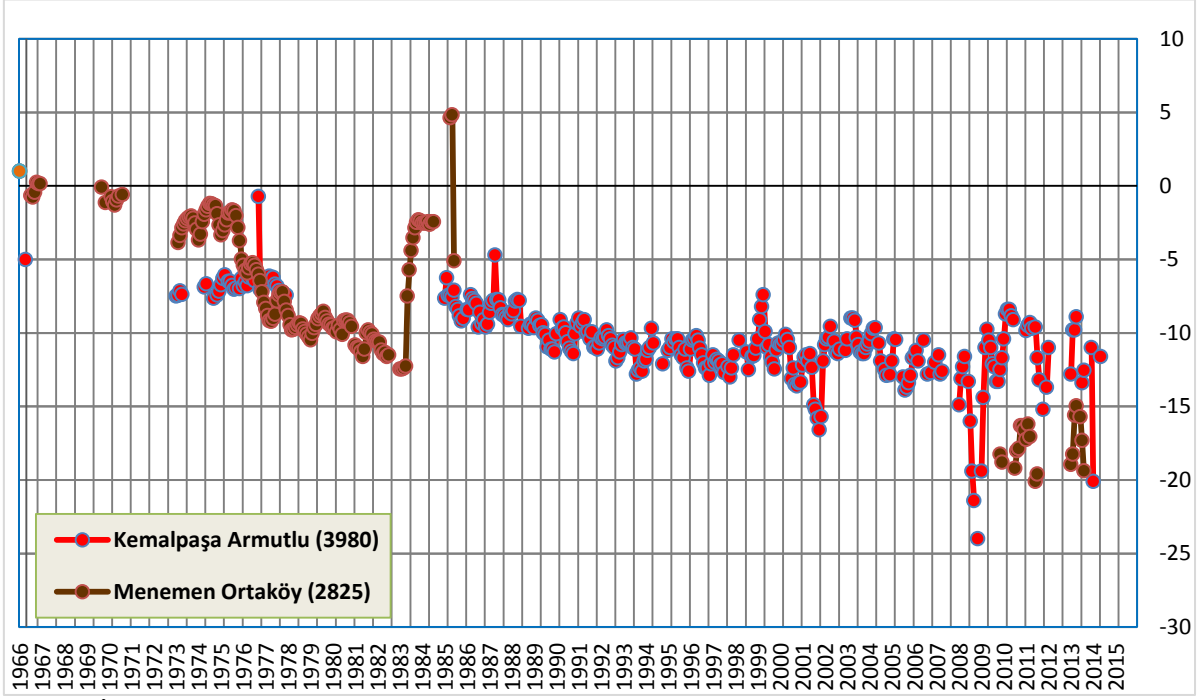
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

KÜÇÜK MENDERES HAVZASI SU SEVİYE DEĞİŞİMLERİ

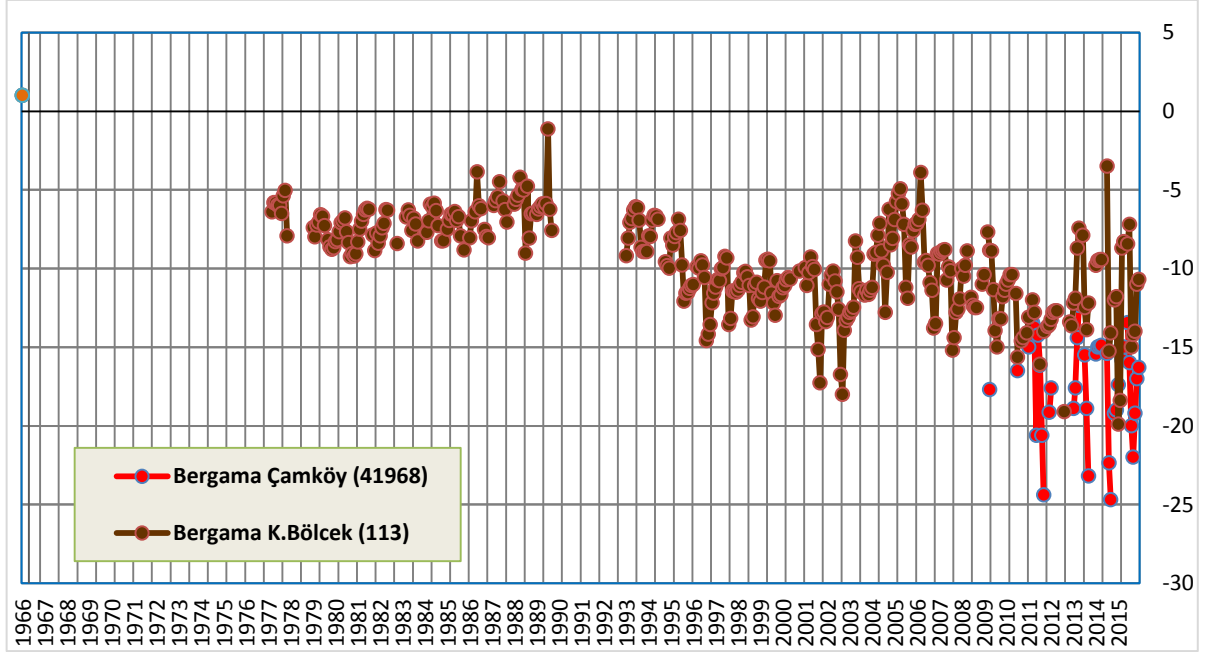
Küçük Menderes Havzasında kalan bölüme baktığımızda su seviye değişimi yıllara bağlı olarak beslenme sabit kalsa da; fazla su çekimi, yağış miktarının azlığı, yetiştirilen ürün miktarının artışı (nüfus ve hayvancılığa bağlı olarak) gibi faktörlerden etkilenmiştir. Bunun en büyük örneği Ödemişin Yolüstü köyünde görülmektedir. 2005 yılı Mart ayında 63.00 m iken, 2015 yılı Mayıs ayında alınan su seviye değeri 85 metreye düştüğü gözlenmiştir.

GEDİZ (AŞAĞI) HAVZASI SU SEVİYE DEĞİŞİMLERİ

İlimizin Gediz havzasındaki yeraltı su seviyeleri 1970 yılı nisan ayında yapılan ölçümlerde 0-3 m arasında değişirken, bu değer 1994 eylül ayında yapılan ölçümlerde yağışlara ve yeraltısuyu çekimine bağlı olarak 26 metreye kadar düşmüştür. Ancak 2013 yılının şubat ayı ölçümünde Kemalpaşa ilçesi Armutlu kesiminde bu değer 10 metreye kadar yükseldiği gözlenmiştir.

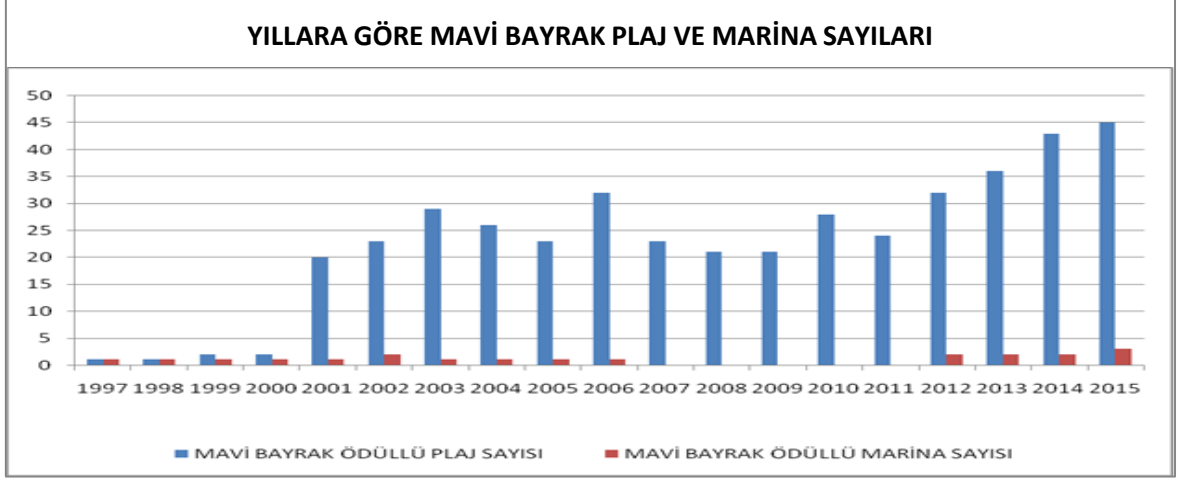
BAKIRÇAY HAVZASI SU SEVİYE DEĞİŞİMLERİ

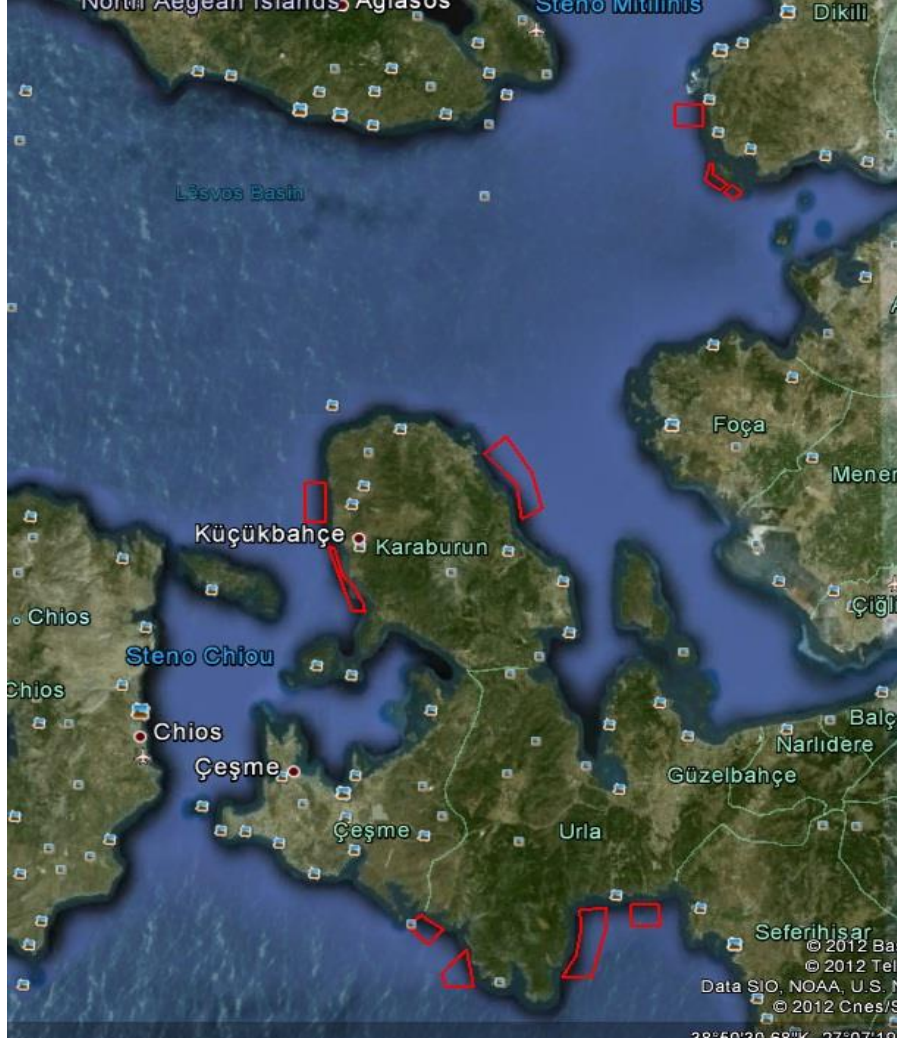
İlimizin Bakırçay havzasında kalan bölümüne baktığımızda su seviyesinde yıllara göre önemli bir değişim olmadığı gözlenmiştir. Ancak yağış azlığının etkisiyle 2008 Nisan ayında su

seviyesi 16,30 metreye kadar düşmüşken, bu değer 2015 Nisan ayı itibariyle 8,3 metreye kadar yükselmiştir. Burada en önemli faktör beslenme ve yağışlardaki artış ile su çekiminin azalmış olmasıdır.

B.1.3. Denizler

Grafik B.1 – İzmir İlinde 2015 Yılı itibariyle Mavi Bayrak Almış Plaj ve Marinaların Sayısı (Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü,2016)

Harita: İzmir İlinde Su ürünleri yetiştiriciliği yapılan potansiyel alanlar

İlimizde su ürünleri yetiştiriciliği yapılan 10 adet potansiyel alan ile bulunmaktadır. Diğer yandan yapılan ek protokol ile yetiştiricilik yapılan İldırı Koyu ve Gerence Körfezi de bulunmaktadır. Alanların tamamı Dikili, Urla, Karaburun ve Seferihisar İlçeleri sınırlarında yer almakta olup levrek, çipura, orkinos ve sınırit yetiştiriciliği yapılmaktadır.

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Çizelge B.4 - (İzmir) ilinde 2015 Yılı Yüze ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları (DSİ, 2016)

Su Kaynağının Cinsi (Yüze/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun					
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo -1)	(İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları YAS için		Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yüze	FETREK ÇAYI-TORBALI ÇIKISI MANSAP			+			1,43	Torbali			6,35
Yüze	YORTANLI DERESİ-YORTANLI BARAJ AKSI			+			0,70	Bergama			3,11
Yüze	GEDİZ NEHRİ-MENEMEN KÖPRÜSÜ			+			1,95	Menemen			8,63
Yüze	KÜÇÜKMENDERES NEHRİ-SELÇUK			+			2,16	Selçuk			9,57
Yüze	KÜÇÜKMENDERES NEHRİ-ETIBANK MADEN ISL. SONRASI			+			0,82				3,61
Yüze	NIF ÇAYI-ÇİÇEKLI MEMBA			+			1,52	Çiçekli			6,72
Yüze	NIF ÇAYI-NIF 2 KÖPRÜSÜ			+			3,53	Çiçekli			15,63
Yüze	FETREK ÇAYI-MEMBA			+			1,60	Torbali			7,10
Yüze	FETREK ÇAYI-ORTAKÖY KÖPRÜSÜ AGI			+			1,43	Torbali			6,35
Yüze	GEDİZ NEHRİ-EMIRALEM REGÜLATÖRÜ			+			1,74	Emiralem			7,70
Yüze	KUSKUDAN DERESİ-MORDOĞAN GÖLETİ	+					0,67	Mordoğan			2,95
Yüze	TAHTALI ÇAYI-DEREBOĞAZI	+					0,88	Menderes			3,90
Yüze	GELINBÖZÜ DERESİ-GERELI	+					0,54	Gereli Mevkii			2,41
Yüze	AKTAŞ ÇAYI-BÜLBÜLLER	+					1,46	Çeşme			6,46
Yüze	FALAKA ÇAYI-FALAKA	+					0,81	Falaka Mevkii			3,60
Yüze	ILICA DERE-ERGENLİ	+					1,13	Ergenli			4,98
Yüze	AKYURT DERE-BELEVİ	+					1,69	Belevi			7,46
Yüze	EĞRIDERE-TİRE	+					1,94	Tire			8,59
Yüze	PİRİNÇÇİ ÇAYI-TİRE	+					1,95	Tire			8,65

Yüzey	ÇAMLI DERESİ-AGI NO:6-20	+					1,50	Seferihisar			6,62
Yüzey	GELİNALAN DERESİ-GELİNALAN BARAJ MEMBAI	+					1,59	Seferihisar			7,06
Yüzey	KUNDUZ ÇAYI-KUNDUZ BARAJI AKSI	+					1,47	Aliğa			6,52
Yüzey	SUDEĞİRMENİ DERESİ-SALMAN BARAJI AKSI	+					0,82	Karaburun			3,64
Yüzey	KARABURUN UZUNDERE-BOZKÖY GÖLETİ	+					1,04	Karaburun			4,59
Yüzey	CAMI BOGAZI DERESİ-KARABURUN KARAREİS BARAJI AKSI	+					1,01	Karaburun			4,47
Yüzey	ILICA DERE-SARICALAR BARAJI AKSI	+					1,01	Bergama			4,45
Yüzey	YIGITLER DERESİ-YIGITLER BARAJI AKSI	+					1,13	Kemalpaşa			5,01
Yüzey	TAŞÇUKURU DERESİ-URLA GÖLETİ AKSI	+					Çalışma yok	Urla			Çalışma yok
Yüzey	ŞEYTAN DERESİ-GÜMÜLDÜR BARAJI AKSI	+					Çalışma yok	Gümüldür			Çalışma yok
Yüzey	DEĞİRMEN DERESİ	+					0,69	Menemen			3,06
Yüzey	NARLI DERESİ	+					0,82	Narlidere			3,63
Yüzey	BOZDAG- GÖLCÜK	+					0,56	Ödemiş			2,47
Yüzey	KARALAR DERESİ-ÇALTIKORU BARAJI ÇIKIŞI				+		0,90	Bergama			3,97
Yüzey	KESTEL DERESİ-KESTEL BARAJI ÇIKIŞI				+		3,14	Bergama			13,92
Yüzey	YASSIDERE-SEFERİHİSAR BARAJI ÇIKIŞI	+					0,91	Seferihisar			4,01
Yüzey	GÜZELHİSAR DERESİ-GÜZELHİSAR BARAJI ÇIKIŞI	+					0,65	Güzelhisar			2,87
Yüzey	ILICA DERESİ-BALÇOVA BARAJI ÇIKIŞI	+					1,62	Balçova			7,18
Yeraltı	BORNOVA KUYU NO:1				+		6,32	Bornova	517138	4255619	28,00
Yeraltı	KEMALPAŞA PETAS KUYU NO:3				+		13,99	Kemalpaşa	536890	4256548	61,97
Yeraltı	KEMALPAŞA FRUKO TAMEK KUYU NO:1				+		3,98	Kemalpaşa	531727	4256619	17,63
Yeraltı	HALKAPINAR SAVAK KUYU NO:1	+					2,53	Halkapınar	515519	4252810	11,22
Yeraltı	ILDIR KAYNAKLARI-34206 NO'LU KUYU	+					5,41	Çeşme	457625	4248775	23,96
Yeraltı	MENEMEN ACİL İÇMESUYU DEPO	+					4,04	Menemen	506289	4273234	17,90

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

VERİ BULUNMAMAKTADIR.

B.3.1.2. Eysel Kaynaklar

VERİ BULUNMAMAKTADIR.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

VERİ BULUNMAMAKTADIR.

B.3.2.2. Diğer

VERİ BULUNMAMAKTADIR.

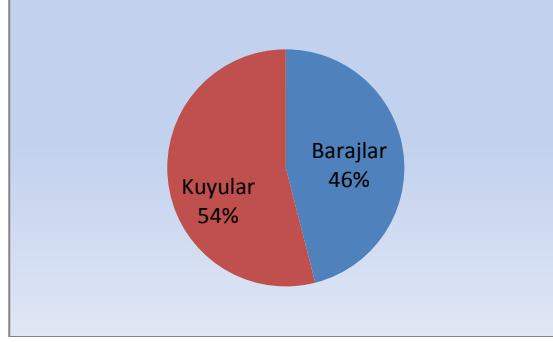
B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.4.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Baraj/Göletin Adı
Güzelhisar Barajı
Balçova Barajı
Ürkmez Barajı
Tahtalı Barajı
Gördes Barajı
Alaçatı Barajı
Mordoğan Göleti

İzmir İline içme ve kullanma suyu sağlaması amacıyla işletmede olan barajlar ve göletler yukarıdaki tabloda yer almaktadır. Gördes Barajı Manisa ili sınırları içerisinde yer almaktadır ve İzmir kentine içme ve kullanma suyu sağlaması amacıyla faaliyettedir.

Grafik B.2. İzmir İlinde 2014 Yılı Belediyeler Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı (DSİ,2015)

B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

2015 yılına kadar İzmir İline yeraltı su kaynaklarından tahsis edilen su miktarı 72,2 hm³/yıl olup 2015 yılında içme suyuna yeraltı suyu kaynaklarından tahsis edilen su miktarı 7.67 hm³/yıl'dır.

Sektör	Tahsis Miktarı (ton/yıl)
İçmesuyu	-
Sanayi	2.878.639
Tarımsal Sulama	15.613.196
Hayvan Sulama	27.672
TOPLAM	26.192.388

Grafik B.3.: DSİ 2. Bölge Müdürlüğüne 2015 yılında İzmir İli Genelinde ve sektörel bazda yapılan yeraltısuyu tahsis miktarları.

B.4.1.3. İçme suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

İL	İŞLETMEDE	
	Adı	Kapasitesi * (milyon m ³ /yıl)
İZMİR	Tahtalı Barajı	128
	Balçova Barajı	12,50
	Alaçatı Barajı	3
	Gördes Barajı	59
	Ürkmez Barajı	1,2
	Mordoğan Göleti	0,365
	Güzelhisar Barajı	17
	TOPLAM	221,065

* İçme ve kullanma suyuna tahsis edilen yüzeysel suların içmesuyu kapasitesi gösterilmektedir. (DSİ)

İL	İŞLETMEDE	
	Adı	Kapasitesi (milyon m ³ /yıl)
İZMİR	Göksu-Sarıköz Kaynakları	108
	Menemen Kaynakları	31,50
	Halkapınar Kaynakları	48
	Yakın Çevre Kaynakları	24
	Çevre İlçe YAS Kaynakları	28,9
	TOPLAM	240

* İçme ve kullanma suyuna tahsis edilen yeraltı sularının kapasitesi gösterilmektedir.(DSİ)

B.4.2. Sulama

İzmir ili sınırları dahilinde 2015 yılında DSİ 2. Bölge Müdürlüğümüz tarafından inşa edilerek işletmeye açılan toplam sulama alanı: Yerüstü Sulama tesislerinin alanı net 41 854 ha olup 27. 379 ha'ı sulanmıştır (sulama oranı:%.65). Yeraltı Sulamaları (YAS) net 12.806 ha olmak üzere toplam 54 660 ha'dır.

İzmir ilinde Nisan 2016 yılı itibariyle inşaatı tamamlanıp işletme envanterine giren brüt/net 63.102 ha/54. 327 ha YÜS sulaması; 12806 YAS sulaması olmak üzere brüt/net 75. 908 ha/67. 133 ha alan sulamaya açılmıştır.

67 .133 ha'nın: 45. 649 ha'ı cazibe, 21.484 ha'ı pompaj sulamadır. Sulama sistemi olarak, 67 133 ha'nın: 5.342 ha' klasik, 21.239 ha'ı kanalet ve 27.746 ha'ı boruludur.

B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

2015 yılında YÜS sulaması olarak 41.854 ha' ın 27 379 ha' ında sulama yapılmış olup, 223 520 000 m³ sulama suyu kullanılmıştır. 12 806 YAS sulamasında ise 45. 040 .000 m³ sulama suyu kullanılmıştır.

Sulamadan dönen sular; sulama projesi kapsamında tesis edilen tersiyer, sekonder ve ana tahliyeleri vasıtasıyla araziden uzaklaştırılıp, çay ve nehirlerle drene edilmektedir.

B.4.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Damla ve yağmurlama gibi sulama yöntemleri ile sulanan tarım alanı büyüklükleri hakkında kesin bilgi yoktur.

İzmir İli YÜS sulamalarında, sulayıcı örgüt olarak: 7 adet sulama birliği, 2 adet belediye ve 9 adet sulama kooperatifi olmak üzere toplam 18 adet sulayıcı örgüt mevcuttur. Ayrıca YAS sulaması olarak 60 adet kooperatif mevcuttur.

Damla ve yağmurlama gibi sulama yöntemleri ile sulanan tarım alanı büyüklükleri hakkında kesin bilgi yoktur.

İzmir İli YÜS sulamalarında, sulayıcı örgüt olarak: 7 adet sulama birliği, 2 adet belediye ve 9 adet sulama kooperatifi olmak üzere toplam 18 adet sulayıcı örgüt mevcuttur. Ayrıca YAS sulaması olarak 60 adet kooperatif mevcuttur.

B.4.3. Endüstriyel Su Temini

İzmir İl'inde Kurumumuzca inşa edilen sadece Güzelhisar Barajından endüstri suyu ihtiyacı karşılanmaktadır. Güzelhisar Barajı' nın 5 285 956 m³ olan su sarfiyatının 4 915 939 m³' ü endüstri, 370 017 m³' ü içme ve kullanma suyu amaçlıdır. Diğer baraj ve kuyuların tamamı içme ve kullanma ve suyu amaçlıdır. Ayrıca 2015 yılında yeraltısuyundan 2 878 639 m³/yıl su sanayiye aktarılmıştır.(kaynak DSİ 2015 verileri)

Grafik B.3- İzmir ilinde 2014 Yılında Endüstrinin Kullandığı Suyun Kaynaklara Göre Dağılımı
(VERİ BULUNMAMAKTADIR)

B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

İzmir İli sınırları dahilinde DSİ 2. Bölge Müdürlüğüne inşaa edilerek işletmeye açılmış HES mevcut değildir.

B.4.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

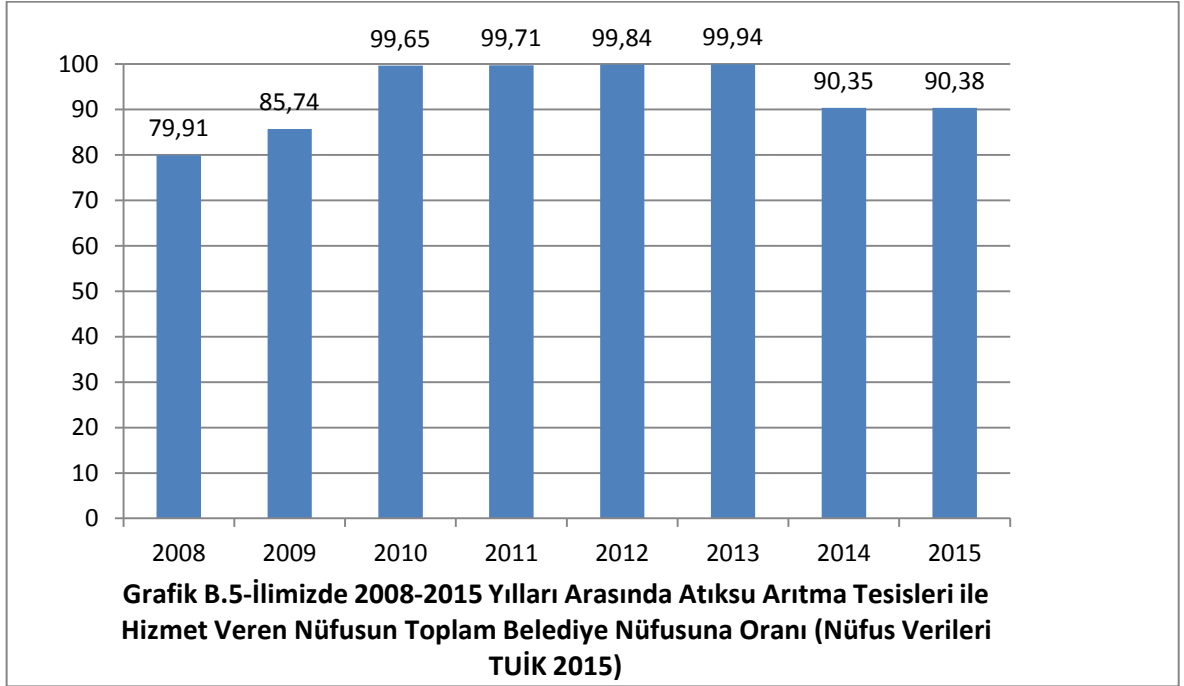
VERİ BULUNMAMAKTADIR

B.5. Çevresel Altyapı

B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Hizmeti Alan Nüfus

Grafik B.4.İzmir İlinde 2015 Yılı Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Edilen Nüfusun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (Nüfus Verileri TÜİK, 2015)

Yıl	Hizmet Verilen Nüfus	Toplam Belediye Nüfusu	Oran (%)
2008	2661704	3330878	79,91
2009	2915003	3399955	85,74
2010	3467357	3479507	99,65
2011	3482494	3492494	99,71
2012	3527260	3532814	99,84
2013	3547270	3549449	99,94
2014	3716240	4113072	90,35
2015	3737530	4168415	90,38

Çizelge B.5 – İlimizde 2015 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesisi/Deniz Deşarjı Olup Olmadığı			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi m ³ /gün	Arıtılan/Dişerj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası Koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan Çamur Miktarı (ton/gün)
	Var	İnşa Plan Aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri						
1) Kemalpaşa/Halilbeyli ^a	√	Plan Aşamasında				x						
2) Kemalpaşa/Ulucak		Plan Aşamasında	√			x						
3) Tire ^b		Yapım İşi İhale Aşamasında	√			x						
4) Torbalı ^c	√	Plan Aşamasında (Revizyon)				x						
5) Torbalı/Ayrancılar-Yazıbaşı ^c	√	Plan Aşamasında (Revizyon)				x						
6) Karaburun-Mordoğan ^d		İhale Aşamasında	√		x (SBR)	x				Planlama		
7) Foça/Gerenköy		Plan Aşamasında	√		x (SBR)							
8) Aliağa-Yenişakran		Plan Aşamasında	√			x						
9) Foça-Yenifoça ^e		Yapım İşi İhale Aşamasında	√			x				Planlama		
10) Kiraz ^f	√	Plan Aşamasında				x						
11) Selçuk ^g	√	Plan Aşamasında				x						
12) Bayındır/Hasköy ^h		Yapım İşi İhale Aşamasında	√			x						
13) Menemen/Türkelli ⁱ		İnşa Aşamasında	√			x						
14) Selçuk-Belevi		Plan Aşamasında	√		x (SBR)							
15) Kınık		Plan Aşamasında	√			x						

16) Beydağ		Plan Aşamasında	√		x						
17) Ödemiş-Gölcük		Plan Aşamasında	√		x (SBR)						
18) Dikili ^j	√	Plan Aşamasında				x				VAR	
19) Karaburun	√	Plan Aşamasında				x					
20) Ödemiş ^k	√	Plan Aşamasında (Revizyon)				x					
21) Aliağa/Çaltılıdere ^l		Proje Aşamasında			x (SBR)						
22) Urla/Özbek ^l		Proje Aşamasında	√		x (SBR)						
23) Foça/İlupınar ^l		Proje Aşamasında	√		x (SBR)						
24) Torbalı - Karakuyu		Plan Aşamasında	√		x (SBR)						
25) Torbalı - Ahmetli		Plan Aşamasında	√		x (SBR)						
26) Torbalı - Atalan, Göllüce, Bülbüldere		Plan Aşamasında	√		x (SBR)						
27) Torbalı-Arslanlar, Taşkesik		Plan Aşamasında	√		x (SBR)						
28) Torbalı- Dağkızılcıca		Plan Aşamasında	√		x (SBR)						
26) Bayındır-Kızılcıcaova, Çiftçigediği		Plan Aşamasında	√		x (SBR)						
27) Kemalpaşa-Vişneli		Plan Aşamasında	√		x (SBR)						
30) Kemalpaşa-Bayramlı		Plan Aşamasında	√		x (SBR)						
31) Kemalpaşa-Çambel		Plan Aşamasında	√		x (SBR)						
32) Kemalpaşa-Dereköy		Plan Aşamasında	√		x (SBR)						
33) Kemalpaşa-Kamberler		Plan	√		x (SBR)						

		Aşamasında											
34) Kemalpaşa Kızıllüzüm	-	Plan Aşamasında	√		x (SBR)								
35)Kemalpaşa–Yeni Kurudere		Plan Aşamasında	√		x (SBR)								
36)Aliğa-Yukarı Şehitkemal		Plan Aşamasında	√		x (SBR)								
37) Aliğa – Çakmaklı		Plan Aşamasında	√		x (SBR)								
38) Bornova-Çiçekli Köy ve Yaka		Plan Aşamasında	√		x (SBR)								
39) Urla - Bademler		Plan Aşamasında	√		x (SBR)								
40)Seferihisar-Düzce, Turgut		Plan Aşamasında	√		x (SBR)								
41) Dikili - Kabakum		Plan Aşamasında	√		x (SBR)								
42) Seferihisar - Ulaş		Plan Aşamasında	√		x (SBR)								
43) Buca - Kırıklar		Plan Aşamasında	√		x (SBR)								

a : Halilbeyli'de Köy Hizmetleri tarafından inşa edilen atıksu arıtma tesisinin kapasitesinin yetersiz ve arıtma veriminin düşük olması nedeni ile yerleşim yeri için ileri biyolojik proseste yeni bir atıksu arıtma tesisi projelendirilecektir.

b : 6360 sayılı kanun ile İZSU Genel Müdürlüğüne İdaremize devrolan Tire Atıksu Arıtma Tesisinin Uygulama Projeleri İller Bankası tarafından hazırlanmış olup yapım işi ihalesi İdaremizce gerçekleştirilecektir.

c : Torbalı ilçesinde yer alan Torbalı ve Ayrancılar-Yazıbaşı Atıksu Arıtma Tesisleri İdaremizce inşa edilerek 2009 yılında işletmeye alınmıştır. Ancak İlçedeki sanayi alanlarından kaynaklanan evsel ve endüstriyel atıksuların da tesislere kabulüne yönelik olarak yapılması kaçınılmaz olan proses revizyonu ve kapasite artışlarına yönelik müşavirlik hizmeti alınmasına ilişkin ihale çalışmaları devam etmektedir.

d: Mordoğan'da yaz ve kış aylarına ait nüfuslar arasında önemli farklar olması nedeniyle, yazın ileri biyolojik aktif çamur kışın ise SBR prosesinde atıksu arıtma tesisi yapılması planlanmaktadır.

e: Yenifoça Atıksu Arıtma Tesisinin yapım işi ihalesine çıkılacak olup buna yönelik tüm çalışmalar tamamlanmıştır.

f: Kiraz İlçesinde İl Özel İdaresi tarafından inşa edilen ve 6360 sayılı kanun ile İdaremize devrolan mevcut AAT'nin tesisin kapasite ve proses açısından yetersiz olduğundan İdaremizce mevcut tesis alanını büyütmek sureti ile ilçede ileri biyolojik uzun havalandırmalı modern bir tesisi yapılması planlanmaktadır.

g: Selçuk İlçesinde İller Bankası tarafından inşa edilen bir doğal atıksu arıtma tesisi mevcut olup, hali hazırda kapasitesinin yetersiz ve arıtma veriminin düşük olması nedeni ile ileri biyolojik proseste yeni bir atıksu arıtma tesisi projelendirilecektir.

h: Hasköy AAT Uygulama Projesi çalışmaları 2014 yılında tamamlanmış olup yapım işi ihalesine çıkılacaktır.

ı: Türkelli Atıksu Arıtma Tesisi yapım işi ihalesi İdaremizce gerçekleştirilmiş olup tesis inşaatına başlanmıştır.

j: Dikili'de İller Bankası tarafından projelendirilip inşa edilen toplamda 1500 m uzunluğunda derin deniz dışarı bulunmakta olup Dikili Atıksu Arıtma Tesisi imar plan çalışmaları devam etmektedir.

k: Ödemiş ilçesinde yer alan Ödemiş Atıksu Arıtma Tesisi 2014 yılında idaremizce devir alınmış olup proses revizyonu ve kapasite artışı yapılmasına yönelik çalışmalarımız devam etmektedir.

l: Aliğa Çaltılıdere, Urla Özbek ve Foça Ilıpınar Mahallelerinde SBR prosesinde atıksu arıtma tesisleri yapımına yönelik uygulama projeleri hazırlanmaktadır.

Kaynak: İzmir Büyükşehir Belediyesi 2015.

B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Çizelge B.6 – İzmir İlinde 2015 yılı OSB’lerde Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu
(Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2015)

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı	Deşarj Koordinatları
İzmir Atatürk OSB	Mevcut (Faal)	21.000	Fiziksel Kimyasal Biyolojik	5-7	Eski Gediz Yatağı	27°02’01.06’’ E 38°28’45.65’’ K
İTOB OSB	AKTİF	2000	İleri Arıtma (MBR)	1 <	DSİ kurutma kanalı	Y:517997.275 X:4227931.563
Tire OSB	FAAL	1	BİYOLOJİK ARITMA	16	Yuvalı Deresi	İTRF 96 Y:561781,317 X:4222124,505
Aliğa Organize Sanayi Bölgesi	Faal	200	Paket Arıtma	-	Kunduz Deresi	502796,881 4297189,430
İzmir Pancar Organize Sanayi Bölgesi	Oluşan atıksular atıksu altyapı sistemi ile toplanıp, atıksu arıtma tesisi için ayrılan parselde varolan olan depoda biriktirilip, Bölgeye ait vidanjör ile İTOB Organize Sanayi Bölgesi Atıksu Arıtma Tesisi'ne taşınmaktadır. Atıksu arıtma tesisi proje çalışmalarına başlanılmıştır. İzmir Kalkınma Ajansı'nın mali destek programına da başvurulmuş ve proje başarılı bulunulup desteğe hak kazanmıştır. 07.01.2015 tarihinde Ajans ile sözleşme imzalanmış olup ihale hazırlıkları çalışmalarına başlanılmıştır.	-	-	-	-	-
İzmir Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi	Faal	10.000 m3/gün	Fiziksel + Kimyasal + Biyolojik Karma Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi	10 Ton / gün	Nif Çayı	38°26’45.96’’K 27°25’27.05’’D
Kınık OSB	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK

Bergama OSB	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK
Buca Ege OSB						

B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri

İlimizde Harmandalı Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi ve Bergama Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi olmak üzere iki adet II. sınıf düzenli depolama tesisi bulunmaktadır. Harmandalı Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi Süleyman Demirel Caddesi No:26 Çiğli / İzmir adresinde yer almak olup çöp sızıntı suları kanal aracılığı ile Kuzey Bölgesi Eysel Atıksu Arıtma Tesisi'ne yönlendirilmektedir. Sindel Mahallesi Bergama / İzmir adresinde bulunan Bergama Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi'nde oluşan çöp sızıntı suları, sızıntı suyu havuzlarında toplanarak vidanjörler ile çekilip evsel atıksu arıtma tesisine yönlendirilmektedir. İlimizde Bayındır, Beydağ, Çeşme, Dikili, Karaburun, Kemalpaşa, Kınık, Kiraz, Ödemiş ve Tire İlçelerinde vahşi depolama alanları bulunmaktadır.

B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

Sınırlı olan su kaynaklarımızın ve sürekli artış gösteren su gereksinimlerinin karşılanabilmesi dolayısıyla çevre ve su kaynaklarının korunması amacıyla başlatılan atık suların geri kazanılarak alternatif su kaynağı yaratılması çalışmaları hızlandı. Bu kapsamda, 2015-2019 yılları arasında toplam 30.000 m³/gün arıtılmış atıksu ileri arıtım teknolojileri (ön arıtma, ultrafiltrasyon, ters osmoz vb.) ile geri kazanılarak zirai sulama, endüstriyel ve evsel amaçlı olarak yeniden kullanılması planlanıyor. Projenin ilk aşaması olarak, tüm ileri biyolojik arıtma tesislerinde arıtılmış sularının analizleri yaptırılarak yeniden kullanılabilirliği araştırılıyor ve her bir tesisin çıkış suyuna özgü güvenilir ve ekonomik arıtma teknolojilerinin belirlenmesi çalışmaları yürütülüyor.

Türkiye'deki toplam su tüketiminin %72'sinin zirai amaçlı olarak kullanıldığı göz önünde bulundurulduğunda, kentsel atıksuların zirai sulama suyu olarak kullanılabilmesi için ulusal boyutta örnek ve rehber olmak hedefleniyor. Bu amaçla, arıtılmış atıksuların tarımda kullanım olanakları; Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile birlikte Nisan 2015'de başlayan çalışmalarla araştırılıyor. Araştırma kapsamında; İZDU Genel Müdürlüğü'ne bağlı Menemen, Kemalpaşa, Torbalı, Bayındır ve Havza Atıksu Arıtma Tesisleri'nden çıkan arıtılmış sular, sulama suyu olarak kalite değerlerinin izlenmesi ve sulamada kullanım olanakları değerlendiriliyor. Araştırmanın 2016 yılının sonuna doğru tamamlanması amaçlanıyor.

Tüm bu araştırmaların yanısıra, Çiğli AAT. de 2.000 m³/gün kapasiteli atıksuyun mikrofiltrasyon, ultrafiltrasyon ve ters osmoz sistemleri ile insani amaçlı kullanım suyu (TS266) standartlarında geri kazanıldığı bir pilot tesis kurulması çalışmaları da başladı. 2016 yılı itibarıyla hayata geçirilecek olan tesisin kurulacağı alanın zemin etüd raporu hazırlanmış ve proje yapım ihalesinin yapılabilmesi için teknik şartname çalışmaları devam etmektedir.

(Kaynak: İzmir Büyükşehir Belediyesi, 2015)

B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

İzmir ilinde Bakanlığımız Çevre Bilgi Sistemine 1367 adet Faaliyet Ön Bilgi Formu giriş yapılmış olup değerlendirmeleri devam etmektedir.

Çizelge B.7 .- İZMİR ilinde 2015 Yılı İçin Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler

Kaynak: Bakanlığımız ÇBS kayıtları, 2016

	Var	Yok	Varsa Ne/Neler Olduğunu Belirtiniz
Potansiyel kirletici faaliyetler var mı?	Evet		Motorlu kara taşıtlarının bakımı, İklimlendirme cihazı üretimi, Otomotiv yakıtının perakende ticareti, Hastane hizmetleri, Matbaacılık, Kum, çakıl ocakları, Liman işletmeleri, Hurdaların parçalara ayrılması, Boru hattı taşımacılığı, vb. faaliyetler.

Tespit Edilmiş Kirletilmiş Sahanın Yeri	Tespit Edilmiş Kirletilmenin Nedeni	Kirletilmiş sahalarda temizlenmesi ile ilgili çalışma var mı?		Kirletilmiş sahalarda temizlenmesi ile ilgili çalışmalarda ne tür temizleme faaliyetleri* yapılıyor? (Aşağıdaki temizleme yöntemleri dikkate alınmalıdır)
		Var	Yok	
1.				VERİ BULUNMAMAKTADIR
2.				
3.				
.				

***Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliği Temizleme Yöntemleri**

Biyoremediasyon
Fitoremediasyon
Parsel arıtımı
Buharlaştırma
Biyo havalandırma
Elektrokinetik arıtma
Yerinde oksidasyon
Solvent ekstraksiyonu
Hava ile dağıtma (Air sparging)
Buharlaştırma
Termal arıtma
Reaktif Barrier teknolojisi
Yerinde yıkama (In-situ Flushing)

(Kaynak : Çevre Yönetimi ve Denetiminden Sorumlu Şube Müdürlüğü (2015))

B.6.2.Arıtma Çamurlarının toprakta kullanımı:

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü Prof. Dr. Ünal ALTINBAŞ ve Yrd. Doç. Dr. Bülent YAĞMUR tarafından 2004 yılında, “İZSU Atıksu Arıtma Tesisi Atıklarının Tarımda Kullanılma Olanakları Üzerine Araştırmalar” yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre;

1. Atıksularda saptanan ağır metal ve mikro elementlerce bu suların sulama suyu olarak kullanımlarında herhangi bir sorun olmayacağı belirlenmiştir.
2. Atıksuların sulama sürecinde topraklarda herhangi bir ağır metal ve mikro element birikimine rastlanılmamıştır.

3. Atıksularda sulama pamuk liflerinde saptanan ağır metal ve mikro elementler ulusal ve uluslar arası ölçütlerin aşağısında belirlenmiştir.
 4. Taze ve fermantasyona bırakılan biyokatılarda laboratuvarlarda saptanan kimi kimyasal özelliklerine göre bunların organik gübre olarak kullanımlarını engelleyecek herhangi bir olumsuzluk saptanmamıştır.
 5. Bağlara organik gübre olarak verilen ve organik tarım amacıyla kullanılan biyokatılar toprakların fiziksel, kimyasal ve fizikokimyasal özellikleri üzerinde olumlu etkiler gösterirken, yine bağ topraklarında bitki gelişimi için mutlak zorunlu olan azot, organik madde, fosfor, potasyum, demir içeriklerinin artmasında olumlu katkılar olmuştur.
 6. Bağ hasadı sonrası kuru ve yaş üzümelerde analizlenen kimi ağır metal ve mikro element içerikleri yönünden ölçütlerin üzerinde herhangi bir veriye rastlanılmamıştır.
 7. Yaş üzümelerin kimi mikrobiyolojik analiz verilerine göre ölçütlerin üzerinde herhangi bir sayısal verilere rastlanılmamıştır.
 8. Büyükşehir Belediyesi Biyolojik Arıtma Tesisinden alınan biyokatılar taze olarak ve çok değişken ağırlıklarda domates, biber, patlıcan, karpuz ve mısır yazlık sebzeleri ile lahana, karnabahar, brokoli, kereviz ve turp gibi kışlık sebzelerine uygulandıklarında dekara olan verimliliklerinin, normal koşullara göre çok üzerinde oldukları nicel olarak belirlenmiştir.
 9. Biyokatılar kontrollü kullanılmalı ve kullanıcılar bilinçlendirilmelidir.
 10. Biyokatılar belirli oranlarda toprakla veya doğrudan kullanılarak orman veya meyve fidanlıklarında veya başka bir anlatımla yoğun fidan üretiminde özel veya tüzel sektörlerce kullanılabilir.
 11. İZSU biyokatıların pamuk ve benzeri lifleri amacıyla üretilen endüstriyel bitkilerde kullanılmasının bir sakıncası görülmemektedir.
 12. Peyzaj özellikli yeşil alan tesisinde organik madde olarak kullanılabilir.
 13. Biyokatıların kullanımı doğrudan olabileceği gibi bunların kurutularak paketlenmesi veya oksijenli ve oksijensiz ortamlarda fermantasyona tabi tutulduktan sonra elde edilen kompostlar paketlenerek yukarıda tanımlanan alanlara organik gübre ve ya organik madde olarak uyarlanabilir.
 14. Biyokatıların tarımsal üretiminde kullanılmalarının bu gün için en önemli karşı çıkış nedenleri psikolojik ve ruhsal yaklaşımlardır. Biyokatıların kimyasal bileşim ve mikrobiyolojik özellikleri bunların bitki üretiminde kullanımlarına herhangi bir olumsuz etki olmasa da ulusal veya uluslar arası yaklaşımlarda hep bu psikolojik ön yaklaşımların en asgari seviyeye düşürülmesi gerekmektedir.
- Aritma Çamuru ile ilgili veri bulunmamaktadır.
(Kaynak : Çevre Yönetimi Ve Denetiminden Sorumlu Şube Müdürlüğü (2016)

Ülkemizde, tarımda gereksinimden fazla uygulanan kimyasal gübreler , hatalı toprak işleme, nöbetleşe ekim uygulamasının azlığı, erozyon vb. nedenler, tarım topraklarımızdaki organik madde miktarlarını azaltarak büyük bölümünde % 1 düzeyinin altına gerilemiştir. Organik maddenin azlığı veya yokluğu toprak doğal yapısının bozulmasına neden olmaktadır.

Ülkemiz topraklarına organik madde olarak en fazla ahır gübresi uygulanmaktadır. Tarımsal üretimde ahır gübresinin yeterince bulunamaması ve pahalı oluşu, diğer organik maddece zengin materyallerin tarımda kullanımını gündeme getirmiştir. Organik Maddece zengin aynı zamanda tarımda kullanımı için sorunu olmayan atıkların tarımda değerlendirilmesi çevre kirliliğini önleme yönünden de önemlidir.

Ayrıca; Dünyada ve Türkiye’de diğer bir sorun da tatlı su yetersizliğidir. Giderek artan nüfus doğal kaynaklar üzerinde sürekli artan talepler getirmekte ve tatlı su kaynaklarının geleceğini tehlikeye düşürmektedir. Türkiye su zengini bir ülke değildir. Gerekli önlemler alınmaz ise gelecekte su sıkıntısı çeken bir ülke olacaktır. Ülkenin su sıkıntısına düşmesine

neden olacak etmenler arasında, sorunlu coğrafya nedeniyle su kaynaklarını kontrol etme güçlüğü, yağış ve su kaynaklarının dengesiz dağılımı, su havzasına dayalı bütünleştirilmiş su yönetimi uzun vadeli planlanması yerine, kısa vadeli, bölgesel, ayrı planlar vasıtasıyla su kaynaklarından yararlanılması sıralanabilir. Ülkemizde kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarı, 1.600 m³ dür. Diğer ülkeler ve dünya ortalamasıyla karşılaştırıldığında , Türkiye kişi başına kullanılabilir su miktarı bakımından su azlığı çeken ülkeler arasında görülebilir. Kişi başına 5.000 m³ ve fazla su potansiyeli olan bir ülke “su zengini olarak kabul edilir.2023 yılı için nüfusumuzun 100 milyon olacağı öngörülmektedir. Buna göre 2023 yılı için kişi başına düşen kullanılabilir su miktarının yaklaşık 1.125 m³/yıl olacağı söylenebilir. Ayrıca tüm bu tahminler mevcut kaynakların hiç bozulmadan ve kirlenmeden aktarılması durumunda söz konusu olabilecektir. Dolayısıyla Türkiye'nin gelecek nesillere sağlıklı ve yeterli su bırakabilmesi için kaynakların çok iyi korunup , akılcı kullanılması gerekmektedir.

Artan su talebine karşılık, tatlı su kaynaklarını yenileyip miktarlarını artırmak teknik ve ekonomik açıdan sınırlayıcı olduğu için, sürdürülebilir kalkınmayı sağlayabilecek değişik pratik çözümlere ihtiyaç vardır. Bu bağlamda, arıtılmış atık suların geri kazanımı ve tarımsal sulama amaçlı kullanımı için son yıllarda çalışmalar ve uygulamalar oldukça artmıştır. Atık suların geri kullanımı ile hem tatlı su kaynaklarının tüketimi azaltılmakta hem de deşarj edilen arıtılmış atık suların çevresel etkileri en aza indirilmektedir.

Arıtılmış atık sular ile tarımsal alanların sulanmasını temel alan projelerin başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için en önemli parametre arıtılmış atık suyun kalitesidir. Arıtılmış atık suyun kalitesi, ham su kalitesine ve atık suyun uygulandığı arıtma derecesine bağlıdır. (Saskatchewan Environment,2006)

“Arıtma Çamurlarının Tarımda ve Arıtılmış Suların İse Sulamada Kullanım Olanaklarının Araştırılması” Projesinin amacı; İzmir Büyükşehir Belediyesi Çiğli Atıksu arıtma Tesisinden çıkan çürütülmüş-kurutulmuş arıtma çamurlarının ve arıtılmış atıksuların tarımda kullanım olanaklarının araştırılmasıdır. Bu bağlamda Çiğli Atıksu Arıtma Tesisinde oluşan ortalama % 90 katı madde içeriğine sahip çürütülmüş- kurutulmuş çamurun tarımda kullanılabilirliği ve İZSU Genel Müdürlüğü'ne bağlı Menemen, Kemalpaşa, Torbalı, Bayındır, ve havza Atıksu Arıtma Tesislerinden çıkan arıtılmış suların , sulama suyu olarak kalite değerlerinin izlenmesi ve sulamada kullanım olanakları araştırılmaktadır.

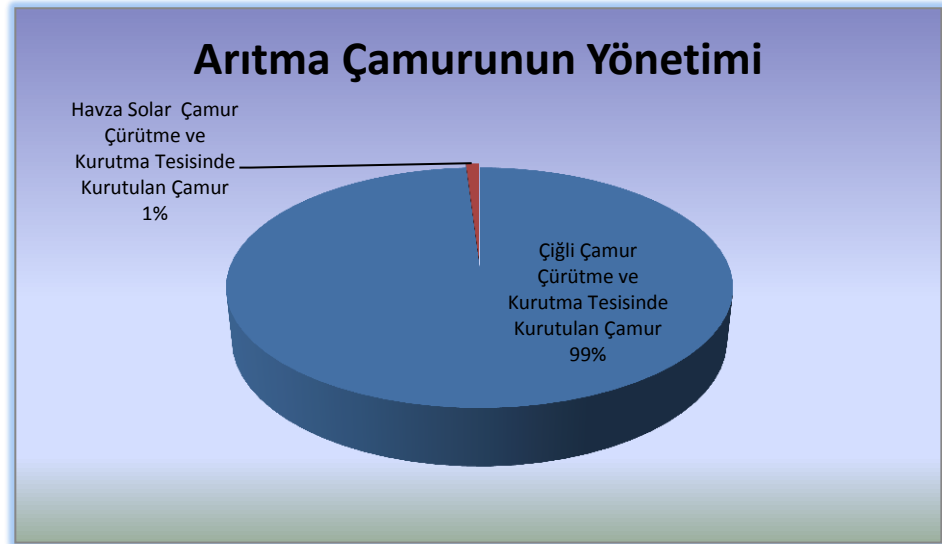
Bu amaç doğrultusunda 02.04.2015 tarihinde İZSU Genel Müdürlüğü ile Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanlığı firmasıyla “Arıtma Çamurlarının Tarımda ve Arıtılmış Suların İse Sulamada Kullanım Olanaklarının Araştırılması” projesi işine ait sözleşme imzalanmıştır.

İş yeri teslimi 06.05.2015 tarihinde yapılmış olup, bu tarihten itibaren Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanlığı proje ile ilgili görev alan öğretim üyeleri, Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Bölümünden; Prof. Dr. Ömer Lütfü ELMACI, Doç. DR. Sezai DELİBACAK, Doç. Dr. H. Hüsnü KAYIKÇIOĞLU, Tarla Bitkileri Bölümünden, Prof. Dr. Esen ÇELEN, Doç. Dr. Emre İLKER, Tarım Ekonomisi Bölümünden Prof. Dr. Ela ATIŞ, Prof. Dr. Sait ENGİNDENİZ, Peyzaj Mimarlığı Bölümünden Prof. Dr. Tanay BİRŞÇİ tarafından arıtma çamurları için uygun sayıda tarla denemesi kurularak çamurun ege Bölgesinde yaygın olarak yetiştirilen pamuk ve mısır bitkilerinin kullanımı ile peyzaj düzenleme amaçlı 2 adet mevsimlik süs bitkisi ve 1 adet çim çeşidinin yetiştirilmesinde kullanımı incelemeye başlanmıştır. 21.04.2015 tarihinde mısır bitkisi, 29.04.2015 tarihinde pamuk bitkisi E.Ü. Ziraat Fakültesi deneme tarlalarında deneme

deseni oluşturularak dikim yapılmıştır. Arıtma çamuru uygulanan toprak ve yetiştirilen bitkilerin farklı organlarında ağır metal içerikleri ile toprağın mikrobiyolojik özelliklerindeki değişimler analizlerle saptanacaktır. Aynı zamanda arıtma çamuru uygulamaları ile verim ve toprak özelliklerindeki değişim incelenecek ve gereken ekonomik analizler yapılacaktır. Çiğli Atıksu arıtma Tesisinde 45-50 ton/gün % 90 katı madde içeriğine sahip çürütülmüş kurutulmuş çamur elde edilmektedir.

Arıtılmış suların sulama suyu olarak kalite değerlerinin izlenmesi ve sulamada kullanım olanaklarının araştırılması için ise adı geçen tesislerin arıtma girişinden ve arıtma çıkışından alınan su örnekleri, kurak dönemler de düşünülerek sulama yapılabilecek Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül ve Ekim aylarında 15 gün ara ile alınmıştır. Her tesisten sulama mevsimi boyunca 12 adet giriş, 12 adet çıkış suyu olmak üzere 24 adet, beş farklı arıtma tesisinden toplam 120 adet su örneği alınmış ve analizleri yapılmaktadır. Belirlenen proje bölgeleri olan Menemen-Bayındır-Torbalı- Havza- Kemalpaşa atıksu Arıtma tesislerinden sırasıyla, 13.041 m³/gün, 2.811 m³/gün, 15.270 m³/gün, 10.887 m³/gün, 6.526 m³/gün su arıtılarak deşarj edilmektedir.

Elde edilen bulgular önceden yapılan çalışmalar ile birlikte değerlendirilecek, arıtma çamurlarının tarımda, arıtılmış atıksuların ise sulamada kullanım olanaklarına ilişkin ayrı ayrı “Bilimsel Araştırma Raporu” hazırlanması için çalışmalar devam etmektedir.

Şekil B.6 - İzmir ilinde 2015 Yılında Belediyelerden Kaynaklanan Arıtma Çamurunun Yönetimi
(Kaynak : İzmir Büyükşehir Belediyesi, 2016)

Şekil B.7 - İzmir ilinde 2015 Yılında Sanayiden Kaynaklanan Arıtma Çamurunun Yönetimi
Veri Bulunmamaktadır.

ÖRNEK

B.6.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

Madencilik faaliyetleri ile ilgili 104 adet, kum-çakıl faaliyetleri ile ilgili 15 adet olmak üzere 119 adet proje sunulmuştur. Madencilik faaliyetinin 60 adedi orman, 22 adedi hazine, 16 adedi özel mülkiyet, 6 adedi mera vasfındadır

B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

İzmir ili sınırları içerisinde tarım yapılan ilçelerde eğitim çalışmalarında; çiftçilerin uygulaması gereken gübrenin çok daha fazlasını uyguladıkları görülmüştür. Özellikle sebze üreticilerinin hastalık ve zarlılara karşı tehlike arz eden ilaçlar kullanıldığı öğrenilmiştir. Bu yanlış uygulamalar ile 50 yılı aşkın ilaçların toprakta kaldığı, fazla azotlu fosforlu gübrelemeler ile insana, ağaca, toprağa olan zararların yanında, yüzey ve yeraltı sularında ötrafikasyona sebep olarak canlıların yaşama alanları azalmaktadır. Doğru zamanda doğru gübre ve ilaç uygulaması yapılmaması doğal kaynakların yok olmasına ve geri dönüşü olmayan kirlenmelere neden olmaktadır. Tarım yapılan alanların diğer bir sorunu da, toprakları organik madde oranlarının çok düşük oluşudur. Organik maddenin düşük oluşunun sebeplerinin başında tarımın dört mevsim aralıksız yapılması münavebe yapılmadan toprağın dinlendirilmemesi topraklara hayvan gübresi uygulamasının az oluşu ve yanlış gübreler ile topraklardaki element değerleri devamlı düşüşe uğramaktadır. Her geçen gün tarım alanlarının veriminin düşmesinin sebepleri bu uygulamaların yanlış zamanda yanlış oranda olmasıdır. (**Kaynak** :İzmir Büyükşehir Belediyesi (2015))

Çizelge B.8 – İzmir ilinde 2015 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları (Kaynak, yıl)

Bitki Besin Maddesi (N, P, K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	186.335,1	191.414,3
Fosfor	45.094,9	
Potas	9.203,2	
TOPLAM	240.633,2	

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri, TÜİK 2015

Çizelge B.9 - İzmir ilinde 2015Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri (Tarımsal İlaçlar vb)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler Herbisitler Fungisitler Rodentisitler Nematositler Akarisitler Kışlık ve Yazlık Yağlar	İNSEKTİSİT	1237	317.752 ha
	FUNGUSİT	148	
	HERBİSİT	115	
	AKARİSİT	42	
	RODENTİSİT	6	

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
	DİĞERLERİ	60	
TOPLAM		1608	

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri, TÜİK 2015

Çizelge B.10 – İzmir ilinde 2015 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları (VERİ BULUNMAMAKTADIR).

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

B.7. Sonuç ve Değerlendirme

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Yıllar İtibariyle ekilebilir tarım alanlarında kullanılan pestisit miktarlarında % 1-2 artış olduğu görülmektedir

İzmir’de de atıksuların tamamının arıtılabilmesi etkin bir şekilde yapılmamaktadır. İzmir merkezinden kaynaklanan atıksular için büyük kanal projesi ve devamında 2 adet atıksu arıtma tesisi faaliyet göstermektedir. Metropol alan dışında yer alan yerleşimlerde ise Bergama, Ödemiş ilçelerinde atıksu arıtma tesisi bulunmakta, Çeşme atıksu arıtma tesisi devreye alma çalışmaları devam etmektedir. Bunun dışındaki ilçelerin atıksu arıtma tesisleri bulunmamaktadır. Belediyeler arasındaki koordinasyon sorunu ve ekipman/işgücü yetersizliği de etkili olmaktadır.

İzmir Körfezinin en sığ bölgesini oluşturan kuzey kıyılarından dökülen, dört dere ve bu derelere bağlanan 9 yan dere ile yağmur suları ve sürüntü malzemeler körfeze taşınmaktadır. Ayrıca Gediz Nehri, geçtiği Kütahya, Uşak, Manisa ve İzmir illerinden gelen evsel, endüstriyel ve tarımsal atıksuları topladıktan sonra İzmir Körfezi’ne dökülmektedir. Bu kaynaklardan gelen kirliliğin ve alüvyonların etkisi ile İzmir Körfezinde sığlaşma sorunu artmaktadır.

C. ATIK

İlimizde, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve katı atık yönetimi ile ilgili yönetmeliklerin verdiği yetki ve sorumluluk çerçevesinde evsel atıklar, transfer istasyonları aracılığıyla Harmandalı Düzenli Atık Depolama Tesisi'nde bertaraf edilmektedir.

Anket ve kantar verileri değerlendirilerek 2015 yılında İzmir ili genelinde toplanan evsel atık miktarları oluşturulmuştur. Anket ve kantar verileri sonuçlarına göre; İzmir ilinde toplanan evsel atığın %93'lük kısmı Harmandalı ve Bergama Katı Atık Düzenli Depolama sahalarında; %7'lük kısmı ise düzensiz depolama sahalarında bertaraf edilmektedir ADNKS verilerine göre İzmir'in 2015 yılı nüfusu 4.168.415'dur. İlçelerde yapılan anket çalışmalarında ise 2015 yılında İzmir ilindeki nüfusun tamamına atık hizmeti verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Ulaşılan bu değer ile İzmir ili genelinde atık toplama verimi %100 olarak belirlenmiştir.

C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)

İlimizde 2015 yılı üretilen katı atık miktarı yaklaşık 5188 ton/gün ve düzenli depolamaya yönlendirilen katı atık miktarı ise 4730 ton/gün'dür.

İlimizde Harmandalı Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi ve Bergama Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi olmak üzere iki adet II. sınıf düzenli depolama tesisi bulunmaktadır.

Harmandalı Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi, Süleyman Demirel Caddesi No:26 Çiğli / İzmir adresinde yer almak olup çöp sızıntı suları kanal aracılığı ile Kuzey Bölgesi Evsel Atıksu Arıtma Tesisi'ne yönlendirilmektedir.

Sindel Mahallesi Bergama / İzmir adresinde bulunan Bergama Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi'nde oluşan çöp sızıntı suları, sızıntı suyu havuzlarında toplanarak vidanjörler ile çekilip evsel atıksu arıtma tesisine yönlendirilmektedir.

İlimizde Karaburun ilçesinde iki (Karaburun ve Mordoğan), Kemalpaşa, Kınık, Kiraz ve Tire ilçelerinde birer adet olmak üzere toplam 6 adet düzensiz depolama alanı bulunmaktadır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile birlikte İzmir Büyükşehir Belediyesi yetki sahası sınırlarına dahil edilen ilçe belediyelerinde bulunan 26 adet vahşi depolama alanından 24 tanesi kapatılarak faaliyetine son verilmiş, 2 tanesi de kapatılmak üzere programa alınmıştır. Yeni transfer istasyonları ile katı atık değerlendirme ve bertaraf tesisinin işletmeye alınmasıyla vahşi depolama alanlarının tamamı kapatılacaktır.

Harmandalı Katı Atık Düzenli Depolama Sahasına Aliğa, Bayındır, Bornova, Çeşme, Foça, Karşıyaka, Menemen, Seferihisar, Selçuk, Torbalı, Urla, Buca, Konak, Menderes, Balçova, Çiğli, Gaziemir, Narlıdere, Güzelbahçe, Bayraklı ve Karabağlar ilçelerinden, Bergama Katı Atık Düzenli Depolama Sahasına ise Bergama ve Dikili ilçelerinden evsel katı atık gelmektedir. Beydağ, Karaburun, Kemalpaşa, Kınık, Kiraz, Ödemiş ve Tire ilçeleri evsel katı atıklarını kontrolsüz şekilde bertaraf etmektedir. 2015 yılı verilerine göre; ilçelerden, Harmandalı Katı Atık Düzenli Depolama sahasına yoğun sezonda 5065 ton/gün (normal sezonda 4430 ton/gün), Bergama Katı Atık Düzenli Depolama sahasına 710 ton/gün (normal sezonda 420 ton/gün) ve düzensiz depolama sahalarına ise 445 ton/gün (normal sezonda 320 ton/gün) evsel katı atık gönderilmektedir.

Çizelge C.1. İzmir ilinde 2015 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Yerel Yönetimlerce (Büyükşehir Belediyesi/ Belediye/ Birliklerce Yönetilen Belediye Atığı Miktarı ve Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Yöntemleri (İBB,2015/Çevre Yönetimi ve Denetimi Şube Müdürlüğü 2015)

Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediyesi/ Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Transfer İstasyonu Varsa Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetlerini Kim Yürütüyor?	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi			
		Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon)	Yakma	Düzensiz Depolama
BORNOVA			87.376		113		1,29		B				
ÇEŞME			39.925		48		1,202		B				
DİKİLİ			101.917		230		2,25		B				
FOÇA			435.162		450		1,03		B				
KARABURUN			39.243		170		4,33		B				X
KARŞIYAKA			40.537		480		11,84		B				
KEMALPAŞA			28.647		100		3,49		B				
KINIK			9.403		75		7,97		B				X
KİRAZ			333.250		330		0,99		B				
MENEMEN			101.693		-		-	1	B				X
ÖDEMİŞ			28.052		45		1,06	1	B				X
SEFERİHİSAR			43.615		40		0,91	1	B				

SELÇUK			156.974		200		1,27	1	B				
TİRE			132.028		155		1,17		B				X
TORBALI			36.335		320		8,80	1	B				
URLA			35.736		150		4,19	1	B				
BEYDAĞ			82.102		110		1,33		B				X
BUCA			156.983		220		1,40	1	B				
KONAK			60.750		150		2,46	1	B				
MENDERES			12.276		20		1,63	1	B				
BALÇOVA			470.768		500		1,06		B				
ÇİĞLİ			375.490		650		1,73		B				
GAZİEMİR			83.331		210		2,52		B				
NARLIDERE			78.121		122		1,56		B				
GÜZELBAHÇE			182.349		240		1,31		B				
BAYRAKLI			132.365		92		0,69		B				
KARABAĞLAR			64.712		90		1,39		B				
İzmir Büyükşehir Belediyesi (İBB)	-	4.168.415	**		1,25		11		İBB	Var	Yok	Yok	Var
İl Geneli													

*Belediye(B), Özel Sektör(OS), Belediye Şirketi(BŞ) seçeneklerinden uygun olanın sembolünü yazınız.

** 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa göre evsel atıkların oluştukları kaynakta toplanması ve aktarma istasyonlarına kadar taşınması ilçe belediyelerinin sorumluluğunda olup, aktarma istasyonlarından itibaren bu atığın değerlendirilmesi ve bertarafı İzmir Büyükşehir Belediyesi sorumluluğunda

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıklarının toplanması, taşınması ve bertaraf bedelinin belirlenmesi, toplama, taşıma hizmeti verecek firmaların adresleri ve telefon numaraları ile nakliye bedellerini halkın bilgileneceği şekilde ilan edilmesi, geri kazanım tesisleri ile depolama sahalarına izin verilmesi ve gerektiğinde iznin iptal edilmesi ile hafriyat ve moloz atıklarının toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması ve bertarafı faaliyetlerinin denetlenmesi İzmir Büyükşehir Belediyesince sağlanmaktadır.

Hafriyat Toprağı ve İnşaat / Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği gereğince İzmir alan sınırları içerisinde hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkların bertarafının sağlanması için;

- Bornova İlçesi Gökdere Hafriyat ve İnşaat/Yıkıntı Atıkları Depolama Tesisi,
- Güzelbahçe İlçesi Yelki Hafriyat Toprağı Sahası,
- Bornova İlçesi Erzene Hafriyat Toprağı Sahası,
- Bornova İlçesi Belkahve Tesisi 3. Sınıf İnert Atık Depolama Tesisi,

olmak üzere toplam 4 adet depolama tesisi bulunmaktadır. Bu alanlarda yılda yaklaşık 1 milyon ton hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atığı bertaraf edilmektedir.

İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde bulunan, kaçak döküm alanlarının tespit edilmesi, kaçak atık dökümlerinin önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması konusunda ilgili birim, kurum-kuruluşlarla koordinasyonun sağlanması, tespit edilen aksaklıkların giderilip giderilmediğine dair kontrollerin yapılması İzmir Büyükşehir Belediyesi saha kontrol ekibince yürütölmektedir.

C.3. Ambalaj Atıkları

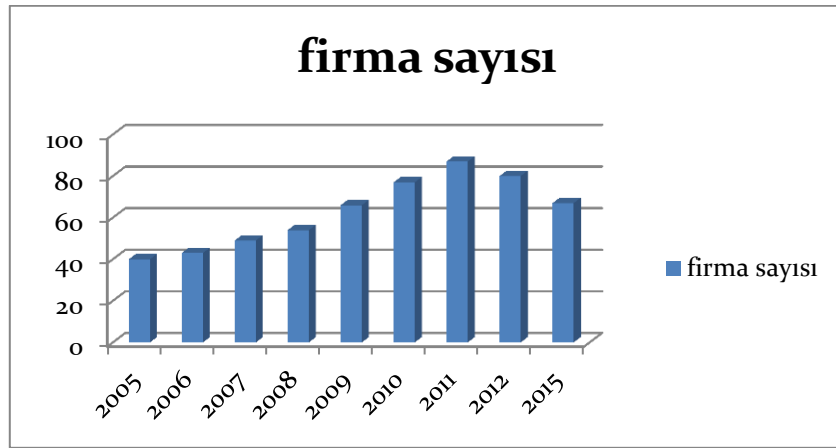
Özellikle evsel atıklar arasında gerek ağırlık gerekse hacim olarak en fazla yüzdeye sahip ambalaj atıkları, geri kazanımı olan ve ekonomiye geri kazandırılması önem arz eden bir atık türüdür.

Avrupa Birliği uyum sürecinde 20 Temmuz 2004 tarihinde yayımlanan “Ambalaj ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” çerçevesinde Belediyemiz koordinatörlüğünde 08.11.2004 tarihinde başlatılan Ambalaj Atıklarının Kaynağında Ayrı Toplanması Projesi'nin tüm İzmir geneline yaygınlaştırılması amacıyla 30 Kasım 2007 tarihinde ilçe belediyeler, Bakanlığımızca yetkilendirilmiş kuruluş olan ÇEVKO Vakfı ve İzmir'de bulunan Ambalaj Atığı Toplama-Ayırma Tesisi Lisansı almış firmalar arasında 30 Kasım 2007 tarihinde imza altına alınan protokolün süresi 30.11.2011 tarihinde sona ermiştir.

24.08.2011 tarih ve 28035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği Madde 8'e göre; 30.11.2011 tarihinden itibaren ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması ile ilgili çalışmalar ilçe belediyelerince yürütölmekte olup Müdürlüğümüz tarafından koordinasyon sağlanarak desteklenmekte ve eğitim faaliyetlerine katkı sağlanmaktadır.

Çizelge C.4 - İlimizdeki 2015 Yılı Ambalaj Ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları (Çevre Yönetimi Şube Müdürlüğü Ambalaj Kayıt Sistemi, 2015)

Ambalaj Cinsi	Üretilen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Geri Kazanım Oranları (%)	Geri Kazanılması Gereken Miktar (kg)	Geri Kazanılan Miktar (kg)	Gerçekleşen Geri Kazanım Oranı(%)
Plastik	146.532.534	108.760.906	44	47.854.798	1.144.776	
Metal	31.926.153	28.609.529	44	12.588.192		
Kompozit	17.486.470	9.957.549	44	7.693.907		
Kağıt Karton	440.036.046	388.085.299	44	170.757.531	186.068	
CAM	-	-	-	-	-	
AHŞAP	68.82.0843	65.171.123	5	3.258.566	5854	
TOPLAM						

Grafik C.2 - İzmir ilinde 2015 Yılı Kayıtlı Ekonomik İşletmeler (Çevre Yönetimi Şube Müdürlüğü Ambalaj Kayıt Sistemi, 2015)

C.4. Tehlikeli Atıklar

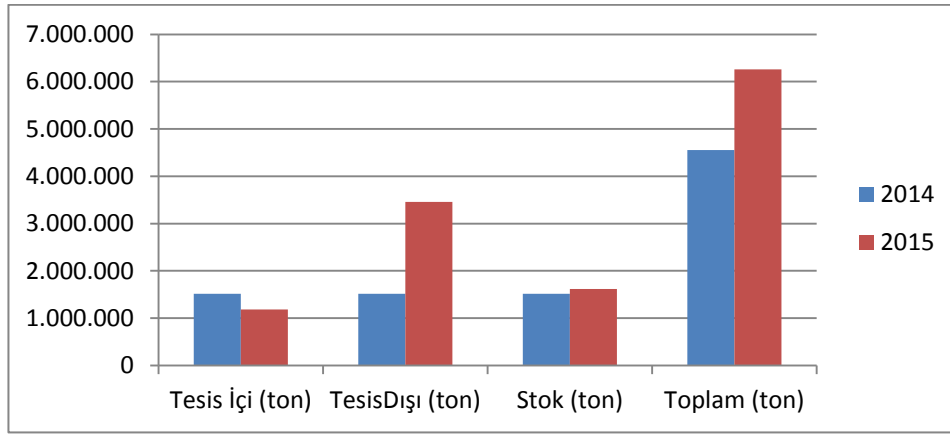
Atık mevzuatı içindeki en eski Yönetmeliklerden biri olan Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ilk olarak 27/08/1995 tarihinde yayımlanmış, üretimden bertarafına kadar insan sağlığına ve çevreye zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı biçimde alıcı ortama verilmesinin önlenmesine, üretimine, taşınımına ve bertarafına ilişkin esasları da içeren revize hali ile 14/03/2005 tarihli ve 25755 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup sözkonusu yönetmelik 2 Nisan 2016 tarihinde yürürlükten kaldırılmıştır.

Atıkların yönetim sürecinde gerekli olan en önemli bilgilerden biri olan atık kodları, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’nin Ek-7 listesinde yer almakta iken Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamından çıkarılmıştır. Diğer yandan 02/04/2015 tarihli Atık Yönetim Yönetmeliği’nin yürürlüğe girmesi ile Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kalkmıştır. Halihazırda atık mevzuatında kullanılmakta olan tehlikeli ve tehlikesiz tüm atık kodları, Atık Yönetimi Yönetmeliğinin Ek-4 listesindeki tabloda yer almaktadır.

Maden atıkları, yağ ve sıvı yakıt atıkları, atık pil ve akümülatörler, tıbbi atıklar ve ömrünü tamamlamış lastikler özel atık olarak tanımlanmışlardır. Bu atıkların toplanması, taşınması ve işlenmesine ilişkin hükümlerin Bakanlığımız tarafından belirleneceği hükmüne dayanılarak sözkonusu her bir atık için -maden atıkları hariç- yasal düzenleme yapılarak ilgili Yönetmelikleri yayımlanmıştır. Maden atıkları konusundaki çalışmalar Bakanlığımız bünyesinde devam etmektedir.

“Atıkların düzenli depolanması” ile ilgili hükümler Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin; “Atıkların yakılması” ile ilgili hükümler Atıkların Yakılmasına Dair Yönetmeliğin; “Atıkların taşınması” ile ilgili hükümler de Atıkların Karayolunda Taşınmasına İlişkin Tebliğ kapsamında yürütülmektedir.

Tüm bu düzenlemeler doğrultusunda İlimizde 26 (yirmialtı) Çevre Lisanslı, 5 (beş) Geçici Faaliyet Belgeli (GFB) tehlikeli atık geri kazanım tesisi, 4 adet atıkları ek yakıt olarak kullanan tesis ve 1 adet tehlikeli atık bertaraf tesisi ile 1 adet Geçici Faaliyet Belgeli ara depolama tesisi bulunmaktadır.

Çizelge C.5.İzmir İlinde Oluşan Tehlikeli Atıklarla İlgili Veriler

	Tesis İçi (ton)	Tesis Dışı (ton)	Stok (ton)	Toplam (ton)
2014	1.518.017	1.518.017	1.518.017	4.554.051
2015	1.185.553,7	345600,1	161964,9	626119,6

Grafik C.3- İlimizdeki Tehlikeli Atık Yönetimi (TABS, 2015)

Bu miktarlara sahalarda depolanmakta olan maden atıkları da dahil edilmiştir.

Çizelge C.2 - İzmir ilinde atık işleme ve miktarı (Atık Yönetimi Uygulaması, 2015)

Atık Kodu	Atık Adı	İşlemin Yapıldığı Yer	Toplam (ton)
010305	Tehlikeli madde içeren diğer maden atıkları	Tesis İçi	3456000000
010305	Tehlikeli madde içeren diğer maden atıkları	Stok	65
010305	Tehlikeli madde içeren diğer maden atıkları	Stok	110
010307	Metalik minerallerin fiziki ve kimyasal işlenmesinden kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren diğer atıklar	Tesis İçi	812403000
010307	Metalik minerallerin fiziki ve kimyasal işlenmesinden kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren diğer atıklar	Tesis İçi	32382300
010407	Metalik olmayan minerallerin fiziki ve kimyasal işlenmesinden kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren atıklar	Tesis İçi	254284870
010407	Metalik olmayan minerallerin fiziki ve kimyasal işlenmesinden kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren atıklar	Stok	1382690
020108	Tehlikeli maddeler içeren zirai kimyasal atıklar	Stok	58
030104	Tehlikeli maddeler içeren talaş, yonga, kıymık, ahşap, kontraplak ve kaplamalar	Stok	66856
040103	Sıvı halde olmayan çözücüler içeren yağ giderme atıkları	Stok	10040
040216	Tehlikeli maddeler içeren boya maddeleri ve pigmentler	Stok	200
040219	Saha içi atıksu arıtımından kaynaklanan tehlikeli maddeler	Stok	27505

	içeren çamurlar		
050103	Tank dibi çamurları	Stok	20036633
050103	Tank dibi çamurları	Stok	620
050104	Asit alkil çamurları	Stok	450
050105	Petrol döküntüleri	Stok	285
050105	Petrol döküntüleri	Stok	350
050106	İşletme ya da ekipman bakım çalışmalarından kaynaklanan yağlı çamurlar	Stok	5
050112	Yağ içeren asitler	Stok	100
060102	Hidroklorik asit	Stok	253
060105	Nitrik asit ve nitroz asit	Stok	40
060105	Nitrik asit ve nitroz asit	Stok	3
060106	Diğer asitler	Stok	400
060204	Sodyum ve potasyum hidroksit	Stok	28
060313	Ağır metal içeren katı tuzlar ve solüsyonlar	Stok	14279
060315	Ağır metal içeren metal oksitler	Stok	1560000340
060502	Saha içi atıksu arıtımından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	Tesis İçi	30000
060502	Saha içi atıksu arıtımından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	Stok	6128000
060602	Tehlikeli kükürt bileşenleri içeren atıklar	Stok	15000
060802	Zararlı silikonlar içeren atıklar	Stok	104
060903	Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş kalsiyum bazlı reaksiyon	Stok	3

	atıkları		
061002	Tehlikeli maddeler içeren atıklar	Stok	858
061302	Kullanılmış aktif karbon (06 07 02 hariç)	Stok	1171
070101	Su bazlı yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Stok	400
070101	Su bazlı yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Stok	10
070103	Halojenli organik çözücüler, yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Stok	80
070104	Diğer organik çözücüler, yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Stok	3100
070104	Diğer organik çözücüler, yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Stok	330
070107	Halojenli dip tortusu ve reaksiyon kalıntıları	Tesis İçi	15000
070108	Diğer dip tortusu ve reaksiyon kalıntıları	Tesis İçi	393000
070108	Diğer dip tortusu ve reaksiyon kalıntıları	Stok	1797970
070110	Diğer filtre kekleri ve kullanılmış absorbanlar	Tesis İçi	121000
070111	Saha içi atıksu arıtımından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	Stok	8000
070203	Halojenli organik çözücüler, yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Stok	1413
070204	Diğer organik çözücüler, yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Tesis İçi	20500
070204	Diğer organik çözücüler, yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Stok	55034
070208	Diğer dip tortusu ve reaksiyon	Tesis İçi	86000

	kalıntıları		
070208	Diğer dip tortusu ve reaksiyon kalıntıları	Tesis İçi	20
070208	Diğer dip tortusu ve reaksiyon kalıntıları	Stok	9940
070210	Diğer filtre kekleri ve kullanılmış absorbanlar	Tesis İçi	8000
070211	Saha içi atıksu arıtmından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	Stok	6528
070214	Tehlikeli maddeler içeren katı maddelerinin atıkları	Stok	13445
070216	Zararlı silikonlar içeren atıklar	Stok	410
070301	Su bazlı yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Stok	1275
070311	Saha içi atıksu arıtmından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	Stok	720
070413	Tehlikeli madde içeren katı atıklar	Stok	8
070501	Su bazlı yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Stok	200
070511	Saha içi atıksu arıtmından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	Stok	220
070513	Tehlikeli madde içeren katı atıklar	Stok	3600
070603	Halojenli organik çözücüler, yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Stok	650
070604	Diğer organik çözücüler, yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Stok	1100
070604	Diğer organik çözücüler, yıkama	Stok	20

	sıvıları ve ana çözeltiler		
070611	Saha içi atıksu arıtımından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	Stok	260
070704	Diğer organik çözücüler, yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Tesis İçi	70
070704	Diğer organik çözücüler, yıkama sıvıları ve ana çözeltiler	Stok	5260
070711	Saha içi atıksu arıtımından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	Stok	1014
080111	Organik çözücüler ya da diğer tehlikeli maddeler içeren atık boya ve vernikler	Stok	58739
080111	Organik çözücüler ya da diğer tehlikeli maddeler içeren atık boya ve vernikler	Stok	140
080113	Organik çözücüler ya da diğer tehlikeli maddeler içeren boya ve vernik çamurları	Stok	69387
080113	Organik çözücüler ya da diğer tehlikeli maddeler içeren boya ve vernik çamurları	Stok	15
080115	Organik çözücüler ya da diğer tehlikeli maddeler içeren boya ve vernikli sulu çamurlar	Stok	1930
080117	Organik çözücüler ya da diğer tehlikeli maddeler içeren boya ve verniğin sökülmesinden kaynaklanan atıklar	Stok	9388
080121	Boya ya da vernik sökücü atıkları	Stok	24830
080312	Tehlikeli maddeler içeren mürekkep atıkları	Stok	1553
080312	Tehlikeli maddeler içeren	Stok	20

	mürekkep atıkları		
080314	Tehlikeli maddeler içeren mürekkep çamurları	Stok	33840
080317	Tehlikeli maddeler içeren atık baskı tonerleri	Tesis İçi	316
080317	Tehlikeli maddeler içeren atık baskı tonerleri	Tesis İçi	289
080317	Tehlikeli maddeler içeren atık baskı tonerleri	Tesis İçi	188
080317	Tehlikeli maddeler içeren atık baskı tonerleri	Tesis İçi	2
080317	Tehlikeli maddeler içeren atık baskı tonerleri	Stok	314661
080409	Organik çözücüler ya da diğer tehlikeli maddeler içeren atık yapışkanlar ve dolgu macunları	Stok	11827
080411	Organik çözücüler ya da diğer tehlikeli maddeler içeren yapışkan ve dolgu macunu çamurları	Stok	80
080413	Organik çözücüler ya da diğer tehlikeli maddeler içeren sulu yapışkan veya dolgu macunu çamurları	Stok	2300
080415	Organik çözücüler ya da diğer tehlikeli maddeler içeren sulu yapışkan veya dolgu macunlarının sıvı atıkları	Stok	1202
080417	Reçine yağı	Stok	54
080501	Atık izosiyanatlar	Stok	940
090101	Su bazlı banyo ve aktifleştirici solüsyonları	Stok	30
090101	Su bazlı banyo ve aktifleştirici	Stok	30

	solüsyonları		
090102	Su bazlı ofset plakası banyo solüsyonu	Stok	120
090102	Su bazlı ofset plakası banyo solüsyonu	Stok	25
090103	Çözücü bazlı banyo solüsyonları	Stok	30
090103	Çözücü bazlı banyo solüsyonları	Stok	105
090104	Sabitleyici solüsyonlar	Stok	532
090104	Sabitleyici solüsyonlar	Stok	205
090105	Ağartıcı solüsyonları ve ağartıcı sabitleyici solüsyonlar	Stok	50
090106	Fotoğrafçılık atıklarının saha içi arıtılmasından oluşan gümüş içeren atıklar	Stok	20
090106	Fotoğrafçılık atıklarının saha içi arıtılmasından oluşan gümüş içeren atıklar	Stok	350
090111	16 06 01, 16 06 02 ya da 16 06 03'ün altında geçen pillerle çalışan tek kullanımlık fotoğraf makineleri	Stok	2
090113	09 01 06 dışındaki gümüş geri kazanımı için yapılan arıtmadan kalan sulu sıvı atıklar	Stok	490
100114	Atıkların birlikte yakılmasından (co-incineration) kaynaklanan ve tehlikeli maddeler içeren dip külü, cüruf ve kazan tozu	Stok	2850
100207	Tehlikeli maddeler içeren gazların arıtımı sonucu ortaya çıkan katı atıklar	Stok	35720
100211	Soğutma suyunun arıtılmasından kaynaklanan yağ içerikli atıklar	Tesis İçi	7757960

100211	Soğutma suyunun arıtılmasından kaynaklanan yağ içerikli atıklar	Stok	40
100304	Birincil üretim cürufları	Stok	32596
100308	İkincil üretimden kaynaklanan tuz cürufları	Tesis İçi	1281743
100308	İkincil üretimden kaynaklanan tuz cürufları	Stok	153454
100309	İkincil üretimden kaynaklanan kara cüruflar	Stok	295325
100319	Tehlikeli maddeler içeren baca gazı tozu	Tesis İçi	4411
100319	Tehlikeli maddeler içeren baca gazı tozu	Stok	65301
100321	Tehlikeli maddeler içeren diğer partiküller ve tozlar (öğütücü değirmen tozu dahil)	Tesis İçi	50555
100321	Tehlikeli maddeler içeren diğer partiküller ve tozlar (öğütücü değirmen tozu dahil)	Stok	949543
100329	Tuz cürufları ve kara cürufların arıtımından çıkan ve tehlikeli maddeler içeren atıklar	Stok	11839
100401	Birincil ve ikincil üretim cürufları	Tesis İçi	318563
100401	Birincil ve ikincil üretim cürufları	Stok	1979872
100402	Birincil ve ikincil üretimden kaynaklanan cüruf ve köpükler	Tesis İçi	2754864
100402	Birincil ve ikincil üretimden kaynaklanan cüruf ve köpükler	Stok	339732
100404	Baca gazı tozu	Tesis İçi	2985115
100404	Baca gazı tozu	Stok	36669
100405	Diğer partiküller ve toz	Tesis İçi	606999

100405	Diğer partiküller ve toz	Stok	57500
100503	Baca gazı tozu	Stok	1494
100603	Baca gazı tozu	Stok	1038
100607	Gaz arıtımından kaynaklanan çamurlar ve filtre kekleri	Stok	720
100815	Tehlikeli maddeler içeren baca gazı tozu	Stok	665
100817	Baca gazı arıtımından kaynaklanan ve tehlikeli maddeler içeren çamurlar ve filtre kekleri	Stok	200
100907	Döküm yapılmış tehlikeli madde içeren maça ve kum döküm kalıpları	Stok	17755
100909	Tehlikeli maddeler içeren baca gazı tozu	Stok	8570
100915	Tehlikeli madde içeren çatlak belirleme kimyasalları atığı	Stok	3150
101007	Döküm yapılmış tehlikeli madde içeren maça ve kum döküm kalıpları	Stok	2480
101009	Tehlikeli maddeler içeren baca gazı tozu	Stok	414
101011	Tehlikeli maddeler içeren diğer partiküller	Stok	316
101109	Isıl işlemden önce hazırlanan tehlikeli maddeler içeren harman atığı	Stok	15000
110105	Sıyırma asitleri (parlatma asitleri)	Tesis İçi	41217000
110105	Sıyırma asitleri (parlatma asitleri)	Stok	58100
110107	Sıyırma bazları	Tesis İçi	8003000
110108	Fosfatlama çamurları	Stok	7180

110109	Tehlikeli maddeler içeren çamurlar ve filtre kekleri	Tesis İçi	20000
110109	Tehlikeli maddeler içeren çamurlar ve filtre kekleri	Stok	42264
110111	Tehlikeli maddeler içeren sulu durulama suları	Stok	17410
110111	Tehlikeli maddeler içeren sulu durulama suları	Stok	500
110113	Tehlikeli maddeler içeren yağ alma atıkları	Stok	935
110115	Membran ya da iyon değişim sistemlerinden kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren sıvı ve çamurlar	Stok	30
110116	Doymuş ya da bitik iyon değişim reçineleri	Stok	2500
110198	Tehlikeli maddeler içeren diğer atıklar	Stok	5270
110302	Diğer atıklar	Stok	140
110504	İskarta flaks malzemeler	Stok	1000
120106	Halojen içeren madeni bazlı işleme yağları (emülsiyon ve solüsyonlar hariç)	Stok	7500
120106	Halojen içeren madeni bazlı işleme yağları (emülsiyon ve solüsyonlar hariç)	Stok	2390
120107	Halojen içermeyen madeni bazlı işleme yağları (emülsiyon ve solüsyonlar hariç)	Stok	3150
120107	Halojen içermeyen madeni bazlı işleme yağları (emülsiyon ve solüsyonlar hariç)	Stok	2450
120108	Halojen içeren işleme emülsiyon	Stok	8990

	ve solüsyonları		
120109	Halojen içermeyen işleme emülsiyon ve solüsyonları	Tesis İçi	49500
120109	Halojen içermeyen işleme emülsiyon ve solüsyonları	Stok	55675
120109	Halojen içermeyen işleme emülsiyon ve solüsyonları	Stok	8720
120110	Sentetik işleme yağları	Stok	1550
120110	Sentetik işleme yağları	Stok	302
120112	Kullanılmış (mum) parafin ve yağlar	Stok	12496
120114	Tehlikeli maddeler içeren işleme çamurları	Stok	47728
120116	Tehlikeli maddeler içeren kumlama maddeleri atıkları	Stok	266274
120118	Yağ içeren metalik çamurlar (öğütme, bileme ve freze tortuları)	Stok	25795
120120	Tehlikeli maddeler içeren öğütme parçaları ve öğütme maddeleri	Tesis İçi	24680
120120	Tehlikeli maddeler içeren öğütme parçaları ve öğütme maddeleri	Stok	373040
120301	Sulu yıkama sıvıları	Stok	39852
130101	PCB (1) içeren hidrolik yağlar	Stok	377
130101	PCB (1) içeren hidrolik yağlar	Stok	25
130105	Klor içermeyen emülsiyonlar	Stok	20180
130105	Klor içermeyen emülsiyonlar	Stok	25
130109	Mineral esaslı klor içeren hidrolik yağlar	Stok	9340

130110	Mineral esaslı klor içermeyen hidrolik yağlar	Tesis İçi	18000
130110	Mineral esaslı klor içermeyen hidrolik yağlar	Tesis İçi	12226
130110	Mineral esaslı klor içermeyen hidrolik yağlar	Stok	41727
130110	Mineral esaslı klor içermeyen hidrolik yağlar	Stok	38243
130111	Sentetik hidrolik yağlar	Tesis İçi	2120
130111	Sentetik hidrolik yağlar	Stok	939
130111	Sentetik hidrolik yağlar	Stok	1500
130112	Kolayca biyolojik olarak bozunabilir hidrolik yağlar	Stok	5
130113	Diğer hidrolik yağlar	Tesis İçi	57005
130113	Diğer hidrolik yağlar	Stok	236959
130113	Diğer hidrolik yağlar	Stok	36057
130204	Mineral esaslı klor içeren motor, şanzıman ve yağlama yağları	Stok	788
130204	Mineral esaslı klor içeren motor, şanzıman ve yağlama yağları	Stok	2091
130205	Mineral esaslı klor içermeyen motor, şanzıman ve yağlama yağları	Tesis İçi	60000
130205	Mineral esaslı klor içermeyen motor, şanzıman ve yağlama yağları	Tesis İçi	77616
130205	Mineral esaslı klor içermeyen motor, şanzıman ve yağlama yağları	Stok	55230
130205	Mineral esaslı klor içermeyen motor, şanzıman ve yağlama yağları	Stok	2743

130206	Sentetik motor, şanzıman ve yağlama yağları	Tesis İçi	6000
130206	Sentetik motor, şanzıman ve yağlama yağları	Tesis İçi	42039
130206	Sentetik motor, şanzıman ve yağlama yağları	Stok	13883
130206	Sentetik motor, şanzıman ve yağlama yağları	Stok	4946
130207	Kolayca biyolojik olarak bozunabilir motor, şanzıman ve yağlama yağları	Tesis İçi	8500
130207	Kolayca biyolojik olarak bozunabilir motor, şanzıman ve yağlama yağları	Stok	3810
130207	Kolayca biyolojik olarak bozunabilir motor, şanzıman ve yağlama yağları	Stok	710
130208	Diğer motor, şanzıman ve yağlama yağları	Tesis İçi	100108
130208	Diğer motor, şanzıman ve yağlama yağları	Tesis İçi	40
130208	Diğer motor, şanzıman ve yağlama yağları	Stok	696327
130208	Diğer motor, şanzıman ve yağlama yağları	Stok	97245
130301	PCB'ler içeren yalıtım ya da ısı iletim yağları	Tesis İçi	4
130307	Mineral esaslı klor içermeyen yalıtım ve ısı iletim yağları	Stok	65959
130308	Sentetik yalıtım ve ısı iletim yağları	Tesis İçi	2000
130308	Sentetik yalıtım ve ısı iletim yağları	Stok	590

130310	Diğer yalıtım ve ısı iletim yağları	Stok	169246
130310	Diğer yalıtım ve ısı iletim yağları	Stok	21019
130403	Diğer denizcilik seyrüseferinden kaynaklanan sintine yağları	Stok	135157
130502	Yağ/su ayırıcısından çıkan çamurlar	Tesis İçi	443444
130502	Yağ/su ayırıcısından çıkan çamurlar	Stok	19550
130506	Yağ/su ayırıcılarından çıkan yağ	Tesis İçi	296000
130506	Yağ/su ayırıcılarından çıkan yağ	Stok	253895
130508	Kum odacığından ve yağ/su ayırıcılarından çıkan karışık atıklar	Stok	30000
130701	Fuel-oil ve mazot	Stok	93848
130701	Fuel-oil ve mazot	Stok	2604
130702	Benzin	Stok	9237
130702	Benzin	Stok	747
130703	Diğer yakıtlar (karışımlar dahil)	Tesis İçi	66000
130703	Diğer yakıtlar (karışımlar dahil)	Tesis İçi	52450
130703	Diğer yakıtlar (karışımlar dahil)	Stok	62477
130703	Diğer yakıtlar (karışımlar dahil)	Stok	12805
130802	Diğer emülsiyonlar	Stok	130
140603	Diğer çözücüler ve çözücü karışımları	Tesis İçi	819
140603	Diğer çözücüler ve çözücü karışımları	Tesis İçi	260
140603	Diğer çözücüler ve çözücü karışımları	Stok	5086
140603	Diğer çözücüler ve çözücü	Stok	115

	karışımları		
150110	Tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar	Tesis İçi	317536
150110	Tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar	Tesis İçi	7385
150110	Tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar	Tesis İçi	364871
150110	Tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar	Tesis İçi	2100
150110	Tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar	Stok	541676
150110	Tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar	Stok	35
150111	Boş basınçlı konteynırlar dahil olmak üzere tehlikeli gözenekli katı yapılı (örneğin asbest) metalik ambalajlar	Stok	7352
150202	Tehlikeli maddelerle kirlenmiş emiciler, filtre malzemeleri (başka şekilde tanımlanmamış ise yağ filtreleri), temizleme bezleri, koruyucu giysiler	Tesis İçi	2455508
150202	Tehlikeli maddelerle kirlenmiş emiciler, filtre malzemeleri (başka şekilde tanımlanmamış ise yağ filtreleri), temizleme bezleri, koruyucu giysiler	Tesis İçi	106655
150202	Tehlikeli maddelerle kirlenmiş emiciler, filtre malzemeleri (başka şekilde tanımlanmamış ise yağ filtreleri), temizleme	Tesis İçi	13725

	bezleri, koruyucu giysiler		
150202	Tehlikeli maddelerle kirlenmiş emiciler, filtre malzemeleri (başka şekilde tanımlanmamış ise yağ filtreleri), temizleme bezleri, koruyucu giysiler	Tesis İçi	75
150202	Tehlikeli maddelerle kirlenmiş emiciler, filtre malzemeleri (başka şekilde tanımlanmamış ise yağ filtreleri), temizleme bezleri, koruyucu giysiler	Stok	424197
160104	Ömrünü tamamlamış araçlar	Stok	23000
160107	Yağ filtreleri	Tesis İçi	30
160107	Yağ filtreleri	Stok	37379
160108	Civa içeren parçalar	Stok	6
160109	PCB içeren parçalar	Stok	4
160110	Patlayıcı parçalar (örneğin hava yastıkları)	Stok	225
160111	Asbest içeren fren balataları	Stok	215
160113	Fren sıvıları	Stok	103
160113	Fren sıvıları	Stok	96
160114	Tehlikeli maddeler içeren antifriz sıvıları	Stok	2101
160114	Tehlikeli maddeler içeren antifriz sıvıları	Stok	174
160121	16 01 07'den 16 01 11'e ve 16 01 13 ile 16 01 14 dışındaki tehlikeli parçalar	Stok	16173
160121	16 01 07'den 16 01 11'e ve 16 01 13 ile 16 01 14 dışındaki tehlikeli parçalar	Stok	2
160209	PCB'ler içeren transformatörler	Stok	35677

	ve kapasitörler		
160210	16 02 09 dışındaki PCB içeren ya da PCB ile kontamine olmuş ıskarta ekipmanlar	Stok	17304
160211	Kloroflorokarbon, HCFC, HFC içeren ıskarta ekipmanlar	Stok	2576
160213	16 02 09'dan 16 02 12'ye kadar olanların dışındaki tehlikeli parçalar2 içeren ıskarta ekipmanlar	Stok	32447
160215	ıskarta ekipmanlardan çıkartılmış tehlikeli parçalar	Stok	61633
160303	Tehlikeli maddeler içeren anorganik atıklar	Stok	1888
160305	Tehlikeli maddeler içeren organik atıklar	Stok	26311
160506	Laboratuvar kimyasalları karışımları dahil tehlikeli maddelerden oluşan ya da tehlikeli maddeler içeren laboratuvar kimyasalları	Tesis İçi	62640
160506	Laboratuvar kimyasalları karışımları dahil tehlikeli maddelerden oluşan ya da tehlikeli maddeler içeren laboratuvar kimyasalları	Stok	2629744
160506	Laboratuvar kimyasalları karışımları dahil tehlikeli maddelerden oluşan ya da tehlikeli maddeler içeren laboratuvar kimyasalları	Stok	2343
160507	Tehlikeli maddeler içeren ya da bunlardan oluşan ıskarta anorganik kimyasallar	Stok	60
160508	Tehlikeli maddeler içeren ya da bunlardan oluşan ıskarta organik	Tesis İçi	10325

	kimyasallar		
160508	Tehlikeli maddeler içeren ya da bunlardan oluşan iskarta organik kimyasallar	Stok	1104
160601	Kurşunlu piller	Stok	55092
160601	Kurşunlu piller	Stok	2
160602	Nikel kadmiyum piller	Stok	1065
160603	Cıva içeren piller	Stok	30
160603	Cıva içeren piller	Stok	3
160606	Piller ve akümülatörlerden ayrı toplanmış elektrolitler	Stok	4582
160708	Yağ içeren atıklar	Tesis içi	175000
160708	Yağ içeren atıklar	Stok	5360
160708	Yağ içeren atıklar	Stok	50
160709	Diğer tehlikeli maddeler içeren atıklar	Stok	4926
160709	Diğer tehlikeli maddeler içeren atıklar	Stok	30
160802	Tehlikeli geçiş metalleri ³ ya da tehlikeli geçiş metal bileşenlerini içeren bitik katalizörler	Stok	3050
160805	Fosforik asit içeren bitik katalizörler	Stok	15
160807	Tehlikeli maddelerle kontamine olmuş bitik katalizörler	Stok	3923
161001	Tehlikeli maddeler içeren sulu sıvı atıklar	Stok	200
161105	Metalürjik olmayan proseslerden kaynaklanan, tehlikeli maddeler içeren astarlar ve refraktörler	Tesis içi	92430

161105	Metalürjik olmayan proseslerden kaynaklanan, tehlikeli maddeler içeren astarlar ve refraktörler	Tesis İçi	12000
170106	Tehlikeli maddeler içeren beton, tuğla, kiremit ve seramik karışımları ya da ayrılmış grupları	Stok	43100
170204	Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ahşap, cam ve plastik	Tesis İçi	1140
170204	Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ahşap, cam ve plastik	Stok	19285
170301	Kömür katranı içeren bitümlü karışımlar	Stok	640
170409	Tehlikeli maddelerle kontamine olmuş metal atıkları	Tesis İçi	70
170409	Tehlikeli maddelerle kontamine olmuş metal atıkları	Stok	107075
170410	Yağ, katran ve diğer tehlikeli maddeler içeren kablolar	Stok	2213
170503	Tehlikeli maddeler içeren toprak ve kayalar	Stok	23070
170507	Tehlikeli maddeler içeren demiryolu çakılı	Stok	1200
170603	Tehlikeli maddelerden oluşan ya da tehlikeli maddeler içeren diğer yalıtım malzemeleri	Stok	9201
170903	Tehlikeli maddeler içeren diğer inşaat ve yıkım atıkları (karışık atıklar dahil)	Stok	40
180101	Kesiciler (18 01 03 hariç)	Stok	111
180103	Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar	Tesis İçi	19

180103	Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar	Stok	16797
180104	Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olmayan atıklar (örneğin sargılar, vücut alçıları, tek kullanımlık giysiler, alt bezleri)	Stok	212
180106	Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar	Stok	16367
180106	Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar	Stok	3564
180108	Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar	Stok	1913944
180110	Diş tedavisinden kaynaklanan amalgam atıkları	Stok	72
180201	Kesiciler (18 02 02 hariç)	Stok	25
180202	Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar	Stok	157
180205	Tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar	Stok	165
180207	Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar	Stok	40
190105	Gaz arıtımından kaynaklanan filtre kekleri	Tesis İçi	2407720
190110	Baca gazı arıtımından kaynaklanan kullanılmış aktif karbon	Tesis İçi	28300
190111	Tehlikeli maddeler içeren taban külü ve cüruf	Tesis İçi	9995900
190111	Tehlikeli maddeler içeren taban	Stok	248970

	külü ve cüruf		
190113	Tehlikeli maddeler içeren uçucu kül	Stok	129060
190205	Fiziksel ve kimyasal işlemlerden kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurları	Tesis İçi	3310
190205	Fiziksel ve kimyasal işlemlerden kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurları	Tesis İçi	4428
190205	Fiziksel ve kimyasal işlemlerden kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurları	Stok	46512
190207	Ayrışmadan oluşan yağ ve konsantrasyonlar	Tesis İçi	205000
190207	Ayrışmadan oluşan yağ ve konsantrasyonlar	Tesis İçi	1200
190207	Ayrışmadan oluşan yağ ve konsantrasyonlar	Stok	115617
190208	Tehlikeli maddeler içeren sıvı yanabilir atıklar	Stok	2425
190811	Endüstriyel atık suyun biyolojik arıtılmasından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	Tesis İçi	2718500
190811	Endüstriyel atık suyun biyolojik arıtılmasından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	Stok	17785
190813	Endüstriyel atık suyun diğer yöntemlerle arıtılmasından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	Tesis İçi	475800
190813	Endüstriyel atık suyun diğer yöntemlerle arıtılmasından kaynaklanan tehlikeli maddeler	Tesis İçi	2140

	İçeren çamurlar		
190813	Endüstriyel atık suyun diğer yöntemlerle arıtılmasından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	Tesis İçi	24940
190813	Endüstriyel atık suyun diğer yöntemlerle arıtılmasından kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurlar	Stok	15273812
191101	Kullanılmış filtre kelleri	Stok	21352
191103	Sulu sıvı atıklar	Stok	621
191206	Tehlikeli maddeler içeren ahşap	Tesis İçi	500
191211	Atıkların mekanik işlenmesinden kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren diğer atıklar (karışık malzemeler dahil)	Stok	148125
200121	Flüoresan lambalar ve diğer cıva içeren atıklar	Tesis İçi	293
200121	Flüoresan lambalar ve diğer cıva içeren atıklar	Tesis İçi	50
200121	Flüoresan lambalar ve diğer cıva içeren atıklar	Tesis İçi	2
200121	Flüoresan lambalar ve diğer cıva içeren atıklar	Stok	227549
200121	Flüoresan lambalar ve diğer cıva içeren atıklar	Stok	7
200126	20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar	Tesis İçi	65
200126	20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar	Tesis İçi	25
200126	20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar	Stok	17510

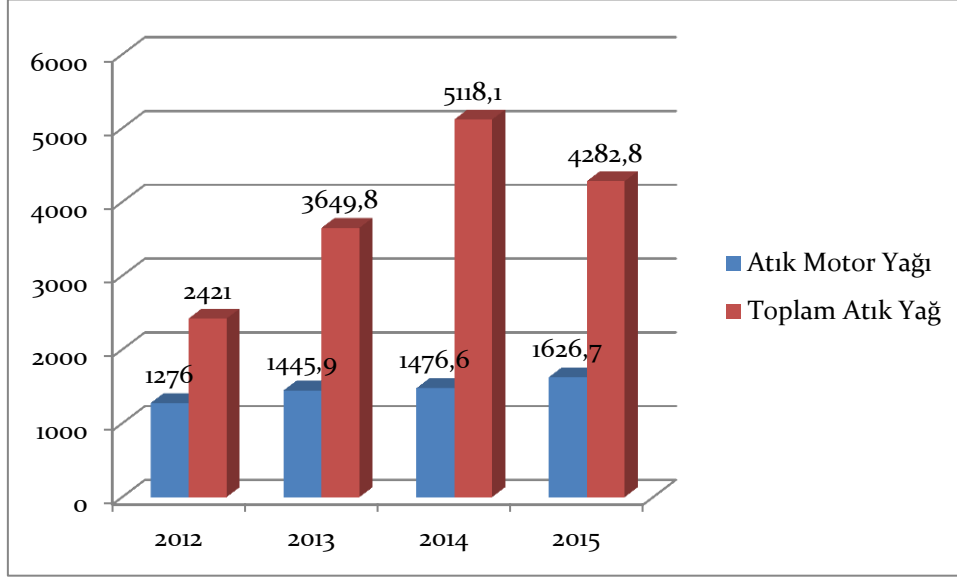
200126	20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar	Stok	2147
200127	Tehlikeli maddeler içeren boya, mürekkepler, yapıştırıcılar ve reçineler	Stok	1110
200133	16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03'un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler	Stok	5046
200135	20 01 21 ve 20 01 23 dışındaki tehlikeli parçalar6 içeren ve ıskartaya çıkmış elektrikli ve elektronik ekipmanlar	Tesis İçi	140
200135	20 01 21 ve 20 01 23 dışındaki tehlikeli parçalar6 içeren ve ıskartaya çıkmış elektrikli ve elektronik ekipmanlar	Tesis İçi	310
200135	20 01 21 ve 20 01 23 dışındaki tehlikeli parçalar6 içeren ve ıskartaya çıkmış elektrikli ve elektronik ekipmanlar	Stok	5470
TOPLAM			6261195,6

C.5. Atık Madeni Yağlar

Atık yağların üretiminden bertarafına kadar yönetimi konusundaki usul ve esasları içeren Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği 30/07/2008 tarihli ve 26952 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelikte atık motor yağları ve atık sanayi yağlarının ayrı ayrı tanımı yapılarak, atık motor yağlarının motor yağı üreticileri ya da bunların yetkilendirilmiş kuruluşları dışında gerçek/tüzel kişiler tarafından toplanması yasaklanmıştır.

İlimizde atık motor yağlarının toplanması konusunda faaliyetler, Bakanlığımız tarafından yetkilendirilen PETDER (Petrol Sanayi Derneği İktisadi İşletmesi) tarafından yürütülmekte olup 2012 yılında yapılan atık motor yağı toplama faaliyeti çerçevesinde İzmir Büyükşehir Belediyesi, İZULAŞ, İZBETON, ESHOT Genel Müdürlüğü gibi kamu kurumları ile Kara Kuvvetleri Komutanlığı ile protokol imzalanarak İzmir ilinde bulunan askeri kurumların, kamu kurumlarının ve motor yağı değişimi yapan tüm noktalardan atık motor yağı toplanmış, belediyeler aracılığı ile sanayi sitelerinde atık motor yağı toplama çalışmalarını da hızlandırılmıştır. Bu sayede toplama miktarlarında önemli oranda artış sağlanmıştır.

**Grafik C.4 – İzmir ilinde Atık Madeni Yağ Toplama Miktarları*
(Atık Yönetimi Uygulaması, 2015)**

Atık motor yağı kodları : 13 02 04*, 13 02 05*, 13 02 06*, 13 02 07*, 13 02 08*
 Atık endüstriyel yağ kodları : 12 01 06*, 12 01 07*, 12 01 10*, 12 01 12*, 13 01 01*, 13 01 04*, 13 01 05*, 13 01 09*, 13 01 10*, 13 01 11*, 13 01 12*, 13 01 13*, 13 03 01*, 13 03 06*, 13 03 07*, 13 03 08*, 13 03 09*, 13 03 10*, 13 05 06*, 19 02 07*

Toplam Geri kazanım/bertaraf işlemi uygulanan miktar : 4282,8 ton (2015)

Çizelge C.3 – İzmir ilinde (2009-2015) Yılları için Atık Madeni Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları (Atık Yönetimi Uygulaması, 2015)

Yıl	Geri kazanım (ton)	İlave yakıt (ton)	Nihai bertaraf (ton)
2009	3398	89,412	105,9
2010	1665,4	853,9	11,8
2011	1162,9	782,9	23,07
2012	1281,2	930,8	209,18
2013	2955,8	384,3	309,7
2014	4467,7	377,3	273,1
2015	3500,7	506,4	275,7

C.6. Atık Pil ve Akümülatörler

31.08.2004 tarih ve 25569 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği 8.inci Maddesi gereğince atık pil ve akümülatörler; Büyükşehir Belediyemiz koordinatörlüğünde ilçe belediyelerince oluşturulan sistem çerçevesinde toplanarak Taşınabilir Pil Üreticileri ve İthalatçıları Derneği (TAP) tarafından İstaç A.Ş.'ye ait lisanslı bertaraf tesislerinde bertaraf edilmektedir.

Projenin başlangıç yılından günümüze kadar İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde toplam 187,45 ton atık pil toplanmış ve bu rakamın her geçen yıl arttırılması için konuyla ilgili bilinçlendirme çalışmalarımız devam etmektedir. Çevre bilincinin ve duyarlılığının arttırılması için yapılan eğitim çalışmalarının başında "Eğiticilerin Eğitimi" gelmekte olup en son 17 Şubat 2015 tarihinde 475 öğretmene "Pillerin tanımı, türleri, kullanımında dikkat edilecek hususlar, atık pillerin toplanması ve bertarafı" konusunda eğitim verilmiştir.

Ayrıca vatandaşlar ve ilçe belediyelerince yıl boyunca toplanan atık piller, her yıl Çevre Haftasında düzenlenen 3 günlük bir pil kampanyasında teslim alınmakta ve yarışma formatında kategoriler belirlenerek, her yıl ödül töreni düzenlenmektedir. Bu yıl Çevre Haftası etkinlikleri kapsamında 5-6-7-8-9 Haziran 2015 tarihlerinde Belediyemiz, TAP ve İlçe Belediyelerimiz işbirliğinde "18. Atık Pil Toplama Kampanyası" düzenlenmiştir.

Elektrik enerjisi kimyasal enerji olarak depolayan ve istendiğinde bu enerjiyi elektrik enerjisi olarak kullanılmasını sağlayan ve halk arasında kısaca akü olarak tabir edilen akümülatörlerin, üretiminden nihai bertarafına kadar gerek çevresel açıdan üretim kriterlerini gerekse atık haline gelmesi sonrasındaki yönetimini içeren usul ve esasları içeren Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği 31/08/2004 tarihli ve 25569 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Adından da anlaşılacağı üzere bu Yönetmelik, akümülatörlerin yanı sıra pillerin de gerek çevresel açıdan üretim kriterlerini gerekse atık haline gelmesi sonrasındaki yönetim sürecini içerir.

Atık pil ve akümülatörlere ilişkin bu düzenleme, pil ve akümülatörün hem kendisi hem de atık haline gelmesi sonrasındaki sürece ait usul ve esasları içeren, atık mevzuatı içindeki sayılı düzenlemelerden biridir.

Bu Yönetmelikte akümülatör ve pillerin üretimi esnasında çevresel açıdan taşınması gereken özelliklerine, pil ve akümülatörlerin atık haline gelmesi sonrasında yönetimine, yetki ve sorumluluk verilen gerçek/tüzel kişilerin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin hükümler yer almaktadır.

İlimizde atık akümülatör geri kazanımı amacıyla Çevre İzin ve Lisansı almış 1 (bir); Geçici Faaliyet Belgesi almış 1 (bir) adet olmak üzere toplam 2 (iki) adet atık akümülatör geri kazanım tesisi bulunmaktadır. Atık akümülatör geçici depolamak üzere Müdürlüğümüz tarafından izin verilen depo sayısı ise 1 olup İl genelinde atık akümülatörlerin taşınması, taşıma lisansı İlimiz tarafından verilen 13 (onüç) adet araç ile gerçekleştirilmektedir.

İlimizde atık pil geri kazanım tesisi bulunmamaktadır. Her yıl 5 Haziran'da kutlanan Dünya Çevre Günü etkinlikleri kapsamında İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen Atık Pil Toplama Kampanyası ile 2015 yılında İlimizde oluşan **37,9** ton atık pil geri dönüşüme yönlendirilmiştir (İBB, 2015).

Çizelge C.9 – İzmir ilinde 2015 Yılında Toplanan Pil ve Akümülatörlerle İlgili Veriler (Atık Yönetimi Uygulaması, yıl)

ATIK PİL ve AKÜMÜLATÖRLER						
Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni Verilen		Toplanan Atık Akümülatör Miktarı (ton)	İldeki Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri		Geri kazanım Tesislerinde İşlenen Atık Akümülatör Miktarı	
Depo Sayısı	Kapasitesi (ton)		Sayı	Kapasite (ton/yıl)	Miktarı (ton)	%
1	60 m2		2	5400	88,99	1,64

16 06 01*: Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu
Çizelge 26, Atık Yönetim Uygulamasında bulunan Standartlardan elde edilebilmektedir.

Çizelge C.10 –İzmir ilinde Yıllar İtibariyle Atık Akü Kazanım Miktarı (Ton) (Atık Yönetimi Uygulaması, yıl)

	2012	2013	2014	2015
Kurşun	28,9	51	52	38,26
Plastik	Veri yok	Veri yok	Veri yok	
Cüruf				3,2
Asitli Su	Veri yok	Veri yok	Veri yok	11,8

191204-Atık lastik ve plastik atıkları
100401*-Birincil ve ikincil işlem cürüfları
100402*-Birincil ve ikincil üretimden kaynaklanan cüruf ve köpükler
Çizelge C.5 veri alınmadığından oluşturulmamıştır.

Çizelge C.4 – İzmir ilinde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Akü Miktarı (Kg) (Atık Yönetimi Uygulaması, yıl)

	2013	2014	2015
	99,96	106,25	88,9

Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu 16 06 01*

Çizelge C.12 – İzmir ilinde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Pil Miktarı (Kg) (Atık Yönetimi Uygulaması, yıl)

2012	2013	2014	2015
27600	29100	33600	37900

C.7. Bitkisel Atık Yağlar

19.04.2005 tarih ve 25791 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği Madde 8 gereğince; kızartmalık yağların geri kazanıma yönlendirilmesinin sağlanması İlçe Belediyelerin görev ve yetkisindedir.

Çizelge C.5 – İzmir ilinde 2015 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis&		Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (ton)&&		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi	
Sayısı	Kapasitesi (ton)	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)
5	Veri yok	3	326,8	4	Veri yok

Çizelge C.6 Veri alınamamıştır.

C.8. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)

Büyükşehir belediyeleri atık üreticisi konumunda olarak, 25/11/2006 tarih ve 26357 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği" kapsamında ömrünü tamamlamış lastikleri toplamak, taşımak, geçici depolamak, geri kazanılmasını ve bertaraf edilmesini sağlamak ile yükümlüdür. Söz konusu yükümlülük gereğince; Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı'nca Yetkilendirilmiş Kuruluş olarak faaliyet gösteren LASDER ile İ.B.B. arasında yapılan protokol 17.01.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamda ömrünü tamamlamış lastiklerin mevzuata uygun bir şekilde toplanması, taşınması, geri dönüşüm/kazanımı ve nihai bertarafı sağlanmaktadır.

Ayrıca Müdürlüğümüzün denetim yetkisi çerçevesinde; rutin yapılan sanayi denetimleri esnasında da ömrünü tamamlamış lastiklerin yönetmelik çerçevesinde geri kazanıma yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Grafik C.7 de istenen bilgiler Çizelge C.17'de yer almaktadır.

Çizelge C.6 – İzmir ilinde 2015 Yılında Oluşan Ömrünü Tamamlamış Lastikler İle İlgili Veriler

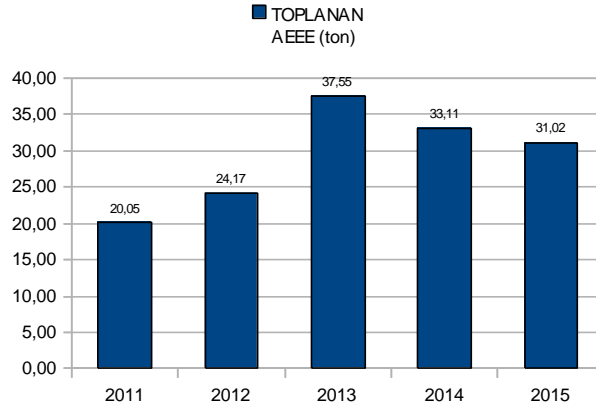
ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)								
ÖTL Geçici Depolama Alanı		Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi		Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi		Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
-		-	1	Veri yok	104,98			

Çizelge C.7 – İzmir ilinde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (ton/yıl)

	2011	2012	2013	2014	2015
Geri Kazanım Tesisi	-	-	-	27,3	104,98
Çimento Fabrikası	93	15	-	0,6	-

C.9. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE)

22.05.2012 tarih ve 28300 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği'nden önce; elektronik atıklarla ilgili geri kazanım sisteminin kurulması amacıyla 28.07.2010 tarihinde Karşıyaka Belediyesi, Gaziemir Belediyesi ve Bakanlık'tan elektronik atıkların işlenmesi ile ilgili “uygunluk belgesi” almış olan Exitcom Recycling Atık Taşıma Toplama Depolama ve Elektronik San. Tic. Ltd. Şirketi ile imzaladığımız dördü protokolle “Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Ayrı Toplanması ve Değerlendirilmesi Projesi”ne başlanmıştır. Proje

kapsamında ilk etapta pilot bölge olarak Karşıyaka ve Gaziemir ilçeleri seçilmiş ve süreç içerisinde projenin tüm İzmir geneline yaygınlaştırılması hedeflenmiştir.

Grafik C.5 - İzmir ilinde 2015 Yılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Toplama Miktarları (ton) (İBB,2016)

(VERİ BULUNMAMAKTADIR)

Belediyeler Tarafından Oluşturulan AEEE Getirme Merkezleri		AEEE'lerin Toplanması Amacıyla Oluşturulan Aktarma Merkezleri		Getirme Merkezlerinde ve Aktarma Merkezlerinde Biriken AEEE Miktarı (ton)	AEEE İşleme Tesisi		İşlenen AEEE Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)	Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	

Karşıyaka ve Gaziemir İlçeleri'nde yürütülen “atık elektrikli ve elektronik eşyaların ayrı toplanması ve değerlendirilmesi projesi” kapsamında toplanan e-atık miktarı tabloda verilmektedir.(İBB, 2013).

Yıllar	Yıllar bazında E-Atık miktarları (kg)		
	Karşıyaka	Gaziemir	TOPLAM
2011	16,953.82	3,099.12	20,052.94
2012	17,559.05	6,609.80	24,168.85
2013	13,717.08	23,836.34	37,553.42
2014	24,668.92	8,437.49	33,106.41

Grafik C.8 ve C.9 kapsamında (il bazında) veri alınmamıştır.

C.10. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar (ÖTA)

Çevre ve insan sağlığının korunması için araçlardan kaynaklanan atıkların oluşumunu engellemek, “hurda” olarak tabir edilen ömrünü tamamlamış araçlar ve bunlara ait parçaların yeniden kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım işlemleri ile bertaraf edilecek atık miktarını azaltmak esasına dayanarak bu atıkların yönetimine ilişkin usul ve esasların belirlemek amacıyla hazırlanan Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik (ÖTA) 30/12/2009 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak kısmen yürürlüğe girmiştir. Yayımlanma tarihi itibarıyla bazı hükümlerine otuzaltı aya varan muafiyetler sağlanan bu Yönetmelik, günümüz itibarıyla hükümlerinin tamamı yürürlükte olan, ömrünü tamamlamış araçların yönetimine ilişkin usul ve esasların yer aldığı bir düzenleme olarak atık mevzuatımızdaki yerini almıştır.

Bu düzenleme, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile İl Müdürlüklerine görev ve yetki vermişken, araç sahiplerine, sigorta şirketlerine ve -araçların ve bunların parça ve malzemelerinin üretici, dağıtıcı ve ithalatçıları ile ömrünü tamamlamış araçların toplama, sökme, kesme, parçalama, geri kazanma, geri dönüştürme işlemlerinden herhangi birini yapanlar olarak tanımlanan- ekonomik operatörlere yükümlülükler getirmektedir.

İlimizde ömrünü tamamlamış araçların ekonomiye geri kazandırılması amacıyla kurulmuş ve Bakanlığımıza verilen görev ve yetki kapsamında çevre izin ve lisansı sürecini tamamlayarak çevre izin ve lisansı alan İlimizde altı adet ÖTA teslim yeri ile (bir) adet işleme tesisi bulunmaktadır.

Cizelge C.8- İzmir ilinde 2015 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı (Kaynak, yıl)

Oluşturulan ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı	İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
6		1	Veri yok

C.11. Tehlikesiz Atıklar

“Atık Yönetimi Yönetmeliği” 02/04/2015 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik ile atıkların oluşumlarından bertarafına kadar çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetimlerinin sağlanmasına yönelik genel esaslar belirlenmiştir. Aynı zamanda Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile Avrupa Birliği mevzuatının ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması sağlanmıştır.

Yönetmelikte “atık”, “üretici”, “sahip”, “yönetim”, “toplama”, “bertaraf” ve “geri kazanım” tanımları yapılmakta, atık yönetimi ilkeleri sıralanmakta, geri kazanım ve bertaraf faaliyetlerini yapan işletmeler için lisans ve kayıt tutma zorunluluğu getirilmekte, atık yönetim maliyetinin finansmanı ile ilgili hükümlere yer verilmektedir. Ayrıca atık kategorileri, atık bertaraf ve geri kazanım faaliyetleri ile 839 atık türü liste olarak verilmiştir.

Söz konusu 839 atık türünden 434 tanesi tehlikesiz atık özelliğindedir. Bu atıklardan tehlikeli atıklar, ambalaj ve evsel atıklar gibi atık türlerinin yönetimine ilişkin usul ve esaslar ilgili Yönetmeliklerle belirlenmiş ancak üretimden kaynaklanan bazı tehlikesiz atıkların yönetimi

boşlukta kalmıştır. Bu aşamada bazı tehlikesiz atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermeden geri kazanım faaliyetlerinin yönetilebilmesi amacıyla Bakanlığımızca hazırlanan “Bazı Tehlikesiz Atıkların Geri Kazanımı Tebliği” Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tehlikesiz atıkların düzenli depolama faaliyetleri, 26/03/2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik” kapsamında yürütülmektedir. Yönetmeliğin Ek-2 kapsamında yapılan analiz sonuçlarına göre atıkların I. Sınıf, II. Sınıf ya da III. Sınıfı Düzenli Depolama Sahalarında bertarafı sağlanmaktadır. Sanayi atıklarının yönetimi, Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik ve Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik ile sağlanarak tehlikesiz ve evsel atık depolama alanında depolanmaya uygun olan sanayi atıkları Harmandalı Atık Depolama Tesisi’ne kabul edilmektedir. Tehlikeli ya da nihai depolanmaya uygun olmayanların çevre lisanslı tehlikeli atık geri kazanım/bertaraf tesislerine yönlendirilmesi sağlanmaktadır. 2015 yılında 75.710 ton sanayi atığı Harmandalı Düzenli Depolama Tesisi’nde bertaraf edilmiştir.

Çizelge C.20 – İzmir ilinde 2015 Yılı İçin Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikesiz Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Edilmesi İle İlgili Verileri (Kaynak*, yıl)

Aktivite kodu*	Atık Kodu**	2015 Yılı						
		Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım %' si	Geri Kazanım Yöntemi	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf %' si	Bertaraf Yöntemi
02	020110	514,36	514,36	100	R12	-	-	-
	020110	35,25	35,25	100	R4	-	-	-
	020203	1334,4	1334,4	100	R3			
	020204	2237,26	2237,26	100	R3			
	020301	648,17	648,17	100	R4			
	020303	2164,9	2164,9	100	R13			
	020304	22654	22654	100	R5			
	020305	4703	4703	100	R13			
03	030305	19411830	19411830	100	R5	-	-	-
	030307	13582535	13580700	99	R4	1835	1835	D5
	030311	11498205	11498205	100	R3	-	-	-
10	100105	25904	25904	100	R5	-	-	D5***
	100202	660019,4	660019,4	100	R12	-	-	
	100202	236744	236744	100	R4	-	-	-
	100210	133783	133783	1000	R12	-	-	-

Aktivite kodu*	Atık Kodu**	2015 Yılı						
		Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım %' si	Geri Kazanım Yöntemi	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf %' si	Bertaraf Yöntemi
	101314	368645	368645	100	R5	-	-	-
12	120101	248838	248838	100	R12	-	-	-
17	170405	16934	16934	100	R4	-	-	-
19	191001	17710	17710	100	R4	-	-	-
	191202	13003	13003	100	R4	-	-	-
20	200101	28195,725	28195,725	100	R12	-	-	-

C.11.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

“Ağır sanayi” olarak da nitelendirilebilecek olan demir çelik sektörü, atık konusunda zengin bir yelpazeye sahip bir sektördür. Bu sektörden kaynaklanan atıklar, 5 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin atık listesinde 1002 koduyla (“Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar” olarak) sınıflandırılmışlardır. Bu Yönetmelikte atıkların tehlikelilik özelliklerinin ortaya konduğu Ek 4 listesinde karşısında herhangi bir harf bulunmayan atıklar tehlikesiz atık olarak; atık kodunun yanında (*) işareti olan atıklar da “tehlikeli atık” olarak tanımlanmışlardır. Sektörün – doğrudan- faaliyetinden kaynaklanan atıkların tablo haline getirildiği Çizelge C.21’de cüruf atığı 100201, tufal atığı da 100210 atık koduyla “tehlikesiz” niteliğinde bir atık iken sektörde önemli yere sahip bir diğer atık olan “baca gazı tozu” 100207 atık koduyla “tehlikeli atık” olarak Yönetmelikteki yerini almıştır.

İlimizde, 6 (altı) tanesi “ağır sanayi bölgesi” olarak tanınan Aliğa İlçesi’nde olmak üzere toplam 7 (yedi) adet demir- çelik tesisi bulunmaktadır. Bu tesislerden kaynaklanan cüruf atıklarının miktarları ve bertaraf yöntemleri Çizelge C.19’da detaylandırılmıştır.

Çizelge C.21 – Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar

ATIK KODU	ISIL İŞLEMDEN KAYNAKLANAN ATIKLAR	KATEGORİ
10 02	Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar	
10 02 01	Cüruf işleme atıkları	
10 02 02	İşlenmemiş cüruf	
10 02 07*	Tehlikeli maddeler içeren gazların arıtımı sonucu ortaya çıkan katı atıklar	M
10 02 08	10 02 07 dışında gaz arıtımı sonucu ortaya çıkan katı atıklar	
10 02 10	Haddehane tufalı	
10 02 11*	Soğutma suyunun arıtılmasından kaynaklanan yağ içerikli atıklar	M
10 02 12	10 02 11 dışındaki soğutma suyu arıtma atıkları	
10 02 13*	Gaz arıtımı sonucu oluşan ve tehlikeli maddeler içeren çamurlar ve filtre kekleri	M
10 02 14	10 02 13 dışındaki gaz arıtımı sonucu oluşan çamurlar ve filtre kekleri	
10 02 15	Diğer çamurlar ve filtre kekleri	
10 02 99	Başka bir şekilde tanımlanmamış atıklar	

Çizelge C.22 –İzmir ilinde 2015 Yılı için İldeki Demir ve Çelik Üreticileri Üretim Kapasiteleri, Cüruf ve Bertaraf Yöntemi (Tesis beyanları, 2016)

Tesis Adı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
HABAŞ Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal End. A.Ş.	3.465.773	550.000	Çevre lisanslı geri kazanım tesisinde geri kazanımı sağlanmaktadır.
İzmir Demir Çelik A.Ş.	1.643.101	205.198	Çevre lisanslı geri kazanım tesisinde geri kazanımı sağlanmaktadır.
Ege Çelik End. San. Ve Tic. A.Ş.	1.132.353	238.000	Çevre lisanslı geri kazanım tesisinde geri kazanımı sağlanmaktadır.
Özkan Demir Çelik San. A.Ş.	591.000	112000	Çevre lisanslı geri kazanım tesisinde geri kazanımı sağlanmaktadır.
ÇEBİTAŞ Demir Çelik End. A.Ş.	336.789	26.000	Çevre lisanslı geri kazanım tesisinde geri kazanımı sağlanmaktadır.
Sider Dış Ticaret A.Ş.	Veri yok	Veri yok	Veri yok
Ede Demir Çelik Paz. San. Ve Tic. Ltd.Şti.	Veri yok	Veri yok	Veri yok
TOPLAM	6.036.663	1,131,198	

C.11.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

Çizelge C.23 – İzmir ilinde 2015 Yılı Termik Santrallerde Kullanılan Kömür Miktarı Ve Oluşan Cüruf-Uçucu Kül Miktarı (Atık beyan uygulaması,2016)

Termik Santralin Adı	Kullanılan Kömür Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Cüruf-Uçucu Kül Miktarı (ton/yıl)
İzdemir Enerji Üretim A.Ş.	920.000	200.000
TOPLAM		

İzdemir Enerji Termik Santrali (İzdemir Enerji Elektrik Üretim A.Ş 2016)

Çizelge C.24 Veri alınamamıştır.

Grafik C.10 Veri alınamamıştır.

C.11.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları

İlimizde oluşan evsel ve kentsel atıksular büyükşehir belediyesi sınırları içinde İZSU genel müdürlüğü tarafından altyapısı yönetilen altyapı ile toplanarak Güzelbahçe ve Çiğli AAT'de arıtılmakta ve denize deşarj edilmektedir.

İzmir ilinde 2015 Yılı Belediyelere ait Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu

Belediye Atıksu Arıtma Tesisi (AAT)	AAT Türü	AAT Kapasitesi (m ³ /gün)	AAT Arıtma Çamuru Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
Çiğli	İleri Biyolojik	605.000	165.240	Depolama
Güneybatı	İleri Biyolojik	21.600	111.600	Depolama
Havza	İleri Biyolojik	21.600	3396	Depolama
Bağarası	Aktif Çamur	2.100	3.090,99	Depolama
Halilbeyli	Aktif Çamur	1.000	1.148,80	Depolama
Kozbeyli	Aktif Çamur	500	629,59	Depolama
Aliağa	İleri Biyolojik	21.600	1812	Depolama
Balıklıova	Doğal Arıtma	1.000	1.679,86	Depolama
Foça	İleri Biyolojik	9.763	1.816,04	Depolama

Gümüldür	Aktif Çamur	960	2.236,69	Depolama
Hacıömerli	Biyodisk	250	2.042,49	Depolama
İYTE	Aktif Çamur	2.250	610,66	Depolama
Selçuk	Doğal Arıtma	10.200		Depolama
Urla	İleri Biyolojik	21.600	5937	Depolama
Bayındır	İleri Biyolojik	6.912	951	Depolama
Ayranclar-Yazıbaşı	İleri Biyolojik	6.912	2206	Depolama
Torbali	İleri Biyolojik	21.600	4020	Depolama
Menemen	İleri Biyolojik	21.600	7800	Depolama
Bergama	İleri Biyolojik	14.304		Depolama
Seferihisar	İleri Biyolojik	10.800	2320	Depolama
Kemalpaşa	İleri Biyolojik	12.960	3246	Depolama
Çeşme	İleri Biyolojik	21.900	600	Depolama
Ödemiş	İleri Biyolojik	15.765	169	
Doğanbey	Biyolojik	25.000		
Özdere	Biyolojik	25.000	591	
Gümüldür	Biyolojik	1.800		
Kiraz	Biyolojik	2.000		

C.12. Tıbbi Atıklar

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği 9. Maddesi ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 7. Maddesi kapsamında; tıbbi atıkların toplanması taşınması ve bertarafı ile ilgili detayları içeren Tıbbi Atık Yönetim Planı'nın hazırlanması, uygulanması ve halkın bilgilendirilmesi için Büyükşehir Belediyeleri yetkili kılınmıştır.

22.07.2005 tarih ve 25883 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği 7. Maddesi, 2872 Sayılı Çevre Kanunu 11.Maddesi ve Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik 5. Maddesi gereğince; tıbbi atık bertaraf ücretleri Mahalli Çevre Kurulu (MÇK)'na sunulmaktadır.

1992-2012 yılları arasında sağlık kuruluşları tarafından üretilen tüm enfeksiyöz ve patolojik atıklar ile kesici ve delici atıklar, İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından özel araçlarla toplanıp taşınarak Harmandalı Düzenli Atık Depolama Tesisi'nde bertaraf edilmiştir. Çevre ve Şehircilik

Bakanlığı'nın resmi yazısı ile 01/01/2012 tarihinden itibaren, İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından tıbbi atık tesisi kuruluncaya kadar, İzmir ili sınırları içerisinde oluşan tıbbi atıkların İzmir büyükşehir Belediyesi'nce belirlenecek en uygun sterilizasyon veya yakma tesisine gönderilmesi için protokol/sözleşme yapılması gerektiği bildirilmiştir. Bu süreçte İzmir'e en yakın tesis olan Manisa Belediyesi'ne ait Sterilizasyon Tesisi en uygun tesis olarak değerlendirilmiş olup İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Manisa Belediyesi arasında Haziran 2012'de tıbbi atıkların Manisa'da sterilizasyonu işi için protokol imzalanmıştır. Bu tarihten itibaren günlük yaklaşık 18 ton/gün miktarında oluşan tıbbi atıklar sterilizasyon işlemine tabi tutularak bertaraf edilmektedir.

İzmir ili sınırları içerisinde oluşan tıbbi atıklar MİROĞLU Çevre San. Tic. A.Ş. tarafından toplanarak Manisa'da Yunusemre ilçesinde bulunan MİROĞLU Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi'nde bertaraf edilmektedir. Toplama esnasında tüm tıbbi atıklar Radyoaktif Dozölçerler ve metal dedektörleri ile kontrol edilmekte, tıbbi atık dışında tehlikeli ve radyoaktif atıklar teslim alınmamaktadır. Tesis giriş ve soğuk hava deposu, otoklav, sondan parçalama ünitesi, konteyner yıkama ünitesi, kazan dairesi, araç yıkama bölümü, ofislerden oluşmaktadır. Miroğlu Manisa Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi 36 ton/gün kapasiteli olmasına karşın 20 ton/gün tıbbi atık işlenmektedir. Tıbbi atıklara sondan parçalama sterilizasyon işlemi uygulanmaktadır.

Çizelge C25 – 2015 Yılında İzmir İli Sınırları İçinde Oluşan Yıllık Tıbbi Atık Miktarı

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Aliğa		x	x		31.678		x			MANİSA
Balçova		x	x		704.497		x			MANİSA
Bayındır		x	x		17.831		x		x	MANİSA
Bayraklı		x	x		324.566		x		x	MANİSA
Bergama		x	x		61.520		x		x	MANİSA
Beydağ		x	x		149		x		x	MANİSA
Bornova		x	x		1.158.48 8		x		x	MANİSA
Buca		x	x		346.097		x		x	MANİSA

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesis Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Çeşme		x	x		17.768		x		x	MANİSA
Çiğli		x	x		243.979		x		x	MANİSA
Dikili		x	x		7.537		x		x	MANİSA
Foça		x	x		5.633		x		x	MANİSA
Gazimir		x	x		94.062		x		x	MANİSA
Güzelbahçe		x	x		543		x		x	MANİSA
Karabağlar		x	x		935.026		x		x	MANİSA
Karaburun		x	x		100		x		x	MANİSA
Karşıyaka		x	x		351.088		x		x	MANİSA
Kemalpaşa		x	x		36.058				x	MANİSA
Kınık		x	x		306		x		x	MANİSA
Kiraz		x	x		8.030		x		x	MANİSA
Konak		x	x		1.432.949		x		x	MANİSA
Menderes		x	x		5.386		x		x	MANİSA
Menemen		x	x		159.660		x		x	MANİSA
Narlidere		x	x		12.321		x		x	MANİSA
Ödemiş		x	x		100.881		x		x	MANİSA
Seferihisar		x	x		8.368		x		x	MANİSA
Selçuk		x	x		18.608		x		x	MANİSA

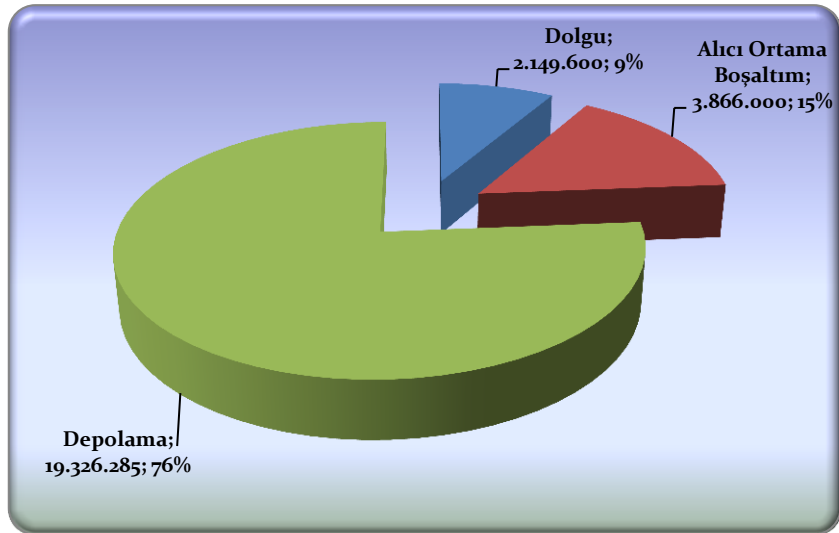
İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesis Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Tire		x	x		108.442		x		x	MANİSA
Torbali		x	x		103.555		x		x	MANİSA
Urla		x	x		47.211		x		x	MANİSA
TOPLAM			12		6.427.8 02					MANİSA

Çizelge C.9 - İzmir ilinde Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı

	2012	2013	2014	2015
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	6608	6459	6389	6428

C.13. Maden Atıkları

Maden atıkları ile ilgili veriler aşağıda yer almaktadır.

Grafik C.11 – İzmir ilinde 2015 Yılında Madencilikte Proses Atıklarının Bertarafı (VERİ BULUNMAMAKTADIR)

Çizelge C.27 Veri alınamamıştır.

Çizelge C.10 –İzmir ilinde 2015 Yılında Maden Zenginleştirme Tesislerinden Kaynaklanan Atık Miktarı

Tesis Adı	İşlenen Cevherin Adı	Atık Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi	Depolama sınıfı
Koza Altın İşletmeleri A.Ş.	Altın-Gümüş	1.100.000	D5 (Düzenli Depolama)	II. Sınıf
TÜPRAG Metal Maden.San. Ve Tic. A.Ş.	Altın-Gümüş	600.000	D5 (Düzenli Depolama)	II. Sınıf
Eti Bakır A.Ş. – Halıköy İşletmesi	Antimuan	98.900	D5 (Düzenli Depolama)	I. Sınıf
Mir Dış Tic. Ve Maden San. Ltd.Şti.	Antimuan	Veri yok	Veri yok	Veri yok

C.14. Sonuç ve Değerlendirme

Köyden kente göçlerle birlikte yoğun ve plansız yapılaşma neticesi diğer büyük şehirlerimizde olduğu gibi İzmir’de de atıkların geri kazanımı etkin bir şekilde yapılmamakta olup bertaraf konusunda da uygun alan kalmamıştır. Özellikle metropol alanı dışındaki alanlarda atık sorununun büyük boyutlara ulaşmış olması, uzun yıllardır çöplerin ilçe ve belde belediyeleri tarafından gelişigüzel bir şekilde yüzeysel su kaynakları civarına, ormanlık alanlara ve yol kenarına atılması neticesi çevresel açıdan su, arazi ve hava kirliliği problemleri ortaya çıkmıştır.

Harmandalı Katı Atık Depolama Alanına ilişkin oluşan problemler tesisin dizayn edildiği şekilde işletilmesinden kaynaklanmaktadır. Belediyeler arasındaki koordinasyon sorunu ve ekipman/işgücü yetersizliği nedeniyle evsel atıklar usulüne uygun gömülememekte, üst örtü toprağı düzenli olarak serilememektedir. Bu durum zaman zaman başta martılar olmak üzere hayvanlar tarafından çöplerin karıştırılmasına neden olmaktadır.

Bu durumun yarattığı sorunlardan biri de koku olup halihazırda bölgede yaşanan ciddi sorunlardan biridir.

Evsel atık depolama alanlarına kabulü yasak olan ambalaj atıkları konusunda ise belediyelerin kaynağında ayrı toplama yapmaması nedeniyle cam, plastik, kağıt gibi geri kazanılarak ekonomiye katkı sağlayabilecek atıklar da bu alanda depolanmaktadır.

İzmir İlinin tek evsel atık depolama alanı olan Harmandalı Atık Depolama Alanı ömrünü doldurduğundan yeni alan seçimi konusunda İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin çalışmaları devam etmektedir. Ancak, belediyeler tarafından evsel atıklar ile geri kazanılabilir atıkların kaynağında ayrılması konusunda etkin bir çalışma yapılmadığı sürece depolama alanlarının ömrünün planlanandan kısa olması kaçınılmaz olacaktır.

Ç. KİMYASALLARIN YÖNETİMİ

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

Meydana gelen felaketler ve ülkemizde de yaşanan benzer kazalar sonucunda, ülkemizde de "Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin AB Konsey Direktifi/Seveso II Direktifi"ni Türkiye mevzuatına uyumlaştıran "Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" 30 Aralık 2013 tarihli ve 28867 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik, tehlikeli maddeler bulunduran kuruluşlarda büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve muhtemel kazaların insanlara ve çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi amacıyla, yüksek seviyede, etkili ve sürekli korumayı sağlamak için alınması gereken önlemler ile ilgili usul ve esasları belirlemeyi amaçlamaktadır. "Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" hükümleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile müştereken yürütülmektedir. Bildirim maddesi, Yönetmeliğin yayımı tarihinde yürürlüğe girmiş olup, diğer hükümleri 1/1/2016 tarihinde yürürlüğe girecektir. Tehlikeli madde içeren kuruluşlar, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Bilgi Sistemi altında kurulmuş olan Seveso (BEKRA) Bildirim Sistemi'ne bildirim yapmakla yükümlüdür. Bu bildirimler neticesinde kapsamdaki kuruluşlar ve bunların, alt seviyeli ve üst seviyeli olmak üzere kategorileri belirlenmektedir.

Çizelge Ç.1 – İzmir ilinde 2015 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı (BEKRA, 2016)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	7
Üst Seviye	13
TOPLAM	

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

VERİ BULUNMAMAKTADIR.

Kaynaklar

BEKRA Bildirim Sistemi

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. Flora

Çamaltı tuzlası ve sazlıklar bölgesini kapsayan çalışmalarda 60 familyaya ait 206 cins ve 308 takson saptanmıştır. Aynı çalışmada alandaki florada en çok taksonun tuzcul topraklarda yer aldığı belirtilmiştir. Deltadaki vejetasyon tipleri beş ana başlık altında toplanmıştır; çalı vejetasyonu, kuru çayırlar, yol ve tarla vejetasyonu, tarla yabancı otları.

Sulak alan ekosistemi altında yer alan sucul vejetasyon tipleri tuzlu bataklık vejetasyonu, bataklık vejetasyonu, sulak çayır vejetasyonu, su içi vejetasyonudur.

Gediz Deltasının tuzlu bataklıklarında tuzcul bitki toplulukları bulunmaktadır. Bu toplulukları Deniz börülcesi (*Salicornia europea*) ve Ilgın (*Tamarix smyrnensis*) toplulukları temsil eder.

Gediz Deltasının tatlı ya da acı karakterli bataklıklarında karnış (*Phragmites australis*) baskın olmakla birlikte, saz olarak bilinen *Typha latifolia* da bulunmaktadır.

Deltada ekolojik değeri çok yüksek olan doğal vejetasyon tipleri dışında bazı diğer vejetasyonlar da bulunmaktadır. Bunların dışında Okaliptüs (*Eucalyptus* sp) ve Fıstık çamı (*Pinus pinea*) ve bazı meyve ağacı implantasyonları bulunmaktadır.

Gediz Deltası Sulak Alan Alt Havza Florasında Yetişen Tıbbi Öneme Sahip Olan Bitkiler

Familya	Tür Adı	Türkçe Adı	Tıbbi Kullanımı
1. Apiaceae	<i>Eryngium campestre</i> L.	Boğa dikeni	İştah açıcıdır. Yılan ve akrep sokmalarında kullanılır.
2. Asteraceae	<i>Centaurea solstitialis</i> L. subsp. <i>solstitialis</i>	Peygamber çiçeği	İştah açıcı kuvvet verici özelliği vardır.
3. Asteraceae	<i>Cichorium intybus</i> L.	Hindiba	Rozet Yaprakları sebze olarak kullanılır
4. Asteraceae	<i>Onopordum illyricum</i> L.	Eşek dikeni	İdrar söktürü, kalp rahatsızlıklarına iyi gelir. Diş ağrısını giderici etkisi vardır.
5. Asteraceae	<i>Xanthium spinosum</i> L.	Pıtrak	Yaprakları idrar artırıcı, terletici ve yatıştırıcı etkilere sahiptir.
6. Asteraceae	<i>Xanthium strumarium</i> L. subsp. <i>cavanillesii</i> (Schouw) D.Löve & P. Dansereau	Pıtrak	İdrar söktürücü terletici etkiye sahiptir.
7. Brassicaceae	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik.	Çoban Çantası	Yaprakları böbrek taşı tedavisinde kullanılır.
8. Boraginaceae	<i>Echium italicum</i> L.	Engerek otu	Kökleri soyularak yenir.
9. Caryophyllaceae	<i>Silene vulgaris</i> (Moench) Garcke var. <i>macrocarpa</i> (Turrill) Coode & Cullen	Nakıl	Lapası yapılarak çiban, basur ve cilt yaralarında kullanılır.
10. Convolvulaceae	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	Tarla sarmaşığı	İshale neden olur.
11. Elaeagnaceae	<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	İğde	Bulantı, kusma ve öksürüğe iyi gelir.
12. Fabaceae	<i>Medicago sativa</i> L. subsp. <i>sativa</i>	Yonca	Astım ve bronşit tedavisinde kullanılır.
13. Fabaceae	<i>Ononis spinosa</i> L. subsp. <i>leiosperma</i> (Boiss) Sirj.	Kayışkiran	Köklerinin idrar söktürücü ve böbrek kumlarını dökücü etkisi vardır.

Familya	Tür Adı	Türkçe Adı	Tıbbi Kullanımı
14. Fagaceae	<i>Quercus coccifera L.</i>	Kermes Meşesi	Meyveleri hemoroid tedavisinde, ishale ve böbrek taşı tedavisinde kullanılır.
15. Lamiaceae	<i>Melissa officinalis L. subsp. altissima (Sm.) Arcangeli</i>	Oğul otu	Kalp hastalıkları, nefes darlığı tedavisinde, burun tıkanıklarında kullanılır.
16. Lamiaceae	<i>Mentha longifolia (L.)Hudson subsp. typhoides (Briq.) Harley var. typhoides</i>	Nane	Yaprakları soğuk algınlığına, astım ve bronşite iyi gelir.
17. Lamiaceae	<i>Salvia virgata Jacq.</i>	Adaçayı	Yaprakları yara iyileştirici olarak kullanılmaktadır.
18. Malvaceae	<i>Malva sylvestris L.</i>	Ebe gümece	Tohum ve yaprakları kaynatılırsa iltihap giderici, kabızlık önleyici, ve idrar söktürücü etkisi vardır.
19. Oleaceae	<i>Olea europaea L. var. sylvestris (Miller) Lehr.</i>	Zeytin	Yaprakları yüksek tansiyona karşı kullanılır.
20. Papaveraceae	<i>Papaver rhoeas L.</i>	Gelincik	Petalleri şuruba renk vermek ve göğüs yumuşatıcı olarak kullanılır.
21. Pinaceae	<i>Pinus brutia Ten.</i>	Kızılçam	Bitkiden elde edilen sakız mide rahatsızlıklarında kullanılır.
22. Plantaginaceae	<i>Plantago major L.</i>	Sinir Otu	Çıban tedavisinde kullanılır.
23. Rosaceae	<i>Crataegus monogyna Jacq. subsp. azarella (Gris.) Franco</i>	Alıç	Meyveleri kan dolaşımını artırır ve kalbi kuvvetlendirir.
24. Salicaceae	<i>Salix alba L.</i>	Ak söğüt	İştah açıcı, ateş düşürücü ve ağrı kesici olarak kullanılır.

D.2. Fauna

Gediz Deltası'nda Bulunan Kuş Türleri ve envanter bilgileri

TAKIM														
FAMILYA	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statusu	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
Latince														
<u>PODICIPEDIFORMES</u>														
<u>PODICIPEDIDAE</u>														
<i>Podiceps cristatus</i>	Tepeli batağan-Bahri	LC	bilinmiyor	Ek III	--	Ek liste I	A.5		Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
<i>Podiceps nigricollis</i>	Karaboyunlu batağan	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	A.4		Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Küçük batağan	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1		Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
<u>PROCELLARIIFORMES</u>														
<u>PROCELLARIIDAE</u>														
<i>Calonectris diomedea</i>	Boz yelkovan	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 2	yz	H			L
<i>Puffinus yelkouan</i>	Yelkovan	VU	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.5		--	TG	H			L
<u>PELECANIFORMES</u>														
<u>PHALACROCORACIDAE</u>														
<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	Tepeli karabatak	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	Non-SPEC	Y	H			L
<i>Phalacrocorax carbo</i>	Karabatak	LC	artıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.3	Ek I	Non-SPEC	KZ	H		Nadir	G
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Küçük karabatak	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1	Ek I	SPEC 1	KZ	H		Nadir	G
<u>PELECANIDAE</u>														
<i>Pelecanus crispus</i>	Tepeli pelikan	VU	azalıyor	Ek II	Ek I	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 1	Y,KZ	H			L
<i>Pelecanus onocrotalus</i>	Ak pelican	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 3	yz, kz, TG	H			L
<u>CICONIIFORMES</u>														
<u>ARDEIDAE</u>														
<i>Ardea cinerea</i>	Gri balıkçıl	LC	bilinmiyor	Ek III	--	Ek liste II	A.3.1		Non-SPEC	Y	H		Orta	G
<i>Ardea purpurea</i>	Erguvani balıkçıl	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 3	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Ardeola ralloides</i>	Alaca balıkçıl	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 3	YZ	H	Var	Orta	G

TAKIM														
FAMİLYA	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statusu	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
Latince														
<i>Botaurus stellaris</i>	Balaban	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 3	Y, kz	H			L
<i>Bubulcus ibis</i>	Öküz balıkcılı	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	TG	H	Var	Orta	G
<i>Casmerodius albus</i>	Büyük akbalıkcıl	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	Non-SPEC	KZ	H	Var	Orta	G
<i>Egretta garzetta</i>	Küçük akbalıkcıl	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1	Ek I	Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
<i>Ixobrychus minutus</i>	Küçük balaban	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 3	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Nycticorax nycticorax</i>	Gece balıkcılı	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1	Ek I	SPEC 3	YZ	H		Nadir	G
CICONIIDAE														
<i>Ciconia ciconia</i>	Ak leylek	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1	Ek I	SPEC 2	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Ciconia nigra</i>	Kara leylek	LC	bilinmiyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 2	YZ	H		Nadir	G
THRESKIORNITHIDAE														
<i>Platalea leucorodia</i>	Kaşıkçı	LC	bilinmiyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 2	YZ, kz	H			L
<i>Plegadis falcinellus</i>	Çeltikçi	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1	Ek I	SPEC 3	TG	H		Orta	G
PHOENICOPTERIFORMES														
PHOENICOPTERIDAE														
<i>Phoenicopus roseus</i>	Flamingo	LC	artıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.3.1	Ek I	SPEC 3	Y, KZ	H			L
ANSERIFORMES														
ANATIDAE														
<i>Anas acuta</i>	Kılkuş	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste III	A.5	Ek II/1, III/2	SPEC 3	KZ	H		Nadir	L
<i>Anas clypeata</i>	Kaşıkçaga	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.4	Ek II/1, III/2	SPEC 3	KZ	H		Nadir	L
<i>Anas crecca</i>	Çamurcun	LC	bilinmiyor	Ek III	--	Ek liste III	A.5	Ek II/1, III/2	Non-SPEC	KZ	H		Bol	L
<i>Anas penelope</i>	Fiyu	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste III	A.5	Ek II/1, III/2	Non-SPEC	KZ	H		Orta	L
<i>Anas platyrhynchos</i>	Yeşilbaş	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste III	A.5	Ek II/1, III/1	Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
<i>Anas querquedula</i>	Çıkrıkçım	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste III	A.4	Ek II/1	SPEC 3	YZ	H		Orta	G
<i>Anas strepera</i>	Boz ördek	LC	bilinmiyor	Ek III	--	Ek liste	A.4	Ek II/1	SPEC 3	KZ	H		Nadir	L

TAKIM	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statusu	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
FAMİLYA														
Latince														
						III								
<i>Anser albifrons</i>	Sakarca	LC	bilinmiyor	Ek III	--	Ek liste III	B.5	Ek I, II/2, III/2	Non-SPEC	KZ	H		Nadir	L
<i>Anser anser</i>	Boz kaz	LC	artıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.4	Ek II/1, III/2	Non-SPEC	KZ	H		Nadir	L
<i>Aythya ferina</i>	Elmabaş pakta	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste III	A.5	Ek II/1, III/2	SPEC 2	Y	H	Var	Orta	G
<i>Aythya fuligula</i>	Tepeli patka	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste III	A.5	Ek II/1, III/2	SPEC 3	KZ	H		Nadir	L
<i>Aythya nyroca</i>	Pasbaş patka	NT	azalıyor	Ek III	--	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 1	YZ	H	Var	Nadir	G
<i>Bucephala clangula</i>	Altıngöz	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste III	B.2	Ek II/2	Non-SPEC	yz, KZ	H			L
<i>Cygnus cygnus</i>	Ötücü kuğu	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	Non-SPEC	kz	H			L
<i>Cygnus olor</i>	Kuğu	LC	artıyor	Ek III	--	Ek liste I	A.3.1	Ek II/2	Non-SPEC	r, KZ	H			L
<i>Mergellus albellus</i>	Sütlabi	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	B.3		SPEC 3	yz, kz	H			L
<i>Mergus serrator</i>	Tarakdiş	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste II	B.2	Ek II/2	Non-SPEC	yz, KZ	H			L
<i>Netta rufina</i>	Macar ördeği	LC	bilinmiyor	Ek III	--	Ek liste III	A.5	Ek II/2	Non-SPEC	KZ	H		Nadir	G
<i>Oxyura leucocephala</i>	Dikkuyruk	EN	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 1	Y	H	Var	Nadir	G
<i>Tadorna ferruginea</i>	Angıt	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	A.4	Ek I	SPEC 3	Y	H	Var	Nadir	G
<i>Tadorna tadorna</i>	Suna	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1		Non-SPEC	KZ	H		Nadir	G
FALCONIFORMES														
ACCIPITRIDAE														
<i>Accipiter brevipes</i>	Yaz atmacası	LC	sabit	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 2	YZ, TG	H			L
<i>Accipiter gentilis</i>	Çakır kuşu	LC	sabit	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.1.2	Ek I	Non-SPEC	Y	H		Nadir	L
<i>Accipiter nisus</i>	Atmaca	LC	sabit	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.3	Ek I	Non-SPEC	Y	H	Var	Nadir	G
<i>Aquila chrysaetos</i>	Kaya kartalı	LC	sabit	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.1.2	Ek I	SPEC 3	Y	H			L
<i>Aquila clanga</i>	Büyük orman kartalı	VU	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	B.1.2	Ek I	SPEC 1	kz, tg	H			L
<i>Aquila fasciatus</i>	Tavşancıl	LC	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.1.2	Ek I	SPEC 3	Y	H			L

TAKIM														
FAMİLYA	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statusu	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
Latince														
<i>Aquila heliaca</i>	Şah kartal	VU	azalıyor	Ek II	Ek I	Ek liste I	A.1.2	Ek I	SPEC 1	r, kz, tg	H			L
<i>Aquila pomarina</i>	Küçük orman kartalı	LC	bilinmiyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 2	TG	H		Nadir	L
<i>Buteo buteo</i>	Şahin	LC	artıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
<i>Buteo rufinus</i>	Kızıl şahin	LC	sabit	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 3	Y	H	Var	Orta	G
<i>Circaetus gallicus</i>	Yılan kartalı	LC	sabit	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.4	Ek I	SPEC 3	YZ	H		Nadir	G
<i>Circus aeruginosus</i>	Saz delicesi	LC	artıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.3	Ek I	Non-SPEC	Y	H	Var	Nadir	G
<i>Circus cyaneus</i>	Gökçe delice	LC	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.1.2	Ek I	SPEC 3	KZ	H		Nadir	L
<i>Circus macrourus</i>	Bozkır delicesi	NT	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.1.2	Ek I	SPEC 1	yz, TG, kz	H			L
<i>Circus pygargus</i>	Çayır delicesi	LC	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.1.2	Ek I	Non-SPEC	YZ, TG	H			L
<i>Gyps fulvus</i>	Kızıl akbaba	LC	artıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.2	Ek I	Non-SPEC	YZ	H		Nadir	L
<i>Haliaeetus albicilla</i>	Ak kuyruklu kartal	LC	artıyor	Ek II	Ek I	Ek liste I	A.1.2	Ek I	SPEC 1	r, kz	H			L
<i>Hieraaetus pennatus</i>	Küçük kartal	LC	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 3	TG	H		Nadir	L
<i>Pandion haliaetus</i>	Balık kartalı	LC	artıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.1.2	Ek I	--	TG	H		Nadir	L
<i>Pernis apivorus</i>	Arı şahini	LC	sabit	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.3	Ek I	Non-SPEC	TG	H		Nadir	L
FALCONIDAE														
<i>Falco biarmicus</i>	Bıyıklı doğan	LC	artıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 3	y	H			L
<i>Falco columbarius</i>	Bozdoğan	LC	sabit	Ek II	Ek II	Ek liste I	B.1.2	Ek I	Non-SPEC	KZ, tg	H			L
<i>Falco eleonora</i>	Ada doğanı	LC	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.1.2	Ek I	SPEC 2	YZ	H			L
<i>Falco naumanni</i>	Küçük kerkenez	LC	sabit	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 1	YZ, kz	H			L
<i>Falco peregrinus</i>	Gök doğan	LC	sabit	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.1.2		Non-SPEC	Y	H		Nadir	G
<i>Falco subbuteo</i>	Delice doğan	LC	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.3.1		Non-SPEC	YZ	H		Nadir	G
<i>Falco tinnunculus</i>	Kerkenez	LC	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.2		SPEC 3	Y	H	Var	Nadir	G
<i>Falco vespertinus</i>	Aladoğan	NT	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	B.3		SPEC 3	TG	H		Nadir	L
GALLIFORMES														
PHASIANIDAE														
<i>Alectoris chukar</i>	Kınalı keklik	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste III	A.2		SPEC 3	Y	H	Var	Orta	G

TAKIM	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statüsü	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
FAMİLYA														
Latince														
<i>Coturnix coturnix</i>	Bıldırcın	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste III	A.3	Ek II/2	SPEC 3	YZ	H		Orta	L
GRUIFORMES														
RALLIDAE														
<i>Crex crex</i>	Bıldırcın kılavuzu	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2	Ek I	SPEC 1	TG	H		Nadir	L
<i>Fulica atra</i>	Sakarmeke	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste III	A.5	Ek II/1, III/2	Non-SPEC	Y	H	Var	Bol	G
<i>Gallinula chloropus</i>	Saz tavuğu	LC	bilinmiyor	Ek III	--	Ek liste II	A.3.1	Ek II/2	Non-SPEC	Y	H	Var	Nadir	G
<i>Porzana parva</i>	Bataklık Sutavuğu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2	Ek I	Non-SPEC	yz, TG	H			L
<i>Porzana porzana</i>	Benekli Sutavuğu	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	Non-SPEC	TG	H		Nadir	L
<i>Rallus aquaticus</i>	Su kılavuzu	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.3	Ek II/2	Non-SPEC	Y	H		Nadir	L
GRUIDAE														
<i>Grus grus</i>	Turna	LC	bilinmiyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 2	Y, YZ, TG	H			L
OTIDIDAE														
<i>Tetrax tetrax</i>	Mezgeldek	NT	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 1	r or yz, kz	H			L
CHARADRIIFORMES														
HAEMATOPODIDAE														
<i>Haematopus ostralegus</i>	Poyraz kuşu	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.3	Ek II/2	Non-SPEC	r, kz	H			L
RECURVIROSTRIDAE														
<i>Himantopus himantopus</i>	Uzun bacak	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	Non-SPEC	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Recurvirostra avosetta</i>	Kılıçgaga	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	A.4	Ek I	Non-SPEC	Y	H		Nadir	L
BURHINIDAE														
<i>Burhinus oediconemus</i>	Kocagöz	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 3	YZ	H			L
GLAREOLIDAE														
<i>Glareola pratincola</i>	Bataklık kırlangıcı	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 3	YZ, TG	H			L
CHARADRIIDAE														
<i>Charadrius alexandrinus</i>	Akça cılıbit	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.4		SPEC 3	Y	H	Var	Orta	G

TAKIM	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statusu	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
FAMİLYA														
Latince														
<i>Charadrius dubius</i>	Küçük Halkalı Cılıbit	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	YZ	H		Nadir	G
<i>Charadrius hiaticula</i>	Halkalı cılıbit	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	B.3		Non-SPEC	TG	H		Orta	L
<i>Charadrius leschenaultii</i>	Çöl yağmurcunu	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		SPEC 3	YZ, tg	H			L
<i>Pluvialis apricaria</i>	Altın Yağmurcun	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	B.4	Ek II/2, II/2, III/2	Non-SPEC	KZ, TG	H			L
<i>Pluvialis squatarola</i>	Gümüş Yağmurcun	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	B.3	Ek II/2	Non-SPEC	KZ	H		Nadir	L
<i>Vanellus spinosus</i>	Mahmuzlu kız kuşu	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 3	YZ	H			L
<i>Vanellus vanellus</i>	Kız kuşu	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.5	Ek II/2	SPEC 2	Y	H	Var	Orta	G
SCOLOPACIDAE														
<i>Actitis hypoleucos</i>	Dere düdükçünü	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste I	A.3		SPEC 3	YZ	H		Orta	L
<i>Arenaria interpres</i>	Taşçeviren	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste I	B.3		Non-SPEC	TG, kz	H			L
<i>Calidris alba</i>	Ak Kumkuşu	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	B.3		Non-SPEC	TG	H		Orta	L
<i>Calidris alpina</i>	Karakarınlı kumkuşu	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste I	B.5		SPEC 3	KZ, TG	H			L
<i>Calidris canutus</i>	Büyük Kumkuşu	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	B.3	Ek II/2	SPEC 3	tg, kz	H			L
<i>Calidris ferruginea</i>	Kızılkumkuşu	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	B.4		--	TG	H		Nadir	L
<i>Calidris minuta</i>	Küçük kumkuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	B.5		Non-SPEC	KZ	H	Var	Orta	G
<i>Calidris temminckii</i>	Sarıbacaklı Kumkuşu	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	B.3		Non-SPEC	TG	H			L
<i>Gallinago gallinago</i>	Su Çulluğu (Bekasin)	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste III	B.3.1	Ek II/1, III/2	SPEC 3	TG	H		Orta	L
<i>Limicola falcinellus</i>	Sürmeli Kumkuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	B.3	Ek III/1	SPEC 3	TG	H			L
<i>Limosa lapponica</i>	Kıyı Çamurçulluğu	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.3	Ek II/2	Non-SPEC	kz, tg	H			L
<i>Limosa limosa</i>	Çamurçulluğu	NT	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	B.4	Ek II/2	SPEC 2	TG	H		Nadir	L
<i>Lymnocyptes minimus</i>	Küçük Su Çulluğu	LC	sabit	Ek III	--	-	B.1.2	Ek II/1, III/2	SPEC 3	kz	H			L
<i>Numenius arquata</i>	Kervançulluğu	NT	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	B.3	Ek II/2	SPEC 2	TG	H		Nadir	L
<i>Numenius phaeopus</i>	Sürmeli Kervançulluğu	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	B.1.2	Ek II/2	Non-SPEC	TG	H			L

TAKIM	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statusu	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
FAMİLYA														
Latince														
<i>Phalaropus lobatus</i>	Deniz Düdükçünü	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste I	B.3.1	Ek I	Non-SPEC	TG	H			L
<i>Philomachus pugnax</i>	Döğüşken kuş	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	B.4	Ek I, II/2	SPEC 2	TG	H		Nadir	L
<i>Scolopax rusticola</i>	Çulluk	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste III	B.3	Ek II/1	SPEC 3	KZ	H		Nadir	L
<i>Tringa erythropus</i>	Kara Kızılbacak	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste II	B.4	Ek II/2	SPEC 3	TG	H		Nadir	L
<i>Tringa glareola</i>	Orman Düdükçünü	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	B.3	Ek I	SPEC 3	yz, kz, TG	H			L
<i>Tringa nebularia</i>	Yeşilbacak	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste II	B.3.1	Ek II/2	Non-SPEC	TG	H		Orta	L
<i>Tringa ochropus</i>	Yeşil düdükçün	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	B.2		Non-SPEC	YZ	H		Orta	G
<i>Tringa stagnatilis</i>	Bataklık düdükçünü	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	B.3		Non-SPEC	TG	H			L
<i>Tringa totanus</i>	Kızılbacak	LC	bilinmiyor	Ek III	--	Ek liste II	A.4	Ek II/2	SPEC 2	KZ	H		Orta	G
<i>Xenus cinereus</i>	Sarıbacak	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste II	B.2		Non-SPEC	TG	H		Nadir	L
LARIDAE														
<i>Chlidonias hybrida</i>	Bıyıklı Sumru	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.4	Ek I	SPEC 3	YZ	H	Var	Nadir	G
<i>Chlidonias leucopterus</i>	Akkanatlı sumru	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.4		Non-SPEC	yz, TG	H			L
<i>Chlidonias niger</i>	Kara sumru	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 3	yz, TG	H			L
<i>Larus armenicus</i>	Van Gölü Martısı	--		Ek III	--					Y	H			L
<i>Larus michahellis</i>	Gümüş Martı	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste II	A.4	Ek II/2	SPEC 2	Y, KZ	H			L
<i>Larus canus</i>	Küçük Gümüş Martı	LC	bilinmiyor	Ek III	--	Ek liste II	B.2	Ek II/2	SPEC 2	TG, KZ	H			L
<i>Larus fuscus</i>	Karasırtlı Martı	LC	artıyor	--	--	Ek liste II	B.3	Ek II/2	Non-SPEC	TG, kz	H			L
<i>Larus genei</i>	İncegagalı Martı	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	B.4	Ek I	SPEC 3	YZ, TG, kz	H			L
<i>Larus ichthyaetus</i>	Büyük karabaş martı	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	B.3		--	KZ	H			L
<i>Larus melanocephalus</i>	Akdeniz martısı	LC	sabit	Ek II	--	-	A.3.1	Ek I	Non-SPEC	YZ, KZ, TG	H			L
<i>Larus minutus</i>	Küçük Martı	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	B.3		SPEC 3	KZ, TG	H			L
<i>Larus ridibundus</i>	Karabaş Martı	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.5	Ek II/2	Non-SPEC	Y, KZ	H			L
<i>Sterna albifrons</i>	Küçük sumru	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1	Ek I	SPEC 3	YZ, TG	H			L

TAKIM	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statüsü	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
FAMİLYA														
Latince														
<i>Sterna caspia</i>	Hazar Sumrusu	LC	artıyor	Ek III	--	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 3	YZ, TG, kz	H			L
<i>Sterna hirundo</i>	Sumru	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	Non-SPEC	YZ, TG	H			L
<i>Sterna nilotica</i>	Gülen sumru	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste I	A.4	Ek I	SPEC 3	YZ, TG	H			L
<i>Sterna sandvicensis</i>	Karagagalı Sumru	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 2	r, KZ, TG	H			L
COLUMBIFORMES														
COLUMBIDAE														
<i>Columba livia</i>	Kaya güvercini	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste III	A.5	Ek II/1	Non-SPEC	Y	H	Var	Bol	G
<i>Streptopelia decaocto</i>	Kumru	LC	artıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.5	Ek II/2	Non-SPEC	Y	H	Var	Bol	G
<i>Streptopelia turtur</i>	Üveyik	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste III	A.3.1	Ek II/2	SPEC 3	YZ	H	Var	Bol	G
CUCULIFORMES														
CUCULIDAE														
<i>Clamator glandarius</i>	Tepeli guguk kuşu	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2		Non-SPEC	YZ	H			L
<i>Cuculus canorus</i>	Guguk kuşu	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	YZ	H	Var	Nadir	G
STRIGIFORMES														
STRIGIDAE														
<i>Asio flammeus</i>	Kır Baykuşu	LC	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.1.2	Ek I	SPEC 3	yz, KZ	H			L
<i>Asio otus</i>	Kulaklı orman baykuşu	LC	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	Y	H		Nadir	L
<i>Athene noctua</i>	Kukumav	LC	sabit	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.2		SPEC 3	Y	H	Var	Orta	G
<i>Bubo bubo</i>	Puhu	LC	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.1.2	Ek I	SPEC 3	Y	H			L
<i>Otus scops</i>	İşhak kuşu	LC	azalıyor	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.2		SPEC 2	YZ	H	Var	Nadir	G
TYTONIDAE														
<i>Tyto alba</i>	Peçeli baykuş	LC	sabit	Ek II	Ek II	Ek liste I	A.1.2		SPEC 3	Y	H		Nadir	L
CAPRIMULGIFORMES														
CAPRIMULGIDAE														

TAKIM	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statüsü	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
FAMİLYA														
Latince														
<i>Caprimulgus europaeus</i>	Çobanaldatan	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2	Ek I	SPEC 2	YZ	H	Var	Nadir	G
<u>APODIFORMES</u>														
<u>APODIDAE</u>														
<i>Apus apus</i>	Ebabil	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste I	A.3.1		Non-SPEC	YZ	H	Var	Bol	G
<i>Apus pallidus</i>	Boz Sağan	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	YZ	H			L
<i>Tachymarptis melba</i>	Akkarınlı Sağan	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1		Non-SPEC	YZ	H		Orta	G
<u>CORACIFORMES</u>														
<u>ALCEDINIDAE</u>														
<i>Alcedo atthis</i>	Yalıçapkını	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 3	Y	H	Var	Nadir	G
<i>Ceryle rudis</i>	Alaca yalıçapkını	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2		SPEC 3	Y	H			L
<i>Halcyon smyrnensis</i>	İzmir yalıçapkını	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2		SPEC 3	Y	H			L
<u>MEROPIDAE</u>														
<i>Merops apiaster</i>	Arıkuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1		SPEC 3	YZ	H	Var	Orta	G
<u>CORACIIDAE</u>														
<i>Coracias garrulus</i>	Gök Kuzgun	NT	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 2	YZ	H	Var	Orta	G
<u>UPUPIDAE</u>														
<i>Upupa epops</i>	İbibik	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		SPEC 3	YZ	H	Var	Orta	G
<u>PICIFORMES</u>														
<u>PICIDAE</u>														
<i>Dendrocopos syriacus</i>	Alaca ağaçkakan	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	Non-SPEC	Y	H		Nadir	G
<i>Jynx torquilla</i>	Boyunçeviren	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2		SPEC 3	TG	H		Nadir	L
<u>PASSERIFORMES</u>														
<u>ALAUDIDAE</u>														
<i>Alauda arvensis</i>	Tarlakuşu	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.4	Ek II/2	SPEC 3	Y	H		Orta	L
<i>Calandrella brachydactyla</i>	Bozkır toygarı	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 3	TG	H		Nadir	L
<i>Galerida cristata</i>	Tepeli toygar	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.3		SPEC 3	Y	H		Orta	G
<i>Lullula arborea</i>	Orman toygarı	LC	bilinmiyor	Ek III	--	Ek liste II	A.3	Ek I	SPEC 2	Y	H	Var	Orta	G

TAKIM	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statusu	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
FAMİLYA														
Latince														
<i>Melanocorypha calandra</i>	Boğmaklı Toygar	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.5	Ek I	SPEC 3	Y	H		Nadir	G
<u>HIRUNDINIDAE</u>														
<i>Delichon urbicum</i>	Ev kırlangıcı	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		SPEC 3	YZ	H	Var	Bol	G
<i>Hirundo daurica</i>	Kızıl kırlangıç	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	YZ	H	Var	Bol	G
<i>Hirundo rupestris</i>	Kaya kırlangıcı	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.5		Non-SPEC	YZ, TG, KZ	H			L
<i>Hirundo rustica</i>	Kır kırlangıcı	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.5		SPEC 3	YZ	H	Var	Bol	G
<i>Riparia riparia</i>	Kum kırlangıcı	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.5		SPEC 3	YZ	H	Var	Orta	G
<u>MOTACILLIDAE</u>														
<i>Anthus campestris</i>	Kır incirkuşu	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 3	YZ	H	Var	Nadir	G
<i>Anthus cervinus</i>	Kızılgerdanlı İncirkuşu	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	TG, kz	H			L
<i>Anthus pratensis</i>	Çayır incirkuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	KZ	H	Var	Orta	G
<i>Anthus spinoletta</i>	Dağ incirkuşu	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	Y, KZ	H			L
<i>Anthus trivialis</i>	Ağaç incirkuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	TG	H		Nadir	L
<i>Motacilla alba</i>	Akkuyruksallayan	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1		Non-SPEC	Y	H	Var	Bol	G
<i>Motacilla cinerea</i>	Dağ kuyruksallayanı	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	Y	H		Nadir	G
<i>Motacilla citreola</i>	Sarıbaşlı Kuyruksallayan	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	YZ, TG	H			L
<i>Motacilla flava</i>	Sarı kuyruksallayan	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1		Non-SPEC	YZ	H	Var	Bol	G
<u>TROGLODYTIDAE</u>														
<i>Troglodytes troglodytes</i>	Çitkuşu	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2	Ek I	Non-SPEC	Y	H		Orta	L
<u>PRUNELLIDAE</u>														
<i>Prunella modularis</i>	Dağbülbülü	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2		Non-SPEC	Y, TG, KZ	H			L
<u>MUSCICAPIDAE</u>														
<i>Erithacus rubecula</i>	Kızılgerdan	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	KZ	H	Var	Orta	G
<i>Erythropygia galactotes</i>	Kızıl çalıbülbülü	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.3		SPEC 3	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Ficedula albicollis</i>	Halkalı Sinekapan	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	Non-SPEC	TG	H			G

TAKIM	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statusu	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
FAMİLYA														
Latince														
<i>Ficedula hypoleuca</i>	Kara sinekkapan	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2		Non-SPEC	TG	H			L
<i>Ficedula parva</i>	Küçük Sinekkapan	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	Non-SPEC	YZ,TG	H			L
<i>Ficedula semitorquata</i>	Alaca Sinekkapan	NT	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 2	TG	H		Nadir	L
<i>Irania gutturalis</i>	Taş Bülbülü	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2		Non-SPEC	YZ	H			L
<i>Luscinia luscinia</i>	Benekli bülbül	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	TG	H			L
<i>Luscinia megarhynchos</i>	Bülbül	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Monticola solitarius</i>	Gökardıç	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2		SPEC 3	Y	H			L
<i>Muscicapa striata</i>	Benekli sinekkapan	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		SPEC 3	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Oenanthe finschii</i>	Aksırtlı Kuyrukkakan	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2		Non-SPEC	YZ, kz	H			L
<i>Oenanthe hispanica</i>	Karakulaklı kuyrukkakan	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		SPEC 2	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Oenanthe isabellina</i>	Boz kuyrukkakan	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Oenanthe oenanthe</i>	Kuyrukkakan	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		SPEC 3	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kara kızılkuşuk	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	YZ	H		Orta	G
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Kızılkuşuk	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		SPEC 2	YZ, TG	H			L
<i>Saxicola rubetra</i>	Çayır taşkuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	YZ	H		Orta	G
<i>Saxicola torquatus</i>	Taşkuşu	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	KZ	H	Var	Orta	G
TURDIDAE														
<i>Turdus iliacus</i>	Kızılardıç	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	B.2	Ek II/2	Non-SPEC	KZ, TG	H			L
<i>Turdus merula</i>	Karatavuk	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste III	A.3	Ek II/2	Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
<i>Turdus philomelos</i>	Öter Ardıç	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.2	Ek II/2	Non-SPEC	Y	H		Orta	L
<i>Turdus pilaris</i>	Tarla Ardıç	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste II	B.2	Ek II/2	Non-SPEC	TG	H		Nadir	L
<i>Turdus viscivorus</i>	Ökseotu ardıç	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.2	Ek II/2	Non-SPEC	Y, KZ, TG	H			L
CISTICOLIDAE														
<i>Cisticola juncidis</i>	Yelpazekuyruk	LC	artıyor	Ek III	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	Y	H			L
SYLVIIDAE														

TAKIM	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statusu	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
FAMİLYA														
Latince														
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Büyük kamışçın	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Acrocephalus melanopogon</i>	Bıyıklı kamışçın	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	Non-SPEC	YZ	H		Nadir	G
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Kındıra kamışçını	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	TG	H		Nadir	L
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Saz bülbülü	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	YZ, TG	H			L
<i>Cettia cetti</i>	Kamış bülbülü	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
<i>Hippolais icterina</i>	Sarı mukallit	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	yz, TG	H			L
<i>Hippolais pallida</i>	Ak Mukallit	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.3		SPEC 3	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Locustella luscinioides</i>	Bataklık kamışçını	LC	azalıyor	Ek II	--	-	A.2		Non-SPEC	TG	H		Nadir	L
<i>Phylloscopus bonelli</i>	Boz Söğütbülbülü	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2		SPEC 2	YZ TG	H			L
<i>Phylloscopus collybita</i>	Çıvgın	LC	artıyor	Ek II	--					YZ	H	Var	Bol	G
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Orman söğüt bülbülü	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		SPEC 2	yz, TG	H			L
<i>Phylloscopus trochilus</i>	Söğüt bülbülü	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1		Non-SPEC	TG	H	Var	Orta	G
<i>Sylvia atricapilla</i>	Karabaşlı ötleğen	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Sylvia borin</i>	Boz ötleğen	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	B.3		Non-SPEC	YZ, TG	H			L
<i>Sylvia cantillans</i>	Bıyıklı Ötleğen	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	YZ, tg	H			L
<i>Sylvia communis</i>	Akgerdanlı Ötleğen	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Sylvia curruca</i>	Küçük Akgerdanlı Ötleğen	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	YZ	H	Var	Nadir	G
<i>Sylvia melanocephala</i>	Maskeli Ötleğen	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
<i>Sylvia rueppelli</i>	Karaboğazlı Ötleğen	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	Non-SPEC	YZ	H		Nadir	L
REGULIDAE														
<i>Regulus regulus</i>	Çalı Kuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.1.2		Non-SPEC	Y	H		Orta	L
TIMALIIDAE														
<i>Panurus biarmicus</i>	Bıyıklı baştankara	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	Y	H			L
AEGITHALIDAE														
<i>Aegithalos caudatus</i>	Uzun kuyruklu baştankara	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste II	A.2		Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
PARIDAE														

TAKIM	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statusu	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
FAMİLYA														
Latince														
<i>Parus caeruleus</i>	Mavi baştankara	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
<i>Parus lugubris</i>	Akyanaklı baştankara	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	Y	H			L
<i>Parus major</i>	Büyük baştankara	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1		Non-SPEC	Y	H	Var	Bol	G
SITTIDAE														
<i>Sitta neumayer</i>	Kaya sıvacıısı	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	Y	H	Var	Nadir	G
REMIZIDAE														
<i>Remiz pendulinus</i>	Çulha kuşu	LC	artıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.2		Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
ORIODIDAE														
<i>Oriolus oriolus</i>	Sarı asma	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	YZ	H	Var	Nadir	G
LANIIDAE														
<i>Lanius collurio</i>	Kızıl sırtlı örümcek kuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 3	YZ	H		Nadir	G
<i>Lanius minor</i>	Kara alınlı örümcek kuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3	Ek I	SPEC 2	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Lanius nubicus</i>	Maskeli örümcek kuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		SPEC 2	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Lanius senator</i>	Kızıl başlı örümcek kuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		SPEC 2	YZ	H	Var	Orta	G
CORVIDAE														
<i>Corvus corax</i>	Kuzgun	LC	artıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.5		Non-SPEC	Y	H		Nadir	G
<i>Corvus corone</i>	Leş kargası	LC	azalıyor	--	--	Ek liste III	A.5	Ek II/2	Non-SPEC	Y	H	Var	Bol	G
<i>Corvus frugilegus</i>	Ekin kargası	LC	azalıyor	--	--	Ek liste III	A.5	Ek II/2	Non-SPEC	Y	H	Var	Bol	G
<i>Corvus monedula</i>	Küçük Karga	LC	artıyor	--	--	Ek liste III	A.5	Ek II/2	Non-SPEC	Y	H		Orta	G
<i>Garrulus glandarius</i>	Ala karga	LC	sabit	--	--	Ek liste III	A.3.1	Ek II/2	Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
<i>Pica pica</i>	Saksağan	LC	sabit	--	--	Ek liste III	A.5	Ek II/2	Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G

TAKIM	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	RDB	EEC	BIE (SPEC)	Bolge Statusu	Endemik	Ureme	Yogunluk	Goz/Lit
FAMİLYA														
Latince														
STURNIDAE														
<i>Sturnus roseus</i>	Ala Sığırcık	LC	bilinmiyor	Ek II	--	Ek liste I	A.4		Non-SPEC	yz, TG	H			L
<i>Sturnus vulgaris</i>	Sığırcık	LC	bilinmiyor	--	--	Ek liste II	A.5	Ek II/2	SPEC 3	Y	H	Var	Orta	G
PASSERIDAE														
<i>Passer domesticus</i>	Ev serçesi	LC	azalıyor	--	--	Ek liste III	A.5		SPEC 3	Y	H	Var	Bol	G
<i>Passer hispaniolensis</i>	Söğüt Serçesi	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste II	A.3		Non-SPEC	Y	H	Var	Bol	G
<i>Passer montanus</i>	Ağaç Serçesi	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste II	A.3		SPEC 3	Y	H			L
FRINGILLIDAE														
<i>Carduelis cannabina</i>	Keten kuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		SPEC 2	Y	H	Var	Bol	G
<i>Carduelis carduelis</i>	Saka	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.3.1		Non-SPEC	Y	H	Var	Bol	G
<i>Carduelis chloris</i>	Florya	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	Y	H	Var	Bol	G
<i>Carduelis spinus</i>	Karabaşlı iskete	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	Y	H		Orta	L
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Kocabaş	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	Y, TG	H			G
<i>Fringilla coelebs</i>	İspinoz	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.4	Ek I	Non-SPEC	Y	H	Var	Bol	G
<i>Fringilla montifringilla</i>	Dağ ispinozu	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.3		Non-SPEC	KZ	H		Nadir	L
<i>Serinus serinus</i>	Küçük İskete	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		Non-SPEC	Y	H	Var	Bol	G
EMBERIZIDAE														
<i>Emberiza caesia</i>	Kızıl kirazkuşu	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	Non-SPEC	YZ, TG	H			L
<i>Emberiza cia</i>	Kaya kirazkuşu	LC	artıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		SPEC 3	Y	H	Var	Orta	G
<i>Emberiza cineracea</i>	Boz Kirazkuşu	NT	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2	Ek I	SPEC 1	YZ	H			L
<i>Emberiza cirrus</i>	Bahçe Kirazkuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	Y	H	Var	Orta	G
<i>Emberiza citrinella</i>	Sarı kirazkuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.2		Non-SPEC	yz, KZ	H			L
<i>Emberiza hortulana</i>	Kirazkuşu	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.3	Ek I	SPEC 2	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Emberiza melanocephala</i>	Karabaşlı Kirazkuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.4		--	YZ	H	Var	Orta	G
<i>Emberiza schoeniclus</i>	Bataklık kirazkuşu	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	A.3		--	Y, KZ, TG	H			L
<i>Miliaria calandra</i>	Tarla kirazkuşu	LC	azalıyor	Ek III	--	Ek liste II	A.4		--	Y	H	Var	Bol	G

Gediz Deltası'nda Bulunan Memeli Hayvan Türleri Listesi

TAKIM	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	Habitatı	Endemik	Yogunluk	Goz/Lit
FAMİLYA										
<i>Latince</i>										
CARNIVORA										
CANIDAE										
<i>Canis aureus</i>	Çakal	LC	artıyor	--	Ek III		Sulak alan çevresi			L
<i>Vulpes vulpes</i>	Kızıl tilki	LC	sabit	--	Ek III	Ek liste III	Ağaçlık alanlar, çalılıklar arası, tarla ve yakınlardaki toprak içi yuvalarda bulunur		Nadir	G
FELIDAE										
<i>Felis chaus</i>	Saz kedisi	LC	azalıyor	--	Ek II		Sulak alan çevresi			L
MUSTELIDAE										
<i>Martes foina</i>	Kaya sansarı	LC	sabit	Ek III	Ek III	Ek liste III	Kayalık ve taşlık alanlar ile orman kenarlarındaki kayalıklarda		Nadir	G
<i>Meles meles</i>	Porsuk	LC		Ek III	--	Ek liste II	Orman içi kayalık veya otsu açık alanlar, tarla ve çayırıklara yakın yarı step alanlarında		Orta	G
<i>Mustela nivalis</i>	Gelincik	LC	sabit	Ek III	--	Ek liste II	Her türlü kovuk, açıklık, ağaç atıklarının civarı, kemircilerin açtıkları galerilerde		Orta	G
CETARTIODACTYLA										
SUIDAE										
<i>Sus scrofa</i>	Yaban domuzu	LC	bilinmiyor	--	--	Ek liste III	Her tip ormanda, sazlık, sık çalılıklar, sazlık bataklıklar, göl ve akarsu kenarlarındaki çalılıklar arasında		Bol	G
CHIROPTERA										
RHINOLOPHIDAE										
<i>Rhinolophus euryale</i>	Akdeniz	NT	azalıyor	Ek II	--	Ek liste	Yazın yerleşim yerleri ve kısmen		Nadir	L

TAKIM										
FAMİLYA										
<i>Latince</i>	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	Habitatı	Endemik	Yogunluk	Goz/Lit
	Nalburunlu Yarasa					I	ağaçlık alanlarla Büyük koloniler halinde; kışın nemli mağara, bodrum ve harabeleri tercih eder			
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Küçük Nalburunlu Yarasa	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	Yazın yerleşim yerleri, kısmen ağaçlandırılmış alanlarla, kışın nemli mağara, bodrum ve harabeleri tercih eder		Nadir	L
VESPERTILIONIDAE										
<i>Myotis capaccinii</i>	Uzun Ayaklı Yarasa	VU	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	Açık alanlarla yerleşim alanları ve kısmen de mağaralarda		Nadir	L
<i>Myotis myotis</i>	Fare Kulaklı Büyük Yarasa	LC	sabit	Ek II	--	Ek liste I	Açık alanlarla yerleşim alanları ve kısmen de mağaralarda		Nadir	L
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Cüce Yarasa	LC	sabit	Ek III	--	--	Ağaçlık bölgelerde ağaç kovukları, mağara ve yerleşim yerlerinde		Orta	L
EULIPOTYPHILA										
ERINACEIDAE										
<i>Erinaceus concolor</i>	Kirpi	LC	bilinmiyor	--	--	Ek liste I	Seyrek ağaçlık veya açık alanlar, yerleşim yerleri civarı, bağ, bahçe ve gübrelikler ile nemli yerlerde		Orta	G
SORICIDAE										
<i>Crociodura leucodon</i>	Tarla Sivri faresi	LC	bilinmiyor	Ek III	--		Açıklık alanlar			L
<i>Neomys anomalus</i>	Bataklık sivri faresi	LC	azalıyor	Ek III	--		Orman içi, dere kenarları ve nemli çayırılık alanlarda			L
TALPIDAE										
<i>Talpa caeca</i>	Kör Köstebek	LC	bilinmiyor	--	--		Açıklık alanlar			L
<i>Talpa europaea</i>	Avrupa köstebeği	LC	sabit	--	--	--	Tarım alanları, bozkırlar		Orta	G
LAGOMORPHA										
LEPORIDAE										
<i>Lepus europaeus</i>	Yaban tavşanı	LC	azalıyor	--	--	Ek liste III	Otsu, ormanlık ve çalılık açık alanlar ile kültür alanlarında		Orta	G

TAKIM	Türkçe	IUCN	IUCN Pop.eğilimi	Bern	CITES	MAK	Habitatı	Endemik	Yogunluk	Goz/Lit
FAMİLYA										
Latince										
RODENTIA										
CRICETIDAE										
<i>Microtus guentheri</i>	Tarla faresi	LC	sabit	--	--		Tarım Alanları (hububat tarımı başta olmak üzere) ve meralarda			L
MURIDAE										
<i>Apodemus sylvaticus</i>	Orman Faresi	LC	sabit	--	--		Orman formasyonlarında			L
<i>Mus musculus</i>	Ev faresi	LC	sabit	--	--	--	Yerleşim yerleri yakınları ve tarım alanlarında		Bol	G
<i>Rattus norvegicus</i>	Göçmen Fare	LC	sabit	--	--		Yerleşim yerleri ve su kenarlarındaki sık ağaçlık alanlarda			L
<i>Rattus rattus</i>	Siyah sıçan, Keme	LC	sabit	--	--	--	Yerleşim yerleri ve su kenarlarındaki sık ağaçlık alanlarda		Orta	G
SCIURIDAE										
<i>Sciurus anomalus</i>	Kızıl sincap	LC	azalıyor	Ek II	--	Ek liste I	Ormanlık alanlarda		Nadir	G
SPALACIDAE										
<i>Spalax leucodon</i>	Kör fare	DD	azalıyor	--	--		Açıklık alanlarda			L

Gediz Deltası'nda Bulunan Omurgasız Türleri Listesi

PHYLUM/Classis/Ordo	Latince	Türkçe	E	IUCN	Bern Sözleşmesi	AVL	KAYNAK
MOLLUSCA							
Gastropoda							
Stylomatophora							
	<i>Helix sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Phyrgica sp.</i>		--	--	--	--	G

PHYLUM/Classis/Ordo	Latince	Türkçe	E	IUCN	Bern Sözleşmesi	AVL	KAYNAK
	<i>Limax flavus</i>		--	--	--	--	G
	<i>Sprattia sp.</i>		--	--	--	--	G
ANNELIDA							
Clitellata							
Gnathobdella							
	<i>Hirudo medicinalis</i>		--	--	--	--	G
Olygochaeta							
	<i>Lumbricus terrestris</i>	Toprak solucanı	--	--	--	--	G
	<i>Aulodrilus sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Potamothrix hammoniensis</i>		--	--	--	--	G
ARTHROPODA							
Chilopoda							
Geophilomorpha							
	<i>Geophilus sp.</i>	Kırkayak	--	--	--	--	G
Crustacea							
Isopoda							
	<i>Glomerus marginata</i>	Tesbih böceği	--	--	--	--	G
Cladocera							
	<i>Potamon fluviatis</i>	Tatlı su yengeci	--	--	--	--	G
	<i>Daphnia sp.</i>	Su piresi	--	--	--	--	G
	<i>Alona sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Diaphanosoma mongolianum</i>		--	--	--	--	L
	<i>Ceriodaphnia reticulata</i>		--	--	--	--	G
	<i>Ilyocryptus agilis</i>		--	--	--	--	G
	<i>Bosmina longirostris</i>		--	--	--	--	G
Calanoida							
	<i>Macrocylops albidus</i>		--	--	--	--	G
	<i>Cyclops sp.</i>		--	--	--	--	G
Arachnida							
Scorpionidea							

PHYLUM/Classis/Ordo	Latince	Türkçe	E	IUCN	Bern Sözleşmesi	AVL	KAYNAK
	<i>Mesobuthus gibbosus</i>		--	--	--	--	G
Araneida							
	<i>Amaurobius fenestralis</i>		--	--	--	--	G
	<i>Steatoda sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Dolomedes sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Paradosa sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Pirata sp.</i>		--	--	--	--	G
Solifugae							
	<i>Galeodes graecus</i>	Böğ böceği	--	--	--	--	G
Insecta							
Orthoptera							
	<i>Dociastaurus brevicollis</i>		--	--	--	--	G
	<i>Chorthippus vagans</i>		--	--	--	--	G
	<i>Chorthippus parallelus parallelus</i>		--	--	--	--	G
	<i>Chorthippus dichrous</i>		--	--	--	--	G
	<i>Omocestus rufipes</i>		--	--	--	--	G
	<i>Omocestus nanus</i>		--	--	--	--	G
	<i>Oedipoda miniata miniata</i>		--	--	--	--	G
	<i>Oedipoda coerulescens</i>		--	--	--	--	G
	<i>Oedipoda aurea aurea</i>		--	--	--	--	G
	<i>Anacridium aegyptium aegyptium</i>		--	--	--	--	G
	<i>Locusta migratoria</i>		--	--	--	--	G
	<i>Calliptamus italicus italicus</i>		--	--	--	--	G
	<i>Pezotettix anatolica</i>		X	--	--	--	G
	<i>Tetratetrix depressa</i>		--	--	--	--	G
	<i>Ailopus thalassinus</i>		--	--	--	--	G
	<i>Acrotylus insubricus</i>		--	--	--	--	G
	<i>Trydactylus sp.</i>		--	--	--	--	L
	<i>Tetratetrix sp.</i>		--	--	--	--	L
	<i>Gryllus bimaculatus</i>		--	--	--	--	G

PHYLUM/Classis/Ordo	Latince	Türkçe	E	IUCN	Bern Sözleşmesi	AVL	KAYNAK
	<i>Gryllotalpa gryllotalpa</i>		--	--	--	--	G
	<i>Poecilimon sanctupauli</i>		--	--	--	--	G
	<i>Gamsocleis recticauda</i>		--	--	--	--	G
	<i>Bucephaloptera bucephala</i>		--	--	--	--	G
	<i>Platycleis intermedia</i>		--	--	--	--	G
	<i>Platycleis escalerae</i>		--	--	--	--	G
	<i>Eupholidoptera sp.</i>		--	--	--	--	L
	<i>Tylopsis lilifolia</i>		--	--	--	--	G
	<i>Phanoptera falcata</i>		--	--	--	--	G
	<i>Decticus verrucivorus</i>		--	--	--	--	G
	<i>Saga puella</i>		X	--	--	--	L
Dermaptera							
	<i>Forficula auricularia</i>	Kulağa kaçan	--	--	--	--	G
Mantoptera							
	<i>Mantis religiosa</i>	Peygamber deveesi	--	--	--	--	G
	<i>Empusa fasciata</i>		--	--	--	--	G
Hemiptera							
	<i>Lygaeus equestris</i>		--	--	--	--	G
	<i>Aelia acuminata</i>	Kımıl	--	--	--	--	G
	<i>Graphosoma lineatum</i>	Dut kımılı	--	--	--	--	G
	<i>Redevius sp.</i>	Yırtıcı Tahtakurusu	--	--	--	--	G
Homoptera							
	<i>Asymmetrasca decedens</i>		--	--	--	--	G
	<i>Exitianus capicola</i>		--	--	--	--	G
	<i>Macrosteles sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Aphrodes sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Aphis gossypii</i>		--	--	--	--	G
	<i>Brachycaudus cardui</i>		--	--	--	--	G
	<i>Chaetosiphon sp.</i>	Yaprak biti	--	--	--	--	L
	<i>Icerya purchasi</i>		--	--	--	--	G
	<i>Planococcus citri</i>		--	--	--	--	G
	<i>Coccus sp.</i>		--	--	--	--	L

PHYLUM/Classis/Ordo	Latince	Türkçe	E	IUCN	Bern Sözleşmesi	AVL	KAYNAK
Neuroptera							
	<i>Myrmeleon formicarius</i>	Karınca aslanı	--	--	--	--	G
	<i>Osmylus chrysops</i>		--	--	--	--	G
	<i>Chrysoperla carnea</i>		--	--	--	--	G
Odonota							
	<i>Calopteryx splendens</i>		--	--	--	--	G
	<i>Libellula sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Calopteryx virgo</i>		--	--	--	--	
Coleoptera							
	<i>Coccinella septempunctata</i>	Uğur böceği	--	--	--	--	G
	<i>Cetonia aurata</i>	Altın Böceği	--	--	--	--	G
	<i>Calopteryx splendens</i>		--	--	--	--	G
	<i>Carabus sp.</i>	Karafatma	--	--	--	--	G
	<i>Scolytus rugulosus</i>		--	--	--	--	G
	<i>Lixus subtilis</i>		--	--	--	--	G
	<i>Chrysoperla carnea</i>		--	--	--	--	G
	<i>Polyphylla fullo</i>	Mayıs Böceği	--	--	--	--	G
	<i>Melolontha sp.</i>	Yakı Böceği	--	--	--	--	G
	<i>Calosoma sp.</i>	Pup Yiyicileri	--	--	--	--	G
	<i>Gyrinus distinctus</i>		--	--	--	--	G
	<i>Stethorus gilvifrons</i>		--	--	--	--	G
	<i>Hydroporus pubescens</i>		--	--	--	--	G
	<i>Ochthebius difficilis</i>		--	--	--	--	G
Hymenoptera							
	<i>Formica rufa</i>	Karınca	--	--	--	--	G
	<i>Vespa crabro</i>	Sarı pizoz	--	--	--	--	G
	<i>Apis mellifera</i>	Bal arısı	--	--	--	--	G
	<i>Xlycoppa vioacea</i>	Mor arılar	--	--	--	--	G
	<i>Dolichovespula sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Caliroa limacina</i>		--	--	--	--	L
	<i>Aneuclis sp.</i>		--	--	--	--	G
Diptera							

PHYLUM/Classis/Ordo	Latince	Türkçe	E	IUCN	Bern Sözleşmesi	AVL	KAYNAK
	<i>Musca domestica</i>	Kara sinek	--	--	--	--	G
	<i>Cephenomyia stimulator</i>	Yutak sinekleri	--	--	--	--	G
	<i>Culex pipiens</i>	Sivri sinek	--	--	--	--	G
	<i>Sarcophaga sp.</i>	Etsinekleri	--	--	--	--	G
	<i>Calliphora sp.</i>	Yapışkansinek	--	--	--	--	G
	<i>Hippobosca sp.</i>	Atsineği	--	--	--	--	G
	<i>Tipula sp.</i>	Bostansineği	--	--	--	--	G
	<i>Chironomus sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Tabanus sp.</i>	Sığır Buğeleklere	--	--	--	--	G
	<i>Procladius sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Dicrotendipes sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Microchironomus tener</i>		--	--	--	--	G
Lepidoptera							
	<i>Pontia edusa</i>	Yeni benekli melek	--	--	--	--	G
	<i>Anarsia lineatella</i>		--	--	--	--	G
	<i>Plebeius argus</i>	Gümüş lekeli esmergöz	--	--	--	--	G
	<i>Melanargia galathea</i>	Gözkelebeği	--	--	--	--	G
	<i>Pieris brassica</i>	Lahana kelebeği	--	--	--	--	G
	<i>Phyllonorycter gerasimovi</i>		--	--	--	--	G
	<i>Gonepteryx rhamni</i>	Limon kelebeği	--	--	--	--	G
	<i>Polyommatus sp.</i>		--	--	--	--	G
	<i>Colias aurorina</i>		--	--	--	--	G
Thysanoptera							
	<i>Aeolothrips ericae</i>		--	--	--	--	G
	<i>Anaphothrips obscurus</i>		--	--	--	--	G
	<i>Odontothrips meridionalis</i>		--	--	--	--	G

Gediz Deltası'nda Bulunan Omurgalı Hayvan Türlerinin Genel Koruma Durumu

		Memeli	Sürüngen	İkiyaşamlı	Kuş			
IUCN	CR	0	0	0	0	SPEC 2004	SPEC 1	12
	EN	0	0	0	1		SPEC 2	31
	VU	1	1	0	4		SPEC 3	76
	NT	1	1	0	9		Non-SPEC	139
	LC	22	7	5	252	RDB	A.1.1	0
	DD	1	0	0	0		A.1.2	28
	--	1	3	0	1		A.2	62
	Azalıyor	8	3	3	127		A.3	67
	Sabit	11	2	1	65		A.3.1	24
	Artıyor	1	1	1	44		A.4	19
	Bilinmiyor	4	2	0	30		A.5	25
Bern	Ek II	5	10	0	184		A.6	0
	Ek III	6	4	5	75		A.7	0
CITES	Ek I	0	0	0	3		B.1.2	4
	Ek II	1	2	0	38	B.2	7	
	Ek III	3	0	0	0	B.3	17	
MAK	Ek liste I	6	0	0	193	B.3.1	3	
	Ek liste II	2	0	0	44	B.4	6	
	Ek liste III	4	0	0	25	B.5	3	
						B.6	0	
						B.7	0	

Bern sözleşmesine (Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi) göre

Ek II: Mutlak koruma altında olan alanda bu statüye sahip 10 sürüngen türü bulunmaktadır.

<i>Laudakia stellio</i>	Dikenli Keler
<i>Chamaeleo chamaeleon</i>	Bukalemun
<i>Cyrtopodion kotschyi</i>	İnceparmaklı kertenkele
<i>Lacerta trilineata</i>	İri yeşilkertenkele
<i>Lacerta viridis</i>	Yeşil Kertenkele
<i>Elaphe quatuorlineata</i>	Sarı Yılan
<i>Natrix tessellata</i>	Su Yılanı
<i>Emys orbicularis</i>	Benekli Kaplumbağa
<i>Mauremys caspica</i>	Çizgili kaplumbağa
<i>Testudo graeca</i>	Tosbağa

D.3. Ormanlar ve Milli Parklar

İl sınırları içerisinde milli park bulunmamakta olup, İzmir ilinde Orman ve Su İşleri Bakanlığı IV. Bölge Müdürlüğü İzmir Şube Müdürlüğü sorumluluğunda 6 adet **Tabiat Parkı** bulunmaktadır. Bunlar; Meryemana Tabiat Parkı, Karagöl Tabiat Parkı, Tanay Tabiat Parkı, Çiçekli Tabiat Parkı, Efeoğlu Tabiat Parkı, Ekmeksiz Plajı Tabiat Parkı, Gümüldür Tabiat Parkı, Yamanlar Dağı Tabiat Parkıdır.

Karagöl Tabiat Parkı: İzmir ili, Menemen ilçesi, Yamanlar Dağı mevkiinde bulunmaktadır. İzmir'e uzaklığı 26 km'dir. Sahada göl manzaralı kır gazinosu, WC, büfe, piknik üniteleri bulunmaktadır. Elektrik içme ve kullanma suyu mevcuttur. 18,92 ha'lık bir alanda kurulmuş olup, ziyaretçi kapasitesi günlük 957 kişi kapasitelidir.

Tanay Tabiat Parkı: İzmir ili, Çeşme ilçesi, Ilıca mevkiinde bulunmaktadır. İzmir'e uzaklığı 70 km'dir. Sahada deniz manzaralı kır gazinosu, WC, büfe, piknik üniteleri, çadır yeri ve bungalov bulunmaktadır. Elektrik içme ve kullanma suyu mevcuttur. 30,30 ha'lık bir alanda kurulmuş olup ziyaretçi kapasitesi günlük 1500 kişi ve 100 çadırıdır.

Çiçekli Tabiat Parkı: İzmir ili, Bornova ilçesi, Çiçekli mevkiinde bulunmaktadır. İzmir'e uzaklığı 20 km'dir. Sahada büfe, WC, piknik üniteleri bulunmaktadır. Elektrik içme ve kullanma suyu mevcuttur. 20,91 ha'lık bir alanda kurulmuş olup, ziyaretçi kapasitesi günlük 896 kişidir.

Efeoğlu Tabiat Parkı: İzmir'e uzaklığı 22 km'dir. Kızılcım ağaçları ile kaplı sahada kır büfesi, WC, piknik üniteleri bulunmaktadır. Elektrik içme ve kullanma suyu mevcuttur. 22,67 ha'lık bir alanda kurulmuş olup ziyaretçi kapasitesi günlük 1000 kişidir.

Ekmeksiz Plajı Tabiat Parkı: İzmir ili, Seferihisar ilçesi, Sığacık mevkiinde bulunmaktadır. İzmir'e uzaklığı 52 km'dir. Sahada deniz manzaralı kır gazinosu, WC, büfe, piknik üniteleri, çadır yeri bulunmaktadır. Elektrik içme ve kullanma suyu mevcuttur. 10,00 ha'lık bir alanda kurulmuş olup ziyaretçi kapasitesi günlük 1500 kişi ve 100 çadırıdır.

Gümüldür Tabiat Parkı: İzmir ili, Menderes ilçesi, Gümüldür mevkiinde bulunmaktadır. İzmir'e uzaklığı 75 km'dir. Sahada kır gazinosu, disko, büfesi, WC, piknik üniteleri ve çadır yeri bulunmaktadır. Elektrik içme ve kullanma suyu mevcuttur. 7,40 ha'lık bir alanda kurulmuş olup ziyaretçi kapasitesi günlük 2500 kişi ve 300 çadırıdır.

Meryemana Tabiat Parkı: Selçuk sınırlar içinde kalan Meryem Ana Tabiat Parkı 355 ha büyüklükte olup, 22.04.2008 tarihinde Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir. İzmir'e 82 km, Selçuk'a 6 km mesafededir. Ulaşım özel araçlar ve tur otobüsleri ile sağlanmaktadır. Saha sınırları içerisinde Ortaburun, Kapılıdağ, Dede tepeleri mevcuttur. Alan iki vadiden oluşmaktadır. Kızılcım, sandal, kermes meşesi, yabani zeytin, funda, orman sarmaşığı, keçi boynuzu, sığır kuyruğu alanın florasını oluşturmaktadır. Kurt, çakal, şahin, karatavuk, baykuş alanda bulunan fauna türleridir. Sahanın tamamı ormanlık alandan oluşmaktadır. Meryemana ve çevresinin taşıdığı doğal ve kültürel kaynak değerleri ile doğa turizmi (foto safari, trekking, dağcılık) ve bilimsel araştırmalar için tercih edilen alanlardandır.

Yamanlar Dağı Tabiat Parkı: Yamanlar Dağı Tabiat Parkı Karşıyaka ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Alanı 39,71 ha olup, bu alanda daha önce Sağlık Bakanlığı tarafından Sanatoryum olarak kullanılan bir adet otel binası ile bungalovlar bulunmaktadır. Saha Karşıyaka ilçesine yakınlığı nedeniyle, Karşıyaka ve Çiğli halkının rekreasyon ihtiyacını karşılayacaktır. Alan Karşıyaka'ya 17 km, Menemen'e 47 km, Çiğli ilçesine 18 km uzaklıktadır.

İzmir ilinde Orman ve Su İşleri Bakanlığı IV. Bölge Müdürlüğü İzmir Şube Müdürlüğü sorumluluğunda 2 adet **Yaban Hayatı Geliştirme Sahası** bulunmaktadır. Bunlar, Gebekirse YHGS ve Bayındır Ovacık YHGS'dir.

Gebekirse Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahası:

Selçuk ilçesi, Zeytinköy mevkiinde 31.12.1984 yılında 1000 ha'lık alanda Gebekirse Gölü Yaban Hayatı Koruma Sahası olarak ilan edilmiştir. 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu çerçevesinde 13.09.2006 tarihli ve 2006/10966 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 839,2 ha olarak

Gebekirse Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahası olarak ilan edilmiş olup, gölün alanı 56 ha'dır. Saha kuş türleri açısından önemli bir yerdir.

Bayındır Ovacık Yaban Hayatı Geliştirme Sahası:

Bayındır ilçesi, Ovacık, Hisarlık, Kızıloba ve Sarıyurt köylerini kapsamaktadır. 1982 yılında 8.062 ha olarak karacaların doğal yaşam alanı olduğu için ilan edilmiştir. 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu çerçevesinde 13.09.2006 tarihli ve 2006/10966 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 5.785 ha alana sahip Bayındır Ovacık Yaban Hayatı Geliştirme Sahası olarak ilan edilmiştir. Alanın hızlı alan değerlendirmesi yapılmış akabinde Yönetim Planı yapılarak 2012 yılında onaylanarak hizmete girmiştir.

D.4. Çayır ve Mera

Çayır-mera alanlarında bölgemiz 52 827 ha. çayır ve 750 055 ha mera alanı ile toplamda 802 881 ha'lık mera alanına sahip olup Türkiye genelinde %5 lik paya sahiptir. İzmir İli ise 4342 sayılı Mera Kanunu ve kanun kapsamında yapılan çalışmalarda tespit edilen 46 591 ha mera alanı ile ege bölgesinin %5 lik kısmını oluşturmaktadır.

Bilindiği üzere Türkiye mera alanları 1940'lı yıllarda 46.5 milyon ha, 1950'li yıllarda 37.9 milyon ha iken 2009'da 3 kat azalarak 14.6 milyon ha'a gerilemiştir. Türkiye'de hayvan başına düşen mera alanı ve birim mera alanına düşen hayvan sayılarına bakıldığında, 1940 yılında bir hayvan birimi (HB) için 3.38 ha mera alanı düşerken, 2000 yılında 1.18 ha'a gerilemiştir. 2009 yılında bir miktar artışla bu oran 1.24 ha'a çıkmıştır. Bir diğer deyişle bir hektarda 0.3 HB otlarken, 2009'da bu oran 0.80'e çıkmıştır. Yani bu süreçte birim alanda otlayan hayvan sayısında yaklaşık 3 katlık bir artış olmuştur.

İlimizde 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamında yürütülen tespit, tahdit ve tahsis çalışmalarında bugüne kadar 46.591 hektar mera alanı tespit edilmiş olup bunların 27.555 hektarlık kısmında tahdit işlemi yapılmış ve 5.092 hektarlık alanda da tahsis işlemi gerçekleştirilmiştir.

Mera alanlarımız yıllardır otlatma kapasitesini üzerinde ve 12 ay boyunca kontrolsüz şekilde otlatılmıştır. Ve bu kullanım hiçbir bakım işlemi yapılmaksızın devam etmiştir. Meralarımızın aleyhine işleyen bu süreçte azalıcı ve hatta çoğalıcı gruba bitki türleri azalmış, istilacı grubunda ki bitkiler oransal olarak artış göstermiş, çıplak alan miktarı artmıştır. Çayır mera alanlarımızın verim potansiyeli ile birlikte ot kalitesi de düşmüştür. Çoğunlukla çoğalıcı ve istilacı grubunda yer alan yıllık bitkiler meraların hakim türü haline gelmiştir. Yıllar arasında farkı iklim şartlarını otlaklar suspanse edebilmektedir. Yağış miktarının yüksek olduğu yıllarda ot üretiminde artış gözlenmektedir. Fakat kısa süreli iklim değişiklikleri botanik kompozisyon dengelerinin değişmesinde etkisi çok düşüktür. İlimiz meralarında başlıca rastlanılan azalıcı grubunda yer alan buğdaygil bitkileri *Dactylis glomerata*, *Bromus inermis*, *Lolium perenne*, *Agropyron intermedium*, *Festuca arundinacea*, *Lolium multiflorum*, *Poa pratensis*, *Alopecurus arundinaceus*, bağlagiller ise *medicago sativa*, *trifolium sp.*, *annual medicago*, *lotus corniculatus*, *vicia sp.* çoğalıcı grubunda ise *Festuca ovina*, *Festuca sipylea*, *Cynodon dactylon*, *Bromus tectorum*, istilacılar grubunda ise *Hordeum marinum*, *Hordeum murinum*, *Cynosurus echinatus*, *Bromus tectorum*, *Bromus japonicus*, *Capsella bursa-pastoris*, *Taraxacum serotinum*, *Silybum marianum*, *Centaurea sp.* yer almaktadır.

Bölge mera faydalanılabilir ot verimlerimiz toprak yapısı, yöney ve eğim gibi faktörlere bağlı olarak 90-400 kg/da arasında yer almaktadır. Genel bir ortalama verilecek olursa, meralarımız çoğunlukla zayıf mera gurunda yer alıp, 550-600 mm yağış kuşağında 100 kg/da faydalanılabilir ot verimine sahiptir. Bu rakamlar doğrultusunda çayır mera alanlarımızın toplam ot üretimi 46.591.000 kg' dır.

İlimiz hayvan varlığına açısından bakacak olursak 2001 yılında büyük baş hayvan varlığı sayısı 230 000 iken 2014 yılında 555.915'e, koyun 2001 yılında 469 000, 2014 yılında 550 964'e ve keçi ise aynı tarihlerde 183.000 den 236 701'e yükselmiştir. Toplam hayvan varlığı için bir otlatma sezonu içinde 6.421.032.000 (35 672 400 kg/gün) kg, tüm tüm yıl için ise **12.842.064.000** kg yeşil ot ihtiyacı vardır. İlimizde yeşil ot üretimi ve ihtiyaç karşılaştırıldığında 9.808.809.000 kg yeşil ot açığı olduğu anlaşılmaktadır.

1998 yılında yürürlüğe giren 4342 sayılı Mera Kanunu ve kanun kapsamında çıkarılan ilgili yönetmelik bu alanların ıslah edilmesi amacıyla kiralanmasına izin vermektedir. Her ilimizde Mera Kanunu kapsamında oluşturulan mera komisyonları başkanlığında ülkemiz mera alanlarının tespit, tahdit, tahsis ve ıslah çalışmaları devam etmektedir.

Yıllar	Köy Sayısı	Tespit (ha)	Tahdit (ha)	Tahsis (ha)
1999-2004	448	38.957	27.555	2.551
2005	64	1.700	-	-
2006	43	1.132	-	337
2007	39	1.241	-	737
2008	21	856		1
2009	12	352		109
2010	15	275		10
2011	28	530	-	1.158
2012	120	1.548	-	189
2013	146	1.980	-	290

İlimizde 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamında yürütülen tespit, tahdit ve tahsis çalışmalarında bugüne kadar 46.591 hektar mera alanı tespit edilmiş olup bunların 27.555 hektarlık kısmında tahdit işlemi yapılmış ve 5.092 hektarlık alanda da tahsis işlemi gerçekleştirilmiştir.

Yıllar	Islah Çalışması Yapılan Köy Sayısı	Alan (ha)	Harcanan Ödenek (TL)	İşbirliği Yapılan Kurumlar
2006-2008	3	53,46	20.261	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Ege Üniversitesi
2011-2012	2	17,38	208.000	

İlimizde 2006-2008 yılları arasında 3 köyde yürütülen ıslah çalışmalarında 53 hektar alanda 20.261 TL harcanarak mera ıslahı ve amenajmanı projesi tamamlanmıştır.

2011 yılı programında ise 2 köyde 17 hektar alanda 208.000 TL harcanarak mera ıslahı ve amenajmanı projesine başlanmıştır. 2012 yılında ıslah çalışması devam eden köyler için 169.000 TL harcama yapılmıştır.

İlimiz sınırları içindeki tüm yerleşim birimlerinde tespit ve tahdit çalışmalarını sonuçlandırmak, bu çalışmalardan elde edilen verilerin Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan Mera Bilgi Sistemi Geliştirme Projesine (MERBİS-GEP) tam ve sağlıklı bir şekilde aktarmak, Bakanlığın hedefleri arasındadır (Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2015).

D.5. Sulak Alanlar

İZMİR İLİ SULAK ALANLARI

	<u>SULAK ALAN</u>	<u>BÜYÜKLÜK</u> (Ha)	<u>KORUMA STATÜSÜ</u>
1	Gediz Deltası Sulak Alanı	20 400	Ramsar Alanı, YHKS
2	Belevi Gölü Sulak Alanı	201.3	Mahalli Sulak Alan (Teklif)
3	Gölcük Gölü Sulak Alanı	81	Mahalli Sulak Alan (Teklif)
4	Küçük Menderes Nehri ve Deltası Sulak Alanı	13 666	Ulusal Sulak Alan
5	Alaçatı Kıyı Ekosistemi (Haliç)	351	Mahalli Sulak Alan (Teklif)
6	Bakırçay Nehri ve Deltası	3 000	
7	Karagöl Sulak Alanı	4	Tabiat Parkı
8	Güzelhisar Deltası	139	Mahalli Sulak Alan

Gediz Deltası Sulak Alanı:

Gediz Deltası (İzmir Kuş Cenneti) ; İzmir'in 25 km. kuzeybatısında, Gediz Nehrinin eskiden döküldüğü yerde, tuzcul ve tatlı su ekosistemleri, koylar, tuzlalar ve lagünler(dalyan)'den oluşan 20.400 ha.'lık bir sulak alandır.

Gediz deltasının binlerce yıl süren doğal oluşumu sırasında, birçok lagün, gölcük ve bataklık meydana gelmiştir. Bunlar içinde en önemlileri Kırdeniz, Homa ve Çilazmak lagünleridir. Homa Dalyanı; Gediz Deltası Sulak Alanı içinde 8000 ha. alanı kapsayan geniş bir kıyı sulak alandır. İzmir Kuş Cenneti, derinlikleri 20-150 cm. arasında değişen ve I. Derece Doğal Sit Alanı olan bu lagünleri sınırları içine almaktadır. Kırdeniz Lagünü, eski adı Agria limanı olan Kırdeniz Limanının hemen güneyindedir.

Orman Bakanlığı tarafından 1982 yılında "Homa Dalyanı Su Kuşları Koruma ve Üretme Sahası" ilan edilen saha 1994 yılında "Menemen-Homa Dalyanı Yaban Hayatı Koruma Sahası" adı ile bugünkü sınır ve koruma statüsüne kavuşturulmuştur. 1985 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı'na Leukai antik kentini oluşturan Üç Tepeler Mevkii, I. Derece Arkeolojik Sit Alanı, doğal sazlıkları oluşturan kısım I. Derece Doğal Sit Alanı ve yaban hayatı koruma sahasının geri kalan kısmını da II. Derece Doğal Sit Alanı olarak tescil edilmiş, 1999 yılında da II. Derece olan kısmın tamamı I. Derece Doğal Sit Alanına dönüştürülmüştür. Çevre Bakanlığı da Homa Dalyanını da kapsayan Gediz Deltasını 1998 yılında sulak alanların korunması ile ilgili olan Uluslararası Ramsar Sözleşmesi kapsamına dâhil etmiştir.

Delta pek çok kuş türü açısından uluslararası öneme sahiptir. Delta'nın sembol kuşu olan Flamingo Türkiye'de sadece Tuz Gölü ve Gediz Deltası'nda üremektedir ve kış popülasyonu 30.000-40.000 birey arasındadır. Alanda bu zamana kadar 291 farklı kuş türü gözlemlenmiştir. Bu kuşlardan; Tepeli Pelikan, Bozkır Delicesi, Sibiryaya Kazı ve Boz Kırakkuşu türleri nesli dünya ölçeğinde tehlike altında olan kuş türleridir. Kış aylarında ördek türleri de dahil olmak üzere alanda kışlayan su kuşlarının sayısı ortalama 70.000-80.000 arasındadır.

Gediz Deltası kuşlar dışında; Çakal, Tilki, Yaban Domuzu, Yaban Kedisi, Saz Kedisi, Yaban Tavşanı, Kaya Sansarı, Gelincik, Porsuk gibi memeli hayvanlar ile 28 sürüngen, 5 kurbağa türü, tatlı ve tuzlu su balıkları, omurgasızlar ve 300 kadar bitki türü yaşamını devam ettirmektedir.

Deltada 2011 yılında 6440 m² lik yüzölçümüyle Dünya'nın en büyük yapay flamingo üreme adasının yapımı gerçekleştirilmiştir. 2015 yılı itibariyle adada 7000 çift flamingo yuva yapmıştır.

Küçük Menderes Deltası:

Ege Denizi kıyısında, İzmir İli Selçuk, Torbalı ve Menderes İlçeleri sınırları içerisinde, büyük çoğunluğu Selçuk İlçesi olmak üzere Selçuk ve Menderes İlçeleri kıyı kesiminde Küçük Menderes Nehrinin denize döküldüğü bölgededir.

Deltada; 92 kuş türü tespit edilmiştir. Göç sırasında önemli sayılarda küçük karabatak bölgede konaklamaktadır. Türkiye Kuşları için Kırmızı Liste’de A.1.2 (Soyu büyük ölçüde tükenme tehlike altında olan) 8 tür (Çit kuşu, çalikuşu, mahmuzlu kızkuşu, çoban aldatan, peçeli baykuş, gökçedeliçe, gökdoğan, çakır kuşu) alanda üremektedir. Küresel ölçekte nesli tehlikede olan fare kuyruklu yediuyur alanda yaşamaktadır. Benekli kaplumbağa, tosbağa ve ev yılanı özel doğa alanı kriterlerini sağlayan sürüngen türleridir. Endemik türlerden ‘büyük esmer’ alanda yaşayan koruma öncelikli bir kelebek türüdür. Ayrıca; IUCN Kriterlerine göre vahşi yaşamda soyu tükenme tehlikesi yüksek türlerden olan *Caretta caretta* K.Menderes Deltasında görülmektedir. Alan, iç su balıkları açısından da oldukça önemlidir.

Delta; 3 göl ve bir bataklıktan oluşan birbirine bağımlı ekosistemlerden oluşmaktadır. Deltadaki göllerden olan Gebekirse Gölü; barındırdığı yaban hayatı potansiyeli nedeni ile Bakanlığımız tarafından Yaban Hayatı Geliştirme Sahası olarak ilan edilmiştir. Ulusal Sulak Alan statüsündedir.

Gebekirse Gölü Sulak Alanı:

Selçuk ilçesi, Zeytinköy mevkiinde bulunan 839,2 ha’lık göl Küçük Menderes Deltası içerisinde yer almaktadır.2006 yılında Yaban Hayatı Geliştirme Sahası ilan edilmiştir. İçerisinde 50 kadar kuş türünü barındırmakta olup tatlı ve tuzlu su ekosistemine sahiptir. Sahanın tamamı 1.Derece Doğal Sit Alanıdır.

Belevi Gölü Sulak Alanı:

İzmir İli, Selçuk İlçesine bağlı Belevi Beldesi’nde yer almaktadır. Gölün büyüklüğü 201 ha’ dır. Gölün ana kaynağı Kocadere’ dir. Bunun yanısıra pek çok yeraltısuyu ile beslenmektedir. Belevi Gölü 1940 lı yıllarda bataklık olduğu gerekçesiyle kurutma kanalı yardımıyla K. Menderes Nehrine bağlanarak kurutulmuştur. Kurutulan göl arazilerinin tarıma açılmasıyla 1980 yılına kadar tarımsal faaliyetler yapılmıştır. 1992 yılında İzmir-Aydın otobanının yapılması ile Belevi Gölü üzerinden geçen otobanın göl içinde kalan ayaklarına taş dökülmesi ile set oluşmuş ve tekrar göl oluşmuştur. Belevi Gölü sulak alan özellikleri taşıdığından dolayı, K.Menderes Deltasının bir parçası sayılmaktadır. Bu nedenle gölde yer alan kurutma kanalı kapatılmış ve gölde su tutmak amacıyla 5 adet kapaktan oluşan bir set inşa edilmiştir. Kapak yapıları ile taşkın dönemlerinde göl çevresindeki tarım arazilerinin su altında kalması önlenmeye çalışılmaktadır. Belevi Gölü ve çevresinde yapılan arazi çalışmasında toplanan bitki örneklerinin değerlendirilmesi sonucu; 28 familyaya ait, 55 tür tespit edilmiştir. 2015 yılında yapılan Kış Ortası Su Kuşu Sayımlarında 19 türe ait 1173 adet kuş sayımı yapılmıştır. Mahalli Sulak Alan statüsü onayı için Orman ve Su İşleri Bakanlığına sunulmuştur.

Gölcük Gölü Sulak Alanı:

İzmir’in doğusunda Ödemiş İlçesi, Gölcük Mahallesi sınırları içerisinde bulunan ve Bozdağlar üzerinde yer alan göl, deniz seviyesinden 1050 m. yükseklikindedir.

Göl yüzeyi 81 ha.dır. Göl ekosistemi özellikleri taşımaktadır. Özellikle balık türleri açısından zengindir. Gölde derinlikler; mevsimlere ve konuma göre 0.5 m ile 8.5 m arasında değişmektedir. Gölcük yaylası, yaz aylarında çok sıcak olan ova yerleşimlerine göre daha yaşanabilir bir yer olarak öne çıkmaktadır. Gölcük’te turizm; tatil ve geziler için otel, pansiyon ve konutlarda konaklama biçiminde olmaktadır. Diğer faaliyetlere göre öne çıkan turizm aktiviteleri ilkbaharda başlar, sonbaharda bitimine kadar devam eder. Gölcük’te balıkçılık ve tarımsal faaliyetlerde yoğun olarak yapılmaktadır. Alandaki temel habitat göldür. Gölde tatlısu balığı

çeşitliliği bulunmaktadır. Göl çevresinde bölgede doğal bitki örtüsünü Akdeniz iklim bölgesinde yetişen geniş, sert ve iğne yapraklı, herdem yeşil, kuraklığa dayanıklı ağaç ve çalılar oluşturur. Gölün içinde bulunduğu düzlük alan tarım ve turizm aktiviteleri amacıyla kullanılmaktadır. Endemik bitki türüne rastlanmamıştır. Gölde tespit edilen balık türleri; Cyprinus carpio (Sazan), Leuciscus smyrnaeus (Tatlısu kefalı), Cobitis taenia (Taşyiyen, Silurus glanis (Yayın) balığıdır. Bu türler için endemizm kriteri bulunmamaktadır. Mahalli Sulak Alan statüsü onayı için Orman ve Su İşleri Bakanlığına sunulmuştur.

Alaçatı Kıyı Ekosistemi:

İzmir İli'nin batısındaki Çeşme yarımadasının güneybatısında yer almaktadır. 351 ha sulak alan sınırı vardır. Geçici sulak çayırlar, tuzcul çayırlar, kumsal, frigana ve sarp kayalıklardan oluşan bir ekosistem mevcuttur. Alanı besleyen ana kaynak Aymaz Deresi'dir. Dere üzerine 1998 yılında Kutlu Aktaş İçme Suyu Barajının yapılması ile sulak alan özelliğini yavaş yavaş yitirmeye başlamıştır. Sahada karasal alanlarda frigana baskındır.

Ekosistemi oluşturan Aymaz Deresinin, baraj yapımı ile denize ulaşması kesilince kıyı ekosistemi tatlı sudan tuzlu suya doğru hızla ilerleyen dar bir bantta kalmış ve özelliklerini yitirmeye başlamıştır. Sulak Alanda daha çok tek ve çok yıllık çayır bitkileri görülmekte, kıyı kumluklarda ve tatlı suyun denizle buluştuğu alanda tuzcul çayırlar bulunmaktadır. Sahada Amfibiler, sürüngenler ve kemirgenler bulunmaktadır. 2015 yılı kış ortası su kuşu sayımında ise 11 türe ait 78 kuş sayılmış olup, nesli tehlike altında bulunan kuş türü ve bitki türüne rastlanmamıştır.

Güzelhisar Deltası:

Aliağa İlçesi'nde bulunan Güzelhisar Deltası, birisi tatlı, diğeri tuzlu su içeren iki küçük su birikintisine sahip delta özellikle barındırdığı kuş varlığı açısından önemli bir habitatır. Güzelhisar Çayı'nın denizle buluştuğu yerde yer alan delta, hemen yakınında bulunan Aliağa Kuş Cenneti olarak adlandırılan alan ile Çaltılıdere Koyu Sulak Alanı arasında yer almakta, özellikle su kuşları bu 3 alanı yaşam ortamı olarak bağlantılı şekilde kullanmaktadır. Varlığı ve önemi fazla bilinmeyen bu sulak alan, yaklaşık 176 ha büyüklüğündedir. Alanda irili ufaklı azmaklar bulunmakta, sulak alan gösterge bitkileri olan ılgın, juncus (kofa), saz, deniz börülcesi gibi türler baskın durumdur.

Güzelhisar Deltasında 2015 yılında yapılan Kış Ortası Su Kuşu Sayımı (KOSK) 13 farklı kuş türünde 987 adet su kuşu sayılmıştır.

Bakırçay Deltası: Kuzey Ege kıyılarında Bakırçay'ın denize ulaştığı Çandarlı Körfezinin doğusunda bulunan Bakırçay Deltası, yapısal ve jeomorfolojik özellikleriyle Batı Anadolu kıyılarının tipik bir alüvyal deltasını oluşturur. Bakırçay Deltası'nın 1/3 ünü lagün alanları oluşturur. Batıdaki Dalyan Gölü, güneyde Tuzsa Gölü ve doğudaki Tuzla bunların en önemlileridir. Bakırçay Deltasında 2015 yılında yapılan Kış Ortası Su Kuşu Sayımı (KOSK) 21 farklı kuş türünde 1833 adet su kuşu sayılmıştır.

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

İzmir ili sınırları içinde yaş, çap ve boy bakımından oldukça büyük, tarihi değeri olan 10 adet ağaç, Orman ve Su İşleri Bakanlığı IV. Bölge Müdürlüğü İzmir Şube Müdürlüğü tarafından **tabiat anıtı** olarak korunmakta olup ilimizde yer alan doğal sit alanlarının sayısallaştırma işlemleri devam etmektedir.

Yöresel Adı	Alanı (m ²)	Tescil Tarihi	Yaşı	Mevki
Anadolu Kestanesi	2500	1994	615	Ödemiş-Gölcük Yaylası
Taşdede Pırnal Meşesi	1500	1994	250	Dikili-Taşdede mevki
Kunduracı Çınarı	1500	1994	980	Buca-Kaynaklar Köyü
Teos Menengici	1500	1994	50-55	Seferihisar-Teos mevki
Ovacık Yaylası Anadolu Kestanesi	2500	1995	515	Bayındır-Ovacık Köyü
Yarendede Çamı	2500	1995	165-170	Güzelbahçe-Yarendede
Dede Menengici	3000	2003	800	Menemen – Çaltı Köyü
Yemişçi Çınarı	2500	1995	370-380	Güzelbahçe-Yemişçi Çiftliği
Fıstık Çamı	2500	1995	120-125	Güzelbahçe-Yemişçi mevki
Kadınlar Kuyusu Koca Menengici	2500	1995	800	Foça-Bağarası Köyü

Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü İzmir Tabiat Varlıklarını Koruma Kurullarınca da tescillenmiş birçok anıt ağaç bulunmaktadır. Çeşme-Musalla Menengici, Urla-Özbek Servisi, Selçuk-Selatin Çınarı, Urla-Çeşmealtı Zeytini, Narlıdere-Yukarıköy Fıstıkçamları, Ödemiş-Gencer Çınarı bunlardan bazılarıdır.

Bunların yanında korunmaya değer, anıt ağaç olarak tescillenebilecek başka ağaçlar da mevcuttur. Bunlardan bazıları Efemçukuru-Karaçamları, Ortaklar-Buruncuk Meşesi, Bornova-Pınarbaşı Çınarları, Kuşçular-Koca Mengeci, Urla-Kuşçular Çınarı, Ödemiş-Birgi Servileri, Tire-Çeştimen Kavağı (Çınarı), Ovacık Kestaneleridir. Bu ağaçlardan birçoğunun folklorik, mistik ve mitolojik özellikleri bulunur.

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde bulunan orman, milli park, çayır, mera, sulak alanlar, flora ve fauna bilgileri yukarıda anlatılmıştır.

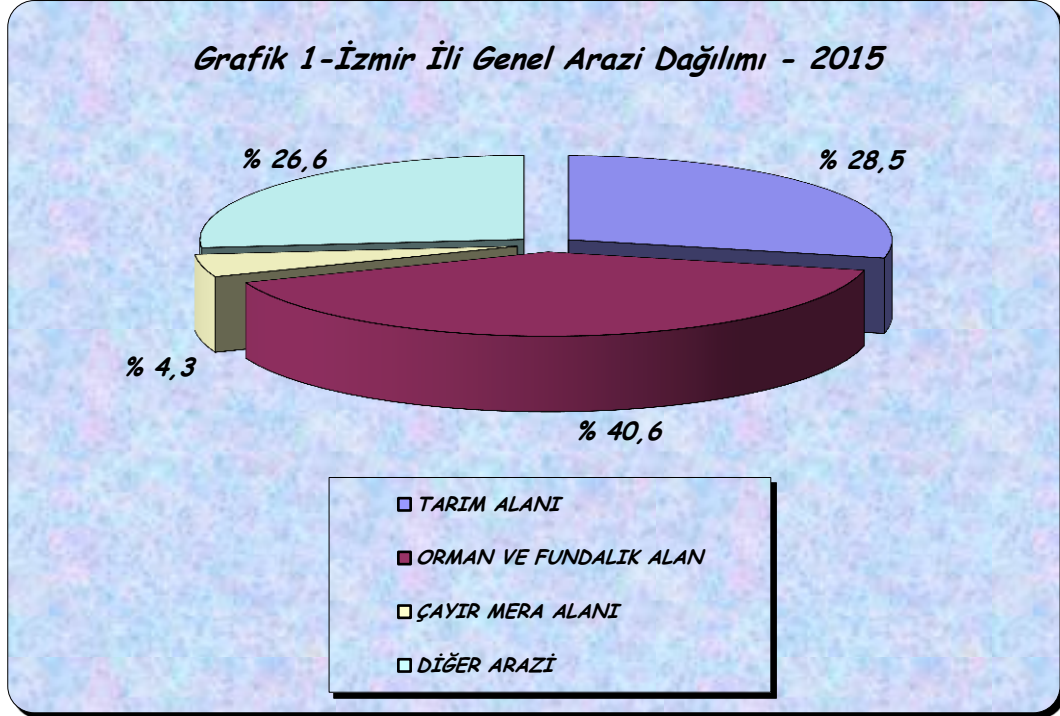
Kaynaklar

- Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
- Orman ve Su İşleri 4.Bölge Müdürlüğü, İzmir Şube Müdürlüğü

E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

İlimizin arazi kullanım durumu Grafik E.1'de yer almaktadır.

Grafik E.1 – İlimizin 2015 Yılı Arazi Kullanım Durumu (Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2015)

Çizelge E.1 – 2015 Yılı İlimizin Arazilerinin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması (DSİ ,2015)

Arazi SINIFI		Alanı (ha)
1. Sınıf Araziler		VERİ BULUNMAMAKTADIR.
2. Sınıf Araziler		
3. Sınıf Araziler		
4. Sınıf Araziler		
5. Sınıf Araziler		
6. Sınıf Araziler		
7. Sınıf Araziler		
8. Sınıf Araziler		
Tarıma elverişli arazi		329.065
Sulanabilir arazi		195.495
Etüd edilen arazi (DSİ)		209.968
Ekonomik sulanabilir arazi varlığı	2015 Yılı Sonu İtibariyle Sulamaya Açılan Saha (DSİ) (Kısmi açılanlar dahil)	80.547
	Yatırım Programında Bulunan Saha	22.551
	Proje Aşamasındaki Saha	24.578
	Planlama Aşamasındaki Saha	645
	TOPLAM	128.321

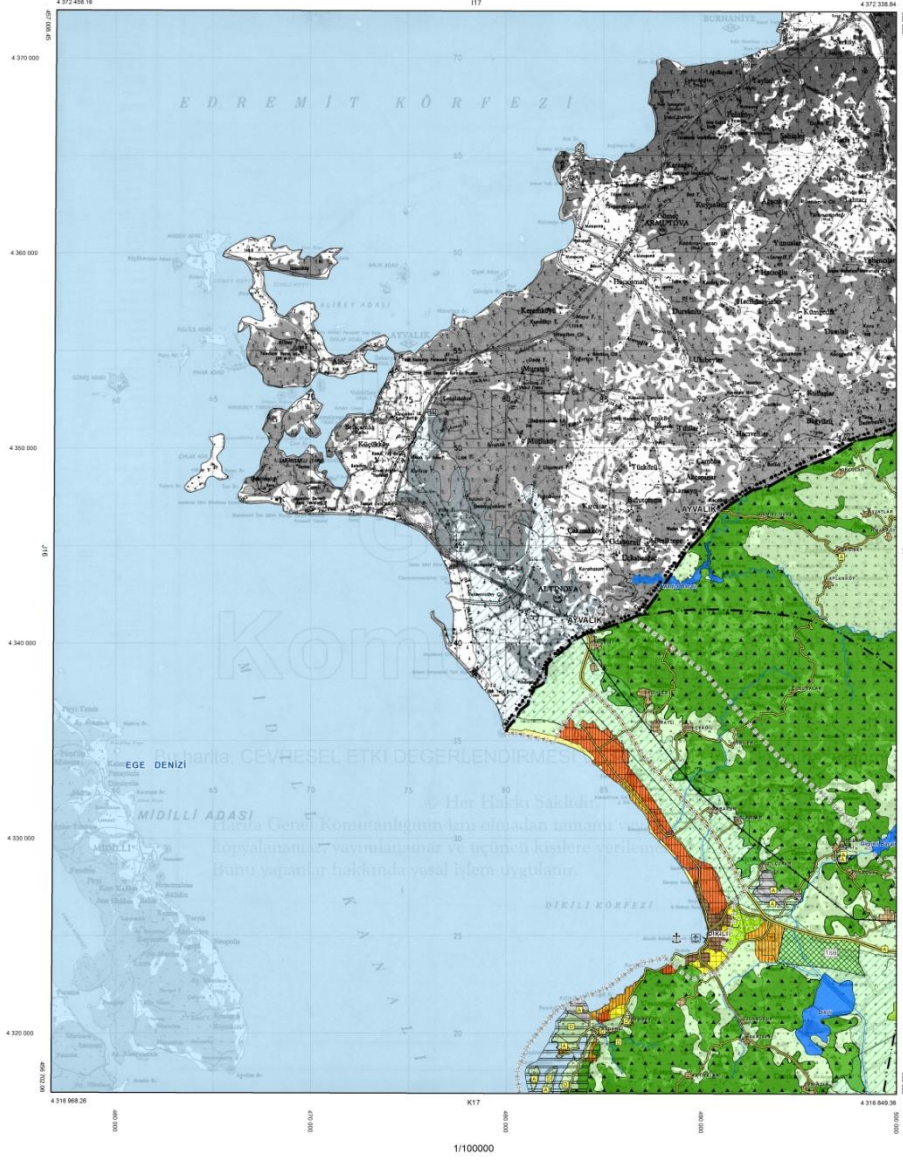
E.2. Mekânsal Planlama

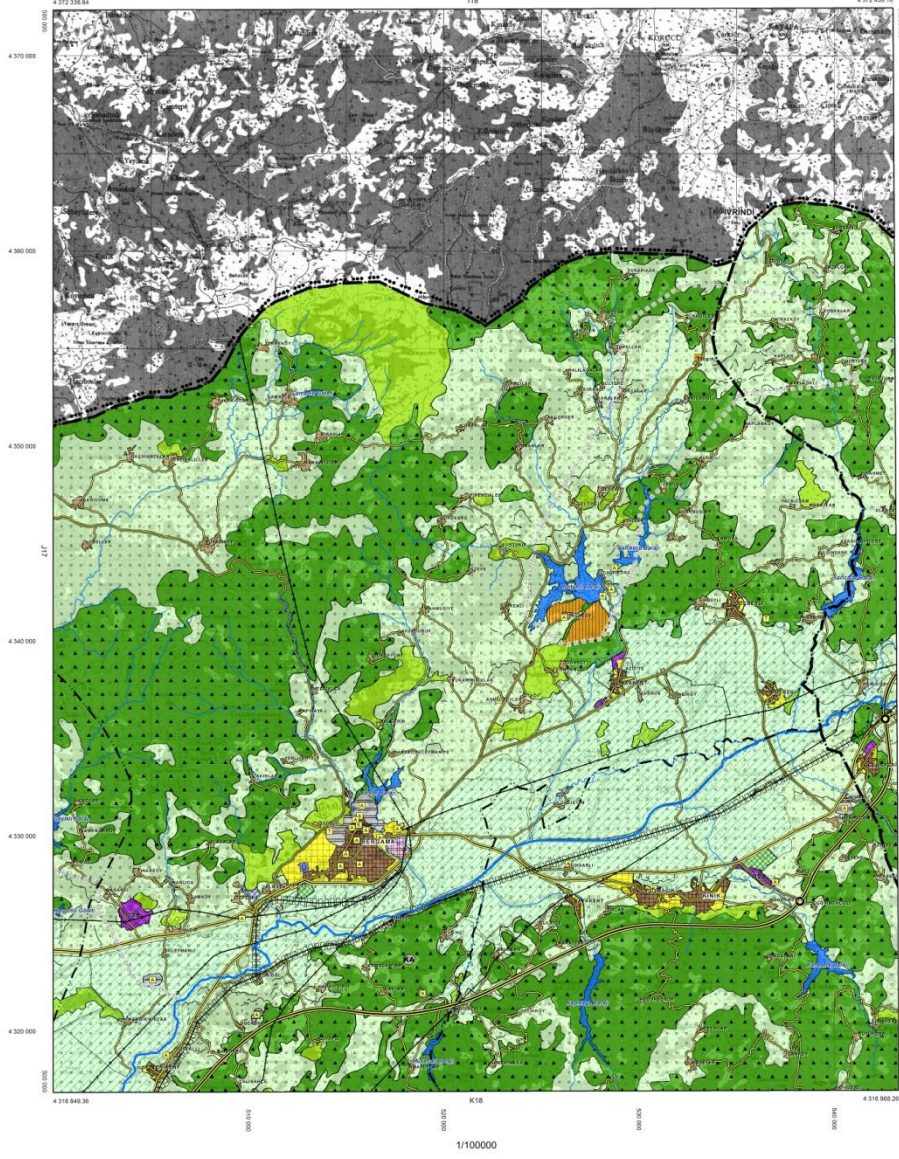
E.2.1. Çevre Düzeni Planı

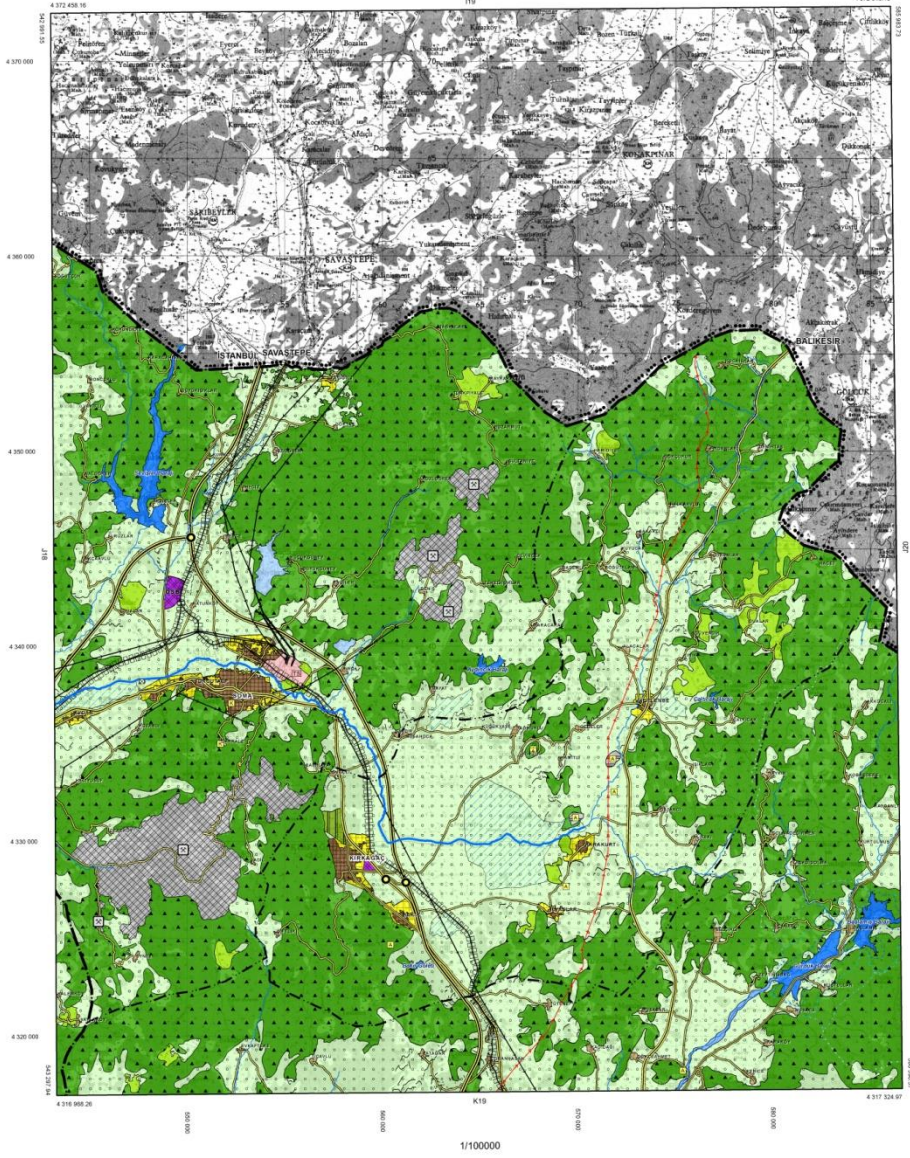
İzmir-Manisa Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı 23/06/2014 tarih ve 9948 sayılı Bakanlık Olur'u ile onaylanmıştır. 23/06/2014 tarih ve 9948 sayılı Bakanlık Olur'u ile onaylanan İzmir-Manisa Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı askı sürecindeki itirazların değerlendirilmesi sonrasında 30.12.2014 tarih ve 21137 sayılı Bakanlık Makamı Olur'u ile onaylanmıştır.

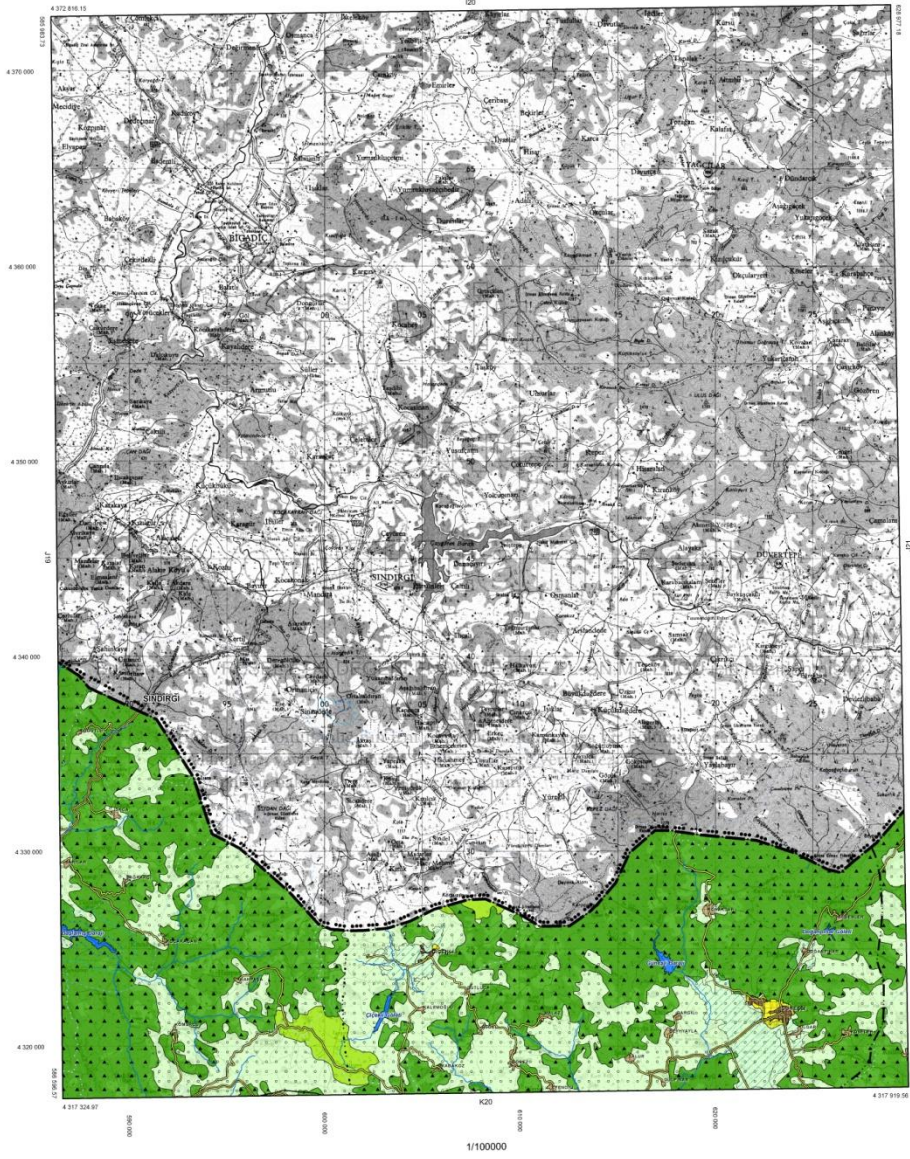
Askı süreci içerisindeki itirazların değerlendirilmesi sonrasında yeniden düzenleme yapılan İzmir-Manisa Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı (J-17, J-18, K-17, K-18, K-20, L- 16, L-17, L-18, L-19, L-20 paftaları ve plan hükümleri) 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesi uyarınca 16.11.2015 tarihinde onaylanmıştır.

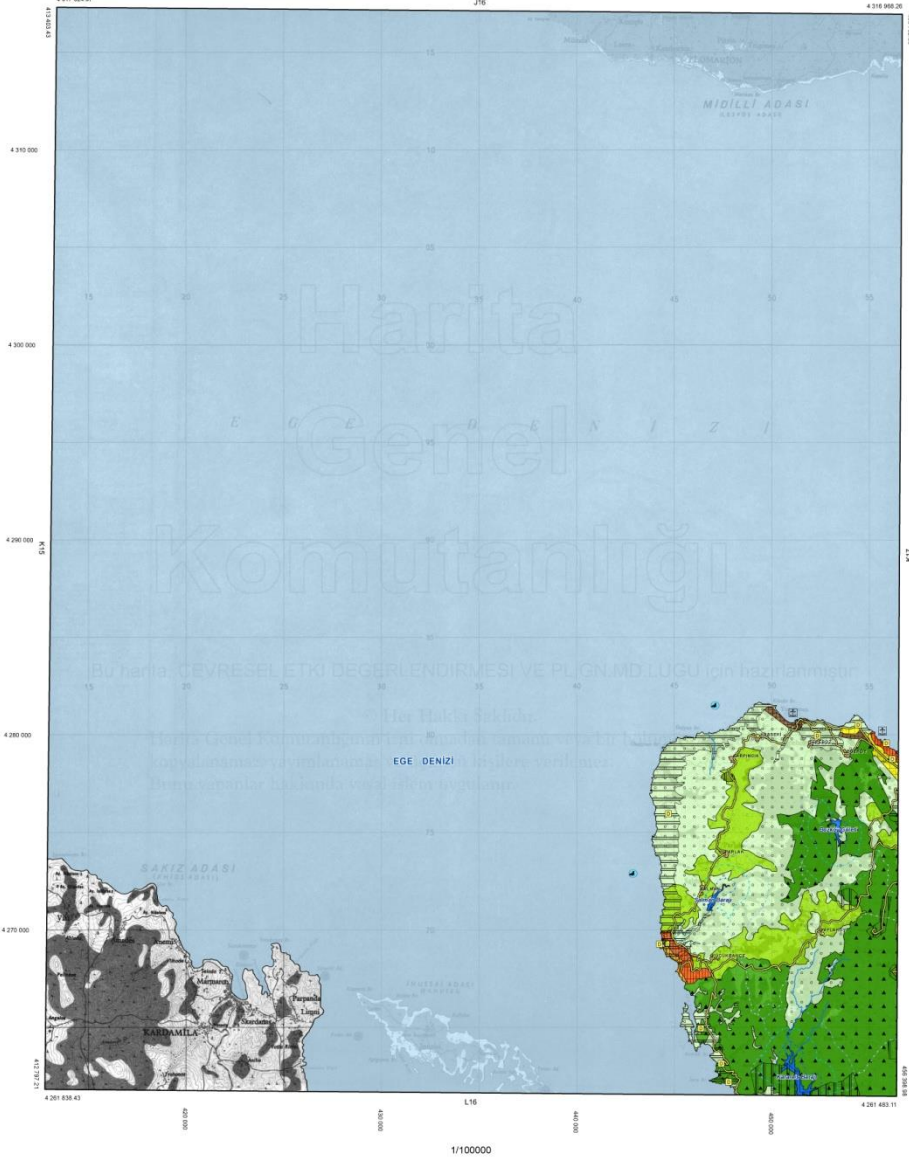
Söz konusu planın açıklama raporuna ve plan hükümlerine www.csb.gov.tr/gm/mpgm adresinden ulaşılabilir.

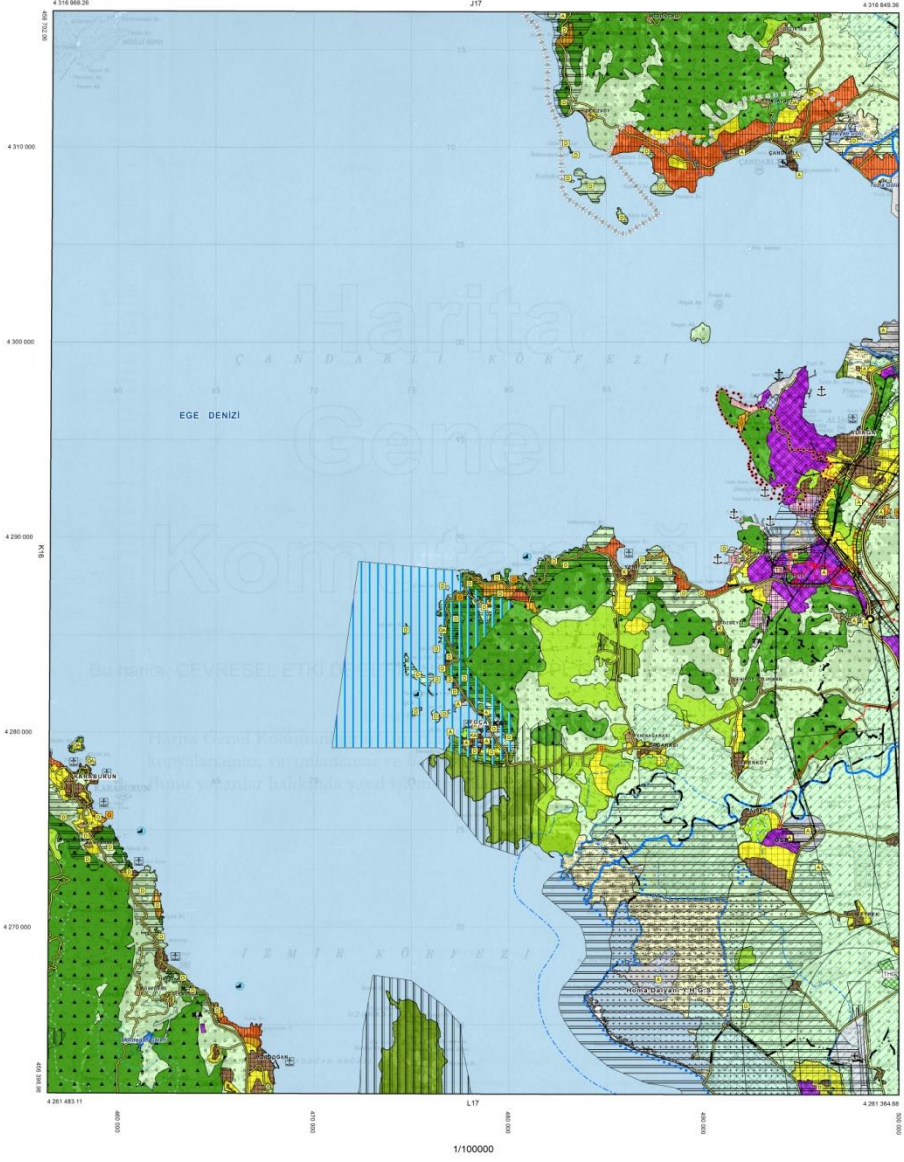

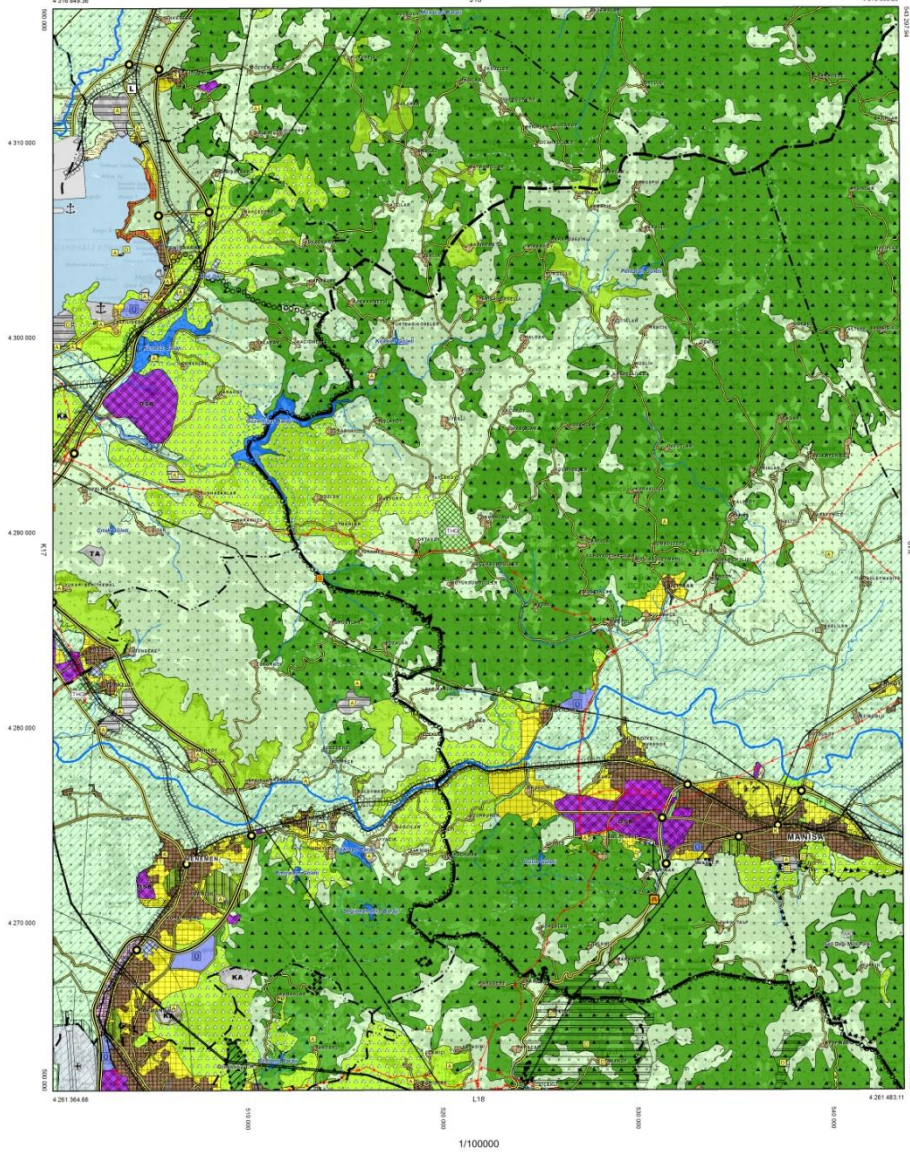

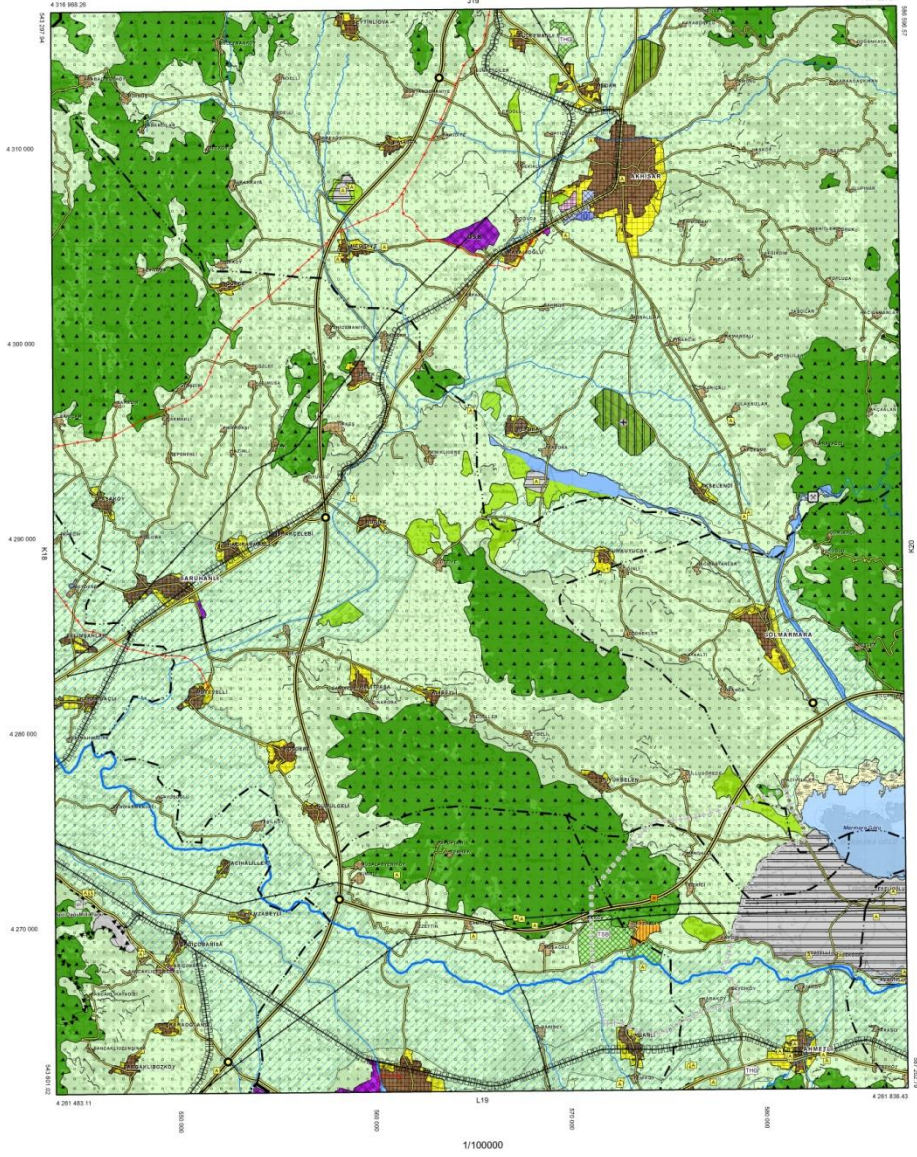

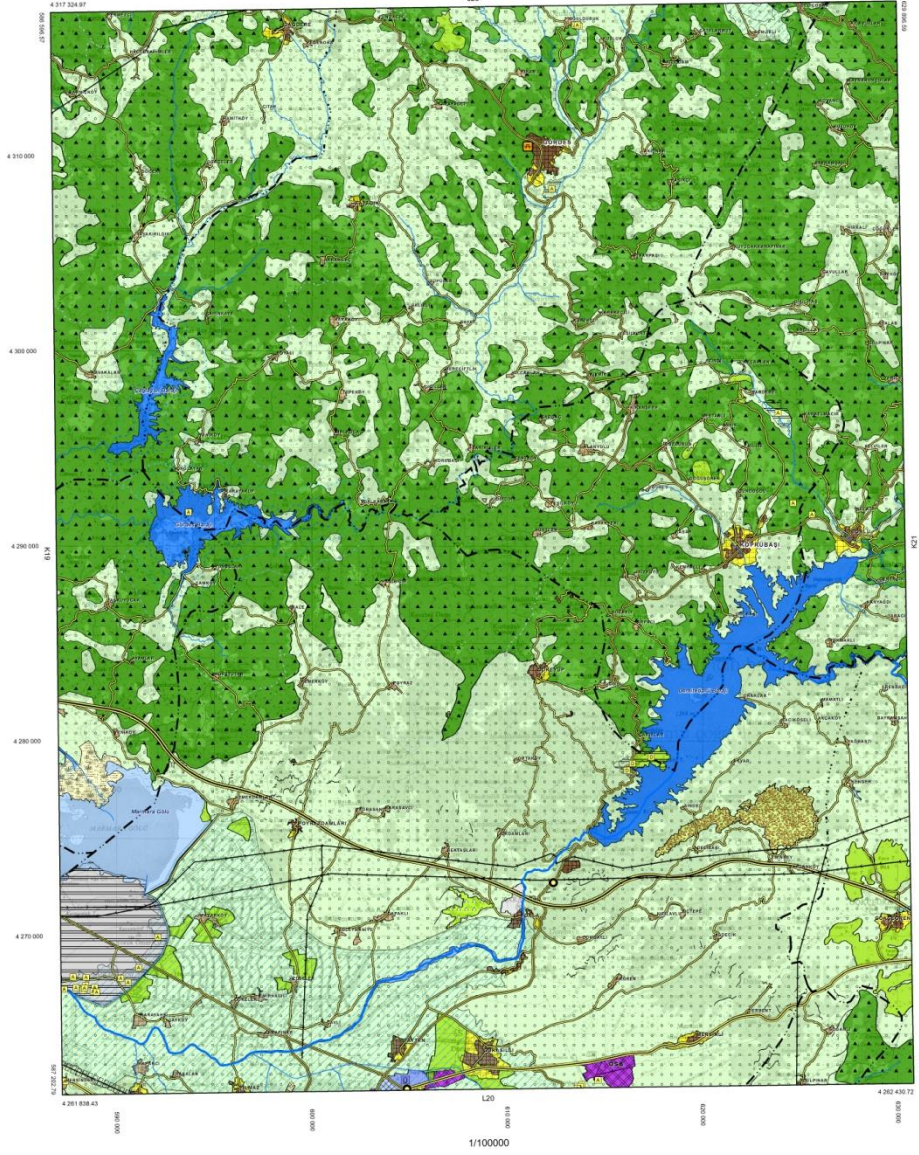

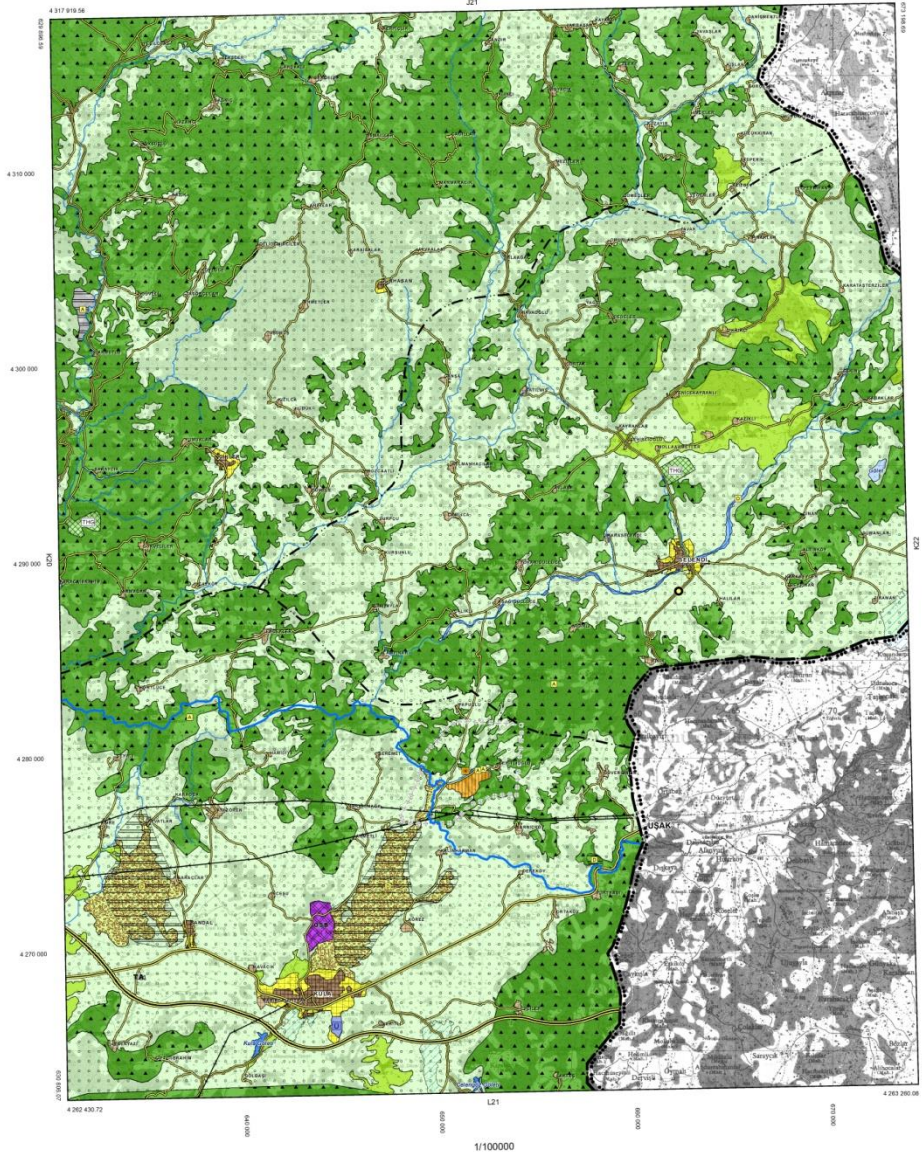

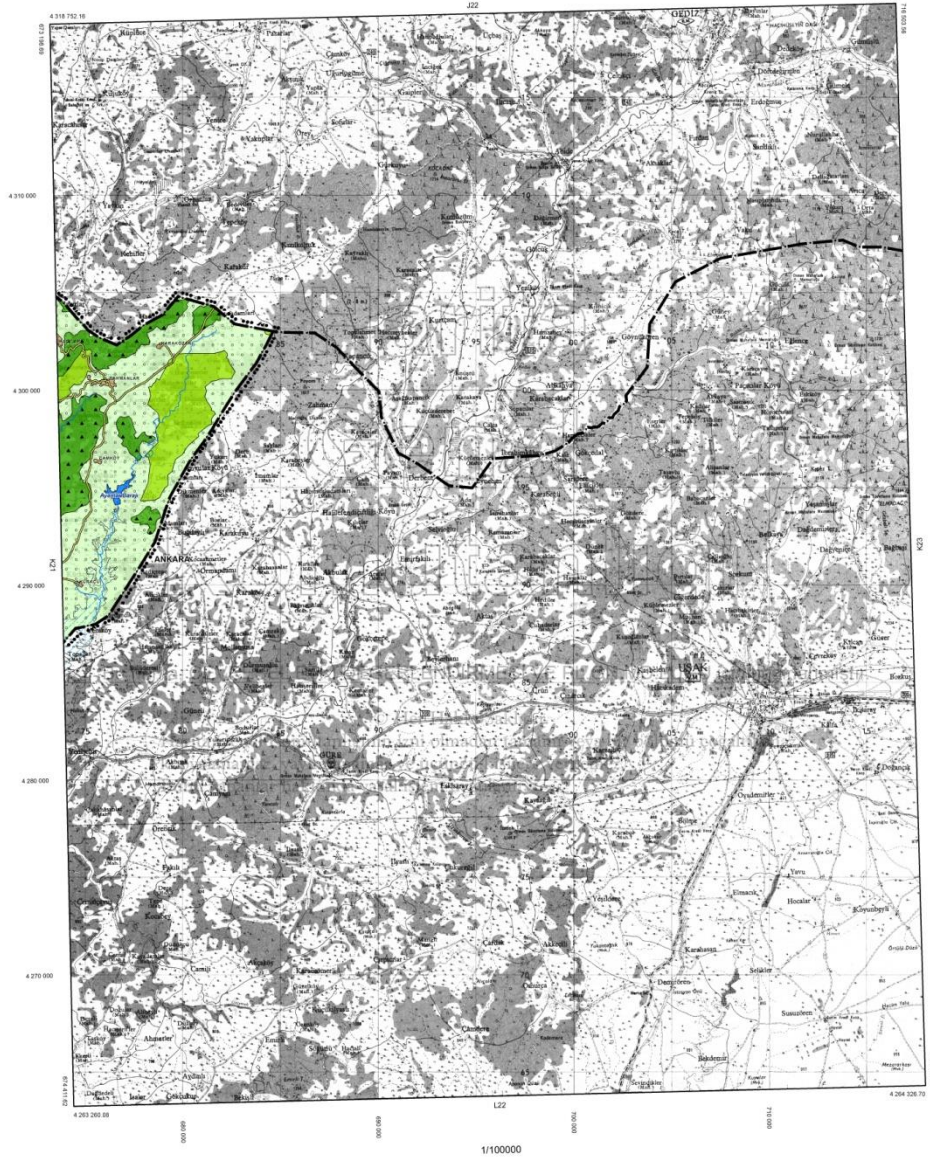

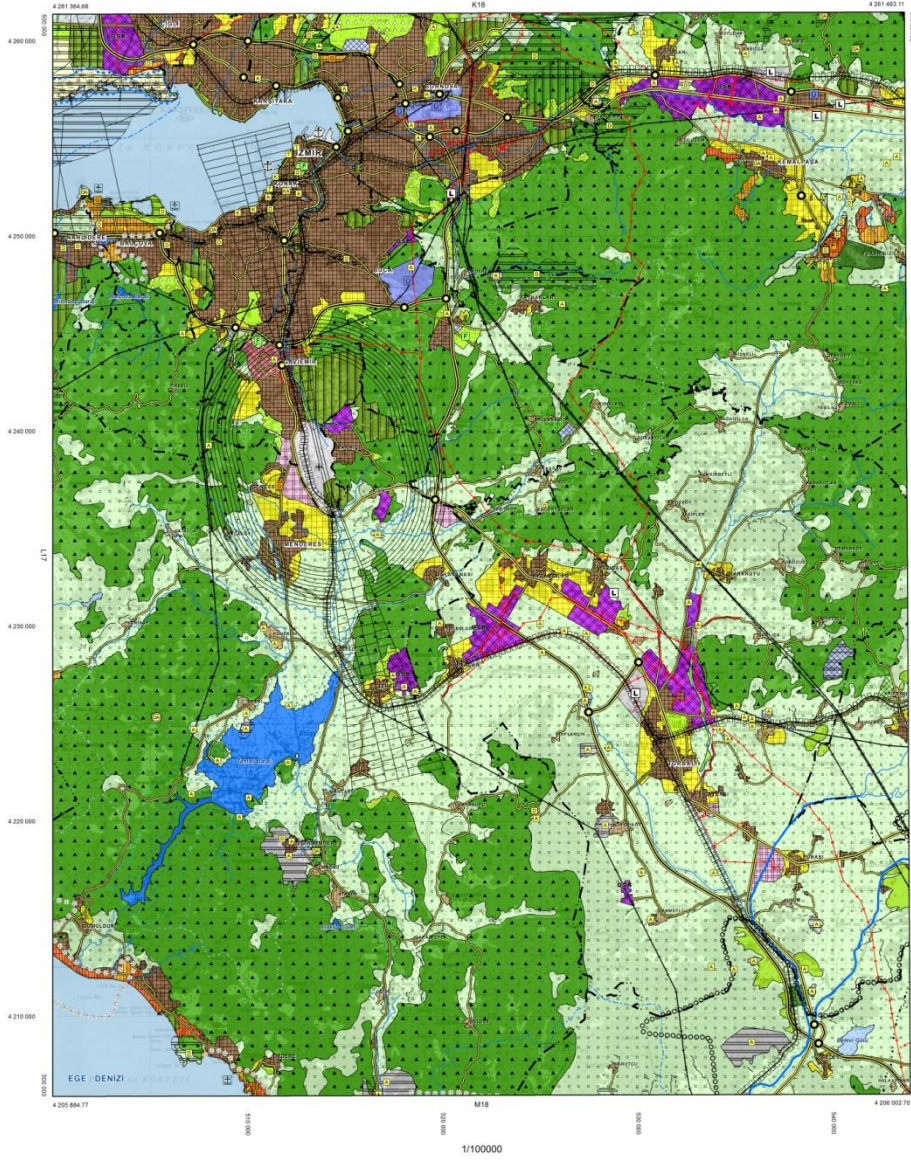

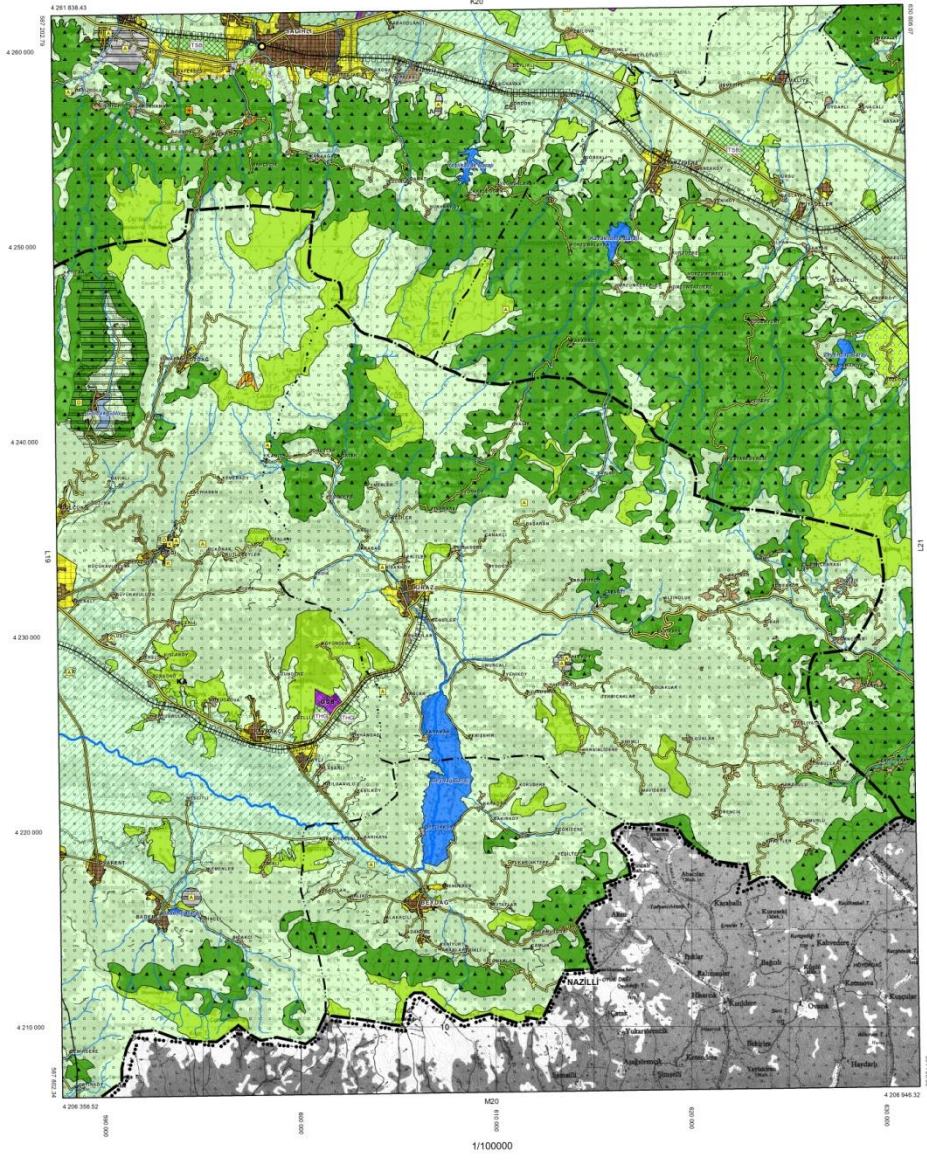

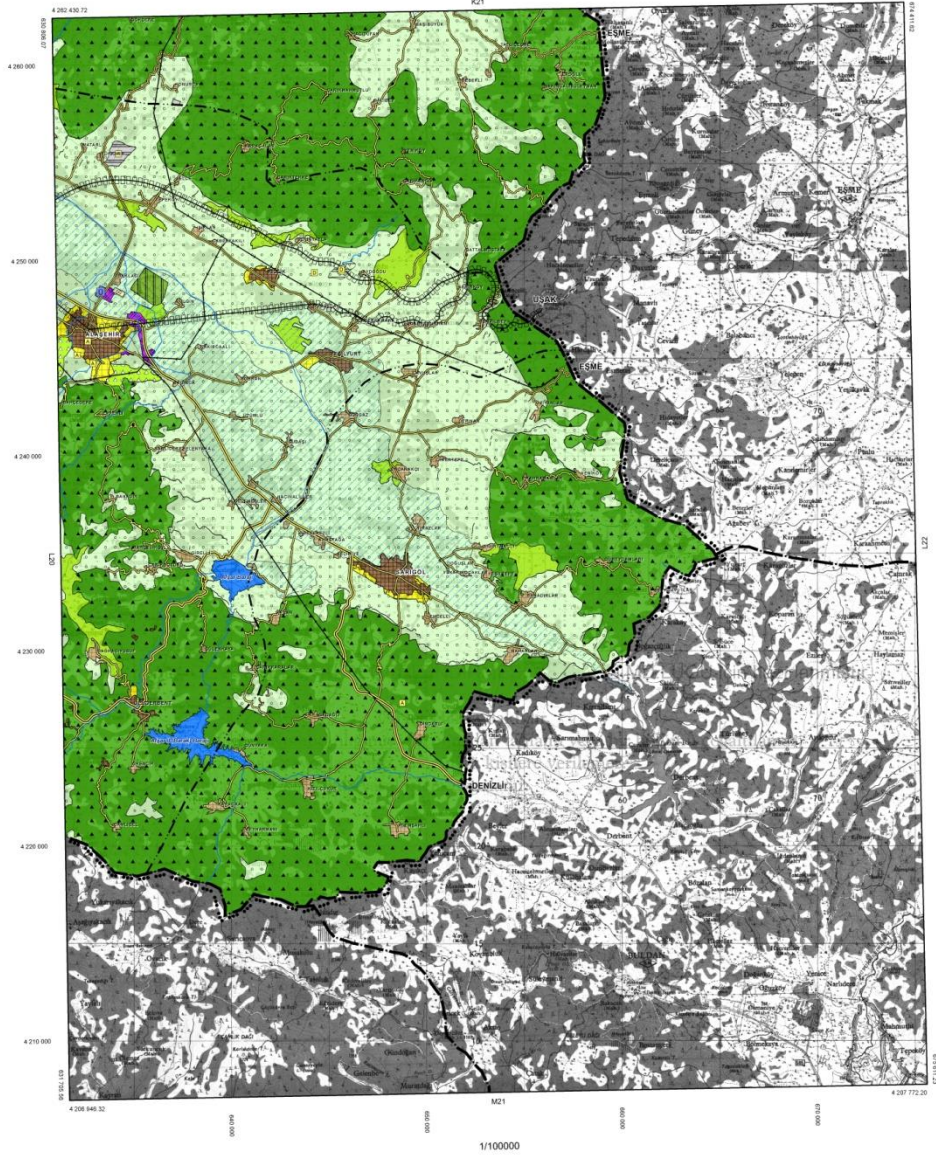

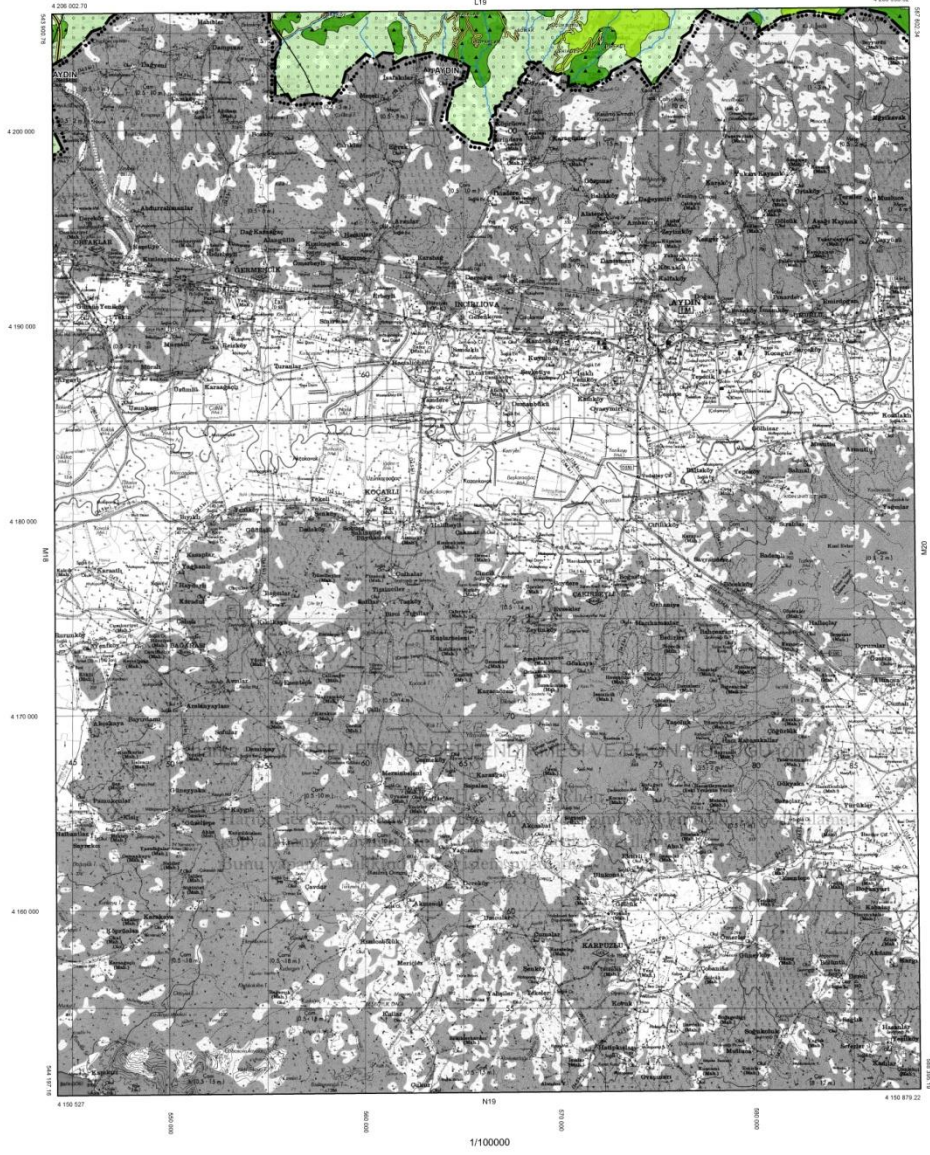

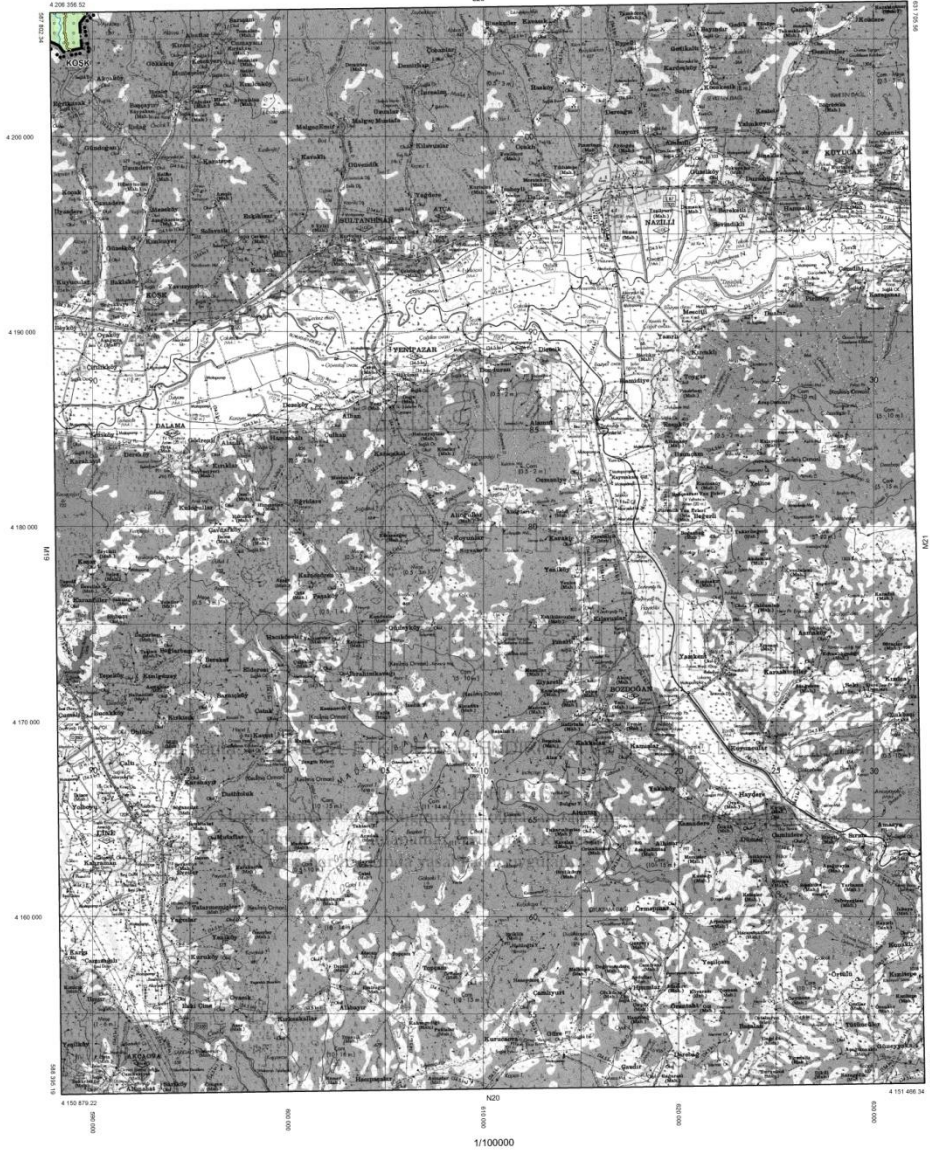

T.C. ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKANSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İZMİR - MANİSA PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI

SINIRLAR		GÖSTERİM	
İDARI SINIRLAR		TARIMSAL ARAZİ KULLANIMLARI	
--- İL SINIRI		--- TARIM ARAZİSİ	
- - - İLÇE SINIRI		--- ÇAYIR-MERA	
ooooo BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE SINIRI		--- SULAMA ALANI	
..... BELEDİYE SINIRI		--- TEKNOLOJİK SERA BÖLGESİ	
..... ÖZEL PROJE ALANI SINIRI		--- SAKIZ AĞACI GELİŞTİRME BÖLGESİ	
PLANLAMA SINIRLARI		DİĞER ARAZİ KULLANIM ALANLARI	
••••• PLAN ONAMA SINIRI		--- ORMAN ALANI	
ÖZEL KANUNLARA TABİ ALANLAR		--- AĞAÇLANDIRILACAK ALAN	
#****# KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞİM BÖLGESİ/TURİZM MERKEZİ		--- MESİRE ALANI	
*****# ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ		--- ASKERİ ALAN	
MİLLİ PARK		--- ASKERİ YASAK BÖLGE	
TABİAT PARKI/TABİATİ KORUMA ALANI		--- MADEN ÇIKARIM ALANI	
ARAZİ KULLANIMI		--- TUZLA ALANI	
YERLEŞME ALANLARI		KORUMA ALANLARI	
--- KENTSEL YERLEŞİK ALAN		SİT ALANLARI	
--- KENTSEL GELİŞME ALANI		--- DOĞAL SİT ALANI	
--- KIRSAL YERLEŞME ALANI		--- TARİHİ SİT ALANI	
ÇALIŞMA ALANLARI		--- KENTSEL SİT ALANI	
--- BÜYÜK ALAN KULLANIMI GEREKTİREN KAMU KURULUŞ ALANI		--- 2. VE 3. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI	
--- SANAYİ ALANI		--- KENTSEL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	
--- ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ		--- DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT	
--- SANAYİ VE DEPOLAMA ALANI		--- 1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI	
--- DEPOLAMA ALANI		SU KAYNAKLARI KORUMA ALANLARI	
--- SERBEST BÖLGE		--- İÇME VE KULLANMA SUYU MUTLAK KORUMA ALANI SINIRI	
--- LOJİSTİK MERKEZ ALANLARI		--- İÇME VE KULLANMA SUYU KISA MESAFELİ KORUMA ALANI SINIRI	
--- TARIM VE HAYVANCILIK GELİŞTİRME ALANLARI		--- İÇME VE KULLANMA SUYU ORTA MESAFELİ KORUMA ALANI SINIRI	
--- ORGANİZE ÇİÇEKÇİLİK BÖLGESİ		--- İÇME VE KULLANMA SUYU UZUN MESAFELİ KORUMA ALANI SINIRI	
TURİZM ALANLARI		DOĞAL KARAKTERİ KORUNACAK ALANLAR	
--- TURİZM TESİS ALANI		--- KAYALIK TAŞLIK ALAN	
--- TERCİHLİ KULLANIM ALANI		--- SAZLIK BATAKLIK ALAN	
--- GÜNÜBİRLİK ALAN		--- PLAJ-KUMSAL	
--- KIŞ TURİZMİ		--- JEOLOJİK ÖZELLİKLERİ NEDENİYLE KORUNACAK ALAN	
--- TERMAL TURİZM		KORUMA STATÜSÜNE SAHİP DİĞER ALANLAR	
--- GOLF		--- YABAN HAYATI KORUMA/GELİŞTİRME ALANI	
--- KAMPİNG		--- AKDENİZ FOKU YAŞAM ALANLARI	
BÜYÜK AÇIK ALAN KULLANIMLARI			
--- ÜNİVERSİTE ALANI			
--- TEKNOPARK ALANI			
--- BÖLGE PARKI / BÜYÜK KENTSEL YEŞİL ALAN			
--- FUAR, PANAYIR, FESTİVAL ALANI			
--- BÖLGESEL / KENTSEL SPOR ALANI			
		SULAK ALAN KORUMA BÖLGE SINIRI	
		--- SULAK ALAN TAMPON BÖLGE SINIRI	
		--- SULAK ALAN MUTLAK KORUMA BÖLGE SINIRI	
		--- SULAK ALAN EKOLOJİK ETKİLENME BÖLGE SINIRI	
		ALTYAPI	
		ULAŞIM	
		KARAYOLLARI	
		--- OTOYOL - EKSPRES YOL	
		--- BİRİNCİ DERECE YOL	
		--- KİNCİ DERECE YOL	
		--- ÜÇÜNCÜ DERECE YOL	
		DEMİRYOLLARI	
		--- DEMİRYOLU - RAYLI SİSTEM	
		DENİZYOLLARI VE KİYİ YAPILARI	
		--- LİMAN / LİMAN GERİ SAHAŞI	
		--- TERSANE	
		--- BALIKÇI BARINAĞI / YAT LİMANI	
		HAVA YOLLARI	
		--- HAVA ALANI/ HAVA LİMANI	
		--- MANİSA SINIRI	
		ENERJİ - SULAMA	
		--- BARAJ	
		--- TERMİK SANTRAL	
		--- ENERJİ YATIRIM BÖLGESİ	
		--- ENERJİ İLETİM HATTI	
		--- DOĞALGAZ BORU HATTI	
		SU YÜZEYLERİ	
		--- DENİZ	
		--- GÖL / GÖLET	
		--- NEHİR / DERE	
		ATIK VE ARITMA TESİSLERİ	
		--- KATI ATIK BERTARAF VE GERİ KAZANIM TESİSİ	
		--- TEHLİKELİ ATIK BERTARAF TESİSİ	
		--- ÇÜRÜF DEPOLAMA VE GERİ KAZANIM ALANI	
		--- ARITMA TESİSİ	

T.C. ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKANSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

İzmir-Manisa Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı 23/06/2014 tarih ve 9948 sayılı Bakanlık Olur'u ile onaylanmıştır. 23/06/2014 tarih ve 9948 sayılı Bakanlık Olur'u ile onaylanan İzmir-Manisa Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı askı sürecindeki itirazların değerlendirilmesi sonrasında 30.12.2014 tarih ve 21137 sayılı Bakanlık Makamı Olur'u ile onaylanmıştır.

Askı süreci içerisindeki itirazların değerlendirilmesi sonrasında yeniden düzenleme yapılan İzmir-Manisa Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı (J-17, J-18, K-17, K-18, K-20, L-16, L-17, L-18, L-19, L-20 paftaları ve plan hükümleri) 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesi uyarınca 16.11.2015 tarihinde onaylanmış olup; iş ve işlemler plan doğrultusunda yürütülmektedir.

Kaynaklar

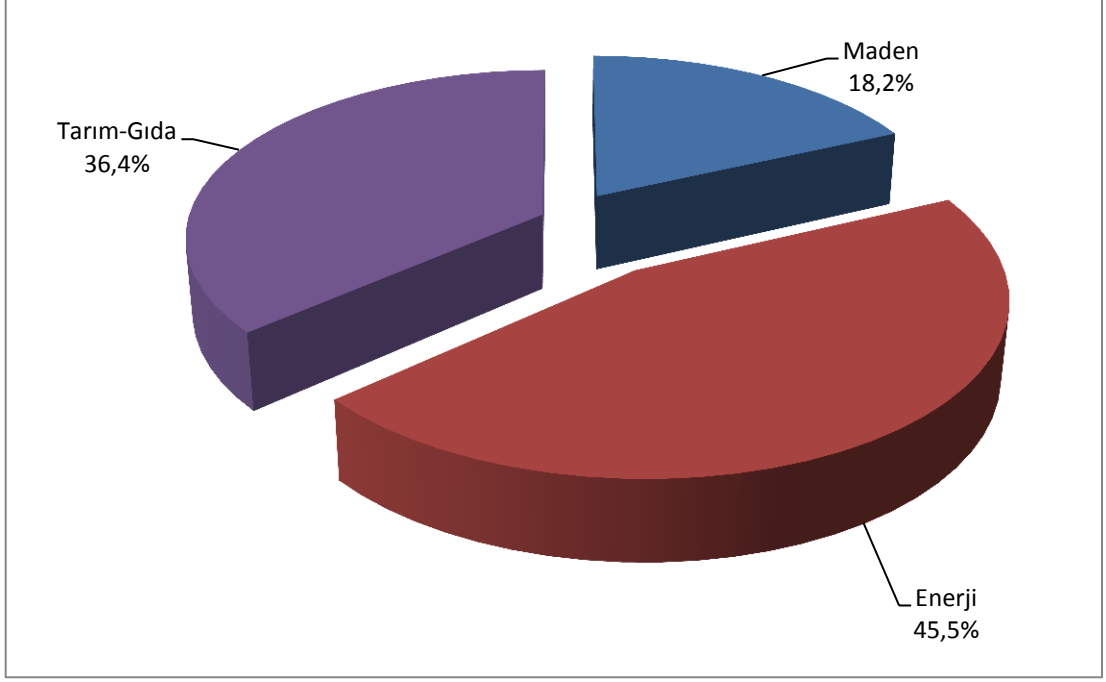
- Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
- DSİ Genel Müdürlüğü/2.Bölge Müdürlüğü

F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

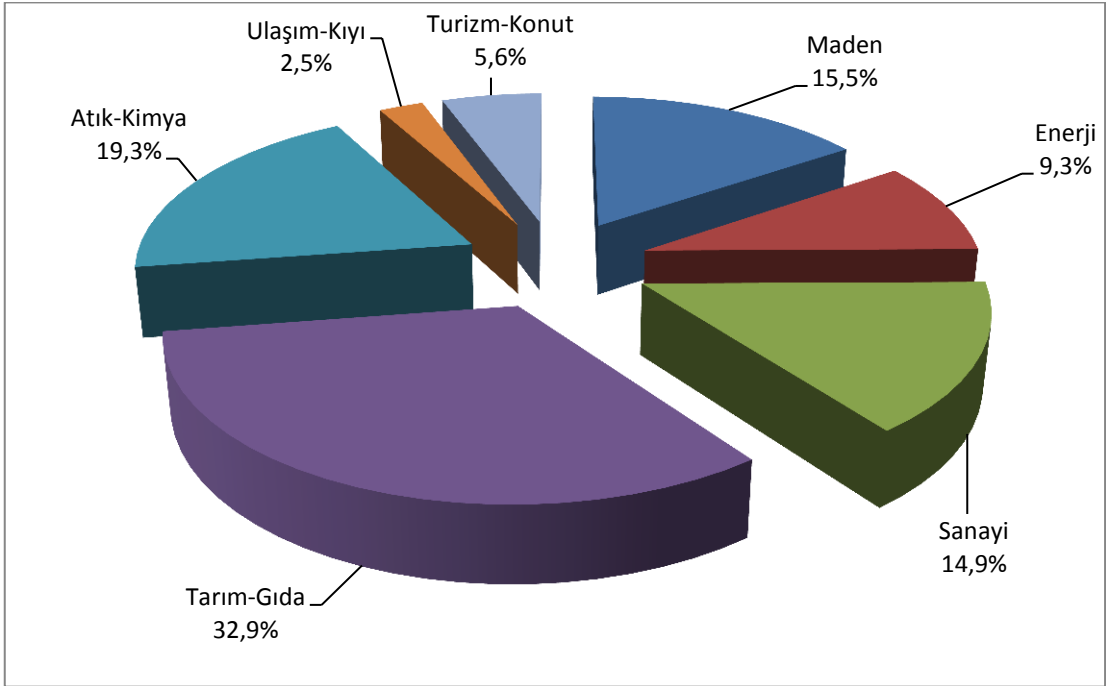
F.1. ÇED İşlemleri

Çizelge F.1 – İlimizde Bakanlık Merkez ve ÇŞİM tarafından 2015 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı (ÇED Hizmetleri Şube Müdürlüğü, 2015)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı	Turizm- Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	25	15	24	53	31	4	9	161
ÇED Gereklidir	2	-	-	-	-	-	-	2
ÇED Olumlu Kararı	2	5	-	4	-	-	-	11

Grafik F.1 – İlimizde 2015 Yılında **ÇED Olumlu** Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (ÇFD Hizmetleri Şube Müdürlüğü, 2015)

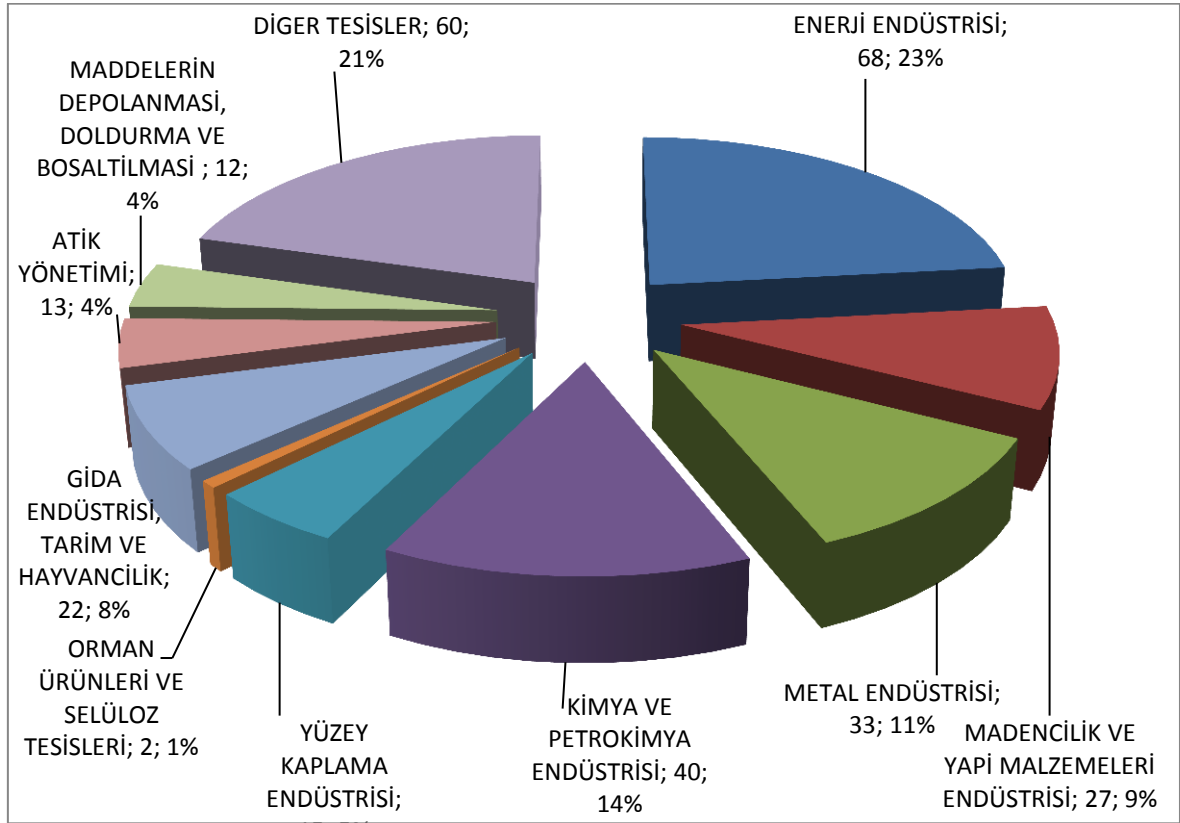

Grafik F.2 – İlimizde 2015 Yılı **ÇED Gerekli Değildir** Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (ÇED Hizmetleri Şube Müdürlüğü, 2015)

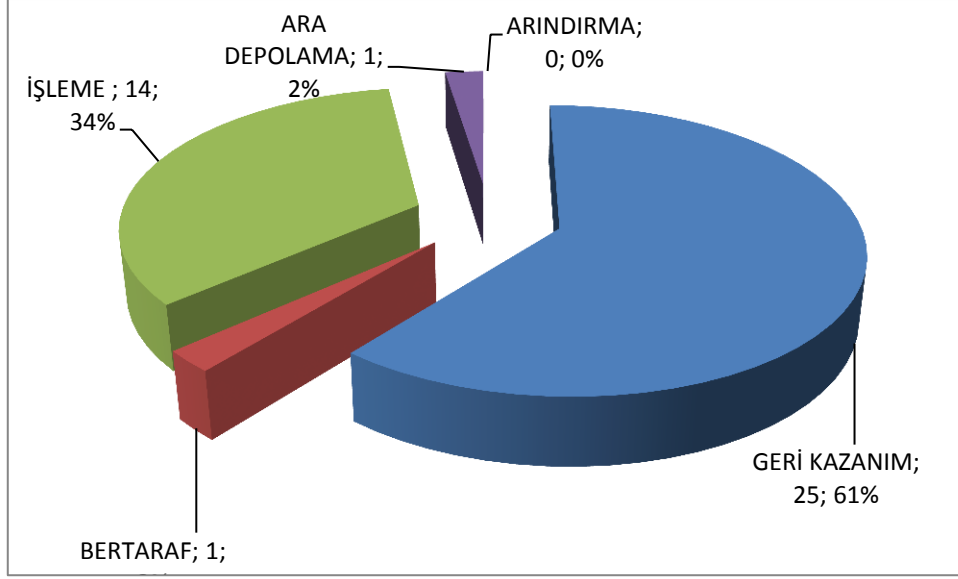
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge F.2 – İzmir İlinde 2015 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları (Çevre İzinleri Şube Müdürlüğü, 2015)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	32	190	222
Çevre İzni Belgesi	18	212	230
Çevre İzni ve Lisans Belgesi	21	13	34
TOPLAM	71	415	486

Grafik F.3 – İzmir İlinde 2015 Yılında Verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı (Çevre İzinleri Şube Müdürlüğü, 2015)

İzmir İlinde 2015 Yılında Verilen Çevre İzin ve Lisans Konuları
(Çevre İzinleri Şube Müdürlüğü, 2015)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Müdürlüğümüz tarafından 2015 yılında 161 adet ÇED Gerekli Değildir, 2 adet ÇED Gereklidir ve 11 adet ÇED Olumlu Kararı; 222 adet Geçici Faaliyet Belgesi, 230 adet Çevre İzni Belgesi ve 34 adet Çevre İzni ve Lisans Belgesi verilmiştir.

Kaynaklar

- ÇED Hizmetleri Şube Müdürlüğü
- Çevre İzinleri Şube Müdürlüğü

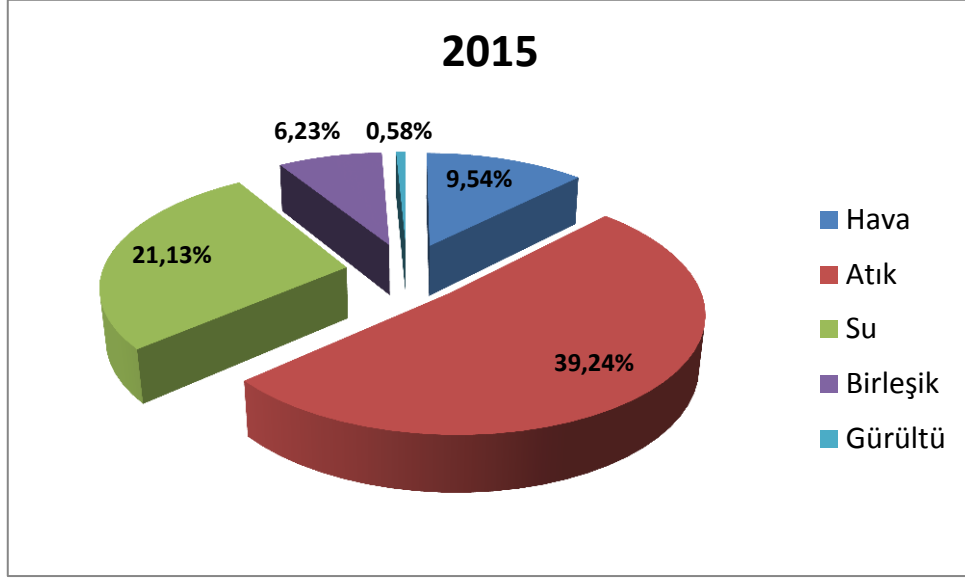
G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

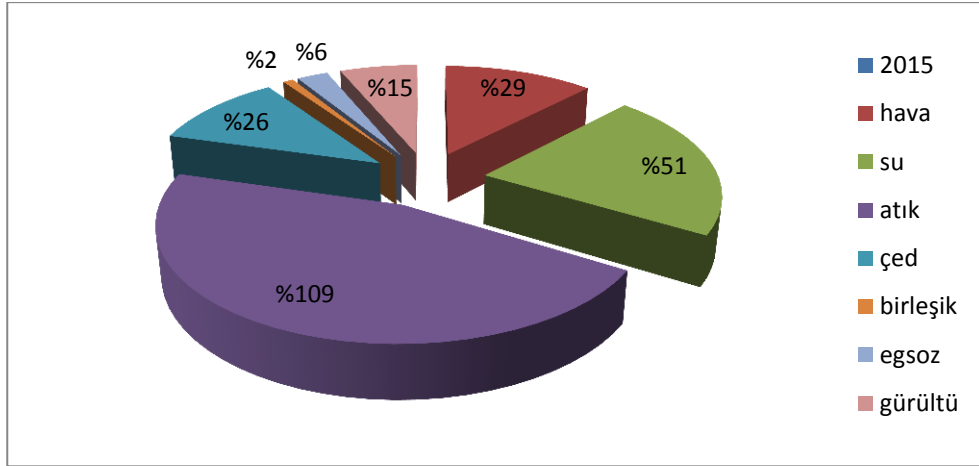
İldeki bilgiler kapsamında aşağıdaki çizelgeler oluşturulmuştur

Çizelge G.1 - (İZMİR) ilinde 2015 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı (denetim.cevre.org.tr, 2015)

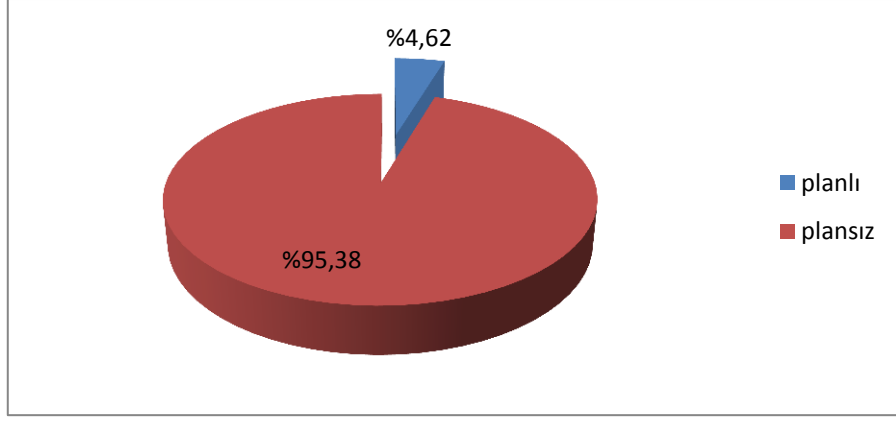
Denetimler	Birleşik	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimya-sallar	Gürültü	Derin Deniz Deşarjı	ÇED	İzin	Toplam
Planlı denetimler	11	0	2	1	91	0	1	0	55	99	261
Ani (plansız) denetimler	4	147	203	12	564	2	50	0	245	487	1834
Genel toplam	15	147	205	13	655	2	51	0	300	586	2095

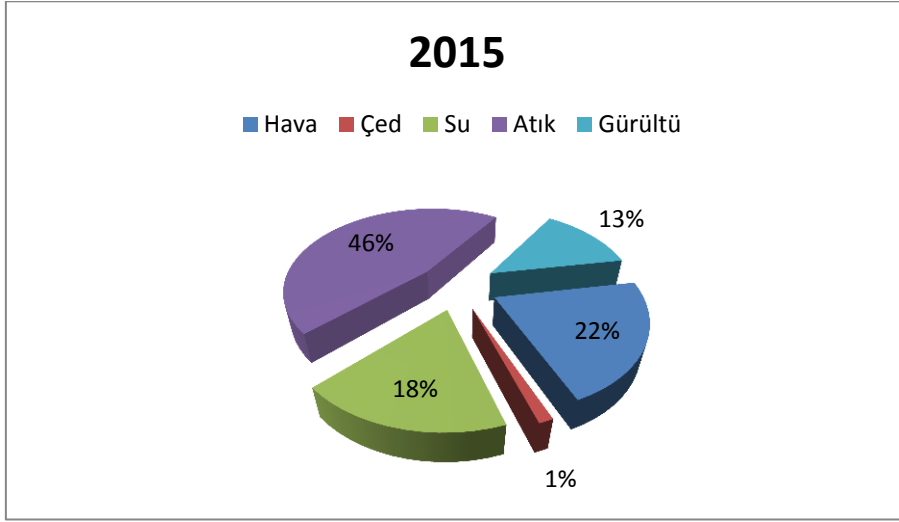
Grafik.G.1- (İZMİR) ilinde ÇŞİM Tarafından 2015 Yılında Gerçekleştirilen Planlı Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (denetim.cevre.org.tr, 2015)

Grafik G.2 – (İZMİR) ilinde ÇŞİM Tarafından 2015 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (denetim.cevre.org.tr, 2015)

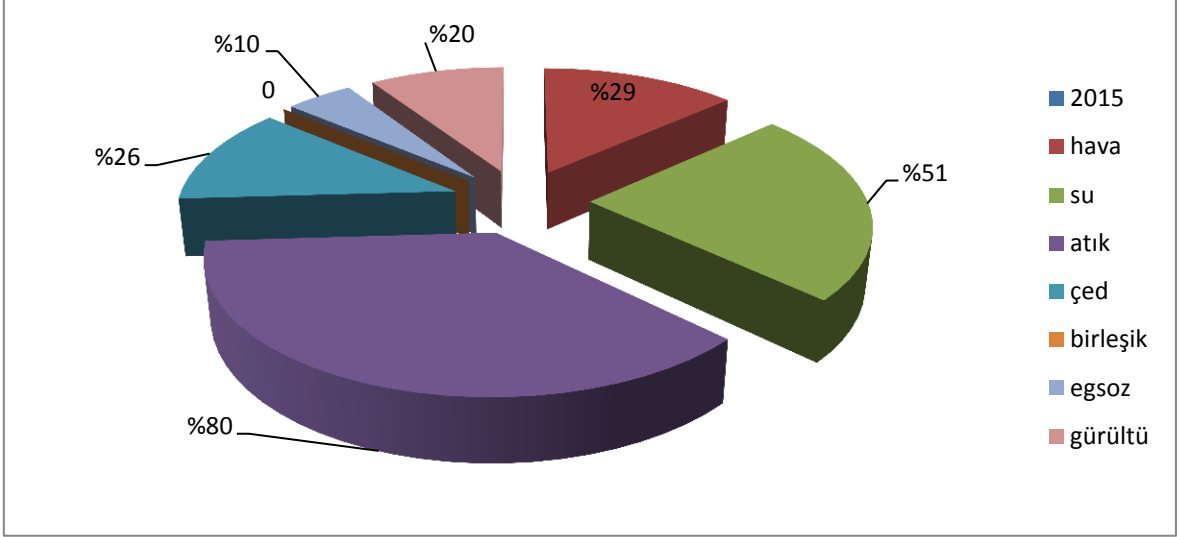
Grafik G.3.– (İZMİR) ilinde ÇŞİM Tarafından 2015 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı (denetim.cevre.org.tr, 2015)

Grafik G.4. – (İZMİR) ilinde ÇŞİM Tarafından 2015 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (denetim.cevre.org.tr, 2015)

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

* Şikâyetlerin değerlendirilmesi ile ilgili veri bulunamamıştır. Çizelge G.2 veri olmadığından oluşturulamamıştır.

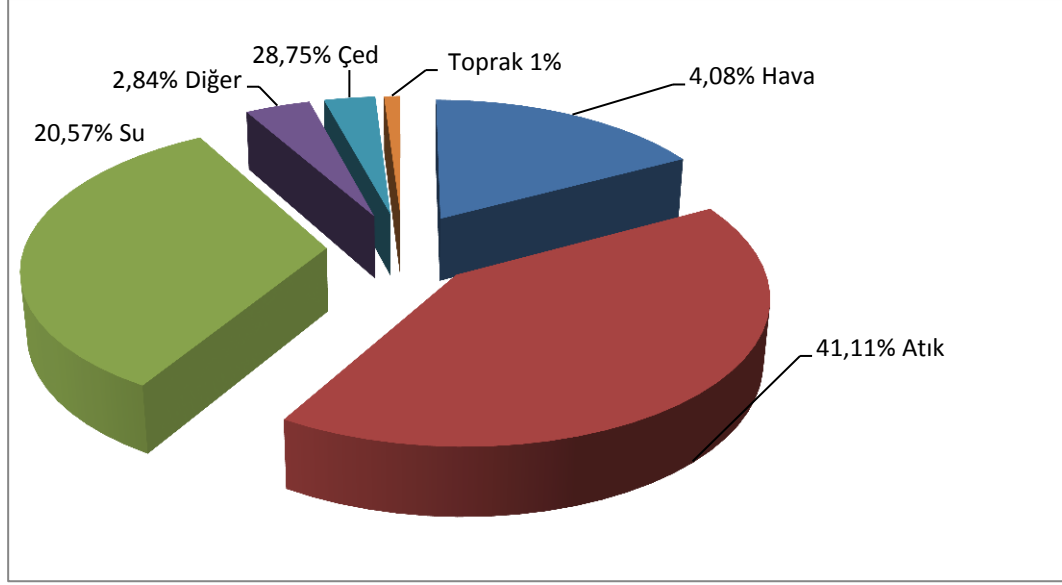

Grafik G.5 – (İZMİR) ilinde 2015 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı (denetim.cevre.org.tr, 2015)

G.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge G.3 – (İZMİR) ilinde 2015 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı (denetim.cevre.org.tr, 2015)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	1.353.908	2.225.952	372.380	11.883.558	0	767.217	20.422.914,5	479.547	37.520.509,5
Uygulanan Ceza Sayısı	27	36	8	83	0	15	18	17	207

Grafik G.6– (İZMİR) ilinde 2015 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı (denetim.cevre.org.tr, 2015)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

İlimizde çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren 20 adet işletmeye Çevre Kanununca tespit edilen ihlaller nedeniyle uygulanan idari yaptırımlar sonrasında “kapatma kararı” uygulanmıştır.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

Müdürlüğümüz tarafından yapılan iş ve işlemler yukarıda anlatılmıştır.

Kaynaklar - Çevre Yönetimi ve Denetimi Şube Müdürlüğü

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

5 Haziran Çevre Günü ve Haftası etkinlikleri kapsamında, İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından birincisi organize edilen “OBJEKTİFİMDEN ÇEVRE VE ŞEHİR YANSIMALARI” konulu fotoğraf yarışması düzenlenmiştir.

Çevre temizliğinin, yeşil alanların korunmasının ve ağaçlandırmanın önemine vurgu yapmak, çevre sorunlarına yönelik sosyal farkındalık yaratmak için Uzundere Ağaçlandırma Bölgesinde “Hatıra Ormanı” kurulması amacıyla İl Müdürlüğümüz ve Ege Üniversitesi öğrencilerinin kurmuş olduğu Sosyal Araştırmalar Topluluğu (SOSAT), Orman Bölge Müdürlüğü ile 19 Mayıs 2015 tarihinde Hatıra ormanı oluşturulmuştur.

I. İL BAZINDA ÇEVRESEL GÖSTERGELER

GENEL

NÜFUS

NÜFUS								
GÖSTERGE: Nüfus artış hızı								
TANIM: Belirli bir dönemde, il için nüfus büyüklüğünün ortalama yıllık artışıdır.								
Kaynak: TÜİK-2016								
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: 1990-2012 dönemi il nüfus artış hızı (%), Nüfus yoğunluğu (kişi/km ²)								
Durum ve eğilimler;								
Veri formatı								
Yıllık Nüfus Artışı (Kişi Sayısı) 2013-2014			Yıllık Nüfus Artış Hızı (‰) 2013-2014			Yıllık Nüfus Artış Hızı (‰) 2014-2015		
Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
1.028.040	510.942	517.098	13,3	13,2	13,4	13,4	13,5	13,3
51.998	23.090	28.908	12,7	11,3	14,1	55.343	27.800	27.543
Yıllar	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nüfus (Milyon Kişi)	3.795.978	3.868.308	3.948.848	3.965.232	4.005.459	4.061.074	4.113.072	4.168.415
Nüfus Artış Hızı (%)		VERİ YOK	VERİ YOK	VERİ YOK	VERİ YOK	VERİ YOK	VERİ YOK	13,4
Değerlendirme ve Sonuçlar								
Toplam nüfus artmaya devam etmektedir. Nüfusun kentsel alanlarda yoğunlaşması, bu alanlarda çevre üzerinde baskının artması anlamına gelmektedir.								
KAYNAK: TÜİK, 2016								

NÜFUS		
GÖSTERGE: Kentsel nüfus oranı		
TANIM: Belirli bir tarihte kentsel alan olarak tanımlanmış 20.001 ve üzeri nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfus içindeki oranıdır.		
Kaynak: TÜİK		
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: 1990-2012 dönemi yıllık (1927, 1950 ve 1980 yılları da olacak şekilde) kırsal ve kentsel nüfus oranı (%),Türkiye geneli oranlarıyla karşılaştırılması		
Durum ve eğilimler: VERİ BULUNMAMAKTADIR		
Veri formatı		
	İl ve İlçe Merkezleri (%)	Belde ve Köyler (%)
2000	VERİ BULUNMAMAKTADIR	VERİ BULUNMAMAKTADIR
(2013)	5,76	veri bulunmamaktadır.

SANAYİ

SANAYİ						
GÖSTERGE: Sanayi Bölgeleri						
TANIM: Sanayinin belli alanlarda yapılanmasını sağlamak, kentleşmeyi yönlendirmek, çevre sorunlarını önlemek gibi amaçlarla mal ve hizmet üretim bölgeleri olarak hizmet sunmayı amaçlayan organize sanayi bölgeleri vb. sanayi bölgelerinin sayısının, toplam alanlarının ve ildeki planlı sanayileşme oranının zaman serisinde ifade edilmesidir.						
Kaynak: Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü						
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde bulunan sanayi kuruluşlarının sayısı, sektörlerine göre sanayi bölgelerinin (Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Siteleri, Endüstri İhtisas Bölgesi ilan edilmiş alanlar, Büyük Sanayi Siteleri vb.) sayısı, kapasitesi, alanı (ha), OSB ve diğer sanayi alanlarında yer alan sanayi kuruluşlarının sayısının ildeki tüm sanayi kuruluşları sayısına oranı (%)						
Durum ve eğilimler						
S.N	OSB Adı	Toplam Büyüklük (m2)	Sanayi Parseli Toplam Büyüklük (m2)	Tahsisli Parsel Sayısı	Tahsisiz Parsel Sayısı	Toplam Parsel Sayısı
1	Aliağa Kimya İhtisas ve Karma OSB	9.220.000	4.618.545	146	221	367
2	Atatürk OSB	6.239.756	4.223.665	609	27	636
3	Bergama OSB	1.793.962	1.094.838	4	92	96
4	Buca Ege Giyim OSB	533.041	234.656	133	0	133
5	Kemalpaşa OSB	13.178.489	8.856.841	OSB Yönetim Kurulu Başkanlığı tarafından kamulaştırma yapılmadığından ve revizyon imar planı uygulamaları henüz sonuçlanmadığı için tahsislere başlanamadığı beyan edilmiştir.		
6	Kemalpaşa Bağyurdu OSB	1.470.000	OSB Yönetim Kurulu Başkanlığı tarafından tahsislere			

			başlanmadığı beyan edilmiştir.			
7	Kınık OSB	729.469	453.475	14	1	15
8	İTOB OSB	2.510.000	1.352.523	317	43	360
9	Menemen Plastik OSB	899.023	OSB Yönetim Kurulu Başkanlığı tarafından tahsislere başlanmadığı beyan edilmiştir.			
10	Ödemiş OSB	930.000	OSB Yönetim Kurulu Başkanlığı tarafından tahsislere başlanmadığı beyan edilmiştir.			
11	Pancar OSB	954.036	570.119	68	1	69
12	Tire OSB	4.063.093	2.782.808	107	91	198
13	Torbalı OSB	665.880	OSB Yönetim Kurulu Başkanlığı tarafından tahsislere başlanmadığı beyan edilmiştir.			
TOPLAM		43.186.749	24.187.470	1.398	476	1.874

İZMİR İLİ SANAYİ SİTELERİNİN BİLGİLERİ

SIRA NO	SANAYİ SİTESİ ADI	DOLU İŞ YERİ SAYISI	BOŞ İŞ YERİ SAYISI	BİR İŞYERİNDE ÇALIŞAN ORTALAMA İŞÇİ SAYISI
1	İzmir Aliağa Küçük Sanayi Sitesi	235	15	3
		108	10	3
		39	2	4
2	İzmir Bornova Küçük Sanayi Sitesi	550	3	4
3	İzmir Merkez II Oto Küçük Sanayi Sitesi	1100	0	2
4	İzmir Merkez III Oto Küçük Sanayi Sitesi	460	10	8
5	İzmir Merkez Metal İşleri Küçük Sanayi Sitesi	672	0	10

6	İzmir Merkez Ağaç İşleri Küçük Sanayi Sitesi	386	14	5
7	İzmir Merkez Dökümcüler Küçük Sanayi Sitesi	105	0	5
8	İzmir Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi	832	0	5
		900	221	3
		7	0	5
9	İzmir Kınık Küçük Sanayi Sitesi	15	89	1
10	İzmir Ödemiş Küçük Sanayi Sitesi	1095	105	3
11	İzmir Tire Küçük Sanayi Sitesi	123	77	5

Not:2015 yılında veri elde edilemediğinden 2014 yılı Çevre Durum Raporu verisi kullanılmıştır.

SANAYİ								
GÖSTERGE: Madencilik								
TANIM: Bu gösterge, İLde yer alan farklı ruhsatlandırma grubuna göre verilen bir yılda kayıt altına alınmış maden ocakları, zenginleştirme tesisleri ve depolama alanlarının miktarının yıllara göre değişimini gösterir.								
Kaynak: İl Özel İdare, MİGEM								
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Türlerine göre maden ocağı ve tesisi sayısı, alanları (ha) ve yıllara göre değişimleri (%),								
Durum ve eğilimler;								
* 2015 yılında Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından G.S.M. ruhsatı tanzim edilen maden ocağı ve tesislerin sayıları ve alanları;								
Maden Ocağı								
4 adet I. Grup Maden								
11 adet II. Grup Maden								
1 adet IV. Grup Maden olmak üzere toplam 16 adet maden ocağı ruhsatlandırılmıştır.								
Kırma-Elemente Tesisi- 4 adet I. Grup Maden alanları- 27.61 hektar								
Hafriyat Toprağı Geri Kazanım Tesisi- 1 adet II. Grup Maden alanları- 233.802 hektar								
Beton Santrali- 1 adet IV. Grup Maden alanları- 24.07 hektar								
	İŞLETME RUHSATI**				ARAMA RUHSATI**			
SINIFI	2014 Yılı (Adet)	2014 Yılı (Alan (ha))	2015 Yılı (Adet)	2015 Yılı (Alan ha)	2014 Yılı (Adet)	2014 Yılı (Alan ha.)	2015 Yılı (Adet)	2015 Yılı (Alan ha.)
IA	1	9,98	1	9,98	-	-	-	-
IB	13	570,51	14	616,79	-	-	-	-
IIA	165	17.030,00	158	16.338,13	11	1.018,91	11	1.018,91

IIB	90	12.288,00	91	12.448,53	21	1.622,75	42	3.640,13
2.grup	-	-	-	-	1	100,00	1	100,00
3.grup	1	4857,93	1	4.857,93	-	-	-	-
4. grup	54	86.663,00	52	82.883,02	123	145.791,36	122	199.841,37
Mermer	1	16,27	1	205,92	1	1,00	1	1,00
Maden	-	-	-	-	1	280,95	1	280,95
TOPLAM	325	121.435,69	318	117.360,3	158	148.814,97	178	204.882,36

*İzmir Valiliği (Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı)

**MİGEM

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Yukarıda yer alan verilerden de görüldüğü üzere, 2015 yılı içinde ruhsatlandırılan maden ocakları, en çok II. ve I. Grup Maden ocaklarıdır. Bununla birlikte, I. Grup maden ocaklarının daha küçük alanlara sahip olduğu ve tesis olarak ta kırma-eleme tesisinin diğer tesislere göre daha fazla sayıda bulunduğu görülmektedir.

Maden İşleri Genel Müdürlüğünden alınan veriler gözönüne alındığında ise ilimizde işletme ruhsatına dönüşen madencilik faaliyetinde bir miktar azalma görülmesine rağmen maden arama faaliyetlerine başvurunun arttığı ve bir önceki yıla göre % 37,6 oranında bir artışla daha fazla bir alana arama ruhsatı düzenlendiği görülmektedir.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ					
GÖSTERGE: Sıcaklık					
TANIM: Gösterge, ildeki yıllık ortalama sıcaklık değişimi ve Türkiye ortalamalarıyla karşılaştırılmasını ifade etmektedir.					
Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü					
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl için 1970-2015 yılları arası yıllık ortalama sıcaklık değerleri (°C), Türkiye Ortalama Değerleri					
Durum ve eğilimler					
Yıllık Ortalama Sıcaklık (°C)					
YIL	Türkiye Geneli	İZMİR	YIL	Türkiye Geneli	İZMİR
1970	13,5	18.0	1993	12,3	17.7
1971	12,9	17.4	1994	13,7	18.8
1972	12,2	17.3	1995	13,1	18.0
1973	12,6	17.6	1996	13,3	17.8
1974	12,6	17.5	1997	12,5	17.6
1975	12,6	17.5	1998	13,8	18.4
1976	12,0	16.7	1999	14,1	19.1
1977	12,9	17.9	2000	13,1	18.4
1978	13,1	17.6	2001	14,2	19.0
1979	13,6	18.1	2002	13,2	18.4
1980	12,7	17.4	2003	13,2	18.1
1981	13,3	17.9	2004	13,2	18.4

1982	12,1	17.1	2005	13,3	18.1
1983	12,3	17.1	2006	13,3	18.0
1984	12,8	17.5	2007	13,8	19.0
1985	12,8	18.0	2008	13,6	19.0
1986	13,1	17.9	2009	13,7	18.7
1987	12,5	17.4	2010	15,1	19.7
1988	12,5	17.8	2011	12,8	17.9
1989	13,0	17.7	2012	13,8	18.6
1990	12,9	18.3	2013	13,8	18.6
1991	12,7	17.4	2014	14,5	18.9
1992	11,4	17.2	2015	13,8	17,9

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ					
GÖSTERGE: Yağış					
TANIM: Birim alana düşen ortalama yağış miktarının zaman serisinde ifade edilmesidir.					
Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü					
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl için 1970-2015 yılları arası yıllık ortalama yağış miktarları (kg/m2)					
Durum ve eğilimler;					
Yıllık Toplam Yağış (mm)					
YIL	Türkiye Geneli	İZMİR	YIL	Türkiye Geneli	İZMİR
1970	582,9	627.2	1993	545,2	672.3
1971	627,3	725.4	1994	644,3	635.8
1972	551,2	339.3	1995	635,7	790.0
1973	519,5	624.2	1996	682,8	803.8
1974	578,2	700.0	1997	684,5	711.4
1975	648,6	714.0	1998	704,3	1086.1
1976	684,5	873.7	1999	561,4	652.5
1977	548,0	468.0	2000	581,4	554.0
1978	678,1	895.5	2001	694,2	928.5
1979	676,3	789.5	2002	634,0	650.4
1980	639,5	780.9	2003	664,4	642.3
1981	751,3	1056.2	2004	607,4	503.6
1982	546,8	661.1	2005	637,2	829.0
1983	657,8	549.4	2006	607,4	745.3

1984	560,3	685.1	2007	596,7	487.2
1985	602,2	526.8	2008	493,1	427.3
1986	582,7	706.3	2009	793,8	1071.9
1987	699,5	746.7	2010	703,0	1016.4
1988	755,1	627.5	2011	642,2	561.7
1989	495,1	519.4	2012	695,2	798.7
1990	501,6	542.4	2013	561,8	854.7
1991	646,5	465.3	2014	641,6	854.1
1992	578,8	361.5	2015	637,8	720,6

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ					
GÖSTERGE: Deniz suyu yüzey sıcaklığı					
TANIM: Bu gösterge, deniz suyu yüzey sıcaklığının 1975'ten bu yana yıllık değişimini ifade eder.					
Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü					
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Denize kıyısı olan iller için 1975'ten bu yana uzun yıllar ortalama deniz suyu yüzey sıcaklığı değerleri (°C)					
Durum ve eğilimler					
Ege-Marmara - Akdeniz -Karadeniz Yıllık Ortalama Deniz Suyu Sıcaklığı (°C)					
YIL	Ege	Marmara	Akdeniz	Karadeniz	İZMİR
1970	18,2	15,3	21,0	15,4	18,8
1971	18,0	15,1	20,8	15,3	18,6
1972	18,4	15,2	20,7	15,2	18,3
1973	17,9	14,5	20,8	14,4	18,5
1974	18,4	14,8	21,0	14,9	18,2
1975	18,5	15,5	21,0	15,7	18,4
1976	17,9	14,6	20,8	14,5	17,8
1977	18,3	15,2	21,3	14,9	18,3
1978	18,2	15,0	21,0	14,8	18,1
1979	18,5	15,5	21,4	15,6	18,5
1980	18,3	14,7	21,1	14,9	18,6
1981	18,3	15,2	21,1	15,5	17,9
1982	17,8	14,8	20,7	15,0	17,1
1983	17,7	15,0	20,8	15,1	18,1

1984	18,3	15,5	21,2	15,1	18,6
1985	18,2	14,7	21,2	14,5	18,4
1986	18,4	15,1	21,5	14,8	18,8
1987	18,2	14,4	20,9	13,8	18,0
1988	18,6	15,2	21,2	14,5	18,6
1989	18,4	15,5	21,1	15,1	18,5
1990	18,7	15,9	21,2	14,7	18,8
1991	18,5	15,7	21,2	15,0	18,6
1992	18,2	15,5	20,6	14,2	17,8
1993	18,2	15,4	20,7	14,0	18,0
1994	18,7	15,8	21,4	14,8	18,5
1995	18,1	15,2	21,1	14,4	18,3
1996	18,4	15,0	21,0	14,4	18,5
1997	18,1	14,8	21,0	14,5	18,3
1998	19,0	14,9	21,7	15,1	19,0
1999	18,8	15,5	22,0	15,5	19,4
2000	18,3	15,6	21,5	15,5	18,6
2001	18,8	16,2	21,8	15,9	19,3
2002	19,2	15,9	21,9	15,7	19,2
2003	18,6	14,9	21,6	14,8	18,4
2004	18,9	15,6	21,4	15,1	18,3
2005	19,2	15,6	21,2	15,4	18,4
2006	19,2	15,4	21,7	15,6	18,5
2007	19,2	16,4	21,6	15,9	19,1
2008	19,3	16,2	21,9	15,4	19,2
2009	18,5	15,8	21,9	15,8	18,7

2010	19,4	16,3	22,0	16,2	19,8
2011	18,6	15,2	21,8	15,5	19,1
2012	18,8	16,0	21,9	16,0	19,5
2013	18,9	15,9	21,8	15,7	19,1
2014	19,4	16,7	22,0	16,2	19,5
2015	19,0	-	-	-	19,0

3.HAVA KALİTESİ

HAVA KALİTESİ
GÖSTERGE: Hava Kirleticileri
TANIM: Bu gösterge; havadaki SO2 ve PM10 konsantrasyon miktarını göstermektedir. (SO2 yakıtların doğal olarak yapısında bulunan kükürt bileşiklerinin yanma esnasında açığa çıkmasıyla oluşan kirletici, boğucu, renksiz ve asidik gazdır. Partikül maddeler, gaz halindeki emisyonların kimyasal dönüşümü ve yığın halinde şekillenmesi ile oluşur. 5-10 mikrometre çaplı partiküller, asılı partikül olarak tanımlanır. Genel olarak heterojen karışımları içerir ve karakteristikleri bir yerden bir başka yere önemli değişiklik gösterir. Çapı 10 mikrometre altındaki partiküller maddelere PM10 denir.)
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde oluşan SO2 ve PM10 miktarları ortalamalarının yıllara göre değişimi ve yıllık olarak aşım gün sayısı değişimi (İldeki ölçüm istasyonlarının kurulma tarihinden itibaren)
Durum ve eğilimler; Detaylı bilgiye "A)Hava" başlığı altından ulaşılmakla birlikte hava kalitesinin belirlenmesinde önemli iki parametre olan PM10 ve SO2 için ilimiz verilene bakıldığında özellikle ısınmadan kaynaklı kirleticilerin yerleşim yerlerinin ağırlıklı olduğu bölgelerde yoğunluk gösterdiği görülmektedir. Hava kirliliğine atmosfere yabancı maddelerin girişi

sebeplerle birlikte sıcaklık, basınç, yağış, rüzgar, nem ve güneş radyasyonu gibi meteorolojik faktörlerle, konum ve topografik yapı da etki etmektedir. Plansız kentleşme ve yeşil alanların yeterli miktarda bulunmaması ve kullanılan yakıtlar da hava kirliliğini büyük ölçüde etki etmektedir.

Değerlendirme ve Sonuçlar. Hava kalitesinin belirlenmesinde önemli iki parametre olan PM10 ve SO2 için İlimiz verilene bakıldığında özellikle ısınmadan kaynaklı kirleticilerin yerleşim yerlerinin ağırlıklı olduğu bölgelerde yoğunluk gösterdiği görülmektedir. Hava kirliliğine atmosfere yabancı maddelerin girişi sebeplerle birlikte sıcaklık, basınç, yağış, rüzgar, nem ve güneş radyasyonu gibi meteorolojik faktörlerle, konum ve topografik yapı da etki etmektedir. Plansız kentleşme ve yeşil alanların yeterli miktarda bulunmaması ve kullanılan yakıtlar da hava kirliliğini büyük ölçüde etki etmektedir. Doğalgaz kullanımının yaygınlaşması ile İlimizde görülen hava kirliliği sorunlarının azaltılması planlanmaktadır.

4. SU-ATIKSU

SU-ATIKSU												
GÖSTERGE: Su Kullanımı												
TANIM: Bu gösterge belediye, sulama, içme ve kullanma, sanayi olmak üzere sektörel bazda kaynaklardan çekilen toplam su miktarını gösterir.												
Önerilen Kaynak: DSİ ve TÜİK												
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: DSİ												
Veri Formatı												
	1990		2004		2008		2012		2014		2030	
	m3*	%	m3*	%	m3*	%	m3*	%	m3*	%	m3*	%
Toplam	0,576	100	0,77	100	0,69	100	0,83	100	0,85	100	1,15	100
Sulama	0,18	31	0,26	33	0,24	35	0,29	35	0,29	34	0,50	44
İçme-Kullanma	0,30	52	0,40	52	0,35	51	0,43	52	0,44	52	0,50	44
Sanayi	0,096	17	0,11	15	0,10	14	0,11	13	0,12	14	0,15	12
Kaynak: DSİ 2. Bölge Müdürlüğü, 2016 *Bu değer milyar m3'dür												

SU-ATIKSU												
GÖSTERGE: Belediye İçme Kullanma Suyu Kaynakları												
TANIM: Belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu temin edilen baraj, kuyu, doğal kaynak, göl ve gölet olmak üzere çekilen suyun kaynaklarına göre oranını ifade etmektedir.												
Kaynak: TÜİK												
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde 1990 ve sonrasında, baraj, kuyu, doğal kaynak, göl ve göletlerden çekilen su miktarı, toplam çekilen su miktarı, (%)												

Durum ve eğilimler;

Veri Formatı

Belediye İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su (1000 m3/YIL)

	Baraj	Kuyu	Kaynak	Akarsu	Göl-Gölet	TOPLAM
2014	109.510	150.369	9.810	-	-	269.689

KAYNAK: TÜİK, 2016

SU-ATIKSU

GÖSTERGE: Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediyeler

TANIM: Bu gösterge atıksu arıtma tesisi ile hizmet veren belediye sayısını ve atıksu arıtma tesislerine bağlı nüfusun yüzdelik oranını ifade eder.

Kaynak: TÜİK ,2016

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki 1994 yılı ve sonrası atıksu arıtma tesislerine bağlı nüfus, tüm il nüfusu, oranları (%)

Durum ve eğilimler;

Veri Formatı

YILLAR	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Veren Belediye	19	-	23	-	26	-	27	-	31

Sayısı									
Arıtma Tesisine Bağlı Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (%)	76,1	-	85,8	-	84,5	-	86	-	93

Değerlendirme ve Sonuçlar. Türkiye İstatistik Kurumunun 2014 yılı verilerine göre Türkiye'de toplam belediye sayısı 1396 olup içme ve kullanmasuyu arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı %68'dir. İzmir ilinde bu oran % 75 olup Türkiye ortalamalarının üzerinde. 2015 yılı verisi ise elde edilememiştir.

SU-ATIKSU					
GÖSTERGE: Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayıları ve nüfusu					
TANIM: Bu gösterge 1994 yılı ve sonrası kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı ve bağlı nüfus, Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)					
Kaynak: TÜİK-2015					
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki 1994 yılı ve sonrası kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı ve bağlı nüfus, kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)					
Durum ve eğilimler;					
İL	Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı (%)	Belediyelerde kanalizasyon şebekesinden deşarj edilen atıksu miktarı (bin m3/yıl)	Deşarj edilen kişi başı atıksu miktarı (litre/kişi-gün)	Toplam arıtılan miktar	Atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusu içindeki payı (%)

İzmir	93	298.129	214	298.129	93
-------	----	---------	-----	---------	----

SU-ATIKSU
GÖSTERGE: Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı
TANIM: Bu gösterge yıllar itibariyle sanayi faaliyetlerinden kaynaklanan atıksu miktarları, atıksu arıtma tesisi ile hizmet veren sanayi bölgeleri ve oluşan atıksuyun arıtılma oranını ifade eder.
Kaynak: TÜİK, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre, ildeki sanayi bölgelerinden ve diğer sanayiden kaynaklanan atıksu miktarı, arıtma tesisi sayısı ve arıtılan atıksuyun kısmının toplam atıksu miktarına oranı (%)
Durum ve eğilimler; OSB atıksu arıtma tesislerine ilişkin bilgiye B.5 Bölümünde değinilmiştir.
Değerlendirme ve Sonuçlar. OSB atıksu arıtma tesislerine ilişkin bilgiye B.5 Bölümünde değinilmiştir.

5. ARAZİ KULLANIMI

ARAZİ KULLANIMI							
GÖSTERGE: Arazi Kullanımı							
TANIM: Bu gösterge CORINE Arazi Örtüsü kategorilerine göre göreceli arazi örtüsü dağılımını gösterir.							
Kaynak: Orman ve Su İşleri Bakanlığı							
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi:1990, 2000 ve 2006 yılları arazi kullanımlarının miktarı (ha) ve değişim oranı (%).							
Durum ve eğilimler; VERİ BULUNMAMAKTADIR							
Veri Formatı							
	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ						ALANDA ARTIŞ(+) /AZALIŞ (-)
	1990		2000		2006		(-)
Arazi Sınıfı	km2	%	km2	%	km2	%	(m2)
1. Yapay Bölgeler							
2. Tarımsal Alanlar							
3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar							
4. Sulak Alanlar							
5. Su Yapıları							
TOPLAM							
Değerlendirme ve Sonuçlar.							
VERİ BULUNMAMAKTADIR							

6. TARIM

TARIM									
GÖSTERGE: Kişi Başına Tarım Alanı									
TANIM: Toplam ekilebilir tarım arazisinin, toplam nüfusa oranı olarak ifade edilir.									
Kaynak: Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü									
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Ekilebilir arazi toplamı (ha) ve toplam nüfus (kişi), kişi başına tarım arazisi (ha/kişi)									
Durum ve eğilimler; İZMİR İLİ GENEL ARAZİ DAĞILIMI (2015) (dekar)									
İLÇELER	YÜZÖLÇÜMÜ	TARIM ALANI	ORAN (%)	ORMAN VE FUNDALIK ALAN	ORAN (%)	ÇAYIR MERA ALANI	ORAN (%)	DİĞER ARAZİ	ORAN (%)
MERKEZ	854.000	167.779	19,6	387.720	45,4	49.550	5,8	248.951	29,2
ALİAĞA	274.000	126.174	46,0	57.420	21,0	54.550	19,9	35.856	13,1
BAYINDIR	540.000	305.630	56,6	216.180	40,0	5.750	1,1	12.440	2,3
BERGAMA	1.720.000	378.181	22,0	571.350	33,2	147.110	8,6	623.359	36,2
BEYDAĞ	184.000	90.969	49,4	64.330	35,0	595	0,3	28.106	15,3
ÇEŞME	257.000	12.848	5,0	41.965	16,3	11.520	4,5	190.667	74,2
DİKİLİ	510.000	123.821	24,3	209.540	41,1	50.210	9,8	126.429	24,8
FOÇA	205.000	48.102	23,5	64.995	31,7	20.090	9,8	71.813	35,0
KARABURUN	484.000	41.655	8,6	258.245	53,4	1.000	0,2	183.100	37,8
KEMALPAŞA	655.000	223.386	34,1	322.030	49,2	2.600	0,4	106.984	16,3
KINIK	446.000	72.512	16,3	288.325	64,6	1.060	0,2	84.103	18,9
KIRAZ	572.000	177.399	31,0	214.255	37,5	92.000	16,1	88.346	15,4
MENDERES	775.000	233.824	30,2	451.540	58,3	4.860	0,6	84.776	10,9
MENEMEN	694.000	202.754	29,2	160.700	23,2	27.570	4,0	302.976	43,7
ÖDEMiŞ	1.016.000	298.371	29,4	385.690	38,0	15.000	1,5	316.939	31,2

SEFERİHİSAR	386.000	127.026	32,9	199.530	51,7	1.768	0,5	57.676	14,9
SELÇUK	354.112	208.550	58,9	160.110	45,2	3.440	1,0	-17.988	-5,1
TİRE	891.000	205.081	23,0	239.485	26,9	22.500	2,5	423.934	47,6
TORBALI	565.000	255.661	45,2	178.875	31,7	8.168	1,4	122.296	21,6
URLA	704.000	143.952	20,4	433.190	61,5	4.659	0,7	122.199	17,4
TOPLAM	12.086.112,0	3.443.674,1	28,5	4.905.475,0	40,6	524.000,0	4,3	3.212.962,9	26,6

Değerlendirme ve Sonuçlar.

İzmir ilinde toplam tarım alanı 3.443.671,1 dekar olup 2015 yılı nüfusunun 4.168.415 kişi olduğundan hareketle kişi başına düşen tarım alanı 0,82 dekar'dır

6.TARIM

GÖSTERGE: Kimyasal Gübre Tüketimi

TANIM: Tarımsal alanlarda kullanılan gübre miktarını ve hektar başına kullanılan mineral azot, fosfor ve potas miktarını gösterir.

Önerilen Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri, TÜİK

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllık toplam gübre tüketimi (ton), 344.367,38 toplam tarımsal alan (ha), hektar başına kullanılan gübre ve mineral azot, fosfor ve potas miktarı (ton/ha) ve yıllar itibariyle değişimi

Durum ve eğilimler;

	Genel Toplam
2015 yılı Toplam Ekili Dikili Alan	317.674,2
2015 yılı Toplam Gübrelenen Alan	191.414,3
Azotlu (% 21 N)	186.335,1
Fosforlu (% 17 P2O5)	45.094,9
Potaslı (%50 K2O)	9.203,2
Toplam Gübre Tüketimi (ton)	240.633,2
Birim Tüketim (ton/ha)	1,257

Kaynak: Tarım, Gıda ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2016

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Yıllar itibariyle değişimi anlamak için son 5 yıl değerlendirildiğinde; ekiliş alanlarında her yıl yaklaşık % 2 'lik bir azalma meydana gelmesine karşın, gübre kullanma miktarında % 5-6 artış olduğu gözlemlenmektedir.

6. TARIM

GÖSTERGE: Tarım İlacı Kullanımı

TANIM: Toplam tarım ilacı kullanımını (ton birimiyle aktif bileşen) ve hektar başına düşen tarım ilacı miktarıdır.

Önerilen Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri, TÜİK

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllık toplam tarım ilacı tüketimi (ton), 344.367,38 toplam tarımsal alan (ha), hektar başına düşen tarım ilacı (ton/ha) ve yıllar itibariyle değişimi

Durum ve eğilimler;

İZMİR İLİ İLAÇ KULLANIM MİKTARI

Yıllar	İlaç Tüketim Miktarı (ton)	Toplam Tarımsal Alan (ha)	Hektar Başına Düşen İlaç Miktarı (ton/ha)
2015	1.608	317.752	0,00506

Kaynak: Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2016

Değerlendirme ve Sonuçlar.

Yıllar itibariyle ekilebilir tarım alanlarında kullanılan pestisit miktarlarında % 1-2 artış olduğu görülmektedir.

6.TARIM				
GÖSTERGE: Organik Tarım				
TANIM: Toplam kullanılan tarımsal alanın oranı olarak organik tarım alanı (organik olarak ekilen mevcut alanların ve organik tarıma geçiş sürecinde olan alanların toplamı) payıdır.				
Önerilen Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri				
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Organik alanların toplam alanı (ha), Toplam tarım alanına oranı (%), Türkiye toplam organik tarım alanı içerisindeki oranı (%), Organik Tarım Alanında Toplam Üretim Miktarı (ton)				
Durum ve eğilimler;				
Veri Formatı				
YILLAR	Toplam Üretim Alanı		Üretim Miktarı (ton)	
	Alan (Ha)	Artış* (%)	Miktar (ton)	Artış* (%)
2002	7.546	0,00	19.447	0,00
2003	10.170	0,35	16.369	-0,16
2004	10.108	0,34	22.781	0,17
2005	22.559	1,99	26.824	0,38
2006	84.740	10,23	28.423	0,46
2007	38.864	4,15	23.408	0,20
2008	23.355	2,10	38.833	1,00
2009	19.705	1,61	47.437	1,44
2010	20.767	1,75	68.081	2,50
2011	14.086	0,87	45.593	1,34

2012	17.906	1,37	62.351	2,21
2013	21.247	1,82	53.912	1,77
2014	26.844	2,56	79.445	3,09
* Artışlar 2002 yılı baz alınarak hesaplanmıştır.				

Kaynak:

Kaynak: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Organik Tarım İstatistikleri.(2015 yılı verisi alınamamıştır.)

Değerlendirme ve Sonuçlar.

2009 yılına kadar ihracattaki gelişmeler, yapılan proje çalışmalarının etkileri doğrultusunda yatay bir seyir izleyen organik tarımsal üretim 2009 yılında 'Organik Tarım Destekleme Ödemeleri' nin etkisi ile artış eğilimine girmiştir. 2011 yılı gibi bazı yıllarda doğadan toplama alanı ve arı merası olarak kullanılan büyük yüz ölçümüne sahip alanların organik tarımdan çıkarılması nedeniyle bir düşüş görülmüştür. Destekleme politikasının organik tarımın alan olarak büyümesine hizmet etmiştir.

7. ORMAN

ORMAN						
GÖSTERGE: Ormanlık Alanlar						
TANIM: Orman alanlarının toplam büyüklüğünü ve yıllara göre değişimini ifade eder.						
Kaynak: Orman Bölge Müdürlükleri						
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki toplam orman alanı (ha), yıllık değişimi (ha/yıl), Orman vasfına göre dağılımı (%), ağaç türleri, sayıları ve oranları (sayı, %)						
Durum ve eğilimler; İldeki toplam Orman Alanı (ha.)	470.910	İldeki Toplam alan içindeki orman alanı %	40	Ülke alanı içinde toplam orman alanı %	28,6	

Kaynak:İzmir Orman Bölge Müdürlüğü,2016

Değerlendirme ve Sonuçlar:İlimizde mevcut ormanlık alanın %45,9'u kızılçam,%4,1 karaçam, %1,7 fıstıkçamı,%10,8 meşe ve % 37,5 diğer ağaç ve ağaççık türlerinden oluşmaktadır.

8. BALIKÇILIK

BALIKÇILIK

GÖSTERGE: Balıkçılık

TANIM: Her yıl, denizlerde avcılığı yapılan balıklar (denize kıyısı olan iller için), kabuklu deniz ürünleri ve yumuşakçalar ile iç sularda avlanan tatlı su ürünleri ile yetiştiricilik ürünleri olmak üzere üretilen balık miktarını gösterir. Üretime ilişkin veri yakalandığı zamanki ağırlığı olan canlı ağırlık ile ifade edilir.

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ,2016

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Kıyı şeridi uzunluğu (km), deniz alanı ve iç su alanı (ha), Su ürünleri üretimi (bin ton) ve yıllara göre değişimi (%), Balık türlerinin dağılımı (%)

Durum ve eğilimler;

Veri Formatı

YILLAR	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
İçsu Avcılığı (ton)	35	34	33	32	31	31	13	-	-	-	0,656
Deniz Balıkları Avcılığı (ton)	10.940	9.516	9.619	9.449	9.175	9.338	4.896	1.996	1.311,4	3.363,98	1.871,502
Diğer Deniz Ürünleri Avcılığı (ton)											145,783
Yetiştiricilik Ürünleri (ton)	15.913	18.813	21.281	27.081	22.934	23.300	24.800	26.839	35.156	41.051,5	47.884,986

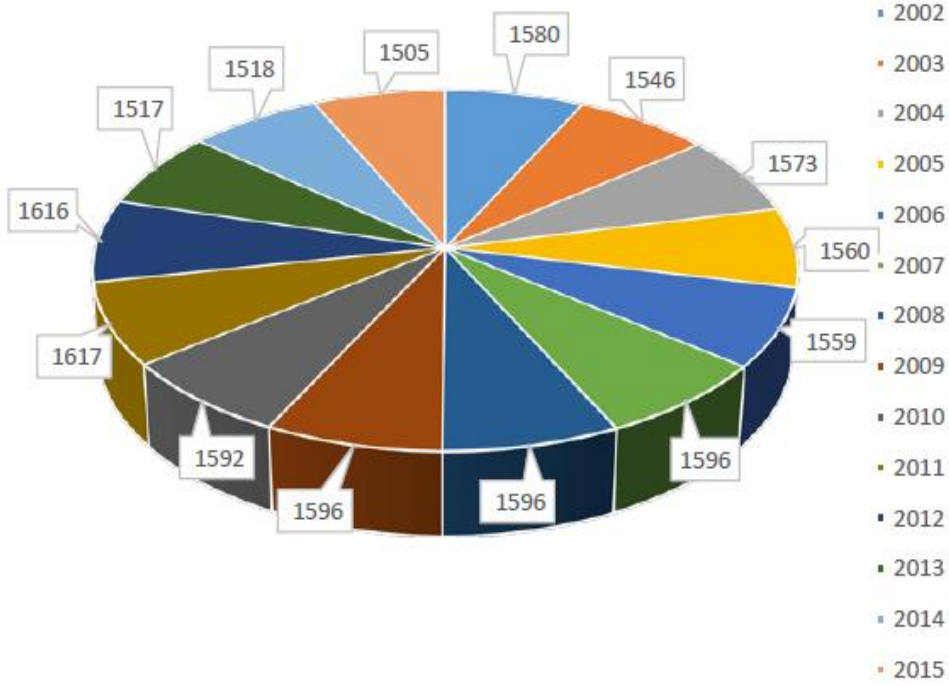
(birim:bin ton)

Değerlendirme ve Sonuçlar:

2015 yılında denizlerde yapılan deniz balığı ve deniz ürünleri avcılığının toplam miktarının bir önceki yılın avcılık verileri ile kıyaslandığında deniz ürünleri avcılığının % 39,12 oranında düştüğü buna karşın yetiştiriciliğin ise geçmiş yıla göre % 16,6 oranında artış gösterdiği görülmektedir.

9. ALTYAPI VE ULAŞTIRMA

ALTYAPI VE ULAŞTIRMA
GÖSTERGE: Karayolu ve Demiryolu Ağı
TANIM: İldeki toplam karayolu (otoyollar, devlet yolları, il yolları) ve demiryolu gelişimi ve uzunluğunu ifade eder.
Kaynak: Devlet Demiryolları 3. Bölge Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü 2. Bölge Müdürlüğü, İzmir Metro A.Ş.,2016
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre karayolu ve demiryolu uzunlukları (km)
Durum ve eğilimler

Veri Formatı

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Karayolu Ađ Uzunluğu (km)	1573	1560	1559	1596	1596	1596	1592	1617	1616	1517	1518*	1505
Demiryolu Ađ Uzunluğu (km)**	11.439	11.439	11.439	11.439	11.439	11.439	11.439	11.439	16.175	16.175	18.948	18.948

* Otoyol (BSK): 222 km., Bölünmüş Devlet Yolu (BSK): 250 Km., Tekyol Devlet Yolu (SK): 254 Km., Tekyol Devlet Yolu (BSK) : 13 Km., Bölünmüş İl Yolu (BSK): 66 Km., Tekyol İl Yolu (SK): 642 Km., Tekyol İl Yolu (BSK):35 Km., Diğer Yollar : 23 Km. TOPLAM:1505 KM Kaynak:Karayolları 2. Bölge Müdürlüğü

** Verinin 331 km.'lik kısmı DDY 3. Bölge Müdürlüğüne; kalan kısmı İzmir Metro A.Ş.'ne ait veridir.

ALTYAPI VE ULAŖTIRMA

GÖSTERGE: Motorlu Kara Taşıtı Sayısı

TANIM: İldeki, Otomobil (arazi taşıtı dahil), Minibüs, Otobüs, Kamyonet, Kamyon, Motosiklet, Özel Amaçlı Taşıtlar, Yol ve İş Makinaları ve Traktör toplamından ibaret motorlu kara taşıtı sayısını ifade eder

Kaynak: TÜİK,2016

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre motorlu kara taşıtı sayısı, taşıtı kategorileri ve toplam araç sayısı içerisindeki oranları (%), ildeki kişi başına düşen araç sayısı

Durum ve eğilimler

CİNSİ	TESCİLLİ ARAÇ SAYISI(2014 yılı)	TESCİLLİ ARAÇ SAYISI (Ekim.2015 yılı itibariyle)
Motosiklet	215.157	227.877
Otomobil	593.076	643.445
Minibüs	14.595	13.833
Otobüs	16.415	15.454
Kamyonet	184.843	198.801
Kamyon	27.315	37.959
Traktör	54.478	58.501
Çekici	7.123	-
Özel amaçlı	1.945	2.409
Tanker	2.175	-
Arazi taşıtı	2.228	-
Römork	651	-
Yarı römork	9.265	-
GENEL TOPLAM	1.129.266	1.198.279

Değerlendirme ve Sonuçlar:İlimizde Bir önceki yıla göre toplam araç sayısında % 6,11 oranında artış gözlenmiştir.

10. ATIK

ATIK								
GÖSTERGE: Belediyeler tarafından ya da belediye adına toplanan atık ve bertarafı								
TANIM: Bu gösterge, il içinde, belediyeler tarafından ya da belediyeler adına toplanan katı atıkların miktarı ve düzenli depolama oranını ifade eder. Belediye atıklarının en önemli miktarı haneler tarafından üretilen atıklardır. Ayrıca alım-satım ve ticaret kuruluşları, ofis binaları, kurum ve küçük işyeri atıklarını da kapsamaktadır								
Önerilen Kaynak: TÜİK								
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllık olarak belediyelerce ya da belediye adına toplanan katı atıklar (Ton), Düzenli Depolanan Katı Atık Miktarı (ton) ve oranı (%)								
Durum ve eğilimler; <table border="1" data-bbox="209 869 1326 1055"><thead><tr><th>YILLAR</th><th>Belediyelerce ya da Belediye Adına Toplanan Katı Atık Miktarı (ton/gün)</th><th>Düzenli Depolanan Katı Atık Miktarı (ton/gün)</th><th>Düzenli Depolanan Katı Atık Oranı (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2015</td><td>5.188</td><td>4.730</td><td>91,17</td></tr></tbody></table>	YILLAR	Belediyelerce ya da Belediye Adına Toplanan Katı Atık Miktarı (ton/gün)	Düzenli Depolanan Katı Atık Miktarı (ton/gün)	Düzenli Depolanan Katı Atık Oranı (%)	2015	5.188	4.730	91,17
YILLAR	Belediyelerce ya da Belediye Adına Toplanan Katı Atık Miktarı (ton/gün)	Düzenli Depolanan Katı Atık Miktarı (ton/gün)	Düzenli Depolanan Katı Atık Oranı (%)					
2015	5.188	4.730	91,17					
Kaynak: İzmir Büyükşehir Belediyesi 2016								
Değerlendirme ve Sonuçlar:İlimizde 2015 yılı üretilen katı atık miktarı yaklaşık 5188 ton/gün ve düzenli depolamaya yönlendirilen katı atık miktarı ise 4730 ton/gün'dür.İlimizde Çiğli ve Bergama ilçelerinde birer adet Düzenli Depolama Tesisi, Karaburun ilçesinde iki (Karaburun ve Mordoğan), Kemalpaşa, Kınık, Kiraz ve Tire ilçelerinde birer adet olmak üzere toplam 6 adet düzensiz depolama alanı bulunmaktadır								

ATIK
GÖSTERGE: Katı Atıkların Düzenli Depolanması
TANIM: İldeki katı atık tesisi sayısı ve hizmet verilen nüfus oranını ifade eder.
Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki katı atık tesis sayısı, katı atık düzenli depolama hizmeti veren belediye sayısı ve nüfus, hizmet verilen nüfusun tüm il nüfusuna oranı (%)

Durum ve eğilimler;

Düzenli Katı Atık Tesis Sayısı	Katı Atık Düzenli Depolama Hizmeti Verilen İlçe Belediye Sayısı	Katı Atık Düzenli Depolama Hizmeti Verilen Nüfus	Hizmet Verilen Nüfusun Tüm İl Nüfusuna Oranı (%)
2	23	3.759.246	90,18

Kaynak: İzmir Büyükşehir Belediyesi 2016

Değerlendirme ve Sonuçlar: İlimizde Harmandalı Katı Atık Depolama Tesisi ve Bergama Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi olmak üzere iki adet II. sınıf düzenli depolama tesisi bulunmaktadır. Bergama ve Dikili İlçelerinin atıkları, Bergama Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi'nde, Aliğa, Bayraklı, Bornova, Çiğli, Foça, Karşıyaka, Konak, Menemen, Bayındır, Selçuk, Balçova, Buca, Karabağlar, Gaziemir, Güzelbahçe, Narlıdere, Urla, Çeşme, Seferihisar, Menderes, Torbalı İlçelerinin atıkları ise Harmandalı Katı Atık Depolama Tesisi'nde bertaraf edilmektedir.

ATIK

GÖSTERGE: Tıbbi Atıklar

TANIM: İl için, Ayrı olarak toplanan tıbbi atık miktarlarının yıllık olarak belirtilmesi ve toplanan tıbbi atıkların bertaraf yöntemlerinin oransal olarak ifade edilmesidir

Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Toplanan tıbbi atık miktarı (ton), yöntemlerine göre bertaraf oranları (%) ve bertaraf tesisi sayısı

Durum ve eğilimler;

YILLAR	Nihai Depolama (Harmandalı Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi) (ton)	Nihai Depolama (Harmandalı Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi) (%)	Sterilizasyon + Nihai Depolama (Manisa) (ton)	Sterilizasyon + Nihai Depolama (Manisa) (%)
2010	5.598	100		
2011	6.031	100		
2012	3.600	54,48	3.008	45,52
2013			6.459	100
2014			6.389	100
2015			6.428	100

İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde ortaya çıkan tıbbi atıkların mevzuat hükümleri doğrultusunda toplanması, taşınması, sterilizasyonu ve nihai Bertarafı işi yapılan protokol neticesinde 23/07/2012 tarihinden itibaren Manisa Belediyesi tarafından yapılmaktadır.

Kaynak: İzmir Büyükşehir Belediyesi 2015

Değerlendirme ve Sonuçlar: İzmir Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde ortaya çıkan tıbbi atıkların halen Manisa Belediyesi tarafından bertaraf edilmektedir.

ATIK

Atık Elektrikli -Elektronik Eşyalar

TANIM: Atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları ve işleme tesis sayılarını ifade eder.

Önerilen Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle, atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarı (ton) ve işleme tesis sayısı

Durum ve eğilimler;

YILLAR	Elektirikli ve Elektronik Eşyalar (ton)	Tesis Sayısı
2012	44,22	2
2013	37,07	2
2014	33,11	2
2015	31,02	2

Kaynak: İzmir Büyükşehir Belediyesi 2016

ATIK

GÖSTERGE: Atık Yağlar

TANIM: İl içinde toplanan atık yağların miktarını ve geri kazanım ya da bertaraf oranlarını ifade eder.

Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle ilde toplanan atık yağın türlerine göre miktarı (ton), bertarafa ve geri

kazanıma ilişkin oranları (%)								
Durum ve eğilimler;								
Atık Madeni Yağ Üreten Resmi ve Özel Kurum/ Kuruluş Sayısı	Toplanan Atık Yağ Beyan Form Sayısı	Toplam Atık Madeni Yağ Miktarı (kg/yıl)		Atık Madeni Yağ Taşımak Üzere Lisans Alan		Geri Kazanım Tesisi		
		Atık Motor Yağ	Atık Sanayi Yağ	Toplam Firma Sayısı	Toplam Araç Sayısı	Sayısı		
						Lisanslı	Lisanssız	
875	Veri yok	1.727.675	3.756.018	40	107	5	-	
Değerlendirme ve Sonuçlar								
Konuya ilişkin değerlendirme Raporun "C" başlıklı bölümünde ayrıntılı irdelenmiştir.								

ATIK										
GÖSTERGE: Bitkisel Atık Yağlar										
TANIM: İl içinde toplanan bitkisel atık yağların miktarını ve geri kazanım-bertaraf oranlarını ifade eder.										
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü										
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibarıyla ilde toplanan bitkisel atık yağın türlerine göre miktarı (ton), bertarafa ve geri kazanıma ilişkin oranları (%)										
Durum ve eğilimler;										
Bitkisel Atık Yağlar İçin Geçici Depolama İzni Verilen Toplam Depo	Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (ton)				Bitkisel Atık Yağ Taşımak Üzere Lisans Alan		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi			
	Sayısı	Kapasitesi (ton)	Kullanılmış Kızartmalık Yağ		Diğer (Belirtiniz)		Toplam Firma Sayısı	Toplam Araç Sayısı	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)
			Atık kodu	Miktar	Atık kodu	Miktar				

			(ton)		(ton)				
5	150	200126	337,527	020304	23.650	5	12	1	-

Değerlendirme ve Sonuçlar

Konuya ilişkin değerlendirme Raporun "C" başlıklı bölümünde ayrıntılı irdelenmiştir.

ATIK

GÖSTERGE: Ambalaj Atıkları

TANIM: İl içerisinde oluşan ambalaj atıklarının miktarlarını ve geri kazanımına ilişkin bilgileri içerir.

Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre; Üretilen toplam ambalaj atık miktarı ve ambalaj cinsi (ton), geri kazanılan toplam ambalaj atık miktarı (ton), piyasaya sürülen ambalaj miktarı (ton), hedeflenen geri kazanım oranları (%), geri kazanılması gereken miktar (ton), kayıtlı ekonomik tesis sayısı ve lisanslı tesisi sayısı

Durum ve eğilimler;

Ambalaj Cinsi	Üretilen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Geri Kazanım Oranları (%)	Geri Kazanılması Gereken Miktar (kg)	Geri Kazanılan Miktar (kg)
Plastik	146.532.534	108.760.906	44	47.854.798	1.144.776
Metal	31.926.153	28.609.529	44	12.588.192	
Kompozit	17.486.470	9.957.549	44	7.693.907	
Kağıt Karton	440.036.046	388.085.299	44	170.757.531	186.068
Ahşap	68.82.0843	65.171.123	5	3.258.566	5854
Toplam	704.801.646	601.867.787	--	245411550	764.576

Değerlendirme ve Sonuçlar

2015 yılında veri alınmadığından 2014 yılı verisi kullanılmıştır.

ATIK

GÖSTERGE: Ömrünü Tamamlamış Lastikler

TANIM: Ömrünü tamamlamış lastiklerin toplanma miktarları, geri kazanım tesisleri ve çimento fabrikalarında ek yakıt olarak kullanılan miktarını ifade eder.

Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre, ömrünü tamamlamış lastiklerin toplanma miktarları ve geri kazanım tesislerinde ve çimento fabrikalarında ek yakıt olarak kullanılan miktarları (ton)

Durum ve eğilimler; VERİ BULUNMAMAKTADIR.

Değerlendirme ve Sonuçlar

VERİ BULUNMAMAKTADIR.

ATIK

GÖSTERGE: Ömrünü Tamamlamış Araçlar

TANIM: İl genelinde yıllar itibariyle hurdaya ayrılan araç sayısını vb. bilgileri ifade eder.

Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle hurdaya ayrılan araç sayısı

Durum ve eğilimler;

Oluşturulan ÖTA Teslim yerleri	ÖTA Geçici Depolama Alanı		ÖTA İşleme Tesisi		İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
Sayısı	Sayısı	Kapasitesi	Sayısı	Kapasitesi	

			(ton/yıl)		(ton/yıl)	
5	6	-	9	-	-	

Değerlendirme ve Sonuçlar

Konuya ilişkin değerlendirme Raporun "C" başlıklı bölümünde ayrıntılı irdelenmiştir.

ATIK
Atık Elektrikli -Elektronik Eşyalar
TANIM: Atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları ve işleme tesis sayılarını ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarı (ton) ve işleme tesis sayısı
Durum ve eğilimler; VERİ BULUNMAMAKTADIR.
Değerlendirme ve Sonuçlar VERİ BULUNMAMAKTADIR.

ATIK
Maden Atıkları
TANIM: İl genelinde, cevher tiplerine göre, zenginleştirme tesisi sayısı ve zenginleştirme proses atıklarının dağılımını ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle cevher tiplerine göre zenginleştirme tesisi sayısı, zenginleştirme proses atıkları miktarları (ton)

Durum ve eğilimler; VERİ BULUNMAMAKTADIR.

Değerlendirme ve Sonuçlar

VERİ BULUNMAMAKTADIR.

ATIK

Tehlikeli Atıklar

TANIM: İl genelinde, yıllar itibariyle toplanan tehlikeli atıkların miktarı ile geri kazanımı, yakma ve nihai bertaraf edilenlerin miktarlarını ifade eder.

Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl içinde toplanan tehlikeli atıkların miktarı (ton), ara depolama geri kazanım, yakma ve nihai bertaraf miktarları (ton) ve geri kazanım türlerine göre oranları (%)

Durum ve eğilimler;

İlimizde toplanan tehlikeli atık miktarları, atık kodları ve işleme yöntemleri ile birlikte "C. Atık" başlığı altında irdelenmiştir.

Değerlendirme ve Sonuçlar

İlimizde toplanan tehlikeli atık miktarları, atık kodları ve işleme yöntemleri ile birlikte "C. Atık" başlığı altında irdelenmiştir.

11.TURİZM

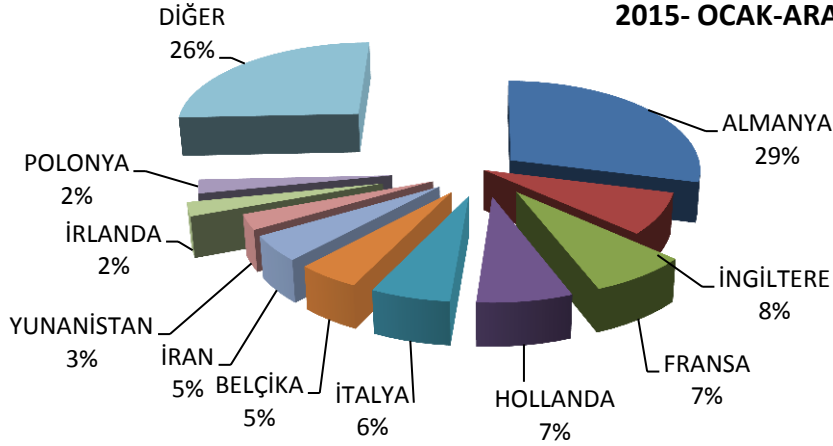
TURİZM					
Yabancı Turist Sayıları					
TANIM: Bu gösterge, il düzeyinde bir yılda giriş çıkış yapan yerli ve yabancı turist sayısının yıllara göre değişimini ifade eder					
Kaynak: TÜİK, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü					
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl düzeyinde 2000 yılı ve sonrasındaki yıllarda giriş yapan yerli ziyaretçi sayısı (kişi), yabancı ziyaretçi sayısı, bu sayıların yıllara göre değişimi (%), bir önceki yıl için ziyaretçi sayısının aylara göre dağılımı					
Durum ve eğilimler;					
İZMİR'E GELEN YABANCILARIN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI					
		YILLAR		% DEĞİŞİM ORANI	
		Years		Rate of Change (%)	
	2013	2014	2015	2014/2013	2015/2014
OCAK	22 929	22 213	17 851	-3,12	-19,64
ŞUBAT	18 830	29 432	25 147	56,30	-14,56
MART	46 041	36 511	36 269	-20,70	-0,66
NİSAN	94 750	98 621	71 371	4,09	-27,63
MAYIS	157 016	139 695	128 754	-11,03	-7,83
HAZİRAN	168 414	158 871	145 968	-5,67	-8,12
TEMMUZ	236 783	229 153	218 103	-3,22	-4,82
AĞUSTOS	224 245	210 341	203 095	-6,20	-3,44
EYLÜL	189 966	169 873	152 941	-10,58	-9,97
EKİM	159 901	131 250	127 756	-17,92	-2,66
KASIM	50 664	43 707	49 638	-13,73	13,57
ARALIK	37 701	24 794	25 028	-34,24	0,94

GENEL TOPLAM	1 407 240	1 294 461	1 201 921	-8,01	-7,15
--------------	-----------	-----------	-----------	-------	-------

2015 YILINDA İZMİR'E GELEN YABANCILARIN GİRİŞ YOLUNA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

AYLAR	ADNAN MENDERES	ALSANCAK	ALIAĞA	ÇEŞME	DİKİLİ	FOÇA	TOPLAM
OCAK	12.734	3.462	192	1.218	245	0	17.851
ŞUBAT	20.049	3.770	267	1.060	1	0	25.147
MART	32.694	260	282	3.029	4	0	36.269
NİSAN	50.644	15.648	241	2.584	2.254	0	71.371
MAYIS	98.735	25.595	262	4.155	6	1	128.754
HAZİRAN	112.330	28.557	299	3.504	1.278	0	145.968
TEMMUZ	178.125	31.967	218	7.737	51	5	218.103
AĞUSTOS	167.039	23.114	191	12.747	1	3	203.095
EYLÜL	114.082	31.857	221	6.778	2	1	152.941
EKİM	91.496	32.790	191	3.235	44	0	127.756
KASIM	27.579	19.947	275	1.832	5	0	49.638
ARALIK	21.836	881	1.063	1.244	3	1	25.028
TOPLAM	927.343	217.848	3.702	49.123	3.894	11	1.201.921

İZMİR'E GELEN YABANCILAR 2015- OCAK-ARALIK

Değerlendirme ve Sonuçlar.

2015 yılında gelen yabancı sayılarında bir önceki yıla göre %7,4 azalış gerçekleşmiştir. En çok gelen ülkeler arasında sırasıyla Almanya, İngiltere, Fransa, Hollanda, İtalya, Belçika, İran ve sırasıyla diğerleri yer almaktadır. Girişlerin yaklaşık %77,1'i Adnan Menderes Hava Limanı, %17,5'i Alsancak, %4,8'i Çeşme'den gerçekleşmiştir.

TURİZM

Mavi Bayrak Uygulamaları

TANIM: Gerekli standartları taşıyan nitelikli plaj ve marinalara verilen uluslararası bir çevre ödülü olan mavi bayrağın, Türkiye'de 1997 yılından itibaren verildiği plaj ve marinaların yıllar itibari ile toplam sayılarının belirtilmesidir.

Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle, mavi bayrak almaya hak kazanmış plaj ve marina sayıları

Durum ve eğilimler

YILLARA GÖRE İZMİR İLİNDE MAVİ BAYRAKLI PLAJ SAYILARI

Yıllar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Plajlar	2	20	23	29	26	23	29	23	21	21	28	28	32	36	43	45
Marinalar	1	1	2	1	1	1	1						2	2	2	3

Kaynak: Kaynak: Mavi Bayrak (TÜRÇEV) Web Sitesi, 2016

I.2. İlinizde hava kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre rakam* ile belirtiniz.

I.2.'de ilinizde hava kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, şeklinde numaralandırmanız istenmektedir. Varsa "e. Diğer Sanayi Faaliyetleri" ve "g. Diğer Kaynaklar" ın ne olduğu ayrıca belirtilmelidir. Çevre Durum Raporunun "Hava" bölümündeki SO₂, PM, NO_x, CO gibi ölçüm sonuçlarının il bazındaki aylık ortalaması veya konsantrasyonu en yüksek olan istasyonun aylık ortalama değerleri esas alınır.

KAYNAK	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ ²	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Evsel ısınma	1	1	
b. İmalat Sanayi İşletmeleri	2	2	
c. Maden İşletmeleri	4	4	
d. Termik Santraller			
e. Diğer Sanayi Faaliyetleri (Belirtiniz).....			
f. Karayolu Trafik	3	3	
g. Diğer Kaynaklar (Belirtiniz).....			

²En önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, ... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

I.3. Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde il/ilçelerde alınan tedbirleri “X” ile işaretleyiniz.

I.3.'de, hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde, il sınırları içerisinde ne tür tedbirler alındığı bilgisi istenmektedir. Çizelgede her bir tedbir için belirtilen numara altında, alınan tedbirler için işaretleme yapılması istenmektedir.

YERLEŞİM YERİNİN ADI		ALINAN TEDBİR/TEDBİRLER								
		a	b	c	d	e	f	g	h	i
İL MERKEZİ	1.Bornova	X	X	X		X	X		X	
	2.Karşıyaka	X	X	X		X	X		X	
	3.Buca	X	X	X		X	X		X	
	4.Konak	X	X	X		X	X		X	
	5.Balçova	X	X	X		X	X		X	
	6.Çiğli	X	X	X		X	X		X	
	7.Gaziemir	X	X	X		X	X		X	
	8.Narlıdere	X	X	X		X	X		X	
	9.Güzelbahçe	X	X	X		X	X		X	
	10.Bayraklı	X	X	X		X	X		X	
	11.Karabağlar	X	X	X		X	X		X	
İLÇELER	1. Aliağa	X	X	X		X	X		X	
	2. Bayındır	X		X		X	X		X	
	3. Bergama	X		X		X	X		X	
	4. Çeşme	X		X		X	X		X	
	5.Dikili	X		X		X	X		X	
	6.Foça	X		X		X	X		X	
	7.Karaburun	X		X		X	X		X	
	8.Kemalpaşa	X	X	X		X	X		X	
	9.Kınık	X		X		X	X		X	
	10.Kiraz	X		X		X	X		X	
	11.Menemen	X	X	X		X	X		X	
	12.Ödemiş	X		X		X	X		X	
	13.Seferihisar	X		X		X	X		X	
	14.Selçuk	X		X		X	X		X	
	15.Tire	X		X		X	X		X	
	16.Torbalı	X	X	X		X	X		X	
	17.Urla	X		X		X	X		X	
	18.Beydağ	X		X		X	X		X	
	19.Menderes	X		X		X	X		X	

Kaynaklar: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,Envanter

Tedbirler:

a. Kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı
b. Doğalgaz kullanımı
c. Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları
d. Ağaçlandırma çalışmaları/orman alanlarının, yeşil alanların artırılması
e. Motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri
f. Sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları
g. Sanayi tesislerinin yerleşim yeri dışına çıkarılmaları
h. Denetim
i. Diğer (Varsa yukarıya ayrılan bölümde belirtiniz).

I.4. Hava kirliliğinin giderilmesinde, yıl içerisinde, il/ilçelerde karşılaşılan güçlükleri önem sırasına göre rakam ile belirtiniz.

I.4.'de hava kirliliğinin önlenmesinde, yıl içinde, ilinizde karşılaşılan güçlüklerin önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, 4, şeklinde numaralandırmanız istenmektedir. "Karşılaşılan güçlükler" altında belirtilen maddelerin hepsinin işaretlenmesi zorunlu olmayıp, ilinize uygun maddelerin numaralandırılması gerekmektedir. Bunların haricinde "diğer" olarak belirtilmesi gereken husus varsa, ayrıca belirtilmelidir.

Karşılaşılan Güçlükler	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	3	3	
b. Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması	2	2	
c. Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması	5	5	
d. Kaliteli yakıt temininde zorluklar	4	4	
e. Kurumsal ve yasal eksiklikler			
f. Toplumda bilinç eksikliği	1	1	
g. Meteorolojik faktörler			
h. Topografik faktörler			
i. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

BÖLÜM II. SU KİRLİLİĞİ

II.1. İl sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarının kalite değerlendirmesi

Su kirliliği, II.1.1-II.1-3'de il sınırları içerisinde, yıl içinde, kirliliğe maruz kalmış su kaynaklarının (yüzey, yeraltı ve yüzme suları) adları, kalite sınıfları ile bunların çizelgede belirtilen kirlenme nedenleri dikkate alınarak işaretlenmesi istenmektedir.

II.1.1. İl sınırlarında bulunan yüzey sularının kalite sınıflarını Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yüzey Suyu Adı	Kalite sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
	1	2	3	4	a	b	c	d	e	f	g	h	i
					Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer (Belirtiniz)
Bakırçay					X	X	X	X					
Gediz					X	X	X	X					
Küçükmenderes					X	X	X	X					
Nif Çayı					X	X	X	X					
Çeşme – Ildır Kireçtaşı Akiferi													Denizsuyu girişi (Tuzluluk)
Selçuk – Zeytinköy Kireçtaşı Akiferi													Denizsuyu girişi (Tuzluluk)
İzmir Sahil Ovaları Alüvyon Akiferi													Denizsuyu girişi (Tuzluluk)

Kaynaklar: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,Envanter

II.1.2. İl sınırlarında bulunan yeraltı sularının kalite sınıflarını Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yeraltı suyunun bulunduğu bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri									
	İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	a	b	c	d	e	f	g	h	i	
				Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişi	Diğer (Belirtiniz)	

VERİ BULUNMAMAKTADIR

II.1.3. İl sınırlarında bulunan yüzme sularının kalite sınıflarını Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yüzme Suyunun bulunduğu bölge/plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
	Var	Yok	A	B	C	D	a	b	c	d	e	f	g
							Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer (Belirtiniz)

(*) A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

VERİ BULUNMAMAKTADIR

II.2. Yıl içinde, il sınırları içindeki il/ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenlerini uygun seçenekleri "X" ile işaretleyerek belirtiniz.

II.2.'de, il sınırları içerisindeki yerleşim merkezlerinde (il merkezi ve ilçelerin her biri için) atıksulardan kaynaklanan kirliliğin nedenlerinin çizelgenin altında belirtilen maddeler dikkate alınmak ve (X) koymak suretiyle işaretlenmesi istenmektedir. Çizelgede geçen "İl Merkezi" ifadesiyle, İliniz Büyükşehir Belediyesi ise, Büyükşehir Belediyesine bağlı ilçeler, değilse merkez ilçe kastedilmektedir.

Yerleşim Yerinin Adı		Atık Sulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
İl Merkezi	1.													
	2.													
	3.													
	.													
	.													
İlçeler	1.Aliaga	x	x											
	2.Dikili	x	x				x			x	x			
	3.Kınık	x	x					x	x					
	4.Foça	x												
	5.Bergama	x	x					x	x					
	6.Menemen	x	x				x	x	x					
	7-Torbali	x	x				x	x	x		x			
	8-Bayındır		x				x	x			x			
	9-Ödemiş		x				x							
	10-Tire		x				x	x						
	11-Beydağ	x	x				x							
	12-Kiraz		x				x	x						
	13-Selçuk								x	x				
	14-Seferihisar			x			x				x			
	15-Menderes													
	16-Karaburun	x	x				x				x			

Yerleşim Yerinin Adı	Atık Sulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
17-Kemalpaşa	x	x			x	x	x	x	x	x			
18-Urla	x	x			x	x	x	x	x	x			
19-Çeşme	x	x			x	x	x	x	x	x			

Kaynaklar: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,Envanter

Kirlilik Nedenleri:

- Kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması
- Yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması
- Büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtmaması
- Küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmaması
- Foseptik çukurların sağlıklı şekilde inşa edilmemesi
- Foseptik atıkların vidanjörlerle çekildikten sonra gelişigüzel yerlere boşaltılması
- Zirai mücadele ilaçlarının kullanımı
- Kimyasal gübre kullanımı
- Arıtma tesisi kapasite ve verimlerinin yetersiz olması
- Arıtma tesisinde görevli olan personelin yetersiz olması
- Hayvancılık atıkları
- Maden atıkları
- Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.3. Su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alıcı ortamlarda aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını çizelgede (x) işareti koyarak belirtiniz.

II.3.'de, su kirliliğinin önlenmesi amacıyla her bir alıcı su ortamı için, çizelgenin altında belirtilen maddelerin dikkate alınarak tedbirlerin çizelgede işaretlenmesi istenmektedir.

Alıcı Ortamın Adı	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler								
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
Deniz									
1.Ege Denizi		X			X	X	X		
2.									
.									
Göller									
1.Belevi Gölü		X			X		X		
2.									
3.									
.									
Akarsular									
1.									
2.									
3.									
.									
.									
Havzalar									
1.Bakırçay Havzası		X			X		X		
2. Küçük Menderes Havzası		X			X		X		
3. Gediz Havzası		X		X	X		X	X	
.									
.									
Yeraltı Suları									
1.									
2.									
.									
Jeotermal Kaynaklar									
1.Çeşme Ilıca Kaynağı		X			X		X		
2.									
3.									
.									
.									
Diğer Alıcı Su Ortamları									
1.Gediz Deltası		X			X		X		
2.									
.									

Kaynaklar: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,Envanter

Alınan Tedbirler:

- Kanalizasyon şebekesinin yapılması ya da yenilenmesi
- Arıtma tesisi /deniz deşarjı /depolama alanları yapılması
- Yerleşim merkezinde fosseptik kullanılması
- Tarımsal faaliyetlerde kullanılan zirai mücadele ilacı ve gübrenin aşırı ve yanlış kullanımının önlenmesi
- Yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılması
- Deniz araçlarının atıklarını boşaltabilmeleri için uygun yerlerin hazırlanması
- Sanayi kuruluşlarının atıksuları için deşarj izni alması
- Toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetleri
- Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.4. Su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan güçlükleri en önemliden az önemliye doğru numara vererek (1,2,3,...) işaretleyiniz.

II.4’de su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan güçlüklerin önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1,2,3,... şeklinde numaralandırmanız istenmektedir. “Karşılaşılan güçlükler” altında belirtilen maddelerin hepsinin işaretlenmesi zorunlu olmayıp, ilinize uygun maddelerin numaralandırılması gerekmektedir.

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması			
b. Mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması	1	1	
c. Kurumsal ve yasal eksiklikler	2	2	
d. Toplumda bilinç eksikliği	4	4	
e. Diğer (Belirtiniz).....	3	3	

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,...şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

BÖLÜM III. TOPRAK KİRLİLİĞİ

III.1. İlinizde toprak kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre rakam ile işaretleyerek * belirtiniz.

III.1'de, il sınırları içerisinde toprak kirliliğine neden olan kaynakların önem sırasına göre, en önemliden, az önemliye doğru, 1,2,3,4.... şeklinde numaralandırılması istenmektedir. Toprak kirliliğine neden olan kaynaklar altında belirtilen maddelerin hepsinin işaretlenmesi zorunlu olmayıp, ilinize uygun maddelerin numaralandırılması gerekmektedir.

Kirlenme Kaynağı	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi kaynaklı atık boşaltımı	1	1	
b. Madencilik atıkları			
c. Vahşi depolanan evsel katı atıklar	3	3	
d. Vahşi depolanan tehlikeli atıklar			
e. Plansız kentleşme	2	2	
f. Aşırı gübre kullanımı	5	5	
g. Aşırı tarım ilacı kullanımı	4	4	
h. Hayvancılık atıkları			
i. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Kaynaklar: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,Envanter

III.2. Toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde, aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını önem sırasına göre rakam * ile belirtiniz.

III.2'de, toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde belirtilen tedbirlerden hangileri alınıyor ise, bunların önem sırasına göre, en önemliden, az önemliye doğru, 1,2,3,4.... şeklinde numaralandırılması istenmektedir. Maddelerin hepsinin işaretlenmesi zorunlu olmayıp, ilinize uygun maddelerin numaralandırılması gerekmektedir.

ALINAN TEDBİRLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ *	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması	1	1	
b. Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi	3	3	
c. Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması	2	2	
d. Erozyon mücadele çalışmaları			
e. Geri dönüşüm/yeniden kullanım uygulamaları			
f. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Kaynaklar: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,Envanter

BÖLÜM IV. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI

IV.1. Aşağıdaki Konu Başlıklarını Dikkate Alarak, yıl sonu itibariyle, il Sınırları İçinde Görülen Çevre Sorunlarını Önem ve Önceliklerine Göre Rakam (Önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, 4, 5, ... şeklinde numaralandırınız) Vererek Sıralayınız. Tüm sorunları numaralandırmak zorunlu olmayıp, iliniz için geçerli olan sorunları öncelik sırasına göre numaralandırmanız yeterlidir.

IV.1'de, sıralanan çevre sorunları dikkate alınarak, yıl sonu itibariyle, il sınırlarınız içerisinde, görülen bu sorunların önem ve önceliklerine göre, en önemliden en az önemliye doğru 1,2,3,4,5.... şeklinde numaralandırılması istenmektedir. Tüm sorunları numaralandırmak zorunlu olmayıp, iliniz için geçerli olan sorunları öncelik sırasına göre numaralandırmanız yeterlidir. Ayrıca çizelgede yer alan her çevre sorunu için iliniz sınırları içinde geçerli olan nedenleri işaretleyiniz.

NOT: Ölçüm değerleri, göstergeler, her bölümün sonundaki sonuç ve değerlendirme kısımları, konularına göre şikayet sayısı, şikayetin ceza ile sonuçlanma oranı, konularına göre ceza sayısı, yapılan denetimler sonucu edinilen deneyimler vb. çevre sorunlarının hangi alanda yoğunlaştığı konusunda yol gösterici olabilir.

ÇEVRE SORUNLARI	GEÇEN YILKİ ÖNEM SİRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SİRANIZ *	ÖNEM SİRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Hava kirliliği	3	3	
b. Su kirliliği	2	2	
c. Toprak kirliliği			
d. Atıklar	1	1	
e. Gürültü kirliliği			
f. Erozyon			
g. Doğal çevrenin tahribatı (Orman, Mera, Sulak alan, Kıyı, Biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı)			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

**IV.2. İl Sınırları İçerisinde IV.1'de Tespit Edilen Her Bir Öncelikli Çevre Sorunu ile İlgili Olarak;
Yukarıda IV.1'de Belirlemiş Olduğunuz Öncelik Sırasına Göre;**

IV.2'de, IV.1'de sıralanan her bir öncelikli çevre sorunları dikkate alınarak;

- a) Çevre sorununun nedenlerini,*
- b) Bu nedenlerde daha çok hangi faktör veya sektörlerin etkili olduğunu,*
- c) Çevreye vermiş olduğu olumsuz etkilerini*
- d) Bu sorunların giderilmesinde karşılaşılan güçlüklerini,*
- e) Bu sorunları gidermek amacıyla alınan, alınması planlanan veya alınması gereken tedbirlerin neler olduğunu,*
- f) Ayrıca bu başlık altında yer almasını istediğiniz diğer görüşlerinizi belirten bilgi notunu,*

sistematik ve yeterli seviyede açıklayınız.

I. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

İlimizde birinci öncelikli çevre sorunu atıklar oluşturmaktadır. Bunun en önemli nedeni, ilimizde çok sayıda ve değişik sektör gruplarında faaliyet gösteren sanayi tesislerinin bulunmasıdır. Bununla birlikte, İlimizin nüfus yoğunluğu bakımından da Ülkemizin 3. büyük kenti olduğu düşünülürse oluşan atık miktarının önemli bir boyutta olduğu anlaşılabacaktır.

Bilindiği gibi, tehlikeli özellik gösteren atıklar; patlayıcı, oksitleyici, tutuşabilen, tahriş edici, zararlı, toksik, kanserojen, korozif, enfeksiyon yapıcı, teratojenik, mutajenik, ekotoksik, havayla suyla veya bir asitle temas etmesi sonucu zehirli veya çok zehirli gazları serbest bırakan madde veya preparatlar olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda sayılan özellikler irdelendiğinde, tehlikeli atıkların uygun tesislerde geri kazanımı veya bertarafının sağlanması çevre ve insan sağlığı açısından büyük önem taşımaktadır.

Bakanlığımızdan lisans almış ve tehlikeli atık geri kazanımı konusunda faaliyet gösteren, işletme, tehlikeli atık bertaraf tesisi ve atıkları ek yakıt olarak kullanan 4 adet çimento fabrikası mevcuttur. Ancak söz konusu tesisler ilimizin tehlikeli atık kapasitesini karşılayamamaktadır.

İlimiz sınırlarında kayıtlı firmalar ve bu firmalara ait araçlar Valiliğimizce Atık Yağ Taşıma Lisansı ile faaliyet göstermektedir.

İlimizde atıklar (tehlikeli atıklar, atık yağlar, bitkisel atık yağlar, ambalaj atıkları, atık pil ve akümülatörler, tıbbi ve katı atıklar, hafriyat ve gemilerden kaynaklanan atıklar) kapsamında Müdürlüğümüzce denetimler yapılmaktadır..

Ülkemizdeki bertaraf tesislerinin yeterli hale getirilmesi, bölgesel atık bertaraf tesislerinin planlanması gerekmektedir.

II. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

İlimizde ikinci öncelikli çevre sorunu atıksu kirliliği oluşturmaktadır. Bunun en önemli nedeni, ilimizdeki yerleşim merkezlerinin ilçe ve belde belediyelerinin altyapı sorunlarının bulunmasıdır. Metropol alanda bulunan 2 adet Kentsel atıksu arıtma tesisi , 1 adet Tahtalı Havzası atıksu arıtma tesisi ile Selçuk , Bağarası/Foça, Menderes (Gümüldür Pansiyonlar Bölgesi) ve Kiraz ilçelerinde bulunan evsel atıksu arıtma tesisleri ve Çeşme, Dikili ve Urla’ da ise evsel atıksular için ön arıtmadan sonra derin deniz deşarj sistemi bulunmaktadır.

İlimizde atıksular ile ilgili çalışmalar **Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği, ilgili genelgeler ve tebliğler** kapsamında yürütülmektedir. Söz konusu yönetmelik uyarınca, İlimiz sınırları içinde faaliyet gösteren sanayi tesisleri, turistik konaklama tesisleri , yazlık siteler, kentsel atıksu arıtma tesisleri denetlenmekte olup, ilçelerimizde bulunan sanayi kuruluşlarında ve ikinci konutlarda atıksu arıtma tesisleri bulunmaktadır.. Söz konusu iznin süresi dolduğunda işletmenin talebi doğrultusunda yapılan incelemeler neticesinde Çevre İzni yeniden verilmektedir.

İlimizde, “Gediz Havzası Eylem Planı” hazırlanarak uygulamaya koyulmuştur. Bakırçay nehri ile ilgili olarak “**Bakırçay Havzası Çevre ve Altyapı Hizmetleri Birliği**” kurulmuştur. “**Küçük Menderes Havzası Çevre ve Altyapı Hizmetleri Birliği**” oluşturulmuştur.

İzmir Metropol alanı içinde Büyük Kanal Projesi çalışmaları tamamlanmıştır. Ancak pek çok ilçemizin kanalizasyon ve arıtma şebekeleri olmadığı için atıklarını direkt olarak en yakın alıcı su ortamına vermekte ve böylece yüzeysel su kaynaklarını hızla kirletmektedirler. (Örneğin K. Menderes, Nif Çayı vb.). İller Bankası tarafından kanalizasyon tatbikat projesi hazır olan ve yaşanan yoğun kirlilik nedeniyle acil çözüm bekleyen ilçelerimizde dahi (Çeşme, Foça, Seferihisar vb.) İller Bankası ödeneklerinin yeterli olmaması sebebiyle projelerin tamamlanması çok uzun vadeler almaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği’ne göre arıtma tesisi olan tüm işletmelere ve sitelere, arıtma tesisi işletme defteri düzenleme zorunluluğu getirilmiştir. Arıtma tesisi olan tüm işletmeler düzenlenen işletme defterini, analiz raporu ile birlikte kontrol edilmek üzere Müdürlüğümüze getirmektedir. Turistik yerlerde bulunan tesislerden, sezonluk olmaları sebebiyle debilerine bakılmaksızın aylık kontrol istenmektedir.

**Varsa, IV.1'de, "3" ve Sonrası Numara Verdiğiniz Öncelikli Çevre Sorunlarını,
IV.1'de Belirlemiş Olduğunuz Sırayla Açıklayınız**

III. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Hava kirliliği konusunda en sorunlu bölge bilindiği gibi Aliğa ilçemizdir. İlçede petrol rafinerisi petrokimya tesisi, demir çelik fabrikaları, enerji üretim tesisleri ağır kirlilik yaratan tesislerdir. Söz konusu bölgede sadece mesai saatlerinde değil mesai saatleri dışında gece ve hafta sonları da dahil sürekli denetimler yapılmaktadır.

Ayrıca çevre izni kapsamı dışındaki firmalara da denetimler yapılmakta ve kaldırılması gerekli önlemler aldırılmaktadır. Gerekli görülmesi durumunda yönetmelik kapsamında olmayan kapsam dışı tesislerden de emisyon ölçümü yaptırması istenebilmektedir.

İlimizde Gazimir, Alsancak, Konak, Karşıyaka, Bornova, Buca ve Çiğli ilçelerinde olmak üzere 7 adet sabit tip hava ölçüm istasyonları ile Büyükşehir Belediyesine ait 1 adet mobil ölçüm istasyonu Aliğa ilçesinde bulunmaktadır.